MOARTEA unui GURU

O EXTRAORDINARĂ ISTORISIRE
A UNUI OM CARE A CĂUTAT ADEVĂRUL

RABJ R. MAHARAJ

MOARTEA unui GURU

RABI R. MAHARAJ
şi DAVE HUNT

EDITURA LUMINA
LUMII 1994

Această carte îți este dedicată ție, cititorule!

O poveste adevărată, uimitoare a
unui om aflat în căutarea adevărului

Cuprins

Prolog

1. *Rădăcinile unui brahman* 13
2. *Moartea unui avatar* 27
3. *Cenuşă pe Gange* 35
4. *Karma şi destinul* 50
5. *Pandit Ji* 62
6. *Tânărul guru* 75
7. *Shiva şi eu* 82
8. *Vaca sfântă* 93
9. *Om bogat, om sărac* 99
10. *Zeul necunoscut* 109
11. *"Şi acela eşti tu !"* 113
12. *Puja unui guru* 120
13. *Karma şi harul* 131
14. *Cunoaşterea* 138
15. *Moartea unui guru* 143
16. *Un nou început* 159
17. *Reunirea şi despărţirea* 175
18. *Acolo unde Estul întâlneşte Vestul* 184
19. *Murind, trăim* 196
20. *Viaţă Nouă* 208

EPILOG

GLOSAR

Prolog

Nu se putea spune că arestarea mea în dimineaţa aceea furtunoasă de noiembrie 1975, pe când încercam să trec graniţa din Pakistan în India, m-a luat total prin surprindere. Riscul fusese bine cunoscut, dar misiunea mea era atât de importantă, încât ar fi fost de neimaginat să şovăi. Acum nu mai avea nici un rost să mă îngrijorez din pricina a ceea ce se putea dovedi a fi doar o scurtă întârziere, sau inevitabilul de care mă temusem.

Mi se spusese să aştept afară până mi se controlau actele. În cele zece minute cât m-am plimbat încet încoace şi încolo în faţa punctului de control auster sub privirea rece a câtorva santinele, am început să bănuiesc ce avea să urmeze. Cu cât aşteptam mai mult, cu atât deveneam mai sigur.

Preocupat de propriile mele gânduri, abia am observat când s-a apropiat ofiţerul de mine. "Sunteţi Rabindranath Maharaj?" m-a întrebat, comparând fotografia de pe paşaport, cu faţa mea acoperită cu barbă. "De ce barbă?" părea că se întreabă. Sau poate îşi spunea: "Bineînţeles, o barbă!"

"Da, eu sunt" am zâmbit prietenos. Era o reacţie normală, la care prietenii mei se aşteptau întotdeauna şi pe care o comentaseră deseori. "Da, Rabi era un camarad tare blajin!" Chiar şi într-o împrejurare ca aceasta, m-am gândit, dar fără să zâmbesc.

"Veniţi cu mine!" S-a întors brusc şi mi-a făcut semn să-l urmez.

Când am intrat în clădirea joasă, mi s-a ordonat să merg într-o încăpere din spate, unde mă aşteptau încruntaţi

câţiva ofiţeri în uniformă. Acolo, departe de privirile celor câţiva turişti ce treceau frontiera în ambele direcţii fără să întârzie prea mult, am auzit cuvintele acelea care m-au îngheţat: "Sunteţi arestat!" Era ca şi cum abia atunci, pentru prima oară aş fi devenit conştient cât de reci şi potrivnice erau revolverele purtate de acei bărbaţi care mă înconjurau.

"De ce spionezi pentru guvernul indian?" Întrebarea a venit de la ofiţerul cel mai mare în grad, care stătea la birou.

"Dar nu spionez!" am protestat eu.

"Şi îţi închipui că o să te credem, nu-i aşa?" a spus el râzând sarcastic. "Chiar îţi imaginezi că o să te lăsăm să părăseşti ţara?"

Bineînţeles, eram indian, iar indienii nu călătoresc în Pakistan - cel puţin nu de obicei. Milioane de indieni fugiseră de pe acest tărâm ostil, după ce acesta intrase sub controlul musulman ca rezultat al Separării, iar alte mii fuseseră ucişi bestial în timp ce încercau să scape. De cealaltă parte a frontierei, hinduşii masacraseră mii de musulmani, iar milioane dintre ei au fugit din India şi au venit în acest refugiu oferit de britanici, ca o ultimă acţiune înainte de cedarea controlului acestei vaste regiuni din imperiul lor, care se afla în declin. De la Separare avuseseră loc multe conflicte la frontieră între trupele indiene şi cele pakistaneze, iar intervenţia recentă a Indiei în războiul dintre Orient şi Pakistanul de Vest, având ca rezultat independenţa Bangladeshului, nu va fi nicicând iertată sau uitată. Nici un indian cu mintea întreagă nu ar intra în acest teritoriu ostil, decât dacă ar avea o misiune foarte specială. La asta se gândeau cei care mă interogau şi de fapt aveau dreptate.

Au lăsat să se înţeleagă că există dovezi incriminatorii împotriva mea, dar nu au spus care sunt acestea. Ultimul meu nume le dezvăluia că eram membru al celei mai înalte caste, iar pentru marea duşmănie dintre India şi Pakistan, acesta era un motiv suficient pentru a le susţine acuzaţia. La urma urmelor, ce ar fi făcut un indian - şi mai ales brahman - în Pakistan, decât să spioneze?

Auzisem destule poveşti, pentru a şti că nu mă puteam aştepta la nici o judecată sau proces. De fapt nu eram spion, deşi misiunea mea în Pakistan - care fusese îndeplinită cu succes - dacă ar fi fost cunoscută, ar fi fost considerată la fel de ostilă ca şi spionajul. În timp ce priveam feţele mânioase şi vedeam cum îmi resping dezminţirile, am simţit deodată un val de deznădejde. Aceasta va fi, cu siguranţă, ultima zi din viaţa mea şi mai erau atâtea lucruri de făcut. Nu voi fi dat nici la programul de ştiri şi nici nu se va face vreun anunţ formal al execuţiei mele. Pur şi simplu voi dispărea fără urmă, iar mama care mă aştepta lângă Bombay şi pe care nu o mai văzusem de ani de zile, nu va şti niciodată ce s-a întâmplat şi nici de ce. După câteva investigaţii făcute de guvernul meu şi după nişte dezminţiri la fel de oficiale ale pakistanezilor, voi fi repede uitat; încă un dispărut în războiul acela secret, care nu a fost niciodată relatat de mass media.

Cât am aşteptat sub pază sosirea din Lahore a unui om pe care îl numeau "Şeful" - care vroia să mă interogheze personal - m-am gândit la posibilitatea de a obţine eliberarea. Asta însemna să-i conving pe aceşti poliţişti înrăiţi, de ceva ce le va fi imposibil să creadă. Oricum trebuia să încerc; poate chiar ciudăţenia acestei povestiri va fi în favoarea mea. Poate că Şeful va vedea că totul este prea de necrezut pentru a fi minciună.

Ca să fie înţeleasă, incredibila poveste va trebui spusă de la început, pornind de la primii ani ai copilăriei mele în Trinidad.

1

Rădăcinile Unui Brahman

Indiferent cât de împlinită ţi-ar fi viaţa, când priveşti în urmă ai întotdeauna regrete. Cel mai profund sentiment de pierdere pe care l-am simţit vreodată, îl implica pe tatăl meu, Chandrabhan Ragbir Sharma Mahabir Maharaj. Cât de mult aş fi dorit să mai fie încă în viaţă. Faptul că acest om extraordinar a murit atât de tânăr şi în împrejurări atât de misterioase, nu explica pe de-a-ntregul regretul meu. De atunci s-au întâmplat atâtea lucruri remarcabile; adeseori mă întreb, cum ar fi să-i povestesc totul şi care ar fi reacţia lui.

Să-i spun şi lui! Nu ne-am spus nimic toată viaţa. Din cauza jurămintelor pe care le făcuse înainte ca eu să mă fi născut, nu mi-a vorbit niciodată şi nici nu mi-a acordat cea mai mică atenţie. Două vorbe doar din partea lui, m-ar fi făcut nespus de fericit. Mai mult decât orice în lume, mi-am dorit să-l aud spunând: "Rabi! Fiule!" Măcar odată! Dar nu a făcut-o niciodată.

Timp de opt ani îndelungaţi nu a rostit nici un cuvânt; nici măcar o şoaptă nu a adresat mamei mele. Starea de transă în care ajunsese prin Yoga, era considerată extrem de deosebită şi chiar o formă de nebunie pentru cei neobişnuiţi cu

misticismul răsăritean. "Stările modificate ale conştiinţei" au câştigat o nouă acceptare în Occident, începând cu experimentele cu medicamente (drogurile) din laboratoarele ştiinţifice şi continuând cu extinderea lor în societate, până când milioane de oameni au experimentat această "realitate alternantă". Alte milioane de oameni au ajuns la ceea ce numim astăzi "o conştiinţă mai înaltă" prin hipnoză, autosugestie, imaginaţie dirijată şi diferite forme de Yoga popularizate în Vest, de la "meditaţie transcedentală" până la "centrare" sau "vizualizare". Mai mult chiar, validitatea fenomenului psihic este acceptată tot mai mult în comunitatea ştiinţifică, renunţând la scepticismul anterior al societăţii occidentale cu orientare materialistă, în favoarea unei noi deschideri către ocultism.

Noi indienii, ştim de mii de ani că în Yoga se ascunde o putere reală. Tatăl meu a dovedit-o. El a fost ultimul exemplu din viaţa reală, a ceea ce propovăduiesc yoghinii şi învăţătorii guru cunoscuţi acum în Europa şi Asia.

"De ce este tata aşa?" obişnuiam să o întreb pe mama când eram prea mic pentru a înţelege.

"El este un om deosebit, cel mai mare pe care l-ai fi putut avea drept tată", îmi răspundea ea întotdeauna răbdătoare, în ciuda întrebărilor perseverente pe care i le puneam, cu o expresie de nedumerire pe faţă. "El este în căutarea adevăratului "Sine" ascuns în noi, Fiinţa unică în afara căreia nu mai există altceva. La fel eşti şi tu, Rabi!"

Deşi când eram mic înţelegeam foarte puţin, am început totuşi să cred că tata făcuse cea mai nobilă alegere dintre toate. Mama şi mulţi alţii, îmi dădeau întotdeauna asigurări în această privinţă. Ei spuneau că Marea Renunţare a lui Buda, abia de se putea compara cu aceea a tatălui meu.

Când am devenit destul de mare pentru a cerceta scrierile sfinte, am fost şi eu de acord cu acest lucru. Renunţarea tatălui meu fusese completă, deşi precipitată, la

numai câteva zile de la căsătorie. Dacă ea s-ar fi produs ceva mai devreme, eu nu m-aş mai fi născut.

Deşi am acceptat ideea că o alegere măreaţă îl făcea pe tata să nu-mi vorbească niciodată, nu puteam totuşi să neg goliciunea chinuitoare din mine, dorul intens, foamea de comunicare deosebit de dezagreabilă cu care m-am obişnuit să trăiesc, chiar ignorând-o, dar pe care nu le-am învins niciodată. Era de neimaginat că aş fi putut avea resentimente. Pentru un hindus, Cartea Cărţilor este *Bhagavad-Gita*, iar tatăl meu alesese cu curaj să trăiască conform ei.

Cum aş fi putut eu, cu educaţia religioasă pe care mi-o dăduse mama, să am resentimente faţă de această situaţie? Şi totuşi tânjeam după prietenia lui.

Nimeni, nici măcar mama, nu ştia exact ce legământ făcuse; puteau doar să presupună, după stilul neobişnuit pe care îl adoptase brusc. Stând în poziţie de lotus - cu degetele de la ambele picioare aşezate pe genunchi - pe scândura pe care o folosea deasemenea şi drept pat, îşi petrecea zilele în meditaţie şi citirea de scrieri sfinte. Atât şi nimic altceva. *Mantrele* reprezintă o necesitate pentru meditaţie; vibraţiile pe care le creează, reprezintă principala modalitate de atragere a zeităţilor, iar fără ajutorul acestor fiinţe spirituale, cel ce meditează nu are nici un beneficiu real. Tata trecuse de stadiul folosirii mantrelor. Toţi credeau că el se afla în directă comuniune cu Brahman. Atât de complet se întorsese spre sine însuşi, pentru a realiza adevăratul "Sine", încât nu-şi dădea niciodată seama de vreo prezenţă umană, cu toate că veneau oameni de pretutindeni, pentru a-l venera şi a-i aşterne înainte ofrande: fructe şi flori, pânză de bumbac şi bani. Nimeni nu a scos vreodată, vreun răspuns de la el. Părea că trăieşte în altă lume. Peste ani, am făcut şi eu o meditaţie destul de profundă, pentru a vizita universul secret al straniilor planete şi al Marilor Maeştri unde se părea că îşi petrece timpul tatăl meu. Spre dezamăgirea mea, nu l-am găsit niciodată acolo.

Să n-o iau totuşi înainte cu povestirea. Asemenea reuşite nu vin şi nici nu se pot explica uşor celor care au perceput Universul doar prin filtrul restrictiv al celor cinci simţuri. Trebuie să începem călătoria încetul cu încetul. Primul pas este să lăsăm la o parte prejudecata învechită şi mai ales insistenţa iraţională că nimic din ceea ce nu putem înţelege sau descoperi cu ajutorul instrumentelor imperfecte ale tehnologiei de azi, nu poate fi real. Chiar şi ceea ce credem că ştim, se întinde dincolo de limitele cunoaşterii noastre; cine poate înţelege ce este viaţa, sau energia, sau chiar lumina? Cu ce instrument se poate măsura dragostea?

Încă de mic copil eram foarte mândru când cineva îl lăuda pe tata, ceea ce se întâmpla deseori. Hinduşii religioşi vorbeau despre el cu veneraţie şi respect, ca despre unul care a avut curajul şi convingerea de a înainta pe înalte şi misterioase cărări. După părerea multora, inclusiv al celui mai mare pandit pe care l-am cunoscut vreodată, tata era un avatar. Am auzit acest cuvânt cu mult înainte de a putea înţelege cu adevărat ceea ce însemna. Suna frumos şi deosebit. Ştiam că şi eu eram deosebit, căci el era tatăl meu. Într-o bună zi voi fi şi eu un mare yoghin. La început gândul acesta era doar o intuiţie puţin înţeleasă, dar pe măsură ce treceau anii, a devenit o convingere care s-a adâncit tot mai mult. Niciodată, nici în cele mai nebuneşti vise ale mele nu mi-am putut imagina surprizele care mă aşteptau. Aş vrea să-i spun tatălui meu atât de multe - dar el s-a dus!

De câte ori nu am stat în faţa acestui om extraordinar, privindu-l ţintă în ochi, până mă pierdeam în adâncurile lor fără fund. Era ca şi cum căzdeai în gol, întindeai mâna să te prinzi de ceva, strigai, dar nu găseai decât liniştea şi vidul. Ştiam atunci că el găsise Fericirea pe care Domnul Krishna i-a oferit-o lui Arjuna. Părea că are atâta pace, cum stătea aşa nemişcat, respiraţia lui mişcându-i regulat părul şi barba netăiate în toţi aceşti ani, şi care-i ajunseseră până la mijloc. În asemenea momente mă simţeam ca şi cum aş fi stat în

prezenţa unui zeu. Obişnuiam să mutăm uşor figurinele ce înfăţişau zeii, să-i desfăşăm de pânza lor moale, să-i îmbăiem şi să-i îmbrăcăm apoi cu mare grijă şi reverenţă. La fel făceam şi cu tata. Exact ca şi zeii din camera de rugăciune, el nu făcea nimic fizic, pentru el însuşi. Era un zeu de care trebuia să ai grijă, să-l speli, să-l schimbi, să-l hrăneşti; aceasta a durat opt ani de zile. Tatăl meu urmase instrucţiunile lui Krishna, referitoare la descătuşarea de poziţia socială, de dorinţe şi de realitatea fizică. Nu era de mirare că oamenii erau uimiţi şi veneau de departe ca să-l venereze. Spuneau deseori, pe un ton solemn şi plin de reverenţă că el a atins *moksha* şi că a scăpat de roata reîncarnărilor succesive. Pentru el nu vor mai fi alte naşteri în această lume a morţii, ci doar eterna Fericire a nirvanei. El mergea pe acea Cărare Prea Înaltă şi ştiam - chiar înainte ca moartea lui misterioasă să ne ia prin surprindere - că nu ne vom mai întâlni niciodată.

* * *

"Vishnu a spus că o să meargă el să cheme ambulanţa să-l ducă la spital!"

În dimineaţa aceea liniştită, stăteam afară şi mâncam un mango proaspăt pe care tocmai îl culesesem, când aceste cuvinte au pătruns ca un curent de aer prin fereastra deschisă. Era vocea lui Phoowa Mohanee, sora mai mare a tatălui meu şi cea mai înflăcărată adeptă a lui. Era înăuntru şi o ajuta pe mama să-l spele pe tata, pe care-l iubea şi-l venera cu pasiune. Vishnu era una din rudele ei apropiate, un om de afaceri prosper, care nu avea timp pentru religie şi care avea doar cuvinte aspre pentru tata. Uitat, fructul mi-a căzut din mână. M-am apropiat mai mult de fereastră şi mi-am ţinut respiraţia ca să aud mai bine.

Conversaţia a devenit şoptită şi neclară, acoperită de zgomotul apei cu care-l spălau. Vorbeau ceva despre Vishnu, care insista asupra ideii că tatăl meu "va termina repede cu

prostia asta, dacă oamenii vor înceta să-l mai trateze ca pe un zeu". Cuvinte de neînţeles pentru un copil, cum ar fi de exemplu "tratament de şoc" şi "psihiatru", veneau prin fereastră, adăugându-se altor discuţii despre doctori şi medicamente. Conversaţia m-a uimit şi m-a speriat mai ales că vocea mamei devenise aproape la fel de isterică cu cea a Mohaneei. Mama era întotdeauna foarte calmă; numai ceva de o gravitate deosebită o putea tulbura aşa.

Am alergat pe cărarea binecunoscută de sub palmierii rari, care ducea spre o colibă cu două încăperi, cu pereţi de pământ şi cu acoperiş de tablă ondulată. Tatăl mamei mele, Lutchman Singh, îngăduise unui vechi prieten de familie, Gosine, să construiască această colibă pe o bucăţică din vasta lui proprietate, nu departe de casa pe care le-o dăduse părinţilor mei ca dar de nuntă. Bătrânul, slab, ţepos, cu pielea zbârcită şi uscată ca un pergament vechi, stătea în poziţia lui obişnuită - cu coapsele lipite de pământul gol, cu fusta *dhoti* între picioare, cu braţele pe genunchi şi bărbia cuprinsă în căuşul palmelor - la umbra rară a unui anacad din faţa colibei.

"De ce arată tu aşa trist, fiu al Marelui Yoghin?" a întrebat Gosine, privindu-mă cu acea expresie înţeleaptă, care mă făcea să cred că era un filozof antic reîncarnat, ce a îmbătrânit din nou.

Ştiam că acesta era motivul pentru care vorbea atât de bine hindusa, pe când engleza şi chiar dialectul trinidadian îi erau foarte sărace în cuvinte.

"De ce tu crezi eu aşa trist?" l-am întrebat defensiv, trecând cu uşurinţă la engleza Trinidadului, pe care o vorbea Gosine.

Devenise o a doua natură pentru mine, cu tot efortul mamei mele de a insista asupra gramaticii adecvate. Zadarnică era încercarea ei de a mă "spăla" de dialectul local, vorbit de toţi prietenii mei.

"Nici tu nu arată prea fericit", am spus eu pentru a echilibra balanţa.

"Nici tu nu arată prea fericit", am spus eu pentru a echilibra balanţa.

"Eu nu dormit bine noaptea trecut, omule. Io simţeam ca o zdreanţă veche", a spus Gosine solemn, cu mustaţa-i căruntă şi deasă mişcându-se în sus şi în jos, în timp ce vorbea.

Nu eram sigur ce mă fascina mai mult: mustaţa aceea mişcătoare sau smocurile lungi de păr, care-i ieşeau din urechi. M-am aşezat pe pământ alături de el. Eram prieteni buni, destul de buni pentru a nu fi nevoie să vorbim şi mă simţeam bine doar dacă stăteam lângă el. Au trecut câteva minute până am avut curajul să-mi descarc sufletul.

"Ştii ce este acel *sikatris* sau tratament de şoc?"

Frecându-şi barba contemplativ, bătrânul şi-a încruntat sprâncenele, gândindu-se mult înainte de a răspunde.

"Vorbe de oraş... aici nu însemn nimic. Unde auzit tu chestia ast'? Trebuie că la radio".

"De la Vishnu. Nu l-am auzit chiar pe el..."

"Vishnu nu îi rău. Îi numai nesocotit. Mohanee nu vorbeşti dastul da tare, omule. Tată-tu purtat bine cu el, da. Era zile. . ."

Am tăcut din nou, dezamăgit. Gosine păruse dintotdeauna infailibil de înţelept. Poate că erau vorbe de oraş, dar ele trebuiau să însemne ceva.

"N-o s' uit niciodată nunta aia, a spus el brusc, ca şi cum dorea să-mi povestească ceva pentru prima dată."

De fapt, auzisem povestea aceasta de la el, cel puţin de douăzeci de ori, repetată aproape cuvânt cu cuvânt.

"Băiete, tată-tu deştept om. Şi tu eşti fiu' lu' tată-tu, fiu' lui adevărat, adevărat. Trebea s' vezi coroana care purtat el la nuntă. Lumini electici lucind peste tot pe ea, legaţi la o baterie în buzunar la el. El inventat asta. Trebea să auzi oamenii ăia când el ieşit afară din maşina aia, chiar în faţă la magazinul lu' Nana."

"Tu era acolo?" am întrebat eu cu inocenţă ca şi cum nu ştiam.

"Băiete, io spun ce văzut io; ast' nu îi poveste de mâna a doua. Aia fost cea mai mare nuntă ce văzut eu vreodat' şi cea mai scump. Dacă eram acolo! Tobă şi dans şi mâncare şi băutură. Mâncare, băiete, dastul să te ghiftuie pentru o lună! Şi zestrea! Trebea să vezi tu asta! Dacă şi tu o s' faci la fel ca tată-tu. . . hm!"

Aici s-a oprit, aşa cum făcea întotdeauna, apoi a continuat cu o nouă notă de veneraţie în voce: "Dar el dat tot de o parte! Tot! Ştii ceva? Îi un avatar, ştii?"

Gosine s-a cufundat în tăcere pentru a dramatiza, iar eu m-am ridicat să plec. De obicei stăteam să ascult. Câteodată lăsa nunta şi începea să-mi spună o poveste despre aventurile zeilor din *Mahabharata* sau *Ramayana*. Cunoştea religia hindusă şi miturile preferate, la fel de bine ca oricare altul şi învăţasem multe de la el. Acum nu mai voiam să aud nimic despre tata, mai ales despre cât de minunat era! Simţeam că urma să se întâmple ceva groaznic şi de aceea mă temeam să-l ascult pe Gosine lăudându-l.

Au trecut câteva zile fără evenimente neobişnuite şi începusem să uit ameninţarea lui Vishnu. Tot nu îmi era clară şi îmi fusese teamă să o întreb pe mama despre ea. Viaţa era plină de mistere, multe, prea înfricoşătoare ca să vorbeşti despre ele.

Mama mea era o femeie frumoasă, cu trăsături plăcute, foarte inteligentă şi cu o putere interioară neobişnuită. Bineînţeles, căsătoria ei cu tata fusese aranjată de părinţii lor, după cum cerea tradiţia indiană. La numai cincisprezece ani - pe vremea aceea era fruntaşa clasei, cu dorinţa de a-şi continua studiile - a fost luată prin surprindere, când tatăl ei a dat-o în căsătorie. Visele ei de a urma cursurile Universităţii în Anglia, s-au spulberat. S-a îmbolnăvit din pricina şocului, dar s-a supus totuşi voinţei tatălui ei. Doi dintre cei mai importanţi panditi din zonă au citit în palmele celor doi tineri,

au consultat astrele şi o carte a înţelepciunii care trata astfel de probleme, declarând că unirea va avea binecuvântarea zeilor. Poate că mama o fi simţit altceva, dar cine ar fi cutezat să pună la îndoială ceea ce decretaseră astrele şi declaraseră panditii. Nu şi-a dezamăgit părinţii dând la iveală vreun semn de nefericire. La hinduşi datoria către familie şi castă este sacră.

Ascultarea ei a fost răsplătită foarte repede cu un nou şoc, când soţul, fără să o prevină, s-a retras brusc într-o lume a meditaţiei silenţioase. Nici măcar ochii lui nu mai comunicau cu cei din jur. Cu greu îmi pot imagina consternarea pe care a produs-o mamei - o tânără mireasă de cincisprezece ani, însărcinată - confruntarea cu responsabilităţile ei, care includeau acum şi îngrijirea soţului ca de un copil născut surd, orb şi mut. Mama nu s-a plâns niciodată şi pe măsură ce am crescut, am fost martorul grijii ei tandre şi a loialităţii ei neclintite pentru tata. Părea să fie binecuvântată cu o înţelegere plină de simpatie pentru calea pe care o urmase el. Fire liniştită, meditativă şi profund religioasă, ea nu mi-a fost doar tată şi mamă, ci şi primul profesor de hinduism. Cât de bine îmi amintesc de primele lecţii, când eram mic şi stăteam lângă ea în camera de rugăciune a familiei, în faţa altarului cu numeroşi zei. Mirosul greu de pastă de santal, proaspăt întinsă pe zeităţi, pâlpâirile flăcării din *deya*, care-mi atrăgeau privirile ca un magnet şi sunetul solemn al *mantrelor* repetate încetişor, creau o aură de sfânt mister ce mă vrăjea. Dintre milioanele de zei hinduşi, familia noastră îşi alesese zeii preferaţi şi când eram mic, chiar înainte de a înţelege ce reprezentau ei, am simţit şi m-am temut de puterea micuţelor figurine de pe altar şi de tablourile de pe perete în jurul cărora atârnau mătăniile. Ochii aceia de lut, lemn, bronz, piatră şi hârtie colorată, nu clipeau niciodată şi păreau să mă privească chiar şi când eu nu îi priveam. Ciudat, dar figurinele acelea impasibile păreau mai pline de viaţă decât eram eu şi posedau puteri miraculoase, care ne determinau să le venerăm.

Ofrandele şi rugăciunile noastre, mărturiseau această superioritate înspăimântătoare.

Când se sfârşea *puja* de dimineaţă sau seara, iar mătuşile, unchii şi verii mei se întorceau la grijile şi îndatoririle lor lumeşti, eu rămâneam cu mama care mă învăţa, mai întâi de toate, să fiu un hindus neclintit în credinţa în zei şi în îndeplinirea îndatoririlor religioase. Orice altceva era pe locul doi. Din gura ei am înţeles prima oară că datorită karmei anterioare, eu mă născusem într-una din cele mai înalte caste. Eram un brahman, reprezentantul lui Brahman pe pământ, singura Realitate Adevărată. Într-adevăr *eram* Brahman; nu mai trebuia decât "să realizez aceasta", adevăratul "Sine".

Parcă îi aud şi acum vocea blândă şi limpede - de parcă nu ar fi trecut 25 de ani de atunci, ci doar 25 de zile - citându-l pe Krishna din pasajele preferate ale cărţii *Bhagavad Gita.*

> Yoghinul trebuie să fie angajat mereu în Yoga, să rămână cu el însuşi într-un loc secret, cu mintea şi cu inima supuse, eliberat de speranţă şi lăcomie. Cu gândirea şi simţurile supuse în nemişcare totală, el trebuie să practice Yoga pentru purificarea Sinelui.
>
> Cu corpul, capul şi gâtul drepte, neclintite, cu privirea fixată pe vârful nasului... neclintit în legământul *brahamacharya,* cu mintea aflată sub control, concentrată asupra Mea... yoghinul s-a unit astfel cu Sinele... se îndreaptă spre Pace, spre suprema Fericire care sălăşuieşte în Mine".

După cum spunea *Gita,* Krishna era Maestrul şi Iniţiatorul adevăratei Yoga, iar tatăl meu era un adevărat ucenic al său. Am înţeles acest lucru din ce în ce mai bine pe măsură ce treceau ani, până am ajuns şi eu un yoghin.

Am început să practic meditaţia, zilnic de la vârsta de cinci ani, urmând instrucţiunile mamei şi călăuzit de exemplul perfect al tatălui meu. În poziţie de lotus, cu coloana

vertebrală dreaptă şi ochii aţintiţi în gol, îl imitam pe cel care era pentru mine mai mult zeu decât tată.

"Semeni atât de mult cu tatăl tău când meditezi", îmi spunea mama câteodată, discret, cu o notă de evidentă mândrie în glas. Într-o zi, vei fi şi tu un mare yoghin.

Vorbele ei tandre îmi măreau hotărârea de a nu o dezamăgi niciodată. Deşi era atât de tânără, mama purta singură povara responsabilităţilor ei. Nu voia ca bogatul ei tată să ştie că ea trebuia să cerşească câteodată *mar* - apa în care vecinii îşi fierbeau orezul - pentru a mă hrăni pe mine, când eram doar un prunc. În cele din urmă, bunicul Singh, pe care noi îl numeam Nana, a aflat şi a insistat ca mama să se mute înapoi în casa părintească. Sora ei Revati, întotdeauna cerea să fie primită să locuiască acolo. Venea periodic cu trupa tot mai numeroasă de copii mici ca să ceară adăpost, cu lacrimi în ochi, arătându-şi vânătăile urâte rămase de la ultima bătaie primită de la soţul ei, mare băutor de rom. Lovirea soţiilor era un lucru foarte obişnuit, aşa că, după ce îi permitea să-şi revină timp de câteva săptămâni, bunicul o trimitea totdeauna înapoi. Tot el aranjase căsătoria şi cu acest bărbat şi avea reputaţia unui om care-şi ţine cuvântul dat. Inevitabil, mătuşa Revati apărea din nou bătută şi învineţită, cu copiii după ea şi, bineînţeles însărcinată. După ce dădea naştere copilului, bunicul o trimitea din nou la bărbatul ei. După naşterea celui de-al cincilea copil şi moartea bunicului, mătuşa Revati a rămas cu noi în casa cea mare a familiei. Îmi plăcea să-i am acolo pe verii mei. Lucru tipic pentru familiile indiene, acolo locuiau de obicei cincisprezece sau douăzeci de urmaşi ai lui Nana: unchi, mătuşi, veri şi Nanee, văduva lui, căreia noi îi ziceam afectuos "Ma".

Nana a murit când eram foarte mic, iar eu şi mama ne-am mutat în dormitorul lui. Mult timp după moartea lui, în prăvălia cu rom, în magazia cu cereale de la parter şi în camerele de la etaj, au răsunat paşii săi grei şi furioşi. În vremea aceea, duhul lui putea fi simţit cum plutea în casa din

beton pe care o construise ca fortăreaţă. Cei care nu cred în forţele oculte ascunse în Univers, pot considera asta doar ca pe o simplă superstiţie sau isterie. Noi *am auzit* paşii lui, plimbându-se într-un du-te-vino în pod şi adeseori chiar în faţa uşii dormitorului nostru, după ce mergeam la culcare. Musafirii noştri au trecut, de asemenea, prin aceste întâmplări. N-a fost aproape nici un oaspete, care să-şi fi petrecut noaptea cu noi şi care să nu fi fost atacat fizic de mâini nevăzute, sau să nu fi văzut apariţii neaşteptate. Unele dintre rudele noastre nu au mai rămas niciodată peste noapte la noi, după o astfel de experienţă. Aceia dintre noi, pentru care casa aceea era căminul nostru, nu am avut altă alegere de făcut. Nana fusese profund implicat în ocultismul hindus şi îi critica pe cei care filozofau doar, asupra religiei lor, fără să înveţe să folosească forţele supranaturale. Când am crescut mai mare, Ma mi-a mărturisit un secret pe care-l păstrase în inima ei ani de zile şi pe care nu-l mai spusese decât mătuşii Revati. Nana îşi sacrificase primul fiu, ca jertfă adusă unuia dintre zeii lui preferaţi. Aceasta nu era o practică neobişnuită, dar niciodată nu se vorbea despre ea. Zeitatea preferată a lui Nana a fost Lakshimi, soţia lui Vishnu, protectorul casei. Zeiţă a bogăţiei şi prosperităţii, ea şi-a demonstrat marile-i puteri, ajutându-l pe Nana să devină dintr-o dată unul din cei mai puternici şi bogaţi oameni din Trinidad. Când cocioaba mică, pe care o construise Nana pentru familia lui, a ars în condiţii misterioase, el a înlocuit-o cu o casă uriaşă, care a devenit punct de referinţă pe drumul dinspre Port of Spain, spre San Fernando. Nimeni nu a putut afla de unde veneau banii sau de unde provenea aurul pe care îl strângea într-un seif mare, ascuns într-un perete de beton al casei. Puţini din sutele de emigranţi din India au reuşit să adune bogăţii atât de uşor şi dintr-o dată. Toţi credeam că zeii puternici îl ajutaseră; în schimb, el le dăruise sufletul.

Lutchman Singh Junction, casa unde locuiam - numită astfel după Nana - se afla pe şoseaua principală, la sud de Port

of Spain. Nana era recunoscut ca fiind unul dintre cei mai suspuşi hinduşi, om cu puteri supranaturale misterioase, pe care nimeni nu le putea nega şi în care nimeni nu avea chef să-şi bage nasul. Se ştia că spiritele apărau acel mai mult de un milion de dolari, în monede de aur, pe care Nana le îngropase într-una din întinsele lui proprietăţi, la începutul celui de-al doilea război mondial. Puţini s-ar fi încumetat să înfrunte spiritele şi să caute comoara; de altfel nu se găsise nici un vrăjitor, care să fi fost capabil să afle locul secret, nici chiar folosind cele mai puternice vrăjitorii. Acele monede de aur, de o valoare inestimabilă, cu mult mai valoroase astăzi, rămân încă ascunse.

Nana preţuia puterea ocultă, chiar mai mult decât aurul. Seiful lui zdravăn din fier conţinea un obiect pe care nu l-ar fi vândut la nici un preţ. Era o piatră albă, mică, din India, înzestrată atât cu putere de vindecare, cât şi cu blestem. Dacă era pusă deasupra unei muşcături de şarpe, trăgea tot veninul din ea; aşa au afirmat martori de încredere, deşi eu nu am văzut acest lucru cu ochii mei. Unul din unchii mei mi-a spus odată că, împins de curiozitate, a deschis cu precauţie uşa de la camera care conţinea seiful lui Nana şi a fost întâmpinat de un şarpe uriaş, care păzea, nu doar banii şi bijuteriile, ci şi alte secrete ale încăperii, despre care nu se vorbea decât în şoaptă. Fie că şarpele era adevărat - fie că era o formă luată de spirite, după cum au sugerat unii - eu am văzut cu ochii mei reptila aceea uriaşă, viu colorată, târându-se pe lângă casă, mult timp după moartea lui Nana în urma unui atac de cord la şaizeci şi trei de ani. Pentru un hindus, şerpii sunt zei. Am păstrat şi eu unul viu în camera mea - un splendid macajuel - şi l-am venerat ca şi pe zeul maimuţă, zeul elefant şi mai presus de toate, zeiţa vacă. Pentru mine Dumnezeu era tot şi tot era Dumnezeu - bineînţeles cu excepţia acelor nefericite făpturi care nu făceau parte din nici o castă. Lumea mea era plină de duhuri, zei şi forţe oculte, iar obligaţia mea, încă din copilărie, era să acord fiecăruia respectul cuvenit.

Aceasta a fost cultura care l-a hrănit pe tatăl meu. El a călcat chiar pe urmele lui Krishna şi a altor yoghini care s-au dus înaintea lui, iar mama m-a învăţat că şi eu trebuia să fac acelaşi lucru. Niciodată nu m-am îndoit de asta. Tata îmi dăduse exemplul lui, fusese lăudat şi venerat de mulţi şi era inevitabil ca eu să urmez acelaşi drum ca şi al lui. Niciodată nu mi-am imaginat că voi fi încă atât de tânăr, când va veni ziua aceasta hotărâtă de zei.

2

Moartea Unui Avatar

"Te rugăm, vino cu noi Rabi!" spuneau verii mei.

Unchiul Kumar îi ducea să înoate în golful din apropiere, la Monkey Point. Era întotdeauna o onoare să ai în grup un brahman şi era aproape sigur că vei avea noroc. Eram tratat ca un prinţ şi chiar mă simţeam aşa.

"Nu astăzi", am spus eu scuturând din cap cu hotărâre.

Voiam să termin un desen religios, complicat, la care tocmai lucram.

"Te rugăm", au spus în cor Sandra şi Shanti.

"Nu pot!"

Nu mai era nevoie de altă explicaţie. Toţi din casă ştiau că pentru mine îndatoririle religioase şi închinarea erau pe locul întâi. Stăteam ore în şir desenând zeii mei preferaţi - Hanuman, Shiva, Krishna, Ganesha şi alţii. Eram deja mistic, mă simţeam una cu zeităţile şi doream să sacrific plimbarea şi înotul sau joaca în curte ori pe câmpiile din apropiere şi alegeam în schimb să mă consacru zeilor mei. După ce-i coloram intens, îi înşiruiam pe pereţii din camera mea, pentru

a-i ţine aproape şi pentru a-i venera, hotărât să-mi dedic viaţa hinduismului care - aşa cum mă învăţase mama - era religia cea mai veche şi mai adevărată.

Mama, care mă lua întotdeauna cu ea când mergea să-l îngrijească pe tata - el locuia la sora lui vitregă Mohanee - plecase să-l vadă fără mine. Era o dezamăgire care mă punea pe gânduri, dar contemplarea zeilor pe care-i desenam mă înviora. Am colorat cu grijă desenul lui Vishnu, strângând creioanele între degetele mici şi cafenii. Ce mulţumită va fi mama la întoarcere, când îl va vedea pe Narayana cu patru mâini, aşezat pe trupul în formă de spirală al şarpelui Ananta însoţit de Lakshmi şi Brahma, ultimul dintre ei stând pe un lotus ce ieşea din buricul lui Vishnu; toţi erau călare pe o broască ţestoasă plutind pe marea originară!

Adăugând aici o linie, ştergând câte o pată, mulţumit de treaba pe care o făceam, cântam încetişor "OM, Shiva, OM, Shiva", când am auzit zgomotul familiar al paşilor mamei, urcând grăbită scările. Uşa de la bucătărie s-a deschis brusc, urmată imediat de bolboroseala vocilor emoţionate.

"Este mort! Chandrabhan este mort!"

Am rămas pe loc înlemnit. Au început să vorbească toţi deodată şi am pierdut celelalte cuvinte. "Am avut o presimţire rea, când m-am trezit azi de dimineaţă."

Vocea mamei era încărcată de durere, dar limpede şi puternică.

"M-am dus acolo într-o fugă şi tocmai când am ajuns, sora începea să-i taie părul. Doctorii îi spuseseră ce să facă."

"Dar de ce era la spital?" a întrebat mătuşa Revati. "Doar nu era bolnav!"

"Vishnu a făcut asta. Chandrabhan arăta ca întotdeauna: puternic şi liniştit."

A urmat o pauză lungă, apoi mama şi-a dres glasul şi a continuat:

"I-au tăiat părul. Doctorul a spus că era prea lung pentru a-l putea păstra curat în spital. Şi când i l-au tăiat... el...el

a căzut pe spate. Am alergat la el. Am încercat să-i dăm apă, dar doctorul ne-a spus că era mort. Puteţi să credeţi? Aşa, pur şi simplu!"

M-am dus fuga în patul meu, m-am trântit de-a curmezişul şi mi-am îngropat faţa în pernă, încercând să-mi înăbuş gemetele care-mi apăsau pieptul şi ieşeau fără a le putea reţine. Simţeam că am pierdut totul! Deşi nu prea îl cunoscusem în calitate de tată, el fusese inspiraţia mea, un avatar şi acum era mort! Ştiam că va veni şi asta, o simţisem de când îmi vorbise Gosine despre nuntă, în ziua aceea. Iată că acum se întâmplase şi nu mai exista nici o posibilitate să-l aud vorbind. Erau atâtea întrebări pe care aş fi vrut să i le pun. Îmi dorisem să-l întreb atâtea lucruri în legătură cu ceea ce el ştia, cu siguranţă. Mai presus de orice îmi dorisem să-l aud strigându-mă pe nume, să-mi spună că eram fiul lui. Acum visul meu se destrămase pentru totdeauna.

Din cauza oboselii, suspinele mele au încetat în cele din urmă. Am stat întins multă vreme, liniştit, încercând - fără prea mult succes - să înţeleg cuvintele pe care le-a adresat Krishna lui Arjuna, când l-a trimis la luptă. Le auzisem atât de des, încât le ştiam pe dinafară: "Înţeleptul nu jeleşte nici pe morţi, nici pe vii...niciodată nu vom înceta să existăm cu adevărat...cel care trăieşte într-un trup, trece în alt trup; omul puternic nu jeleşte pentru asta."

Unchiul Kumar a intrat în cameră cu paşi rari şi şovăielnici, ca un om care are o greutate mare, pentru a-mi anunţa moartea tatălui meu, fără să-şi dea seama că eu ştiam deja. Mama era prea tulburată, pentru a-mi spune ea. Unchiul a crezut că am suportat cu curaj vestea şi nu a observat că eu eram deja prea epuizat, ca să-mi mai manifest vizibil durerea.

Moartea bruscă şi misterioasă a tatei a fost, bineînţeles un şoc puternic, nu numai pentru familie, ci pentru toţi cei care-l cunoşteau. Medicii nu au putut găsi nici o explicaţie medicală. Fusese perfect sănătos. Oare să fi atins El realizarea Sinelui, iar spiritul lui să-şi fi luat zborul, scăpând din roata

reîncarnării? Voiam să cred asta. Unii credeau că spiritele îi luaseră viaţa pentru că îşi încălcase jurămintele. Mi se părea nedrept. Nu era vina lui, ci a lui Vishnu care-l trimisese la spital şi a doctorilor care nu erau hinduşi şi habar nu aveau de puterea forţelor oculte şi de legământul brahmacharya. Tatăl meu urmase cu sinceritate instrucţiunile lui Krishna din *Bhagavad Gita*. Vishnu ar fi trebuit să ştie, el care fusese crescut într-o familie hindusă şi fusese educat cum trebuie, dar el credea că viaţa unui yoghin este o farsă, că zeii şi puterile spirituale erau doar produsul imaginaţiei panditilor şi a câtorva trucuri deştepte. Eu nu voi face aceeaşi greşeală. Credinţa mea în hinduism nu va fi niciodată şovăielnică. Am învăţat cu toţii că nu trebuie să dispreţuim ceea ce nu putem înţelege, dar a fost o lecţie care ne-a costat scump. Când am ajuns acasă la Phoowa Mohanee, ochii mei au ocolit cu grijă sicriul simplu din lemn, aşezat pe masa din camera de zi. În prezenţa morţii, fiecare ritual trebuie respectat cu sfinţenie şi nu trebuie aprins nici un foc în casa aceea şi nici nu trebuie pregătită mâncarea acolo, atâta timp cât mortul se odihneşte înainte de plecarea lui spre alte lumi. Cât timp a făcut panditul *puja*, prietenii şi rudele au bocit, iar Phoowa, cea mai înflăcărată ucenică a lui, îi întrecea pe toţi în manifestarea durerii. Eu m-am ascuns lângă mama, închis în mine însumi, încercând copilăreşte să mă feresc de rolul unui personaj principal într-o dramă pe care nu o înţelegeam. După ceremonie, o vecină amabilă m-a luat uşurel de lângă mama şi m-a condus la sicriu.

"Iată-l pe tatăl tău", mi-a zis ea de parcă eu nu ştiam. Cât de mult aş fi dorit să nu mi se mai amintească...

Ciudat, acest zeu, acest avatar în faţa căruia stătusem de atâtea ori şi îl privisem cu un dor atât de intens, nu mai părea atât de îndepărtat acum, în moarte. Expresia era aceeaşi, dar faţa îi era atât de palidă! De obicei brahmanii, urmaşi ai arienilor, au pielea mai deschisă la culoare decât alte caste indiene, iar tatăl meu fusese foarte deschis la culoare, chiar şi pentru un brahman. Acum arăta la fel de alb ca şi un englez,

iar pleoapele închise păreau de ceară. M-am dat înapoi şi mi-am tras mâna din mâna ei.

Procesiunea funebră a fost lungă, deoarece tata fusese foarte iubit şi idolatrizat de mulţi hinduşi religioşi aflaţi la mile depărtare. Maşini, biciclete şi care trase de boi, pline cu oameni veniţi să-l plângă, erau înşirate de-a lungul drumului îngust ce ducea spre coasta de vest, la numai două mile depărtare. Eram prea copleşit şi înspăimântat s-o întreb pe mama de ce nu mergeam la cimitirul în care îl îngropasem pe Nana, cu puţin timp în urmă. De ce ne îndreptam spre Monkey Point, locul unde mergeam noi să înotăm? Întrebarea aceasta nu făcea decât să mărească senzaţia de mister care înconjura moartea tatălui meu, dar am păstrat-o pentru mine şi am strâns-o şi mai tare pe mama de mână.

În încercarea de a evita sicriul aşezat cam strâmb în carul mortuar din faţa noastră, mi-am fixat atenţia asupra trestiei de zahăr care străjuia drumul îngust, privind-o cum alunecă pe lângă noi nemişcată şi solemnă, cu frunzele lungi şi verzi, aplecate parcă cu tristeţe. Aşa şi trebuia să fie, de vreme ce toate lucrurile din Univers - umane, animale, neînsufleţite - aveau o Existenţă comună. Mi se părea că natura întreagă plânge plecarea avatarului. Când va mai apărea, în formă umană, o altă manifestare divină? Nici chiar panditi, acei brahmani înţelepţi, nu puteau răspunde la această întrebare. Deasupra noastră, aerul greu şi fierbinte, părea înăbuşitor de nemişcat pentru un ţinut măturat de obicei, de curentul alizeului. În faţa noastră la orizont, dincolo de Golful Paria, vedeam norii întunecaţi plutind deasupra Gurii Dragonului, locul unde capătul nordic al Trinidadului cotea spre vest, străduindu-se să atingă coasta venezueleză din apropiere. De câte ori nu am alergat şi nu am ţopăit pe drumul acesta îngust, când ne duceam să înotăm. Râdeam cu verii şi prietenii mei, îmi pulsau tâmplele de căldura vieţii în culmea bucuriei şi mă simţeam una cu fiecare colţ din peisaj.

Acum mă simţeam groaznic, ca şi cum aş fi fost paralizat pe dinăuntru. Mă simţeam uluitor de îndepărtat de lucrătorii din câmpul de trestie, care priveau procesiunea. Ei făceau parte dintr-o altă lume, din care făcusem şi eu parte cândva.

Lăsând în urmă câmpul de trestie, procesiunea a urmat drumul de-a lungul mlaştinii cu mangotieri, ce se întindea pe toată coasta de vest a insulei. Ne-am oprit pe un teren acoperit cu pietriş - aflat în imediata apropiere a apelor clipocitoare din micul golf - apărat de furtuni de un dig scund de beton. În vacanţe sau după orele de curs, băieţii mai mari săreau de pe dig în apa nu prea adâncă şi înotau departe de ţărm. Eu eram prea mic pentru a face aşa ceva, dar mă bălăceam cu prietenii de vârsta mea în spatele digului într-o apă puţin adâncă în apropierea mangotierilor. Cât de ireale îmi păreau acum amintirile fericite, legate de acest loc minunat şi atât de familiar.

Sicriul din lemn a fost tras din carul mortuar şi transportat spre marginea apei unde obişnuiam să înot. Panditul lui Phoowa mergea în frunte intonând monoton în sanscrită, *mantra vedică* pentru alungarea duhurilor rele. Când m-am apropiat de sicriu strângând-o pe mama cu putere de mână, am observat un rug mare din lemne aşezat pe prundişul de lângă apă. Bocetele, de acum binecunoscute, s-au ridicat în aer crescând şi scăzând în intensitate într-o cadenţă care mă înfiora. Am văzut plin de groază, cum corpul ţeapăn al tatălui meu a fost scos din sicriu şi aşezat pe rug. S-au mai pus nişte lemne în jurul lui, până nu i s-a mai văzut decât faţa îndreptată către cer. Pe fruntea rămasă descoperită, pentru ultima dată panditul a desenat grijuliu cu pastă de santal, semnul castei. El era cu adevărat?... Arderile rituale erau ceva obişnuit în India, de-a lungul Gangelui, la Benares şi la alte altare pentru incinerare, dar nu mai văzusem niciodată aşa ceva la hinduşii din Trinidad. Gândul că trupul tatălui meu era sacrificat zeului focului, Agni, adăuga uluirii şi sentimentul adânc de pierdere

ireparabilă; o nouă latură a misterului. Orezul era pregătit alături, pentru a fi oferit mortului. Panditul a continuat să cureţe locul de duhurile rele, lucru considerat drept o precauţie necesară înainte ca zeul focului să elibereze sufletul din corp şi să-l ducă în lumea de dincolo. Priveam ţintă - fără a vedea totuşi ceva - la ritualul metodic din faţa mea.

"Vino Rabi!"

Era vocea panditului care-mi amintea că aveam şi eu un rol de jucat. Preocupat de durerea şi spaima mea, aproape că nici nu am auzit mantra şi nu l-am văzut pe pandit când s-a apropiat de mine, purtând într-o mână o tavă mare de aramă pe care ardea focul sacru. Când m-a luat de mână, am privit la mama cu frică. Aplecându-se, ea mi-a şoptit:

"Este datoria ta! Împlineşte-o cu curaj!"

Am evitat să privesc faţa tatei, când panditul m-a tras spre rug. M-a învârtit de trei ori în jurul trupului neînsufleţit, recitând în sanscrită - în locul meu - rugăciunea adecvată, căci eu eram prea mic: "Dau foc tuturor mădularelor acestui om care, de bună voie sau fără voie, a comis greşeli şi se află acum în ghearele morţii...fie ca el să ajungă în ţinuturi luminoase."

Puteam să văd bucăţile de camfor aşezate strategic printre lemne. Mirosul lor pătrunzător mi-a pătruns nările. Un bărbat înalt, cu turban şi îmbrăcat într-un dhoti, a început să stropească lemnele şi corpul cu unt topit şi kerosen. Urmând mecanic instrucţiunile panditului, am aprins o făclie în focul sacru pe care îl ţinea aproape de mine, apoi am atins-o de cea mai apropiată bucată de camfor. Flacăra a trosnit, apoi a crescut şi s-a furişat iute printre dungile de kerosen, de la o bucată de camfor la alta. În curând fantome mistuitoare, roşii şi galbene, dansau un ritual în jurul trupului. Am rămas pe loc, tot mai buimac pe măsură ce flăcările creşteau, până când panditul m-a tras de acolo.

Înnebunit, am privit mulţimea de feţe care înconjurau flăcările şi am încercat să-mi înghit suspinele. Nu o vedeam pe

mama. Era imposibil să stăpânesc uriaşa îngrijorare care pusese stăpânire pe mine şi care s-a revărsat brusc, dublată de bocetele care mă înconjurau. Eram pe jumătate isteric când, în sfârşit, am văzut-o pe mama stând lângă trupul în flăcări, atât de aproape de el încât părea o parte din foc, sari-ul ei din mătase albă zărindu-se ca un fundal pe care jucau flăcări portocalii. Urma oare să-mi pierd şi mama la fel cum îmi pierdusem şi tatăl?

"Mami!" am ţipat. "Mami!"

Nu ştiu dacă mi-a auzit vocea în vacarmul acela asurzitor al bocitorilor amestecat cu trosnetul focului, căci nu mi-a dat nici un semn. Stătea nemişcată chiar pe buza infernului, cu mâinile întinse, închinându-se trupului în flăcări şi lui Agni, zeul focului care înghite totul. S-a aplecat, a aruncat în foc ofrande din orezul proaspăt gătit, apoi s-a retras din căldura înăbuşitoare şi a venit alături de mine. Stătea cu fruntea sus şi nu s-a alăturat bocetelor îndurerate. Ca o adevărată hindusă ce era, ea a găsit puterea să urmeze sfaturile lui Krishna: ea nu va jeli nici pe morţi şi nici pe vii. Nu a plâns nici-o clipă în decursul orelor petrecute lângă flăcările care se stingeau. Când m-am agăţat de ea, am simţit că îşi îngâna încetişor mantra. Am stat de veghe până la apusul soarelui, apoi am aruncat şapte surcele de lemn peste cenuşa fierbinte şi toţi locuitorii s-au învârtit în jurul rugului, turnând ofrande de apă peste tăciuni. În cele din urmă cenuşa se răcise destul, pentru ca panditul să poată lua o parte din rămăşiţele tatălui meu, ca apoi, mama să le ducă în India şi să le împrăştie în apele sacre ale Gangelui. Când şi cum urma să se întâmple acest lucru nu ştiam. Eram deja prea obosit, prea copleşit de durere să mă mai gândesc la ceva în noaptea aceea. Cunoscusem un avatar şi acum plecase. El venise pe pământ ca să arate oamenilor calea pe care să o urmeze, calea adevăratei Yoga, care duce la contopirea în Brahman. N-am să-i uit exemplul! Nu puteam! Eu eram urmaşul lui şi aveam să-i calc pe urme!

3

Cenuşă Pe Gange

Ca un proiectil arzător aruncat din arcul lui Agni, soarele, căruia mă închinasem timp de o oră, a urcat mai sus pe bolta cerească în spatele meu, ţesând forme de umbră şi lumină pe iarba şi pământul de dedesubtul cocotierilor. Părăsind veranda, am coborât scările şi m-am îndreptat spre grajdul unde ţineam vaca ce ne asigura laptele pentru gospodărie. Am deschis uşa şi am înhăţat frânghia ce se târa pe jos, căci fericita făptură o pornise deja într-un trap greoi spre păşune. Abia aştepta, ca şi mine de altfel, să meargă la păşune şi să-şi ronţăie porţia de dimineaţă. Aproape târând-o de capătul frânghiei, am reuşit să o îndrum spre o oază de iarbă proaspătă. Deasupra noastră ramurile lungi ale cocotierilor foşneau pe o melodie bine cunoscută, în briza dimineţii.

Cu capul plecat, vaca era foarte ocupată cu păscutul, în timp ce eu o priveam cu reverenţă. Nici o altă creatură nu este venerată la hinduşi, cum este vaca. Sacra vacă, sfânta vacă. Cu botul îngropat în iarba înaltă, uitând de orice altceva, această zeitate cu pete albe şi negre, cu urechile şi coada într-o continuă mişcare, smulgea îmbucături uriaşe din covorul verde,

suculent şi mesteca mulţumită. Mersul cu vaca la păscut reprezenta pentru mine, una din modalităţile preferate de a-mi petrece timpul şi profitam cu bucurie de această îndatorire zilnică. Am cules una din florile portocalii de hibiscus, ce se găseau din abundenţă pe lângă mine şi am aşezat-o pe capul vacii, între coarnele ei răsucite. M-a privit cu un ochi cafeniu, apoi a continuat să rumege. Deranjată de o muscă ce încerca să i se strecoare într-o nară, a clătinat din cap şi a strănutat. Floarea-ofrandă a alunecat de-a lungul botului şi a căzut. Înainte ca eu să o pot ridica, frumoasa floare dispăruse deja în gura ei, alături de o porţie zdravănă de iarbă. M-am aşezat la locul meu oftând, încercând să-mi imaginez cum ar fi să fii vacă. Poate că am fost deja vacă într-o viaţă anterioară. Nu-mi puteam aminti. Descori m-am întrebat de ce nu aveam amintiri din vieţile anterioare.

Gosine îmi povestise de multe ori, cum un înţelept antic din îndepărtata Indie, a fost primul care, într-o noapte înstelată a avut cea mai minunată vedenie: forma unei vaci înfăţişată de un mănunchi de stele. După Gosine, aşa au aflat hinduşii prima dată că vaca era o zeiţă. Auzisem şi alte explicaţii, care făceau referire la Egipt şi la arieni, dar explicaţia lui Gosine îmi plăcea cel mai mult. Orice lucru din cer este sfânt şi bineînţeles, toate vacile de pe pământ trebuiau venerate, deoarece proveneau din vaca cerească. Cultul vacii s-a perpetuat multă vreme după acele zile de început. Gosine vorbea de "Mama Vacă" şi auzisem de multe ori pe panditi spunând că ea era mama noastră a tuturor, tot aşa cum era şi Kali, soţia lui Shiva. Simţeam că, într-un fel sau altul, trebuie să fie una şi aceeaşi, atâta doar că aveau forme diferite. Kali, una dintre cele mai puternice zeităţi hinduse pe care toţi o venerau cu ardoare, era împodobită cu ghirlande formate din capete şi mâini tăiate şi stătea în picioare pe trupul întins la pământ al soţului ei, Shiva. Preferam mai mult să mă închin Realităţii Unice în forma ei de vacă; de asemenea îmi asiguram o karma mai bună pentru viaţa mea viitoare,

petrecând atât de mult timp în prezenţa zeiţei vaci. Oare ea ştia că este zeiţă? O priveam îndeaproape, dar nu am văzut nimic care să mă convingă de acest lucru. În cele din urmă întrebarea se pierdea în mirarea şi reverenţa pe care o simţeam pentru cea mai sfântă dintre creaturi.

Adorarea vacii a fost întreruptă de un bâzâit uşor ce se auzea din ce în ce mai tare. Plin de bucurie am sărit în picioare şi am alergat dincolo de palmieri, pentru a vedea mai bine. În vremea aceea vedeam mai rar avioane. Privindu-le cum zboară, mi-am amintit ce gândeam ori de câte ori vedeam un avion pe cer. După ce am reflectat asupra misterului originii mele, am întrebat-o în cele din urmă pe mama, de unde veneam. Ea mi-a spus cu toată seriozitatea:

"Într-o bună zi ai căzut din cer, dintr-un avion, Rabi, iar eu te-am prins."

"Dar trebuia să fiu al tău?" o întrebasem eu, simţindu-mă dintr-o dată lipsit de siguranţă la gândul că puteam la fel de bine să pic în curtea altcuiva.

Mama m-a asigurat că eu trebuia să fiu al ei şi al tatălui meu. Luni de zile după aceea am tot sperat că o să-mi cadă în braţe un frăţior, din unul din avioanele ce survolau cerul. După ani de zile, bebeluşii reprezentau tot un mister pentru mine, dar fără să înţeleg de ce, ştiam că nu voi avea niciodată un frate sau o soră, acum că murise tata. În fiecare zi după moartea lui, eu i-am venerat spiritul cu solemnitate şi credincioşie. În fiecare dimineaţă am oferit ofrande de apă ierbii speciale pe care o plantasem când a murit şi număram cu grijă zilele în timp ce creştea. Azi era cea de-a patruzecea zi şi trebuia să-mi pierd părul meu ondulat, lung şi negru, netăiat de ani de zile, care îi făcea pe toţi să spună că semănam foarte mult cu tata. Zile în şir m-am temut de tuns. Dacă cumva îmi vor lua şi mie duhurile viaţa, aşa cum i-o luaseră şi tatălui meu când i-au tăiat părul?

Mama îmi făcea semn cu mâna de pe verandă. Era timpul să înceapă ceremonia. Am început să trag de frânghie,

încercând să duc vaca înapoi în grajd, deşi ea nu voia deloc acest lucru. Biata făptură se proptea pe picioare şi a protestat tot timpul pe drum, prin fornăieli. Se cerea fermitate într-o astfel de situaţie, dar eu niciodată nu o împunsesem cu băţul şi nici n-o biciuisem, aşa cum procedau prietenii mei. "Aşa trebuie să te porţi cu o zeiţă?" îi mustram eu de fiecare dată. Astfel au învăţat şi ei să fie mai respectuoşi, cel puţin când îi vedeam eu.

În cea de-a patruzecea zi după moartea tatălui meu, o procesiune mult mai mică, mergea pe acelaşi drum, spre Monkey Point. Orice urmă a incinerării, fusese ştearsă de mareele care treceau de două ori pe zi peste micul dig de beton. Numai amintirea nu putea fi ştearsă. Parcă vedeam aievea flăcările jucăuşe, dansându-şi ritualul în jurul trupului şi simţeam mirosul de carne arsă. M-am cutremurat din cap până în picioare, căci stăteam chiar pe locul unde tatăl meu fusese transformat în cenuşă. Astăzi *eu* eram în centru atenţiei.

Când panditul s-a aşezat în faţa mea cu foarfecele în mână, prietenii şi rudele mele s-au înghesuit în jurul meu într-un mic semicerc. Ritualul *puja* a fost îndeplinit aproape fără să îmi dau seama. Realitatea prezentă fusese înlocuită cu amintirea bruscă a experienţei înfricoşătoare pe care o trăisem cu trei ani în urmă. Fusesem trezit dintr-un somn adânc de nişte mâini, care mă trăgeau cumplit de tare, de păr. Mă trezisem de-a binelea. Am bâjbâit disperat, dar nu am reuşit să ating braţe sau mâini fizice şi totuşi ceva mă trăgea atât de tare încât aproape că mă dăduse jos din pat. Ţipetele disperate au adus-o pe mama lângă mine. M-a bătut uşurel pe spate şi m-a asigurat în câteva cuvinte că nu fusese decât un coşmar. Dar eu ştiam mai bine. Fusesem trezit de-a binelea, nu visasem, iar durerea ascuţită în locul de unde părul fusese aproape smuls din rădăcini, a persistat până dimineaţa.

În aşteptarea ceremonialului, amintirea aceea, alături de cea a morţii tatălui meu, m-au umplut de teamă. Totul a trecut însă, fără evenimente deosebite. Înainte ca eu să-mi fi dat

seama, părul meu a căzut exact pe locul în care se aflase cenuşa tatălui meu. Fluxul următor va duce şuviţele de păr în mare, pentru a se întâlni cu rămăşiţele tatălui meu.

O parte din cenuşa lui fusese păstrată pentru un alt ceremonial deosebit. Gosine şi cu mine am vorbit despre el plini de emoţie, de mai multe ori după moartea tatei.

"A fost un avatar, ast' îi sigur", mă asigurase bătrânul. "Nu s' pune problema de *moksha*. Nu la el!"

"Ce vrei să spui?" îl întrebasem eu. "Nu crezi că a atins *moksha?*"

"O atinsese cu mult timp înainte, într-o altă viaţă. De data ast' s-a întors numa' ca s' arate calea... ca Buda, ori Isus."

"Vrei să spui că este unul dintre Maeştri?" Gândul acesta mă copleşea. Gosine a dat din cap cu convingere pentru a-şi întări spusele.

"O s' vezi în a patruzecea zi. N-o s' fii nici o urmă pe cenuşă. Nu dom'le! Sufletul lui am luat zborul înapoi la Brahman. El eram un zeu, *bhai*, asta era tată-tu!"

Privindu-mă cu respect, repetase cuvintele acelea pe un ton reverenţios:

"Asta eram tată-tu!"

Asta o ştiusem şi eu de când stăteam în jurul lui când era viu şi-l priveam în ochii aceia fără fund, dar eu nu înţelesesem lucrul acesta aşa cum o făcuse Gosine. El ştia *Vedele*, deşi nu era un om şcolit. După părerea mea, Gosine era un om foarte deştept şi un hindus care ştia multe. În drum spre casă, extrem de conştient de părul scurt, de-abia aşteptam să văd dacă Gosine a avut dreptate. Panditul ne-a condus într-o cameră goală, care fusese încuiată toată noaptea. În mijlocul încăperii pe podea, stătea o tavă întinsă cu o parte din cenuşa tatei, netezită cu mare grijă. Fusese pusă acolo cu o noapte înainte. Nerăbdătoare, familia s-a dus să examineze suprafaţa cenuşii, căci urmele (apărute peste noapte) trebuiau să arate ultima reîncarnare a tatei. Era un ceremonial la care asistasem de multe ori, dar acum nu-i vedeam rostul. Tatăl meu scăpase

din roata reîncarnării, el se întorsese la Brahman...aşa că de ce să ne deranjăm cu acest ritual? Mi-am amintit vorbele lui Gosine: "N-o s' fie nici o urmă pe cenuşă. Nu dom'le!"

Am auzit-o pe mama trăgând brusc aer pe gură, apoi un pandit a exclamat:

"Priviţi! Este urma unei păsări! Chiar aici!"

Cuvintele nu pot descrie consternarea pe care am simţit-o în acel moment. M-am înghesuit între mama şi mătuşa mea, pentru a vedea cu ochii mei. Acolo, în mijlocul cenuşii era urma unei păsări mici; în rest era neatinsă. Am examinat-o toţi cu atenţie. Concluzia era inexplicabilă: tata se reîncarnase într-o pasăre!

Mica mea lume a fost zguduită din temelii. Ce va mai spune Gosine acum? Până şi mai marele panditilor de pe insulă, spusese că tata era un avatar. Dacă nici *el* nu se făcuse una cu Brahman, atunci ce speranţă mai putea fi pentru mine sau altcineva? Când am ieşit în curte pentru a împlini următoarea parte a ceremonialului, m-am simţit dintr-o dată bolnav, incapabil să mă alătur pălăvrăgelilor pline de tulburare ale celorlalţi.

Prea stupefiat ca să mai gândesc, n-am auzit aproape nimic din lungul ritual puja. Nu aveam nici un pic de poftă de mâncare pentru ospăţul care urma. De zile întregi, din bucătărie veneau cele mai delicioase arome, care ne făceau să ne lase gura apă. Mama şi mătuşa munciseră ore în şir ca să pregătească *mulţimea de delicatese preferate*, mâncăruri condimentate cu curry şi dulciuri. Înainte ca acestea să poată fi gustate, câte puţin din fiecare fel de mâncare trebuia să fie oferit mortului. Ofranda oferită sufletului tatălui meu, se afla pe o farfurie mare, improvizată dintr-o frunză de koa şi a fost aşezată de pandit la baza unui bananier înalt, după care ne-am întors cu toţii în casă în şir indian.

"*Bhai ya*, nimeni nu trebuie să privească în urmă", ne-a avertizat solemn panditul. "Dacă priviţi înapoi, duhul vă poate ataca. Ofranda este numai pentru el."

Niciodată nu mi-aş fi putut imagina că am să calc această regulă, dar acum nu mai puteam rezista tentaţiei. Mi-am încetinit paşii şi i-am lăsat pe ceilalţi să o ia înaintea mea. El era *tatăl meu*. Trebuia să-l mai văd, măcar odată. Măcar o privire fugară! Când mă aflam la jumătatea drumului spre casă, tremurând de groază, am aruncat pe furiş o privire peste umăr. Frunza-farfurie era tot acolo şi am văzut clar mâncarea din ea. Nici urmă de suflet a tatălui meu! Mi-am întors repede privirea. Săvârşisem o faptă nepermisă. La fiecare pas, eram sigur că era ultimul din viaţa mea, dar nu s-a întâmplat nimic. Oare zeii erau miloşi cu mine? Nedumerirea aceasta s-a adăugat neliniştii ce mă frământa. M-am grăbit spre veranda din spatele casei şi m-am ridicat curajos pe vârfuri, să privesc farfuria care abia se mai vedea. Îl văzusem pe Yogi, câinele vecinilor, mâncând ofranda adusă duhului lui Nana şi voiam să mă asigur că lucrul acesta nu se va repeta. După ce a trecut probabil o jumătate de oră fără să se fi petrecut ceva neobişnuit, nu m-am mai putut abţine. M-am întors în curte, înfricoşat de ceea ce îmi puteau face spiritele, dar ceva mai *curajos* totuşi, şi m-am apropiat de bananier. Spre uimirea mea, mâncarea dispăruse. Nu mai rămăsese nici o firimitură şi totuşi nici-o făptură vizibilă nu se apropiase de farfurie! Deci, era adevărat! Spiritul tatălui meu mâncase mâncarea! Oare aceasta era o dovadă că totuşi nu atinsese nirvana? Era el acum o pasăre care mă privea dintr-un copac?

Deprimat, derutat, am umblat prin grădină căutând prin tufişuri şi copaci o pasăre care să-mi aducă aminte de tata. Dacă nu-l puteam recunoaşte eu, cel puţin mă va cunoaşte el. Am aşteptat în zadar ca vreuna din creaturile acelea care zburau, ciripeau şi-şi curăţau penele cu ciocul, să se oprească şi să se uite la mine, ca şi când m-ar recunoaşte. Niciuna nu-mi dădea nici cea mai mică atenţie; în cazul în care mă apropiam prea mult de ele, îşi luau zborul înspăimântate. Bineînţeles, tata nu mi-a dat nici cea mai mică atenţie înainte de a muri, de ce mi-ar da-o acum?

Mai târziu m-am îndreptat spre coliba lui Gosine. Îmi fusese imposibil să vorbesc singur cu el, atâta timp cât în jurul nostru se aflaseră ceilalţi din familie. Fiul lui, care avea vreo patruzeci de ani, stătea în faţa colibei şi-şi repara o anvelopă pentru bicicleta cu care se plimba prin oraş pentru a vinde *channa şi bara* condimentate cu curry şi ardei iuţi roşii. Se căsătorise de curând cu o femeie care avea doi copii şi se mutaseră cu toţii în coliba lui Gosine. Când a văzut că mă apropii, şi-a îndreptat spinarea cu un aer obosit, a lăsat anvelopa jos şi-a pus ambele mâini în faţa bărbiei şi s-a înclinat înaintea mea.

"Sita-Ram", a spus el curtenitor, "îl cauţi pe bătrân? Este înăuntru. Suferă de bătrâneţe."

"Nu îi adevărat omule!" a răsunat vocea lui Gosine din interior. "Nu simt nimic din ceea ce spune tu. Răceala doborât pe mine."

Ca să demonstreze că avea dreptate, bătrânul, mândru, înalt pentru un indian, cu picioarele puţin cam strâmbe, a venit şchiopătând să se aşeze pe pământ, la locul lui obişnuit. M-am aşezat şi eu în tăcere. Simplul fapt că stăteam lângă el îmi dădea o senzaţie de confort şi siguranţă, pe care nu mi le puteam explica.

"Părul tău frumos o s' creşte repede", a spus el, clătinând uşor din cap, ca o pendulă răsturnată. "Nu părul mă îngrijorează", am răspuns eu, neputând totuşi să-mi descarc sufletul de tulburare şi îndoieli.

"Ştii ceva, *bhai?* Niciodată io n-oi reuşi s' înţeleg cum o trăit tată-tu. Cel mai sfânt om care l-am cunoscut în toat' viaţa mea. Cum renunţat el la tot!"

Capul lui Gosine, continua să se clatine a mirare. O asemenea laudă mă făcuse întotdeauna să mă umflu de mândrie - era tatăl meu - dar acum îmi aducea prea puţină alinare, chiar dacă simţeam că Gosine îşi mutase asupra mea admiraţia pe care o simţise pentru tata. Urma acelei păsări, întipărită clar pe cenuşă, nu putea fi negată. Toţi, chiar şi

panditul, o acceptaseră aparent fără a fi şocaţi şi dezamăgiţi ca mine. Nedumerirea mea era cu atât mai dureroasă.

"Cum de este atât de mic, acum?" am întrebat eu. Ar fi fost mai uşor să înţeleg că a devenit o pasăre mare, dar una atât de mică nu făcea decât să-mi mărească uluirea.

"Uite ce îi *bhai,* el nu îi deloc mic! Nuuu!" a spus Gosine energic. Apoi a tăcut, frecându-şi barba gânditor şi lăsând să-i scape un oftat lung.

"Ascultă tu ce îţi spune eu, da? Nici un pasăre cu picior aşa mic, nu mânca mâncarea aşa repede."

Bineînţeles! Am sărit în picioare şi am alergat înapoi la camera care fusese încuiată. Oare nu am uitat să închidem fereastra cum trebuie? Nu-mi puteam aminti. Când am ajuns, am privit sus la streaşină şi am observat cuibul unei păsărele. Acolo unde acoperişul de tablă ondulată se unea cu zidul, erau o mulţime de găuri semicirculare, una lângă alta. Am observat plin de emoţie, că erau destul de mari ca să poată intra prin ele o pasăre atât de mică. Oare fusese cuibul acolo, înainte ca tata să fi murit? Nu puteam fi pe deplin sigur, dar mi se părea că fusese acolo.

Aşadar, tata nu lăsase nici-o urmă pe cenuşă; ce uşurare! Dar mâncarea? Cine sau ce o mâncase? Probabil Asuras sau Rakshasas, demonii despre care vorbeau *Vedele,* se amestecaseră, încercând să ne pună în încurcătură. Asta era! Tata mă va apăra de forţele acelea malefice, împreună cu ceilalţi Mari Maeştri. Voi crede în tatăl meu şi în ceea ce făcuse el; îi voi călca pe urme.

* * *

"Rabi, unde eşti? A venit Baba!" striga Nanee.

"Vin, Ma!"

M-am grăbit să urc scările şi să intru în casă unde toţi îl întâmpinau cu căldură pe bunul nostru prieten.

"Rabi!" a exclamat marele om, strângându-mă într-o îmbrăţişare caldă.

Jankhi Prasad Sharma Maharaj, originar din India, era mai marele panditilor de pe insulă. Nu exista o onoare mai mare, decât aceea de a-l avea în vizită în casa ta. Prieten apropiat şi admirator al tatălui meu, Baba s-a oprit întotdeauna la noi în cursul călătoriilor sale de-a lungul Trinidadului. Vorbea mai ales dialectul hindus, foarte puţină engleză şi cunoştea foarte bine sanscrita. Înalt, solid, cu pielea de culoare deschisă, cu o barbă lungă, căruntă, ar fi putut trece drept Moş Crăciun dacă ar fi fost puţin mai gras. Unii îl considerau o persoană impunătoare, de temut, dar cu mine era tot atât de vesel şi prietenos cât putea să fie un Moş Crăciun şi ne iubeam mult unul pe celălalt.

"Rabi!" a exclamat el din nou, ţinându-mă aproape de el. "Din zi în zi îl văd tot mai mult pe tatăl tău, în tine. Bhagwan şi-a pus pecetea asupra ta. Într-o zi vei fi un mare yoghin! Ai ochii tatălui tău şi în curând vei avea din nou şi părul lui", a adăugat el râzând şi trecându-şi degetele cu dragoste prin părul meu care creştea atât de încet. S-a întors spre mama, care iradia de fericire la doi paşi de mine.

"Este foarte deosebit! *Foarte* deosebit!" a repetat el dând din cap, spre a-şi întări spusele. "Într-o zi va fi un mare yoghin, ca şi tatăl lui."

Pieptul mi s-a umflat de mândrie şi ochii mi s-au umezit. Da, aşa voi fi. Am stat cât de drept am putut.

Această vizită a fost scurtă. Se ducea să facă o puja specială pentru un hindus foarte bogat din Port of Spain, care avea cancer şi voia să i se pregătească calea, contra unui onorariu substanţial, pentru intrarea în viaţa următoare. Unii panditi promiteau chiar şi nirvana, dacă li se plătea preţul cerut. Panditul Jankhi nu dădea asemenea garanţii, dar mii de hinduşi aveau mare încredere în eficacitatea mijlocirii lui pe lângă *devatas* şi erau gata să plătească bine pentru aceasta.

După ce ne-a dat binecuvântarea, marele pandit şi-a strâns dhotiul mai bine, a străbătut camera şi s-a oprit la uşă pentru a se închina. Cu mâinile în dreptul feţelor, cu palmele lipite, ne-am înclinat spre el în semn de recunoaştere a zeităţii din fiecare dintre noi. Peste un moment, cobora grăbit scările. Am alergat pe verandă şi i-am făcut semne de bun-rămas cu mâna, în timp ce el urca în maşină. Cuvintele lui îmi răsunau încă în urechi, când maşina a dispărut după prima curbă. Îmi era imposibil să uit că eram deosebit. Toţi îmi aminteau acest lucru. *Voi fi* un mare pandit: mai mult chiar, un yoghin, un bărbat sfânt ca tatăl meu.

Mama, care a stat şi ea cu mine tot timpul, m-a îmbrăţişat şi m-a bătut uşurel pe umeri. Credeam că ştiu la ce se gândeşte. Voi continua de dragul mamei mele. Voi merge pe urmele lui împreună cu mama mea.

Greşeam. Ea se gândea la altceva şi căuta cuvintele potrivite pentru a-şi îndulci lovitura.

"Cenuşa tatălui tău trebuie dusă la Gange, Rabi", a spus ea într-un târziu, "şi trebuie împrăştiată pe cel mai sfânt râu, pentru a fi purtată la mare. Aş vrea ca şi tu să faci acelaşi lucru pentru mine, când voi muri."

"Gangele!"

Cu ce aură de mister era înconjurat numele acesta. Sfânta Mamă a râurilor - care la fel ca şi vaca, era sfânta Mamă a tuturor - ţâşnea curată din cele mai înalte piscuri ale Himalaiei şi curgea în jos spre stepele şi văile Golfului Bengal. La Benares, cel mai sfânt oraş, cenuşa trebuie împrăştiată deasupra apei. Va fi ultima încredinţare a sufletului tatălui meu în braţele lui Krishna.

"O să mă iei cu tine, nu-i aşa mămico? Te rog! Te rog mămico! Trebuie să merg cu tine! Trebuie să mă iei!"

"Aş vrea să te iau Rabi, dar este prea departe pentru tine. Drumul este foarte obositor şi bineînţeles că nu poţi lipsi de la şcoală..."

"Nu am să obosesc! Îţi promit! Aş putea merge la şcoală în India." Ea a scuturat din cap, încet şi cu tristeţe.

"Îmi pare rău, dar nu te necăji, am să vin repede. Îţi promit."

"Te rog, nu mă părăsi!" am rugat-o eu. "Nu vreau să stau aici singur, fără tine!"

"Nu vei fi singur. O ai aici pe Ma şi pe mătuşa Revati, pe toţi verii şi pe unchiul Kumar şi Lari..."

M-a îmbrăţişat şi m-a bătut din nou pe umeri.

"Am să mă întorc repede, Rabi. Îţi promit. Ce ai vrea să-ţi aduc din India?"

"Un elefant", am spus eu cu sinceritate. "Unul la fel ca cel din tablou."

Mama mă învăţase că datoria mea de hindus, era să accept orice îmi rezerva soarta, fără să mă plâng. Îndatorirea aceasta de acceptare stoică a karmei mele, impusă de Krishna, a devenit o povară prea mare pentru un băiat atât de crud când, în sfârşit, a sosit ziua plecării mamei mele. M-am urcat trist în maşină, alături de mama, pentru a o conduce până la docurile din Port of Spain, unde urma să se îmbarce pe un vapor care să o ducă în Anglia şi apoi în India.

Ma, care nu putea să vină cu noi, făcea semne de bun-rămas de la fereastră, iar mama îi răspundea; era cea mai tristă zi din viaţa mea. I-am făcut şi eu semne de bun-rămas lui Ma, pentru că eram hotărât să merg cu mama în India. În briza puternică, ultimul steag cu Hanuman flutura în vârful stâlpului din faţa magazinului cu rom şi cereale. Imaginea eroului meu preferat, Hanuman, zeul maimuţă, decupată din pânza albă şi minunat brodată de Ma pe fundalul bumbacului roşu, părea să-mi facă semne de adio. Semn bun!

Douăsprezece maşini pline cu rude şi prieteni au venit să-şi ia rămas bun de la mama. Trecuse mai puţin de un an de când mulţi dintre noi venisem la acelaşi chei pentru a-l conduce pe unchiul Deonarine care pleca spre Anglia. Era fratele mai mare al mamei şi se dusese să studieze la Univer-

sitatea din Londra. Deonarine fusese ca un tată pentru mine. Mi-am amintit cum plânsesem toţi, în timp ce vaporul ieşea încet din port. Am avut atunci impresia că mi se rupe inima. Acum pleca mama. Mi-am şters ochii pe furiş cu mâneca hainei. Voiam să fiu curajos, dar nu mai puteam suporta ca rudele şi prietenii să repete într-una că mama era o fiinţă norocoasă că putea să plece în acest pelerinaj sfânt.

"Mama ta pleacă în India, Rabi, la Gange! Îi aşa norocoasă, băiete!" îmi spuneau ei într-una. "Nu fi aşa trist, căci se întoarce repede."

Cum aş fi putut să le spun că simţeam cum se rupe inima în mine? Am urcat cu toţii pe vas. Am ascultat mirat comentariile lor aprinse; ce mare şi luxos era vasul, ce confortabile erau camerele, iar mâncarea... ce grozavă bucătărie avea acest vas olandez. Era ridicol! Ce-i păsa mamei de lux? În ceea ce priveşte mâncarea, ea trimisese pe un unchi al meu să-i cumpere provizii mari de fructe şi legume pentru toată călătoria. La vârsta de patru ani făcusem din propria mea voinţă, o promisiune foarte serioasă: de a mă supune principiului nonviolenţei, *ahimsa*, şi de a respecta orice formă de viaţă, devenind strict vegetarian ca şi mama. Cum îndrăzneau rudele şi prietenii să-şi imagineze că ar fi putut să stea măcar în aceeaşi sufragerie în care carnea vacii sfinte era devorată de necredincioşi! Zelul meu religios nu se explica doar prin faptul că voiam să plac zeilor şi să urmez acelaşi drum ca şi tata, ci pentru că voiam să plac mamei, care mă învăţase hinduismul. Eram atât de apropiaţi şi o iubeam atât de mult! Nu era drept ca să fiu despărţit de ea, eu, care urmam idealul hindus mai mult decât toţi gălăgioşii aceştia care scoteau exclamaţii prosteşti, referindu-se la această călătorie care mie îmi producea atâta durere.

Sirena vaporului a sunat prelung.

"La revedere...călătorie plăcută...să scrii repede...o să ne fie dor!" Fiecare încerca să spună ultimul cuvânt.

"Dă-i lu' mami un pupic, Rabi!" Mătuşa Revati, m-a împins înainte. Realitatea singurătăţii cu care m-am confruntat în momentul acela, m-a zdrobit.

"Merg şi eu cu tine în India!" am strigat eu, apucându-mă cu ambele mâini de uşa cabinei şi strângând-o disperat.

Kaka Nakhi, care fusese şoferul lui Nana şi condusese Dodge-ul lui mare, negru, a scos o pungă cu arahide proaspete. Îmi plăceau la nebunie.

"Uite Rabi!" a spus el pentru a mă calma. "Ia-le!"

Nu voiam să mă las înşelat. Nu mă vor face să dau drumul uşii!

Mama a început să mă certe:

"Rabi, te rog! Nu-ţi sta în caracter să te porţi astfel! Pleacă acum. Du-te cu mătuşa Revati. Poţi să-mi faci semne de bun-rămas de pe chei."

Am strâns uşa şi mai tare.

"Merg cu tine, mămico! Te rog! Ia-mă cu tine!"

"Ei, haide, haide. Trebuie să plecăm!" a spus mătuşa Revati cu ochii plini de lacrimi la gândul despărţirii de sora ei. "Trebuie să coborâm de pe vapor."

A încercat cu blândeţe, să-mi desprindă mâna de pe clanţă, dar încleştarea mea era şi mai puternică din cauza fricii. Era de neimaginat că trebuia să fiu forţat sau lovit. Pe faţa mamei am citit uluirea. Eram copilul sfânt, un brahman, fiul unui mare yoghin. Sirena a sunat din nou.

"Trebuie să plecăm chiar acum!"

Era unchiul Kumar, care părea foarte înalt când s-a apropiat de mine. Încerca să fie blând, dar hotărât. Pentru că era consilier juridic în districtul nostru, vocea lui avea întotdeauna o notă de autoritate, dar şi eu eram hotărât şi am început să ţip, ţinându-mă disperat de uşă. Kaka Nakhi s-a alăturat lui Kumar, încercând să-mi desprindă mâinile de pe clanţă, cu blândeţe. Au reuşit să-mi desfacă o mână, dar am încleştat-o din nou când mi-au desfăcut-o pe cealaltă. Ţipetele mele s-au adăugat harababurii generale.

"Plec cu mami! Plec cu mami!"

Nu mă mai purtasem niciodată aşa, înainte. Acest mic sfânt, producea un şoc tot mai puternic rudelor care priveau consternate. Nu mai era nici o clipă de pierdut. Împreună, Lari şi Nakhi, m-au smuls de lângă uşă şi m-au scos din camera mamei. În timp ce ţipam şi dădeam din picioare, am fost luat pe sus, coborât de pe vapor şi aşezat pe chei. Halal bun rămas! Se scursese din mine toată voinţa de a lupta. Am stat acolo suspinând, nemaiputând să văd din cauza lacrimilor, silueta mamei care îmi făcea semne de adio. Tot drumul spre casă am suspinat nemângâiat. În seara aceea, am refuzat să mănânc, suspinând isteric în ciuda oricăror eforturi de a fi mângâiat. Ştiam că trebuia să mă supun karmei mele, indiferent ce mi-ar fi adus ea, dar eram doar un băieţel şi încă unul foarte uman, având nevoie de dragostea pe care doar mama o putea oferi.

Nu am s-o mai văd niciodată. Era o convingere îngrozitoare, ce creştea în mine cu fiecare suspin convulsiv.

4

Karma Şi Destinul

"Trebuie să înveţi să ai răbdare, Rabi. Puţine lucruri sunt mai importante decât aceasta...sau mai dificile."

"Dar Ma, cum poa' mămica să spună că o s' vină aşa repede? Îi aproape doi ani de când a plecat şi acum în scrisoare spune iar că la anu'. De fiecare dată la anu'." Le mai spuneam încă şi prietenilor care mă întrebau, că mama se întoarce la anu', dar nici măcar eu nu mai credeam.

Nanee stătea la locul ei obişnuit lângă fereastră, locul unde o vizitam în fiecare dimineaţă. Închinîndu-mă adânc cu palmele lipite una de cealaltă, obişnuiam să mă aşez în faţa ei, pe podea, cu picioarele încrucişate. Îi priveam degetele agile care se mişcau cu mare iuţeală pe broderia cu modele complicate, care o ţinea ocupată o mare parte a zilei. Majoritatea broderiilor le dădea altora. Infirmă de la talie în jos din pricina poliomielitei contactate după naşterea ultimului copil şi din cauza multor nopţi dormite afară în ploaie, sub un mangotier - datorită cruzimii lui Nana - îşi purta durerea şi nenorocirea fără să se plângă. Era într-adevăr, cea mai veselă din toată casa; ea era cea pe care o căutam toţi când aveam nevoie de mângâiere sau de sfaturi.

"Ai răbdare, Rabi", a spus ea din nou. "Răbdare. La toţi ne este dor de mămica ta. Dar ea a obţinut o bursă ca să studieze la o universitate din Benares. Tu nu ştii asta, dar ea voia să facă universitatea încă înainte de a se căsători. Asta este soarta ei, ştii...nimeni nu poate să oprească asta".

"Tu chiar crezi că mami o să se întoarcă la noi?" am întrebat eu.

"Nu-ţi pierde niciodată încrederea în mama ta, Rabi...şi nici în nimeni altcineva", mi-a răspuns Ma, încet. "Azi ea are intenţia să vină la anu'. Da' dacă n-o să se întâmple asta, atunci să ştii că există un motiv şi acceptă-l cu răbdare".

Pentru mine acesta era un sfat de urmat. Ma avea un fel de a se purta atît de blând. Nu auzeai niciodată un cuvânt aspru de la ea, nici o vorbă din mânia ce caracteriza pe atâţi alţi membri ai familiei. Ea făcea pace în certurile din familie - care deveneau uneori încinse - dându-ne cîteodată sentimentul clar că duhul mânios al lui Nana stârnea certuri între urmaşii lui. Firea blîndă a lui Ma era ca uleiul pe rană.

Nu că Nana ar fi fost certăreţ tot timpul. Câteodată părea a fi însăşi întruchiparea bunătăţii şi generozităţii, împrumutând bani săracilor şi chiar negrilor care erau disprețuiți de hinduşi. Nana fusese prietenul şi binefăcătorul lor admirat. Câteodată stătea pe verandă şi arunca pumni de monede de argint în faţa magazinului de dedesubt, spre marea bucurie a copiilor şi a muncitorilor de pe câmpurile din apropiere, care se luptau să adune banii de parcă ar fi fost picaţi din cer. Nana fusese primul, în partea noastră de insulă, care-şi luase radio - un model mare, scump, importat din Statele Unite - şi adeseori împărţea cu alţii această cutie miraculoasă. Scaunele erau aliniate în încăpătoarea cameră de zi; vecinii, clienţii, prietenii şi rudele erau invitaţi înăuntru şi volumul era dat tare, ca la un cinematograf fără ecran. Făcea această onoare cu nepărtinire, deopotrivă bogaţilor ca şi săracilor şi toţi se minunau de această maşinărie spectaculoasă.

Partea rea a caracterului lui Nana părea că zace în adânc, sub această suprafaţă, izbucnind brusc şi fără avertismente. În timp ce servea vreun client în magazinul de rom de dedesubt, pleca deodată în mijlocul unei tranzacţii, urca scările în apartamentele de la etaj, apuca o curea groasă de piele şi în furia lui explozivă începea să lovească pe toată lumea - cu excepţia mea - pentru motive pe care nu le putea descoperi nimeni. Noi am acceptat aceste manifestări ca fiind karma lui, ceva din viaţa anterioară ce nu se rezolvase încă. Mitologia hindusă era plină de astfel de povestiri despre demoni care administrau o karmă rea. Câteodată parcă, cei mai răi dintre aceşti demoni intrau în Nana şi-l transformau într-o clipă. Se zvonea că spiritele care îi păzeau comoara îi luaseră sufletul în stăpânire, căci crizele lui subite de furie, puterea şi perfidia de care dădea dovadă în aceste momente, păreau supranaturale. Cu toate astea, era totuşi un om religios; în fiecare dimineaţă şi seară îşi făcea rugăciunile şi ritualul de închinare hindusă şi-i aduna pe toţi să cânte *bhajans* şi să îngâne *mantrele*.

Deşi Nana îşi luase altă soţie după ce Ma a paralizat, câteodată era foarte bun cu ea. Gata să cheltuiască o avere pentru a-i găsi un leac, Nana a plătit sume uriaşe panditilor specializaţi în vindecări. A dus-o de asemenea pe la vrăjitori şi vraci de toate felurile, precum şi la un mare spital din Port of Spain şi chiar la o biserică catolică renumită. Nici banii lui, nici duhurile în care se încredea nu au reuşit să aducă nici cea mai mică îmbunătăţire. Ma a rămas parţial paralizată de la brâu în jos şi numai cu preţul unor eforturi uriaşe se putea mişca puţin.

Copii ei o mutau cu blândeţe prin casă, în sufragerie pentru a lua masa, în camera de zi când veneau prieteni, rude sau panditul pentru a face o puja specială. Ma îşi petrecea cea mai mare parte a timpului, stând pe locul ei preferat la fereastră, de unde privea departe, dincolo de palmierii de cocos şi peste câmpurile de trestie şi mlaştinile de mangotieri, până la golf. Când ridica privirea de pe broderia migăloasă pentru a-şi

odihni ochii, îi plăcea să privească fluturii minunat colorați și mulțimea de păsări care zburau de la un copac la altul sau în stoluri în înaltul cerului. Erau păsări colorate în galben și negru, precum și micuța pasăre albastră pe care o numeam "blue jeans" și care, eram sigur, lăsase urma pe cenușa tatălui meu.

Când Ma a fost în spitalul din Port of Spain, cineva i-a dat o Biblie pe care a adus-o acasă. Iubea din ce în ce mai mult cartea aceea interzisă și mai ales, Psalmii din ea. Când Nana a descoperit că citea pe ascuns copiilor din ea, l-a apucat o furie nebună.

"Am să te învăț eu să nu mai aduci minciuni creștine în casa mea!" a urlat el în dialectul hindus. Și-a scos cureaua de piele de la pantaloni și a bătut-o cu toată puterea, pe spate și pe umeri, după care a luat-o în brațele lui puternice, a dus-o pe verandă și a aruncat-o de-a lungul scării. În timp ce zăcea pe jos gemând de durere, el a rupt bucățele cartea pe care o ura atât și apoi a aruncat-o la gunoi. Nu se știe cum, ca a făcut din nou rost de o Biblie și din nou a fost bătută cu sălbăticie și aruncată pe scări. Fără să o ducă mai bine, deși din motive diferite, cea de-a doua soție a lui Nana, a fost alungată de acasă. Nanee, era prea oloagă ca să scape și îndura cu răbdare violența și insultele lui, acceptându-le ca fiind karma ei.

Mă uimea că citește cartea asta creștină, pe care o detestam atât de mult. Când un pandit pe care-l cunoșteam a citat întâmplător din Biblie, mânia mea nu a cunoscut margini. El era un admirator al lui Ramakrishna, renumitul discipol al lui Kali și învățătorul lui Vivekenanda, fondator al societății "Vedanta". La fel ca și Ma, el credea că toate religiile conțin elemente ale adevărului și că ele ar putea, în cele din urmă, să-i conducă pe cei care le urmau spre Brahman. Eu eram un hindus prea fanatic, pentru a putea fi de acord cu asta. Când am citit în *Bhagavad Gita* afirmațiile lui Krishna că toate drumurile duc la el, am fost profund nemulțumit. Trebuia să accept asta pentru că mi-o spunea Gita, dar m-am consolat la

gândul că religia mea era *drumul cel mai bun*. Dorinţa lui Ma de a împleti religia ei cu creştinismul, era singurul lucru asupra căruia nu cădeam de acord, dar nu discutam niciodată despre asta.

Mătuşa Revati era o hindusă foarte severă. Nici gând să citească Biblia!

"Citeşte Bhagavad Gita, Rabi, citeşte-o încontinuu", mă îmboldea ea deseori.

O respectam pentru viaţa religioasă pe care o ducea. Încerca să-i ţină locul mamei şi încerca să mă înveţe multe lucruri din *Vede* şi în special din *Vedanta*, care era preferata ei.

Acceptam tot ce spuneau scrierile sacre, deşi multe din ele erau greu de înţeles şi păreau contradictorii. Fusesem întotdeauna deosebit de conştient la gândul că Dumnezeu există şi că El crease totul şi totuşi *Vedele* afirmau că fusese o vreme în care nu a existat nimic, iar Brahman s-a născut din nimic. Nici chiar Gosine nu putea să împace această afirmaţie cu cea a lui Krishna din Gita: "Ceea ce nu există, nu poate fi." Rămânea o enigmă.

Conceptul de Dumnezeu - pe care-l învăţasem ca hindus - acela că o frunză, o insectă sau o stea era Dumnezeu, că Brahman era totul şi totul era Brahman, nu coincidea cu faptul că eu îmi dădeam seama că Dumnezeu nu era o parte din Univers, ci Creatorul lui, altceva decât mine, mult mai mare şi care nu era în mine aşa cum fusesem eu învăţat. Mătuşa Revati şi Gosine, îmi explicau amândoi că şi eu ca şi ceilalţi oameni, eram victima *mayei*, o concepţie eronată despre realitate, care înşela pe toţi cei care nu erau încă luminaţi. M-am hotărât să scap de această *ignoranţă*. Tata luptase şi învinsese această iluzie a separării de Brahman şi aşa voi face şi eu. După ciudata moarte a tatei, eu devenisem subiectul preferat al cititorilor în palmă, al astrologilor şi al ghicitorilor, care opreau deseori la noi acasă. Familia noastră nu lua niciodată o decizie importantă fără să consulte un astrolog, deci era esenţial ca şi viitorul meu să fie hotărât în acelaşi fel.

Nu puteam să aspir niciodată la ceva ce nu-mi predestinau stelele. Era încurajator să aflu că liniile din palma mea, şi planetele şi stelele, după cum spuneau cei ce le interpretau, arătau toate că voi deveni un mare conducător hindus. Yogi, guru, pandit sanyasi, mai marele preot într-un templu, toate aceste proorociri uimeau mintea mea tânără.

O cititoare în palmă deosebit de pricepută, locuia în sătucul Mayo, la vreo şase mile depărtare. Venea lume de pretutindeni din insulă pentru a afla viitorul de la această atrăgătoare fiică de preot brahman. Era deosebit de apreciată de panditii care veneau deseori să se consulte cu ea în privinţa viitorului. Într-o zi, vizitându-ne acasă, mi-a studiat palma şi mi-a spus:

"Vei fi foarte bolnav la 20 de ani, dar apoi vei trăi o viaţă lungă! Vei deveni yoghin hindus şi te vei căsători cu o hindusă frumoasă, înainte de a împlini 25 de ani; vei avea patru copii şi vei fi foarte bogat."

Cine ar fi putut cere mai mult? Într-adevăr, zeii erau binevoitori cu mine.

Un alt mediu spiritist de pe insulă, un brahman renumit, care văzuse "cobra" stând alături de el, când se adâncea în meditaţie profundă, venea şi el adesea la noi acasă. Era îndrăgostit de mătuşa Revati şi spera să se căsătorească cu ea. Proorocirile lui referitoare la viitorul meu de pandit bogat şi renumit, erau la fel de entuziaste. Bărbat cu puteri magice, care vindecase multă lume de infirmităţi serioase, făcea proorociri ce erau considerate infailibile. Având confirmarea atâtor prooroci, cine se putea îndoi de destinul meu sau de faptul că eu eram foarte *deosebit*, cum spunea deseori Baba Jankhi?

De fiecare dată când mi se ghicea viitorul, creştea convingerea că eu eram destinat într-adevăr, unei nobile profesii hinduse. Nu din întâmplare mă născusem eu fiul unui yoghin renumit, venerat de mulţi ca avatar. Acesta era destinul meu. Pe măsură ce creştea înţelegerea karmei mele, aceasta a devenit un factor care a influenţat decizia pe care am luat-o în

cele din urmă. Cu siguranţă că efectele acumulate în decursul vieţilor mele anterioare făcuseră inevitabilă, în actuala mea reîncarnare, hotărârea de a începe serios studiul preoţiei hinduse. Când am anunţat că doream să-mi petrec vara care urma, la templu, nu a fost nimeni mai fericit ca sora vitregă a tatălui meu, Phoowa Mohanee. Profund religioasă, adeseori ea ţinea cuvântări la ceremonialuri importante, întotdeauna în dialectul hindus.

Îi respectam înţelepciunea şi-i ascultam atent sfaturile. De când murise tata, mă copleşea cu devotamentul pe care i-l arătase lui. Întotdeauna îmi aducea cadouri când ne vizita: dulciuri, pânză de bumbac sau bani. Asemenea daruri oferite unui brahman, plăceau zeilor şi asigurau o karmă bună celui ce le dăruia. Îndată ce a aflat decizia mea, Phoowa a venit să mă felicite.

"Rabi!" a exclamat ea, îmbrăţişându-mă cu putere. "Tată-tu o s' fie mândru de tine! În ce templu o s' te duci?"

"Într-un templu unde este un swami din India", am răspuns eu.

"Atunci *ashramul* din Durga îi locul ideal pentru tine", a spus Ajee, mama tatălui meu.

Ajee fusese orbită de leacul unui pandit, şi tatăl tatălui meu îşi luase altă soţie. La fel ca multe dintre femeile bogate care veneau din India, Ajee era un magazin ambulant de bijuterii. Ambele braţe, de la încheieturi până la coate, erau acoperite cu brăţări de aur şi argint. În jurul gâtului purta un colier de aur masiv, de care atârnau monede de aur, iar de o parte a nasului atârna o floare de aur. Alte brăţări din aur şi argint îi cuprindeau gleznele deasupra picioarelor goale. Era un mare contrast între ea şi iubita mea Nanee, care purta doar o brăţară din când în când.

"Ai dreptate. Bineînţeles!" a fost de acord Phoowa. "Da, swami de la templul ăla îi foarte bun." Ochii i-au scânteiat de entuziasm.

treabă bună la templu. Şi fii bun tare pentru asta. Nu glumeşte de loc."

Şi-a pus mâna pe capul meu şi m-a privit în faţă. În ochii ei se putea citi o mare mândrie, dar pe mine m-a înfiorat, mai mult decât mândria, autoritatea profetică din vocea ei. "O s' fii un mare yoghin, chiar mai mare decât crede cineva acum!" a spus ea solemn.

Am crezut-o din toată inima. Aceasta era karma mea, nu mai exista nici-o îndoială. Era o mare onoare să fii acceptat să studiezi la Durga, sub îndrumarea unui brahmacharya căruia i se încredinţase templul. Nu aveam decât zece ani şi îmi mersese vestea în partea noastră de insulă. Majoritatea panditilor de la mile depărtare, îl cunoscuseră şi veneraseră pe tata şi îmi proorociseră un viitor măreţ, nu doar pentru că tata fusese un hindus atât de mare, ci şi pentru că eu dovedisem deja că sunt cineva, prin viaţa religioasă pe care o duceam. Toţi îşi aminteau că la douăsprezece zile de la naşterea mea, panditii organizaseră o foarte mare *barahi*.

În deplină ascultare de Vede şi legile lui Manu, eu respectam cu stricteţe cele cinci îndatoriri zilnice ale celui de două ori născut: ofrandă către zei, prooroci, strămoşi, animale şi umanitate, întrupate în practicile religioase zilnice, pe care le începeam în zori şi le terminam după apusul soarelui. Deşi unii hinduşi religioşi purtau curele sau pantofi din piele, mie îmi era groază numai la gândul că aş putea purta pielea unei creaturi, în special a vacii. Putea fi vreun strămoş sau chiar o rudă apropiată! Eu nu făceam nici un compromis cu religia mea, iar faima mea de tânăr pandit în formare s-a întins repede dincolo de oraşul meu.

Mă trezeam devreme în fiecare dimineaţă, repetam imediat mantra potrivită pentru Vishnu şi omagiam guru-ul familiei noastre, făcându-i plecăciuni. Recitam cu zel rugăciunea de aducere aminte de dimineaţă, luând astfel hotărârea să fac toate treburile de peste zi sub îndrumarea lui Vishnu, afirmând că eu eram una cu Brahman: "Eu sunt Domnul, nu

sunt diferit de El, de Brahman, nu sufăr de nici-o neputinţă cum ar fi suferinţa şi mâhnirea. Eu sunt fericirea, existenţa de-a pururi liberă. Oh, Doamne al lumii, nespus de înţelept, zeitate supremă, soţ al lui Lakshmi, oh Vishnu, în această dimineaţă voi duce la îndeplinire îndatoririle existenţei mele lumeşti...Oh, Hrishikesa, care stăpâneşti fiinţa trupească, cu Tine în inimă aşa cum sunt însărcinat, aşa voi acţiona." Urma apoi baia ceremonială dinaintea zorilor, un act de purificare ce mă pregătea pentru închinarea care urma, apoi recitam mantra Gayatri care începea cu numele celor trei lumi: OM Bhuh, Bhuvah, Suvah - noi meditâm asupra splendorii adorabile a celui care dă viaţă, a strălucitorului Savitar; fie ca el să ne întărească minţile." Pentru că aceasta era considerată a fi mantra mantrelor, însăşi esenţa puterii spirituale pe care o câştigă un brahman, repetam această odă a soarelui, provenită din *Rigveda* de sute de ori pe zi şi întotdeauna în sanscrită, limba zeilor. Valoarea ei consta în repetiţie, cu cât era repetată de mai multe ori, cu atât mai bine. Pe când eram copil am repetat-o de mii de ori, înainte de a înţelege ce însemna de fapt. Era mai importantă pronunţarea corectă a sunetelor sanscrite, decât înţelegerea sensului. Aceasta era baza eficienţei cântecelor mantra. Credeam cu convingere, aşa cum o fac toţi hinduşii ortodocşi, că mantra întrupa însăşi zeitatea şi crea ceea ce exprima; credeam de asemenea că prin repetarea adecvată a mantrei Gayatri şi *adorarea* zilnică, însuşi soarele era ţinut în poziţia corectă. Urma apoi închinarea de dimineaţă, în camera de rugăciune. Solemn, meditativ, aprindeam cu un chibrit fitilul de bumbac înmuiat în unt topit, fixându-mi atenţia asupra flăcării pâlpâietoare care era tot un zeu. Cu reverenţă şi totuşi având sentimentul că sunt un sfânt, pentru că aveam o asemenea onoare, luam pasta de santal şi însemnam fruntea fiecărui zeu şi lingamul lui Shiva cu *chanan*. Mirosul de santal care umplea camera de rugăciune mă făcea să simt în tot trupul fiori de emoţie, o încântare carnală la gândul intimităţii mele cu atât de mulţi zei.

În poziţie de lotus, cu faţa spre răsărit, sorbeam apa, o stropeam pe mine şi în jurul meu pentru a împlini ceremonialul purificării, practicam exerciţii Yoga pentru controlul respiraţiei, apoi invocam zeitatea la care mă închinam, prin *nyasa*, atingându-mi fruntea, partea de sus a braţelor, pieptul şi coapsele; astfel aşezam în mod simbolic zeitatea în propriul meu trup. Am simţit o contopire mistică cu fiecare zeu la care m-am închinat. Aşezat în faţa altarului, concentrându-mi toată atenţia asupra vârfului nasului, până când pierdeam orice contact cu lumea din jurul meu, începeam să "realizez" unitatea mea esenţială cu Unica Realitate din Univers. După ce eliberam zeitatea cu o mică ofrandă de apă şi o plecăciune, ieşeam afară unde mă închinam soarelui încă o oră. Descori îl priveam ţintă mult timp cu ochii larg deschişi şi repetam din nou mantra Gayatri de sute de ori, încredinţat fiind, aşa după cum fusesem învăţat, că ea avea puterea de a salva sufletul care îi era devotat. Îmi iubeam religia şi pentru că veneram amintirea tatălui meu, ştiam că şi el era mulţumit.

* * *

Deşi aşteptam cu emoţie înfrigurată evenimentele care urmau să vină, simţeam totodată şi tristeţe în inima mea în dimineaţa aceea, când unchiul Kumar trebuia să mă ducă pe mine şi valijoara mea la templul din Durga, în maşina lui decapotabilă, mare şi galbenă, singura de acest fel de pe insulă. Îmi va lipsi bunul şi dragul meu Gosine, care părea cu fiecare zi mai bătrân. M-am dus la el şi l-am găsit stând la soare şi repetându-şi mantra de dimineaţă. Când a auzit că mă apropii şi-a întrerupt închinarea pentru a-mi da bineţe.

"Deci o s' pleci azi", a spus el, după ce ne-am închinat solemn unul în faţa celuilalt. "Io gândeam la tine devreme, când io trezit în dimineaţa ăsta şi apoi mie dus mintea la Ajah. Ăsta-i semn bun, bun! Nu lua în seamă că el băut prea mult în

ultima vreme, dar el a fost un mare pandit. Semn bun, omule! Nu gândit eu la el mult timp."

"Mi-aş fi dorit să mai fi trăit", am spus eu cu o privire plină de regret. "Se spune că era un indian deosebit."

Mi-l aminteam foarte bine: înalt, cu pielea de culoare deschisă, cu ochii verzi, arăta aproape alb, dar era brahman în fiecare fibră a corpului.

"Dă-i omului cinstea pe care o meritam", a spus Gosine cu solemnitate, ca şi un judecător care cântăreşte grijuliu faptele. "Nu trebuia s' plece din India şi s' vină taman aici ...când abia erau câţiva panditi p-aci. Io aduce aminte de vremea aia bine, da...Da' el venit şi făcut treabă bună şi mult ajutat el pe noi indienii. Indienii din generaţia mea mult folosit pe el şi el folosit bine *dakshina*", a adăugat el cu o sclipire răutăcioasă în privire.

"Deci îl cunoşteai?"

Bineînţeles că ştiam răspunsul la întrebare, dar ar fi fost nepoliticos să nu-l întreb.

"Dacă-l cunoşteam? Îl întrebai pe Gosine *asta?* Oamenii obişnuia să dea lui tone dă fel dă fel dă lucruri. El avut grămezi peste grămezi de unt tare şi orez şi făină şi unt topit. Tot aşa adunat el multe *dhoti*. Da' io îs sigur că ar fi fost mai bine pentru el să rămâne în India."

Coborându-şi vocea, a adoptat un ton confidenţial, aproape misterios şi a continuat:

"Noi eram prieteni de-adevăratelea. Era bogat omule, nu ca la sfârşit când terminat pe el romul. Io niciodată nu fusei altfel decât sărac. Asta îi karma mea. Da' totuşi el bun prieten fost cu Gosine. Bun hindus, mare pandit. Făceam el puja adevărată, nu una scurtă, nu. Îi un adevărat mister de ce devenit el aşa nefericit, dă ce început el să bea aşa mult. Şi imaginează tu, tocma' azi gândit io la el, pur şi simplu venit la mine în minte deodat'. Bun, bun semn!" M-a bătut uşurel pe umăr.

mine în minte deodat'. Bun, bun semn!" M-a bătut uşurel pe umăr.

"Îi timpul să mergi la *mandir* din Druga. O s' fii un mare pandit, mare yoghin! *Bhai,* spun io ţie, tu este fiu adevărat, adevărat a lu' tat'tu!"

Lacrimi străluceau în ochii mei, pe când făceam semne de bun rămas, în vreme ce maşina icşea pe şoseaua principală. Ma fusese dusă la o fereastră de la parter, strigând urări de bine. Nu era uşor să-i părăsesc pe toţi, dar ştiam că decizia mea este corectă. *Dacă ar fi trăit tata!* mă gândeam eu. Ar fi fost mulţumit. Mătuşa Revati urma să-i scrie mamei şi să o anunţe. Mă simţeam bine, eram mândru pentru că îl urmam pe tata. Cuvintele lui Gosine îmi răsunau încă în urechi şi mă simţeam năpădit de o bucurie crescândă. Karma mea era bună şi destinul meu mă chema.

5

Pandit Ji

Mandirul din Druga - dedicat lui Vishnu, soţul lui Lakshumi - părea la prima vedere asemănător cu alte temple din Trinidad. Aspectul lui exterior, cu pereţii văruiţi dar foarte murdari, cu pământ pe jos şi acoperiş de tablă zincată, cu steaguri şi altare prin curte, era mai puţin ostentativ decât templele din oraşele mari. Nu avea ziduri înalte şi intrare impunătoare cu decoraţii încrucişate, ca a vechilor construcţii din India. Inima templului era de fapt sanctuarul, imagine a inimii omului unde locuieşte zeitatea reprezentată de această imagine. Curtea mică era dominată de o statuie uriaşă a lui Vishnu, păzind intrarea principală prin care se putea vedea, la capătul îndepărtat al sanctuarului public, locul sfânt înconjurat de un gărduţ.

Când am ajuns în curte, un om de afaceri - care îşi lăsase pantofii la poarta de la intrare şi servieta pe pământ - zăcea prosternat în faţa lingamului lui Shiva. În curtea înconjurată de un zid scund, câţiva alţi credincioşi se învârteau repede în jurul unui altar pe care se aflau zeii preferaţi. Asemenea eforturi câştigau bunăvoinţa zeilor.

În ciuda înfăţişării modeste, templul din Durga avea reputaţia de a fi unul dintre cele mai bune de pe insulă, deoarece marele preot era un tânăr brahman ilustru şi foarte respectat, desăvârşit cunoscător al hinduismului. Acest tânăr swami de treizeci şi ceva de ani, foarte chipeş, cu un fizic atletic şi o personalitate magnetică, era idealul oricărui brahman. Era un *brahmacharya*, căci făcuse legământul celibatului. Consideram că era un privilegiu deosebit să pot studia sub îndrumarea unui astfel de hindus. Şi el părea să fie la fel de mulţumit să mă aibă acolo.

Camera pe care o împărţeam cu un tânăr de aproape douăzeci de ani, era foarte simplă, cu pereţii şi podeaua goale, fără uşă, lucru care nu permitea nici cea mai mică intimitate. Fiecare dintre noi avea un pat de scânduri din lemn, scund şi foarte îngust. Deşi deosebit de religios pentru vârsta lui, colegul meu de cameră nu era brahman şi nici nu putea să participe la lecţiile pe care le primeam eu.

Ziua noastră începea foarte devreme. În cel de-al patrulea ceas al nopţii se împlinea ritualul lămpii pentru a-l trezi pe Vishnu, zeitatea templului. După ce idolul era îmbăiat şi venerat, ne adunam cu toţii pe la ora cinci şi jumătate dimineaţa pentru a asculta *Vedele*, citite cu voce tare în dialectul hindus, după care petreceam două sau trei ore în meditaţie. Prima mantra care mi-a fost încredinţată, a fost "Hari OM Tat Sat". Brahmacharya îşi începea întotdeauna meditaţia cu repetarea unui singur cuvânt "OM". Cea mai înaltă vibraţie şi cea mai greu de pronunţat, la fel ca toate mantrele "OM" trebuie să fie învăţată sub îndrumarea unui guru. În Vede se spune că:

"pe lotus... Brahman a început să se gândească: "Prin ce silabă pot să cunosc toate dorinţele, toate lumile... zeii, Vedele... răsplata...?" El a văzut în "OM"... atotcuprinzătoare, omniprezentă, propria silabă simbolică a lui Brahman... Cu ea a cunoscut toate dorinţele lumii, toţi zeii, toate Vedele... toate răsplătirile, toate fiinţele... De aceea toate lucrările sunt bine

înţelese şi toate lucrările sunt încununate de succese pentru brahmanul care, dorind un lucru oarecare, posteşte trei nopţi, stă pe iarbă sacră cu faţa spre răsărit şi repetă această nepieritoare "OM".

Nimic nu era mai important decât meditaţia transcendentală zilnică, inima practicii Yoga, pe care Krishna a recomandat-o ca fiind cea mai sigură cale spre Fericirea eternă. Ea putea fi în acelaşi timp şi periculoasă. Experienţe psihice *înspăimântătoare*, asemănătoare cu o călătorie neplăcută sub influenţa drogurilor îl aşteptau pe meditatorul nesăbuit.

Se ştia că demonii descrişi în Vede, intraseră în unii yoghini şi-i posedaseră. Puterea *Kundalini*, despre care se spunea că este încolăcită la baza coloanei vertebrale, putea produce experienţe extatice dacă era eliberată în cursul meditaţiei profunde sau, dacă nu era controlată corespunzător putea produce mult rău minţii şi chiar trupului. Linia care despărţea extazul de groază era foarte subţire. Noi începătorii, eram supravegheaţi îndeaproape de brahmacharya şi asistentul său.

În timpul meditaţiei zilnice, am început să văd culori strălucitoare amestecate, să aud muzică nepământeană şi să visez planete exotice unde zeii conversau cu mine, încurajându-mă să ating stări ale conştiinţei cât mai înalte. Câteodată întâlneam în transa mea aceleaşi creaturi demonice, oribile ca şi cele zugrăvite în templele hinduse, budiste, shintoiste şi în alte temple religioase. Era o experienţă înfricoşătoare, dar brahmacharya mi-a explicat că era normală şi m-a încurajat să continui realizarea Sinelui. Câteodată am experimentat un sentiment de unire mistică cu Universul. Eu eram Universul, Domnul tuturor, omnipotent, omniprezent. Învăţătorii mei erau încântaţi de acest lucru. Era evident că eram un vas ales, destinat unui succes timpuriu în căutarea unirii cu Brahman. Forţele care-l conduseseră pe tatăl meu, mă conduceau acum pe mine. Deşi eu mâncam foarte puţin, am învăţat multe despre "negarea de sine" în timpul celor trei luni de antrena-

ment la templu. Mâncam o singură dată pe zi, împreună cu o familie hindusă, bogată, care avea şi un magazin de produse lactate. Erau fericiţi să aibă un brahman în casa lor, la masa de prânz. În schimb eu eram încântat să am o circadă de vaci la care să mă închin.

Spre surprinderea mea, am descoperit că cei care practică "negarea de sine" în anumite domenii ale vieţii, pot în acelaşi timp să se răsfeţe în alte feluri. Un tânăr de vreo treizeci de ani, care se pregătea să devină un sfânt, se preocupa prea mult - după părerea mea - de aspectul exterior, şi-şi petrecea mult timp ca să-şi aranjeze părul lung şi negru, precum şi îmbrăcămintea. Singura parte a corpului pe care o neglija era pântecele, care creştea necontenit datorită supraalimentării constante. Am fost şocat când am aflat că avea relaţii cu câteva din fetele care veneau la templu.

"Ei, omule, ce crede tu de Sharna? Drăguţă, nu?" m-a întrebat el într-o zi.

Sharna avea vreo doisprezece ani, o faţă drăguţă şi păr lung cârlionţat şi negru ca abanosul; era una din fetele care dădeau târcoale templului, petrecând însă prea puţin timp în închinare serioasă.

"Ea îndrăgostită de tine! Poftim, ia prăjitura asta care făcut pentru tine."

Am simţit cum mă înroşesc la faţă.

"Eu nu o iubesc. Nici pe ea şi nici pe alta" am ripostat eu indignat, spunând adevărul.

Netulburat, el mi-a făcut cu ochiul şi a zâmbit cu şiretenie.

"Îi un loc bun, bun ca s' fii singur cu ea şi n-o s' ştie nimeni." Acum îmi ardea toată faţa:

"Încetează! Nu vreau să vorbesc despre astfel de lucruri!"

"N-o s' mă păcăleşti. Crezi că eu nu văzut cum privea tu la fete?"

"Nu-i adevărat! Eu n-o să mă-nsor niciodată. O să fiu ca brahmacharya!" El a lăsat capul pe spate şi a început să râdă.

"Tu crede că el e un brahmacharya? Ascultă bine ce spune eu..." S-au auzit paşi pe coridor şi el a tăcut. Încercând să-mi stăpânesc furia, am ieşit din cameră şi aproape că m-am ciocnit de brahmacharya, chiar în dreptul uşii. Eram stânjenit la gândul că şi-ar fi închipuit că ascultasem bârfe despre el, dar părea că nu auzise nici-o vorbă.

"S-ar părea că te grăbeşti", a spus el zâmbind şi şi-a continuat drumul spre camera lui. Câteva zile mai târziu, pe când mă îndreptam spre dormitor după ritualul lămpii (când zeitatea era culcată pentru noapte) am auzit pe unul din tinerii începători suspinând în camera lui. Curios, m-am oprit chiar în dreptul intrării, apoi am încremenit la auzul vocii lui brahmacharya care încerca să-şi stăpânească mânia.

"Tu eşti ăla care vorbeşti de mine pe afară. Nu încerca să negi! Bineînţeles", a continuat el mai blând, "fetele sunt în orice templu. Ele au dreptul să vină aici la fel ca oricare altul, iar eu am dreptul să petrec oricât de mult timp, cu oricare dintre ele, după cum am chef. Încă o poveste ca asta şi va trebui să pleci de aici!"

Nu ştiu ce poveşti se spuseseră. Erau, fără îndoială, minciuni. Simpatia şi loialitatea mea erau îndreptate spre swami. Niciodată nu aş fi pus la îndoială sfinţenia lui. Bineînţeles, era normal ca fetele şi femeile să vină la templu. După această întâmplare am început să observ că o fată subţirică, de vreo douăzeci şi ceva de ani - să-i spunem Parbathi - era în mod evident îndrăgostită de brachmacharya. Cu părere de rău a trebuit să recunosc că şi el o trata cu tandreţea unui iubit, deşi pe ascuns când nu-l privea nimeni. Părea ciudat că nu observasem asta mai dinainte. Parbathi, o fată deosebit de frumoasă, petrecea mult timp singură cu el în cameră, probabil ca să-i pregătească şi să-i servească mâncarea pe care i-o aducea în fiecare zi, dar cu greu puteai accepta că-i trebuia

atâta timp. Deşi mintea mea tânără nu înţelegea pe deplin, purtarea nu era prea potrivită pentru cineva care jurase că nu se va căsători niciodată. Dat fiind faptul că-l admirasem pe acest brahman desăvârşit, iată-mă acum deziluzionat şi dezamăgit.

Într-o zi am auzit din întâmplare conversaţia câtorva credincioşi care veneau regulat la templu. Se aşezaseră într-un grup compact pe pământul bătătorit din curte şi discutau în hindusă despre această legătură.

"Asta-i o chestiune personală, mai bine să nu ne amestecăm", a spus un bărbat chipeş de vreo patruzeci de ani.

Altul mai bătrân, cu o barbă albă, pe care-l văzusem deseori la templu, a aprobat din cap cu gravitate.

"Bineînţeles că este karma. Au ceva de rezolvat împreună, ceva din viaţa lor anterioară."

Ceilalţi au încuviinţat dând din cap şi am auzit cuvinte de aprobare. Asta m-a făcut să mă simt bine.

Zilele mele erau prea pline pentru a mă mai preocupa şi de defectele lui brahmacharya. Karma va rezolva totul până la urmă. Nu mă îndoiam de asta. Chiar şi un câine de al vecinilor, pe care-l observasem cu atenţie, mulţi ani în şir, părea a fi o dovadă vie a karmei şi reîncarnării. Botezat cu afecţiune Yogi (Yoghinul) acest câine slab, negru, avea o barbă albă şi lungă. Vegetarian convins, Yogi refuza cu hotărâre să se atingă de carne, oase şi chiar şi de ouă. Deşi avusese un stăpân musulman, era evident că avea convingeri hinduse şi asista cu fidelitate la toate ritualurile religioase. Cu siguranţă că acum îşi asigura o karmă bună, după ce învăţase o lecţie dură într-o viaţă anterioară. Faptul că deseori lătra tare şi era pus pe harţă cu alţi câini, m-a convins că el era reîncarnarea unui yoghin care avea o karmă rea. De fapt eu cunoscusem un pandit, care se purta exact ca Yogi. Mă înfuria faptul că mulţi hinduşi brutalizau câinii. Cum puteau să creadă în reîncarnare şi în acelaşi timp să trateze, indiferent ce animal, ca şi cum ar fi mai prejos decât fiinţa omenească? Când noi am descoperit

că Yogi venea la ritualuri pentru că îi plăcea mâncarea care se servea după aceea, ni s-a întărit convingerea în reîncarnare. Ştiam câţiva panditi, care erau la fel de amatori de delicatese şi era evident că multor hinduşi le plăcea mai mult mâncarea decât ritualul religios.

Când m-am întors acasă la sfârşitul verii, am observat că pregătirea mea la templu mă ridicase considerabil în ochii hinduşilor religioşi. Când treceam prin oraş în drum spre şcoală, eram în centrul unei atenţii pline de veneraţie.

"Sita Ram, pandit Ji", strigau oamenii grăbindu-se să facă plecăciuni înaintea mea.

Îmi plăcea la nebunie. Recunoaşterea pe care mi-o acordau panditii era deosebit de plăcută. Deseori când treceam prin faţa casei lui în drum spre şcoală, panditul Bhajan - un bărbat corpolent cu părul lung şi negru împletit la spate - era în curte şi culegea flori pentru ritualurile puja din ziua respectivă, pregătindu-se să-şi reia ciclul ocupaţiilor zilnice. Când vedea că mă apropii, îşi lipea mâinile, se apleca până la pământ şi-mi spunea:

"Pandit Maharaj, *namahste Ji*".

"Namahste Ji, pandit Bhajan", răspundeam eu solemn, simţindu-mă bine.

Deşi nu consideram că atinsesem pe deplin realizarea Sinelui, simţeam că eram foarte aproape de *jivanmukti*, idealul suprem al omului descris în Bhagavad Gita. Atingerea eliberării din ignoranţa originară, cât timp mai sunt în trup, m-ar asigura de faptul că nu voi mai fi niciodată reîncarnat, ci voi fi reunit cu Brahman, Sinele adevărat, pentru totdeauna. Acum eram convins că aceasta era starea în care ajunsese tata, iar eu căutam eliberarea de iluzia existenţei individuale. Eu eram unicul Brahman, existenţa pură; era de aşteptat ca ceilalţi oameni, recunoscând măsura în care realizasem acest ideal măreţ, să se închine în faţa mea şi să mă venereze.

Într-adevăr, aşezat în faţa oglinzii mă veneram pe mine însumi. De ce nu? *Eu eram Dumnezeu!* În preţioasa şi

frumoasa Bhagavad-Gita, Krishna promisese această cunoaştere divină celui care practica Yoga. Acesta era nectarul pe care-l beau yoghinii. Nu era vorba să devin Dumnezeu, ci doar să înţeleg cine eram cu adevărat şi cine fusesem tot timpul. Când mergeam pe străzi, simţeam că sunt într-adevăr Domnul Universului şi că toate creaturile mele se plecau în faţa mea.

Deşi nu-mi era uşor să accept binevoitor venerarea, am învăţat încetul cu încetul cum să par umil fără a compromite divinitatea mea. Trebuia doar să-mi amintesc că toţi oamenii aveau aceeaşi esenţă, bineînţeles cu excepţia celor care nu făceau parte din cele patru caste ale hinduşilor. Începeam să am marea ambiţie de a-i învăţa şi pe alţi hinduşi adevărul despre divinitatea lor absolută, pentru a-i elibera din lanţurile ignoranţei. Voi deveni un guru, căci guru este un învăţător şi fără ajutorul lui, hindusul nu are nici o speranţă de a scăpa din roata reîncarnării. În vremea aceea unul dintre cei mai renumiţi guru din Trinidad era Sfinţia Sa Swami Sivananda. Primeam regulat un ziar de la el din India, în care erau descrise măreţele ritualuri puja, întâmplările din templul lui în care se făcea publicitate la cărţile pe care le scrisese - una dintre ele având titlul "Dumnezeul meu Sivananda" - explicându-se învăţăturile. Alături de acestea trimitea şi mărturiile adepţilor lui, care-i susţineau tezele. Întotdeauna erau incluse şi câteva fotografii ale sale, pentru a ne ajuta să-l venerăm mai bine. O fotografie de-a sa, care avea ca întotdeauna fruntea însemnată cu chanan proaspăt, stătea la loc de cinste pe altarul nostru. Toată familia a fost bucuroasă când am primit o scrisoare de la mama în care ne descria vizita ei la ashramul lui Sivananda. Fusese copleşită de prezenţa lui divină şi ne-a asigurat că era un om sfânt, un Maestru care realizase Sinele. M-am hotărât să fiu şi eu asemenea lui. După moartea lui bruscă de cancer, noi l-am venerat ca pe unul din Marii Maeştri, un guru ce se trăgea din marii Rishis.

În ciuda reputaţiei crescânde pentru pietatea mea şi atenţiei pline de veneraţie pe care o primeam, rămăsesem

totuşi un copil. La Crăciun, aşteptarea cadourilor şi a ciorapilor umpluţi de Moş Crăciun, mă emoţiona la fel de mult ca întotdeauna. Fiind colonie britanică, Trinidadul răsuna săptămâni în şir de melodiile "Jingle Bells", "Deck the Halls with Boughs of Holly" şi alte cântece de Crăciun. Negustorii hinduşi şi budişti nu-şi făceau procese de conştiinţă pentru că se alăturau altor sărbători. Pentru ei însemnau nişte profituri în plus, iar convingerile lor religioase nu trebuiau amestecate cu ceva atât de important cum sunt banii. Chiar şi musulmanii se alăturau acestei sărbători anuale. În acea perioadă a anului, Moş Crăciun era sfântul patron al tuturor şi cel mai iubit dintre toţi zeii.

În ajunul Crăciunului, copiii mici erau trimişi la culcare devreme, în timp ce adulţii se ocupau de pregătirile pentru sărbătoare sau pur şi simplu, se îmbătau. Copiii mai mari fluierau, băteau în tobe şi tigăi întinse şi fluturau "steluţele". Era cam greu pentru cei mici să adoarmă într-o asemenea zarvă, dar noi ştiam că Moş Crăciun nu va coborî cu carul lui şi nu va aduce cadourile atâta timp "cât mai mişcă o făptură".

La acest Crăciun, eram hotărât să-l văd pe Moş, chiar dacă ar fi trebuit să stau treaz toată noaptea. M-am pregătit cu multă atenţie pentru a fi sigur că nu va şti că-l privesc.

"Ei, omule! Dă ce faci tu asta?" a întrebat Anande, unul din verii mei mai mici, care dormea cu mine în patul mare, după ce mama plecase în India.

Ce să fac? Tăiam două găuri mici în cearceaf, cu foarfecele lui Nanee. Datorită climei tropicale, rareori foloseam pături, dar era nevoie mereu de un cearceaf pentru a ne apăra de ţânţari.

"Sssst! a fost singurul meu răspuns. Sssst!"

"De ce nu doarme tu?" a insistat el, simţind cum se mişca patul în timp ce eu încercam să mă aşez într-o poziţie convenabilă, cu cearceaful deasupra mea şi cu găurile în dreptul ochilor.

"Sssst! Trebuie să dormi acum."

"Şi tu la fel."

"Nimeni nu poate să doarmă cu zgomotul pe care îl face tu."

"Tu face zgomot, nu te mai foieşte atâta."

"Sssst!"

În cele din urmă, Anande a început să sforăie încet.M-am luptat din răsputeri să rămân treaz, concentrându-mi atenţia asupra ferestrei prin care Moş Crăciun îşi făcea apariţia anuală în camera noastră. În fiecare an de Crăciun, în ciorapii de lângă pat găseam un singur măr alături de nişte nuci gustoase. De data aceasta aveam să-l văd cu ochii mei pe Moş Crăciun umplându-mi ciorapii. Timpul nu s-a scurs niciodată atât de încet.

Tocmai simţeam că nu mai pot rămâne treaz nici măcar un minut, când am auzit un zgomot în cameră; nu venea din direcţia ferestrei, ci din spatele meu. Speriat aproape că m-am întors, apoi m-am abţinut şi mi-am răsucit capul cu multă atenţie ţinând cele două găuri în dreptul ochilor. L-am văzut prin întuneric pe unchiul Kumar venind în vârful picioarelor lângă patul nostru, cu braţele încărcate. A lăsat cadourile jos, a scos nuci şi două mere dintr-o pungă mare şi a umplut ciorapii. A plecat apoi în linişte, după ce a mai aruncat o privire asupra celor două siluete nemişcate de pe pat, sigur că-şi îndeplinise misiunea fără să fi fost observat.

Simţeam că am să explodez din pricina descoperiri făcute, dar a trebuit să aştept până la micul dejun cu anunţarea senzaţionalei veşti, când am rămas singur cu Krishna şi Shanti, verii mei mai mari.

"Nu îi nici un Moş Crăciun!" am anunţat eu dramatic.

"Ce?" a exclamat Shanti cu ochii mari, nevenindu-i să creadă.

"Nu îi nici un Moş Crăciun", am repetat, "doar dacă nu vreţi să-l numiţi astfel pe unchiul Kumar."

"Tu glumeşte sau ce?" a întrebat Krishna cu tonul superior al celui mai în vârstă şi mai învăţat. "De unde crede

tu că vin cadourile? Dacă vrei să ştii le aduce Moşul chiar de la Polul Nord."

"Nu, nu le aduce Moşul!" am anunţat eu atotcunoscător. "Unchiul Kumar le aduce, el este Moşul."

"De ce păcăleşti tu pe noi?" a exclamat Shanti, dezilu-zionat, aproape să plângă.

"L-am păcălit straşnic az' noapte...şi l-am văzut cu ochii mei larg, larg deschişi."

"Văzut pe cine?"

"Pe unchiul Kumar când umplea ciorapii! Asta-ncerc să vă spun."

Fantastica ştire s-a răspândit repede printre copii din casa noastră şi apoi din vecinătate. Filozofând asupra noutăţii, am hotărât că, la urma urmei, nu era surprinzătoare. Bineînţeles, zeii creştini erau doar mituri, nu erau adevăraţii zei pe care-i venerau hinduşii şi care puteau fi văzuţi în timpul meditaţiei, chiar şi sub forma unor spirite. Noi nu ştiam nimic despre cercetarea atentă a unor astfel de apariţii, de către parapsihologi şi alţi cercetători ştiinţifici, nici că asemenea fenomene au fost experimentate de oameni renumiţi şi raţionali, precum Dr. Carl Jung. Cunoşteam doar ceea ce am experimentat noi şi era ceva foarte real.

* * *

"Hei, Rev! 'Ei! Uite-acolo!"

M-am ridicat din pat şi m-am frecat la ochi înspăimântat, încercând să străpung întunericul cu privirea. Pe coridor se auzeau paşi grăbiţi şi voci înăbuşite, încărcate de emoţie, în timp ce Ma continua să strige după mătuşa Revati, în hindusă.

Când s-au aprins luminile în casă, am găsit curajul să mă strecor de sub cearceaf şi să alerg în dormitorul lui Ma, unde vocile se uniseră într-o bolboroseală zgomotoasă şi agitată. Când am intrat în camera ei, Ma povestea în hindusă cu o voce care-i trăda tulburarea:

"Tocmai l-am văzut...tocmai l-am văzut pe Nana!"

În jurul patului ei se adunase o jumătate din casă, toţi ascultând cu încordare.

"Era Nana, sunt sigură...dar nu avea cap! M-am trezit căci am simţit ceva ciudat...era el, acolo! L-am văzut în lumina lunii."

Palidă şi tremurând, Ma arăta spre fereastră.

"Eşti sigură că nu visai?" a întrebat-o mătuşa Revati.

"Nehi Ji! Eram foarte trează. El a început să vină spre mine şi eu am ţipat. Nu ştiu cum de am urlat atât de tare."

* * *

"Tu nu poate spune că era sigur duhu' lu' Nana", a spus Gosine gânditor, ceva mai târziu în aceeaşi dimineaţă, când am discutat împreună în faţa colibei lui. "Este multe spirite în jur. Peste tot locu'."

"Da' Nanee spus că este Nana, ăla de l-a văzut ea!"

"Nu îi uşor", a insistat Gosine.

Şi-a frecat bărbia de câteva ori apoi m-a privit cu coada ochiului.

"Unii panditi foloseşte şi ei duhul. Îi unul chiar mai jos de drum, ştii tu ce vrea eu să spun. Spiritu' face lucrurile care zice el să le facă. Câteodată lucruri bune, câteodată lucruri rele."

"Vrei să spui că şi eu, ca pandit, o s' trebuie s' folosesc spiritele?"

Gosine a ridicat din umeri şi a privit în altă parte.

"Nu zic că *trebuie* s-o facă. Unele din ele poate s' lucreze pentru tine şi fără tigvă."

"Cum ia în stăpânire duhul şi apoi cum îl face să lucreze pentru el?"

"Bhai, toată lumea ştie că el merge la cimitir şi sapă după ţeasta cuiva! Odată ce tu are ţeasta, tu poate s' faci spiritul s' lucreze pentru tine."

"Vrei să spui că cineva are țeasta lui Nana? Şi de aia nu are cap pe acel...pe acel lucru pe care l-a văzut ea? Dar mormântul lui are paznic!" Gosine părea că nu se simte în largul lui. A ridicat din umeri şi s-a chinuit să se ridice, privind cu teamă spre cer. Nori cumulus se adunau deasupra golfului.

"Eu crede că o s' plouă în curând." Dând din cap stânjenit şi nedumerit s-a întors spre coliba lui.

"Io n-am de-a face cu treburile astea cu duhuri", a spus el, aplecându-se, pentru a intra pe uşa scundă. "Îi ceva diavolesc."

Pe când alergam spre casă, fulgerele brăzdau cerul şi a început ploaia. Bubuitul tunetelor era înfricoşător. Poate că zeii erau supăraţi.

6

Tânărul Guru

Zgomotul tobelor care bubuiau a pătruns prin fereastra deschisă, producând agitaţie în rândul elevilor. Tobele uriaşe, care puteau fi auzite de la mile întregi, erau pregătite pentru sărbătoarea Ramlecla, care avea să aibă loc în satul Mahabir unde se găsea şcoala (la vreo milă depărtare de casă). Măreţul spectacol care dura o săptămână, înfăţişa întreaga epopee "Ramayana". Visasem la India cu ochii deschişi, încercând să-mi imaginez satul în care, după cum îmi spusese un pandit, am locuit într-o viaţă anterioară. Acum bătaia ritmică a tobelor îmi stimula din nou imaginaţia. M-am văzut pe mine însumi Rama, apoi Hanuman zeul maimuţă, luptând împotriva lui Ravana cel rău.

În comparaţie cu asta şcoala părea atât de plictisitoare. Oare de ce trebuia eu, Stăpânul Universului, fiind una cu Brahman şi de aceeaşi natură cu el, să suport o altă lecţie de gramatică a limbii engleze? Abia dacă mai auzeam un cuvânt de-al profesorului.

Aveam numai 11 ani, dar deja mulţi oameni îmi făceau plecăciuni, îmi puneau la picioare ofrande de bani, pânză de bumbac şi alte comori, iar la ceremoniile religioase îmi atârnau

în jurul gâtului ghirlande de flori. Oare trebuia să părăsesc şcoala şi să mă întorc la templu, pentru a mă pregăti intens din punct de vedere religios? Nanee şi mătuşa Revati m-au sfătuit amândouă să nu o fac, dar tentaţia era puternică, îndeosebi în după-amieze înăbuşitoare ca aceasta, într-o clasă sufocantă. Lungile mele ore de meditaţie şi alte practici religioase îmi lăsau prea puţin timp sau energie pentru şcoală.

Când clopoţelul a sunat pentru ultima oră, am ieşit în fugă din clasă, bucuros nevoie mare. Însoţit de câţiva admiratori ai mei, am alergat spre piaţă dornic să fiu printre primii care-şi ocupau locul la festivitate. Bubuitul tobelor devenea mai puternic, pe măsură ce ne apropiam de locul cu pricina.

"Vreau să fii gurul meu, Rabi!"

Această declaraţie sinceră venea din partea lui Ramjit, ai cărui părinţi făceau parte din casa Kshatriya, la fel ca şi Nana. Tatăl lui era şef de echipă pe plantaţiile de trestie de zahăr şi purta cu mândrie pălăria din pluta kaki, a supraveghetorului.

"Şi al meu!" a adăugat Mohan, un băiat foarte religios care participa regulat la grupul *sandhya,* în care mă implicasem cu devotament ajutând la instruirea tinerilor hinduşi, cu privire la îndatoririle lor religioase.

Tatăl lui Mohan era un Vaisya, bogat angrosist de zahăr al fabricii din apropiere la care lucrase şi tatăl meu ca tehnician, înainte de a se căsători.

Am zâmbit, mulţumit de zelul lor.

"Nu pot să vorbesc despre asta şi s-aleg aşa repede", am spus eu gâfâind.

În ultima vreme mă durea pieptul şi ştiam că aceasta se datora fumatului excesiv.

"O să vorbim de asta când o să ajungem acolo", am adăugat aproape rămânând fără suflare.

Multă lume din oraş îmi cerea ajutorul spiritual. Într-o bună zi voi fi un guru pentru mii de oameni.

Străzile înguste şi brăzdate cu făgaşe, din satul Mahabir - străjuite de o parte şi de alta de colibele mici de pământ ale muncitorilor de pe plantaţiile de trestie şi de cocioabe din lemn cu pământ pe jos - erau deja ticsite. Am trecut în grabă pe lângă magazinele splendid împodobite şi ne-am îndreptat spre câmpul deschis din centrul satului. Aici era pusă în scenă, în fiecare seară, o parte din "Ramayana". Vânzătorii care-şi făceau reclamă în gura mare, vindeau mulţimii gălăgioase care se tot înghesuia, băuturi, dulciuri şi mâncăruri condimentate. Vindeau de la tarabe improvizate, din căruţe mici, din cărucioare remorcate la biciclete sau din tăvi şi boluri mari, împrăştiate pe jos, pline cu bara şi condimente din fructe de mangotier, *channa* condimentată cu curry şi diferite dulciuri indiene, cum ar fi *jilabhi*.

Ici-colo câte un ghicitor sau un cititor în palmă, stăteau ghemuiţi pe margini cu cărţile sau diagramele palmei întinse pe jos, atrăgând în jurul lor grupuri de clienţi curioşi.

Aveam destui bani de cheltuială. Acasă păstram într-un dulap închis, economiile tot mai mari, din banii pe care mi-i aşezau la picioare cei care mă venerau. Unii panditi făceau parte dintre cei mai bogaţi hinduşi şi iată că şi eu învăţam cât de repede şi fără efort se adunau banii. Deseori cea mai bogată sursă de venituri pentru un pandit, erau oamenii mai săraci din castele inferioare. Un pandit pe care-l cunoşteam, se specializase în ritualuri puja pentru noroc, câştig la loterii şi la alte jocuri pentru acumularea de bogăţii tot mai mari. Săracii care-i plăteau onorariile, rămâneau de obicei tot săraci, în timp ce el se îmbogăţea şi putea să se dea mereu de exemplu pe el însuşi, ca dovadă că puterile lui magice erau la lucru.

În seara aceea mă găseam în primul rând , când panditul a sunat prelung într-o scoică mare şi şi-a pronunţat binecuvântarea, dând astfel semnul începerii spectacolului. Armatele ostile interpretate de bărbaţi din caste înalte, îmbrăcaţi în costume colorate, se aliniaseră deja în mod impresionant de fiecare parte a câmpului. Acum se apropiau unii de ceilalţi,

dansând în ritmul tobelor. Ravana cel rău a răpit-o pe soţia lui Rama, Sita, interpretată de un bărbat tânăr îmbrăcat într-un sari viu colorat, deoarece nici o femeie nu avea voie să joace în spectacol. Hanuman, împăratul maimuţă şi adevăratul erou al povestirii, descoperise locul unde era ţinută Sita. Rama, fraţii şi adepţii lui, însoţiţi de Hanuman şi armata lui de maimuţe, s-au ridicat împotriva puterii nefaste a lui Ravana şi a oastei lui. Ce spectacol impunător şi plin de culoare a fost atunci când au luptat, ba dând înapoi, ba atacând, acompaniaţi de marşurile de război ale uriaşelor tobe *tassa* şi de strigătele asurzitoare ale spectatorilor!

Îmi plăcea la nebunie fiecare minut al spectacolului, uitând cu uşurinţă că la şcoală îmi imaginam că sunt un tânăr Mahatma Gandhi, aşa că am intrat în acelaşi ritm cu hinduşii şi musulmanii care, de altfel, aveau înclinaţii pentru provocări şi bătaie. "Nonviolenţa este îndatorirea tuturor castelor" îi învăţam eu pe băieţii hinduşi şi în general ei mă ascultau ca pe un lider spiritual. La festivalul Ramleela, eu, împreună cu alte sute de vegetarieni adepţi ai nonviolenţei, jubilam de bucurie la vederea faptelor de vitejie ale lui Hanuman şi Rama pe câmpul de luptă şi cu cât participanţii îi făceau să fie mai violenţi, cu atât ne plăcea mai mult.

Mama mă învăţase cu grijă care era mesajul spiritual al epopeei: Rama reprezenta binele şi Ravana răul. Lupta pe care o duceau, zugrăvea conflictul permanent dintre bine şi rău, care are loc în inima fiecărui om. Am uitat pentru moment acest lucru, sub influenţa atmosferei de la festival şi al vrajei împrăştiate de tobele acelea, dar când m-am întors acasă târziu, în noaptea aceea, însoţit de Shanti, Sandra, Ananda şi Amar, a trebuit să fac din nou faţă luptei dintre bine şi rău, care se ducea în propria mea inimă. De ce trebuia să simt acest conflict dintre bine şi rău, când totul era Una? Gândul acesta mă punea în încurcătură. Brahman era singura realitate. Orice altceva era iluzie. Atunci cu siguranţă răul Ravana era şi el Brahman, la fel după cum şi Rama, avatarul, era Brahman. Şi

eu eram la fel. În transele mele yoghine, eram Stăpânul Universului şi nu aveam probleme, nesiguranţă, neodihnă. Toată şmecheria era să păstrez această conştiinţă transcedentală şi când nu meditam. Poate singura speranţă era să fac ceea ce a făcut tata - să mă retrag pe deplin din această lume a iluziei - dar atunci cum mai puteam să fiu un guru şi să-i învăţ pe ceilalţi? Cel mai mic dintre copiii mătuşii Revati era unul dintre elevii mei cei mai buni. Avea doar cinci ani şi-mi amintea de mine la vârsta aceea; poate acesta era motivul pentru care îl îndrăgeam atât de mult. El îşi împlinea deja propriul lui ritual puja, oferind în fiecare dimineaţă apă soarelui şi dând semne de un zel religios ieşit din comun. Eram îndrumătorul lui în meditaţie şi îl învăţam mantrele speciale, iar el la rândul lui, avea pentru mine o deosebită stimă.

* * *

"N-arăţi prea grozav dă vreo câteva zile, Rabi! Io-s aşa îngrijorată de sănătatea ta", mi-a spus Ma serioasă, în dimineaţa următoare când am vizitat-o înainte de a mă duce la şcoală. "Arăţi aşa de palid, şi tu tuşeşte aşa de mult!"

"Nu-i nimic în neregulă cu mine Ma", am spus. "Mă simt bine..." Când am ajuns aici, m-a cuprins o criză subită de tuse.

"Rabi! Unchiul Kumar o s' trebuiască s' te ducă la doctor înainte să plecă în Anglia!"

"Nu-i nimic, Ma!", am reuşit să spun, căutând să-mi recapăt suflarea. Mă durea aşa de tare pieptul, mai ales în zona inimii.

"O să mă simt bine".

"Dar tu tuşeşte de săptămâni în şir! Eu aud pe tine în fiecare noapte".

"Nu-i nimic. Nu fi îngrijorată, Ma. Toată lumea tuşeşte. Tu cum te simţi azi?"

Ruşinat, încercam să schimb subiectul, temându-mă că ar putea să bănuiască adevărul. De luni de zile fumam pe ascuns - cu siguranţă că Ma, unchii şi mătuşile mele s-ar fi opus categoric dacă ar fi ştiut - iar acum nu mai puteam să scap de acest obicei. Deseori mă gândeam, cât de ciudat era că puteam fi atât de strict în privinţa hotărârii mele de a rămâne vegetarian - n-aş fi cumpărat brânză de la un magazin, dacă era tăiată cu un cuţit care fusese folosit la tăierea cârnaţilor şi a cărnii - şi totuşi nu mă puteam stăpâni să nu fumez, deşi ştiam că îmi distrug plămânii.

Când eram singur pe câmp, fumam ţigară după ţigară, inhalând adânc după fiecare pufăială. Mai mult decât orice, conştiinţa îmi era tulburată de faptul că nu voiam să afle nimeni secretul şi atunci trebuia să fur ţigările deşi aveam bani destui.

Într-adevăr lupta dintre Ravana şi Rama, se ducea în propriul meu suflet şi părea că sunt total neputincios în privinţa rezultatului. Ravana învingea în ciuda rugăciunilor mele fierbinţi către Hanuman. Pentru prima dată, în timp ce mă îndreptam spre şcoală, m-am simţit gol pe dinăuntru când am primit de la administratori obişnuita urare "Sita-Ram, pandit Ji".

Nu mă preocupa atât de mult conversaţia cu Ma, deşi ştiam că o mintisem, ci eram preocupat de o întâmplare ce se petrecuse puţin mai devreme, în acea dimineaţă.

Ţinând în mână o ulcică de aramă cu apă sfântă pentru jertfa de purificare, tocmai aşezasem pe capul vacii noastre o floare proaspătă de hibiscus - lucru pe care-l făceam în fiecare dimineaţă - şi făceam plecăciuni în faţa ei când, deodată, fornăind ca un avertisment, făptura mare şi neagră, şi-a lăsat capul în jos şi s-a pregătit de atac. Am sărit înapoi abia reuşind să mă feresc de un corn răsucit, apoi m-am întors şi am luat-o la goană, scăpând pe jos ulcica şi mătăniile. Zeul meu mă vâna! Norocul meu că n-o deslegasem încă. Frânghia a oprit-o, tocmai când credeam că o să mă împungă cu coar-

nele. Atacat de propriul meu zeu! Şi eu care, de ani de zile, o veneram câte o oră pe zi!

În drum spre şcoală tot mai tremuram, dar nu de frică, ci de o adâncă mâhnire. De ce? Cu toate că Shiva şi Kali ca şi mulţi alţi zei adeseori mă înspăimântau, vaca era zeiţa pe care o adorasem întotdeauna. Fusese o adevărată plăcere pentru mine să o duc la păscut şi să am grijă de ea. O tratasem întotdeauna, ca şi pe alte animale, cu cea mai mare blândeţe. De ce mă atacase această zeiţă?

Era o întrebare care a continuat să mă frământe neîncetat, în zilele următoare. Nici chiar Gosine nu putea să răspundă la o asemenea întrebare.

7

Shiva Şi Cu Mine

Pe la treizeci de ani, Nana se pozase la cel mai bun fotograf de pe insulă pentru un preţ considerabil, dat fiind faptul că fotograful îl considerase pe Nana un om greu de mulţumit.

Fotograful şi-a făcut datoria şi l-a înfăţişat pe Nana într-o poză patriarhală, cu o privire pătrunzătoare. Fotografia a fost pusă într-o ramă mare şi scumpă, atârnată în camera de zi într-o poziţie dominantă. Când intrai în camera aceea - şi trebuia să treci prin ea pentru a ajunge în oricare loc din casă - erai imediat cunfruntat cu privirea lui Nana. Ochii lui păreau că ne urmăresc orice mişcare, ca şi cum duhul lui Nana privea să vadă cum mergeau treburile după moartea lui, în casa pe care o construise cu banii proveniţi din surse necunoscute.

Mi-era frică să mă uit în ochii aceia. Mă obsedau. Exact acelaşi lucru simţeam şi faţă de Shiva - zeul de care îmi era cel mai mult frică şi pe care îl veneram cel mai mult, ca să-l îmblânzesc. Duhul lui Nana nu se îmblânzea deloc. El a continuat să ne sperie cu zgomotul de paşi care alergau şi tropăiau, cu mirosul neplăcut care îl însoţea şi persista mult

timp, cu obiectele care erau aruncate din dulapuri sau împinse pe mese, câteodată chiar sub ochii noştri uluiţi.

În ciuda eforturilor mele de a-l îmbuna pe Shiva, aveam senzaţia tot mai acută că era nemulţumit. Oricât aş fi încercat cu mantre, ritualuri şi închinare, tot nu puteam găsi pacea în relaţia mea cu acest înfricoşător zeu, cunoscut şi sub numele de Nimicitorul. Deseori mă găseam în meditaţie profundă într-o altă lume, singur cu Shiva, iar felul lui de a se purta era ameninţător. Într-o zi, pe când alergam prin curtea mătuşii Sumintra, mi-a intrat un cui în piciorul gol. Când eram în pat datorită infecţiei, n-am putut să împrăştii impresia clară că Shiva aşezase cuiul acolo şi îmi îndreptase piciorul spre el. Am încercat să înlătur acest sentiment ca fiind o pură superstiţie, dar când i-am vorbit despre asta vărului meu Krishna, el m-a privit cu înţelegere. Mi-a spus că şi el avea aceeaşi impresie că Shiva îl ataca. Într-o noapte, când rămăsese până mai târziu ca să studieze, o mână invizibilă l-a pocnit atât de tare, încât l-a trântit jos, iar în dimineaţa următoare toţi i-am putut vedea urmele de pe faţă.

Într-o altă noapte, mâini invizibile l-au ţintuit de pat şi el a simţit din nou că era puterea lui Shiva, dar nici Krishna şi nici eu nu puteam înţelege de ce ni se întâmplau aceste lucruri tocmai nouă. Gosine nu ne era de nici un ajutor. Nu-i plăcea să vorbească despre asemenea lucruri şi ştiam de ce.

Aceste atacuri fizice misterioase şi neîncetata bântuire a casei de către duhul lui Nana, aveau un efect cumulativ asupra noastră, a tuturor. În casă exista o tensiune mocnită, ce nu putea duce decât la afectarea relaţiilor dintre noi. Era mai ales cazul meu şi al mătuşii Revati, deşi cândva fusesem foarte apropiaţi. Abia ne mai puteam suporta, iar câteodată ne certam chiar în toiul unei puja de familie. Mama plecase în India de vreo şase ani, iar eu eram sătul să tot fiu tratat ca unul dintre copiii mătuşii. Cu faţa ei rotundă, cu râsul ei debordant, era totuşi o fiinţă schimbătoare, care cădea pradă unor stări de spirit extreme: ba le dădea copiilor dulciuri, ba îi plesnea, o

clipă mai târziu. Uneori bănuiam că optimismul şi vioiciunea ei, care atrăgea necontenit cârduri de prieteni, ascundea totuşi o fiinţă foarte nefericită - şi pe bună dreptate - după cât suferise din partea bărbatului ei. Am presupus că în karma ei anterioară fusese bărbat şi îşi bătuse nevasta, iar acum karma i-o plătea cu aceeaşi monedă.

Mătuşa Revati fusese liderul religios al casei când eram eu mic, dar acum eram doi,cei care revendicam autoritatea spirituală. Aceasta ducea la mărirea tensiunii dintre noi şi bănuiam că, pe măsură ce creşteam, era cuprinsă de mai mult decât o mică gelozie. Orele lungi pe care le petrecea în fiecare zi în camera de rugăciune făcându-şi puja, în meditaţie şi în venerarea soarelui şi a vacii, erau arhisuficiente, ca să nu mai poată face faţă responsabilităţilor ei gospodăreşti. Asta o făcea să se simtă istovită şi deseori îşi descărca nervii pe noi şi mai ales pe mine. Mic, la rândul meu, nu-mi plăceau încercările ei de a mă include în treburile gospodăriei, care erau mai prejos de nobila mea chemare. Nu mi se potrivea să sacrific din timpul dedicat ritualurilor religioase pentru nişte treburi înjositoare, pe care le puteau face alţii. Singurul lucru pe care l-am făcut din toată inima, a fost să duc vaca la păscut - îngrijirea celei mai sfinte dintre toate creaturile era benefică pentru karma - dar de când mă atacase îmi pierdusem entuziasmul chiar şi pentru această activitate. Am încetat de asemenea şi venerarea vacii.

Mă tulbura profund să văd cum starea de pace binecuvântată, pe care o atingeam în timpul meditaţiei, putea fi atât de uşor distrusă de bombăneala mătuşii mele, care mă acuza de lene sau sustragere de la împlinirea îndatoririlor mele gospodăreşti. De obicei eram o persoană paşnică, dar în asemenea cazuri îmi ieşeam din fire şi foloseam cuvinte aspre ca să mă apăr.

Câteodată, aveam bănuiala că duhul de mânie al lui Nana mă poseda pentru un timp scurt. Uneori mă purtam exact ca el. Loveam unul din stâlpii de beton care sprijineau veran-

da, cu o nuia asemănătoare cu un bici, până mă opream obosit şi mă holbam la urma în zigzag pe care o lăsasc pe cimentul văruit, întrebându-mă ce mă apucase. Odată am apucat cureaua veche din piele a lui Nana, cu care-şi lovise de atâtea ori familia şi am biciuit câteva din verişoarele mele mai mici, după care m-am retras buimăcit şi ruşinat.

Scena aceasta, îmi amintea atât de dureros de furiile sălbatice ale lui Nana! După asemenea întâmplări, ochii din portretul lui Nana - dacă cumva făceam greşeala să mă uit la ei - păreau să râdă de mine ca şi cum ar fi ştiut un secret. Mă cutremuram şi mă întorceam repede, dar imaginea lor îmi rămânea întipărită în minte. Cu siguranţă că ne bântuia şi nu doar prin zgomot de paşi, ci şi prin mine deopotrivă. De ce trebuia ca eu, cel mai religios din casă, să fiu suportul fizic prin care duhul continua să maltrateze membrii familiei după moartea lui?Era o întrebare la care nu puteam răspunde, pentru că includea toate lucrurile în care credeam. Încercând să uit aceste întâmplări, trăiam pentru ceremonialurile religioase, cele publice de la templu şi cele particulare din casa noastră sau a altora, unde se îmbulzeau prietenii şi rudele.

Acolo eram în centrul atenţiei, admirat de toţi. Îmi plăcea să mă mişc printre ascultători şi să stropesc credincioşii cu apă sfântă, sau să le însemn fruntea cu pastă sacră de santal albă, sau să adun jertfele până când tava de aramă pe care o purtam, se umplea cu bancnote albastre, roşii şi verzi având diferite denumiri şi care arătau ca un uriaş buchet de flori. Cel mai mult îmi plăcea să stau lângă altar, alături de panditul care oficia slujba şi să fiu ţinta privirilor admirative. Mă încânta mult şi mirosul ghirlandelor de flori, ce mi se atârnau de gât cu aceste ocazii. După ceremonie, credincioşii se plecau adânc în faţa mea, pentru a-mi lăsa ofrandele lor la picioare.

Deşi pacea pe care o simţeam în meditaţie mă părăsea uşor, forţele oculte de care mă ocupasem şi pe care le stârnisem prin practica Yoga, rămâneau şi începeau să se manifeste în public. Ştiind că fără aceste dovezi supranaturale

nu voi avea niciodată prea mulţi adepţi, am întâmpinat cu bucurie această putere spirituală crescândă. Deseori cei care se înclinau în faţa mea, aveau o sclipire de moment şi experimentau o iluminare interioară când îi atingeam pe frunte, pentru a le da binecuvântarea.

Aveam doar 13 ani, dar administram deja "Shakti-pat" -vestită printre învăţătorii guru - un adevărat semn al autenticităţii chemării mele. Shakti este unul din numele date lui Kali, soţia ucigaşă a lui Shiva, cea care bea sângele, zeiţa mamă a puterii ce eliberează forţa primară care curge din inima universului. Ce excitat eram să devin un canal al puterii ei.

Deseori, când meditam profund, zeii deveneau vizibili şi îmi vorbeau. Câteodată mi se părea că sunt transportat de o proiecţie astrală spre planete îndepărtate şi lumi în alte dimensiuni.

Au trecut ani, până să aflu că aceste experienţe erau realizate în laboratoare, sub privirile atente ale parapsihologilor, prin folosirea hipnozei şi LSD-ului. În transele mele yoghine, cel mai adesea eram singur cu Shiva Nimicitorul, stând în picioare impunător, cu cobra uriaşă încolăcită în jurul gâtului, privindu-mă ţintă, şuierând şi scoţându-şi limba ameninţătoare. Mă întrebam câteodată, de ce nici unul din zeii pe care-i întâlnisem nu părea blând, blajin sau iubitor. Cel puţin ei păreau reali - nu mă îndoiam de asta - nu erau simple mituri ca Moş Crăciun, zeul creştin.

* * *

Ce zi fericită a fost pentru mine, când unchiul Deonarine, fiul cel mare al lui Nana s-a întors în sfârşit din Anglia, după ce a absolvit Universitatea din Londra cu rezultate strălucite! De când unchiul Kumar se mutase la Londra, cu câteva luni mai înainte, mătuşa Revati îşi întărise poziţia matriarhală şi autoritară în casă. Acum se întorcea Deonarine; aveam din nou, în sfârşit, un bărbat în capul familiei. Deona-

rine fusese persoana care semăna cel mai mult cu un tată adevărat. Poate că întoarcerea lui o s-o încurajeze şi pe mama să vină acasă. Ne mai scria, la două-trei săptămâni, dar nu mai menţiona că se va întoarce, anul viitor.

Într-o zi, la scurt timp după întoarcerea sa, unchiul Deonarine m-a tras deoparte, discret.

"Rabi, mi-am cumpărat o maşină nouă şi vreau să o binecuvântezi", mi-a spus el cu sinceritate. "Nu am să o conduc până nu voi avea binecuvântarea ta".

Am zâmbit, simţind că radiez de fericire. Când te gândeşti că-mi fusese frică, că s-ar putea ca la întoarcerea sa din Londra, să descopăr că renunţase la hinduism. Deonarine arătase prea puţin interes religios ani de zile, dar acum părea că a devenit, în sfârşit, un hindus puternic.

"Aşteaptă o clipă", am spus eu, încercând să folosesc o engleză corectă. "Mă duc să aduc nişte lucruri. Mă întorc imediat".

Am dat maşinii aceleia o binecuvântare foarte conştiincioasă, alungând orice duh rău şi chemând asupra ei protecţia celor mai puternici zei. Unchiul Deonarine mi-a plătit o sumă frumuşică, deşi am protestat spunând că nu este necesar. În cele din urmă am consimţit, nevrând să-l lipsesc de marea răsplată ce revine celor ce dau daruri brahmanilor.

"Trebuie să mergi la liceu, Rabi!" a insistat Deonarine într-o dimineaţă, când ne aflam împreună cu Ma.

Trebuia să termin şcoala din Mahabir şi mă gândeam să mă întorc la templul din Druga, sau poate la unul mai mare din Port of Spain.

"Rabi, trebuie să ai o educaţie aleasă", a continuat el cu seriozitate, în timp ce Ma îl aproba dând din cap. "Vreau să spun că trebuie să faci şi Universitatea. Este important să înveţi să-ţi comunici ideile. Oricât de iluminat ai fi, cum poţi fi şi un bun profesor dacă nu poţi explica clar celorlalţi? Aşa cum trebuie să ştii şi Vedele la perfecţie, tot aşa ai nevoie şi de o educaţie generală."

"Ei bine, sunt sigur că ai dreptate", am recunoscut eu cu părere de rău, plecându-mi capul dezamăgit.

Abia aşteptam să sfârşesc cu agonia şcolii, dar nu puteam să neg că avea dreptate. M-am hotărât să dau examenul la acelaşi liceu din sud, unde era înscris şi vărul meu Krishna. Puteam să locuiesc cu unchiul Ramchand, pe care-l respectam foarte mult. Casa lui era aproape de şcoală.

* * *

"Vine Rabi! Vine Rabi!" Vocea lui Daadi îmi anunţa întotdeauna venirea, încă de departe.

Cu un geamantan mic în mână şi transpirat din pricina căldurii şi a umidităţii, abia îmi mai târam picioarele spre casa lui Ramchand Maharaj, fratele mai mare al tatălui meu, care locuia în partea de sud a insulei. Îmi plăceau vizitele periodice acolo. Soţia lui, Daadi, era o femeie foarte prietenoasă şi foarte emotivă, ce mă întâmpina cu strigăte de fericire, de îndată ce mă vedea. De data asta însă, am simţit o undă de panică în vocea ei şi curând am descoperit motivul. Când intram în casă, nările mi-au fost asaltate de mirosul cumplit de carne de capră, condimentată cu curry. N-aş fi crezut niciodată că ei mâncau carne. Ce şocantă deziluzie!

"Oh! Nu ştiam că vii astăzi!"

Unchiul Ramchand părea că-şi găseşte greu cuvintele, ca să-şi ascundă stânjeneala.

"Am vrut să vă fac tuturor o surpriză!" am răspuns eu calm, neştiind încotro să-mi îndrept privirile şi simţind acut starea penibilă în care se găseau.

Oh! ce ruşine! Un brahman să mănânce carne! Şi încă unul bun şi religios!

Unchiul a încercat să mă atragă într-o conversaţie banală despre sănătatea lui Ma şi despre ceilalţi membrii ai familiei, dar eu am răspuns cu răceală, fără să fac nici cel mai mic efort să-mi ascund nemulţumirea. În cele din urmă

conversaţia s-a stins. Ştiind la ce mă gândeam, unchiul Ramchand a încercat să se justifice.

"Ştii de ce mănâncă creştinii carne, Rabi?" a întrebat el.

Mi se părea o întrebare ciudată. Ce contau scuzele creştinilor, pentru crimele lor împotriva zeiţei mele, vaca? Am scuturat din cap, fiindu-mi aproape greaţă să vorbesc. Cât de mult aş fi vrut să nu mă fi hotărât să le fac o surpriză.

"Dumnezeu a lăsat din cer o faţă de masă mare, legată la colţuri, plină cu toate felurile de animale..."

"De unde ştii asta?" am întrebat.

"Ei, omule, din Biblie - cartea creştină".

"Vrei să spui că citeşti aşa ceva?"

"Nu o citesc eu, dar aud vorbindu-se despre ea".

"Şi ce se întâmplă cu marea faţă de masă?"

Deveneam din ce în ce mai deziluzionat şi mai furios. Era vorba despre aceeaşi carte pentru care Nana o aruncase pe scări pe Ma, doar pentru că o citea. Cartea creştinilor - a mâncătorilor de vaci! Şi acesta era fratele tatălui meu!

"Avea tot felul de animale în ea...şi ştii ce i-a spus Dumnezeu lui Petru? I-a spus să omoare şi să mănânce cât îi pofteşte inima!"

Triumful i se oglindea pe chip, ca şi cum adusese justificări zdrobitoare, pentru mirosul acela de violenţă şi moarte din casă.

"Poate", am spus eu tăios, "dar nu ţi-a spus ţie!"

"Dar şi noi o facem în numele lui Kali!" a adăugat Ramchand. "La renumitul templul al lui Kali, din Calcuta, preoţii ucid 16 capre în fiecare dimineaţă."

Din bucătărie, unde se ascunsese de mânia mea, mătuşa îl aproba dând din cap.

"Dar brahmanii nu le mănâncă!" i-am amintit eu cu răceală.

Nu m-am atins de nimic de pe masa lor în ziua aceea. Mirosul cărnii pângărise întreaga casă. Oamenii mă admirau pentru principiile pe care le aveam şi pentru faptul că le

respectam întotdeauna. Acasă aveam propria mea farfurie şi tacâmuri, faţa de pernă şi cearceafurile mele; nimeni altcineva nu ar fi îndrăznit să le folosească. Nu mâncam pâine sau prăjituri care conţineau ouă. Ramchand ştia asta. Înainte aveam atât de multe lucruri despre care să vorbim; acum stăteam într-o linişte stânjenitoare, rareori întreruptă de câteva propoziţii penibile. Mătuşa stătea în afara razei mele vizuale şi la fel şi micii mei veri. În cele din urmă unchiul a sugerat să facem o plimbare prin portul din apropiere, să privim un tanc petrolier danez care tocmai sosise cu o zi în urmă. Am fost de acord, bucuros că am o scuză să ies din casă, departe de mirosul profanator.

Vasul danez era o frumuseţe, lung şi strălucitor şi mai mare decât oricare tanc pe care-l văzusem vreodată. Aproape că se putea vedea cum se afundă tot mai mult în apă, în timp ce prin conducte uriaşe curgea necontenit un şuvoi de aur negru, din barjele aflate într-un continuu du-te-vino, spre locul unde se afla vasul. Lângă noi, pe chei se încărca un cargou; braţele lungi ale macaralelor dominau docul de la înălţimea lor şi se auzea scârţâitul troliilor când ridicau în aer încărcături grele. Hamalii, ocupaţi până peste cap, goi până la brâu, transpirau din abundenţă sub soarele necruţător. Întotdeauna îmi plăcuse să vizitez portul. Activitatea febrilă îmi trimitea fiori prin tot corpul, iar numele străine ale vaselor îmi păreau o chemare tentantă de a vizita locuri îndepărtate, exotice. Lui Ramchand îi plăcea portul la fel ca şi mie. Fără să ne dăm seama tensiunea dintre noi s-a atenuat şi am alunecat într-o conversaţie plăcută despre planurile mele de a mă înscrie la toamnă la liceul din apropiere, lucru care mi-ar permite să-l vizitez mai des. El a părut mulţumit şi m-a asigurat că luasem o hotărâre bună, cu care tatăl meu ar fi fost de acord.

"Dar cum se face că nu lucrează nimeni pe vasul acesta?" am întrebat eu, pe când treceam pe sub braţul lung al unei macarale înalte, instalată pe un cargou care părea pustiu.

"E chiar ciudat", a răspuns unchiul meu gânditor, cercetând vasul cu privirea.

"Ia uită-te la asta!" am exclamat eu, apucând o frânghie grea ce atârna la câteva picioare de chei, prinsă de braţul macaralei.

Am încercat-o lăsându-mă cu toată greutatea pe ea. Părea destul de rezistentă să ţină câteva tone.

"Uită-te ce pot să fac! Exact ca Tarzan!"

Am chiuit, am alergat iute şi am sărit în aer. M-am legănat înainte şi înapoi într-un arc de cerc uriaş, ţinându-mă strâns de frânghia care se balansa în sus, deasupra cheiului şi în jos, pe lângă unchiul meu care râdea şi se distra pe seama mea. Atunci s-a întâmplat. Când mă aflam în partea de sus a arcului, funia s-a desprins brusc de braţul macaralei de deasupra mea.

"Fereşte-te Rabi!"

Am auzit strigătul unchiului meu, înainte de a-mi da seama ce se întâmplă. Căzând, vedeam îngrozit că mă îndrept spre spaţiul îngust dintre vapor şi chei. Mâinile mele tremurătoare au prins marginea cheiului, unde am rămas agăţat într-o poziţie precară, pe jumătate paralizat de spaimă. Apucându-mă de braţ, Ramchand m-a tras la loc sigur, chiar în momentul în care vasul, legănat sub mişcarea înceată a apei, s-a lovit de chei.

"Băiete, eşti norocos!" a exclamat el.

Puteam să fiu zdrobit. Buzele unchiului tremurau şi era alb la faţă. Eram prea slăbit să mă ridic în picioare. Ne holbam amândoi năuci la capătul încolăcit al funiei rupte de pe chei, apoi în sus la braţul macaralei de deasupra noastră. Nu găseam nici o explicaţie. Frânghia fusese sigură, ca un moment mai târziu să nu mai fie, ca şi cum mâini nevăzute o dezlegaseră.

Fără să vreau m-a trecut un fior prin şira spinării, căci un puhoi de amintiri m-au copleşit. Ziua în care am simţit cum nişte mâini nevăzute m-au împins în faţa unui camion în plină

viteză şi am fost rănit grav; acea după-amiază de neuitat când ceva nevăzut mi-a ţintuit piciorul astfel încât n-am mai putut să-l trag din calea unui tăvălug greu, care mi l-a zdrobit...şi alte accidente similare. Acum, la umbra ciudatului vapor părăsit, am simţit clar prezenţa ameninţătoare a lui Shiva, pe care o ştiam atât de bine. El dezlegase frânghia? Am încercat să alung gândul blasfemiator, temându-mă de mânia lui Shiva, dar senzaţia prezenţei lui continua să persiste.

Ce? Eu nu eram mâncător de carne.

După ce ne-am calmat, ne-am îndreptat încet spre casă, gravi şi tăcuţi, pierduţi amândoi în gânduri. Dacă aceasta era karma mea dintr-o viaţă anterioară, atunci, simţeam eu, era teribil de nedreaptă. De ce trebuia să fiu pedepsit pentru un păcat trecut pe care nu puteam să mi-l amintesc?

8

Vaca Sfântă

"Veşti noi, Rabi! Am să predau la colegiul Queen's Royal din Port of Spain! De ce nu mergi şi tu acolo în loc să te duci în Sud?"

Unchiul Deonarine mi-a arătat o scrisoare cu numirea pe care tocmai o primise.

"Chiar crezi că ar trebui?" Mi-era teamă să-mi imaginez că aş putea urma cursurile unei şcoli atât de mari şi prestigioase.

"Bineînţeles! Ai putea merge în fiecare zi cu mine, cu maşina; mi-ai ţine companie. Ce zici de asta?"

Îmi place tare mult de unchiul Deonarine. Ar fi grozav să merg cu el cu maşina în fiecare zi; o şansă să vorbim despre atât de multe lucruri, aşa că am fost de acord. Ce grozav a fost în prima zi, când am mers cu maşina pe străzile largi din Port of Spain, de-a lungul cărora se înşirau magazine aglomerate şi case mari cu acoperişuri roşii, parcuri costisitoare cu terenuri de fotbal, acoperite de gazon şi cluburi de criket, pînă am ajuns la impresionanta clădire a colegiului Queen's Royal. Şi unchiul Deonarine părea la fel de mulţumit

ca şi mine şi imediat m-a prezentat mândru câtorva persoane de la facultate, drept un tânăr nepot, brahman.

Mai întâi de toate ne-am adunat toţi într-o sală mare de conferinţe, unde am ascultat o lungă şi (după părerea mea) total incomprehensibilă cuvântare a directorului. Auzisem doar câţiva englezi vorbind şi nu-i înţelesesem clar de tot pe nici unul dintre ei, dar el era cel mai rău dintre toţi. N-am înţeles aproape nici un cuvânt.

"Hei, ce-a spus?" am întrebat un student care stătea lângă mine, când totul s-a sfârşit. Aveam nevoie de un tălmaci ca să pot urma cursurile acestei şcoli.

El m-a privit ciudat.

"Eşti *surd?*" m-a întrebat el tare.

"Nu, nu sunt *surd*, dar despre ce a vorbit?"

"O, despre nişte regulamente şi alte prostii. Cred că eşti din Sud... de undeva de la ţară?"

Am dat din cap că da, începând să-mi doresc să fi mers totuşi la cealaltă şcoală, cu Krishna. Înainte să se fi încheiat ziua mi-am dorit cu şi mai multă ardoare să nu fi auzit niciodată de colegiul Queen's Royal. În partea de insulă unde am locuit eu, aproape toată populaţia era est-indiană, dar în Port of Spain majoritatea era alcătuită din negri şi asta a dat naştere în mine unui conflict imediat. Toată viaţa mea nutrisem o ură adâncă pentru negri deoarece ei mâncau zeiţa mea "VACA". Îi consideram cea mai joasă dintre cele mai joase caste. Cum aş putea să stau alături de ei în clasă, să-mi frec umerii de ei în holurile aglomerate ale colegiului şi să joc fotbal cu ei? În acea primă zi, prejudecata şi mândria mea au primit lovituri serioase. Majoritatea negrilor pe care-i cunoscusem la ţară erau relativ săraci. Dar, fie că erau albi, cafenii sau negri, elevii acestei şcoli veneau din familii bogate şi vorbeau englezeşte mai bine decât mine. Amuzaţi de vorbirea mea nazală de ţăran, de pronunţia greşită şi incorectă din punct de vedere gramatical, unii elevi chicoteau în dosul cărţilor când mi-a

venit rândul să recit. Cu mare efort am început să vorbesc mai corect, ca să nu mă mai fac de râs.

În săptămînile care au urmat, contactul meu zilnic cu mulţi negri, orientali, tineri englezi şi alţii, aparţinând altor rase, a început să devină o ameninţare pentru convingerile mele religioase. Sistemul castelor este baza hinduismului. Însuşi Brahman a creat cele patru caste din propriul corp - nici o dispoziţie guvernamentală nu putea schimba această afirmaţie din Vede- deci nu exista o bază pentru existenţa nimănui altcuiva în lume. Şi totuşi lumea *era* plină de alte fiinţe omeneşti care se aflau complet în afara sistemului de castă. Cum au apărut *ei?* De ce nu există nici o menţiune în scripturile hinduse despre o cale de salvare pentru ei prin Yoga şi reîncarnare? Evident, ei erau fără speranţă, conform religiei mele şi totuşi nu-mi erau cu nimic inferiori. De fapt mi-era foarte greu să mă iau la întrecere cu mulţi din clasă.

În partea aceea a insulei unde trăiserm, eram privit *cu respect* şi divinizat. De fapt, eram sigur că *eram* Dumnezeu. Aceşti băieţi necunoscători, mă tratau ca pe egalul lor şi câteodată nici măcar aşa. Şi întrebările pe care mi le puneau, câteodată în râs, câteodată serios, au început să năruie eşafodajul credinţei mele.

"Este adevărat că hinduşii cred că *orice* este Dumnezeu?"

Am încuviinţat din cap mutându-mi neliniştit privirea de la cel care mă întreba, la băieţii de diferite rase şi religii care se adunaseră ca să mă necăjească. Începea să devină o obişnuinţă iar ceilalţi băieţi hinduşi evitau să-mi dea vreun ajutor, ca şi cum le era ruşine sau teamă.

"Vrei să spui că o muscă sau o ploşniţă este Dumnezeu?" Un hohot de râs s-a împrăştiat în micul grup care stătea adunat în jurul meu.

"Râdeţi pentru că nu înţelegeţi!" am spus eu hotărât. "Vedeţi doar iluzia, dar nu vedeţi Realitatea Unică - Brahman."

"Tu *eşti* Dumnezeu?" a întrebat un portughez nevenindu-i să creadă. Nu am îndrăznit să ezit sau să mă eschivez - asta m-ar fi făcut şi mai tare de râs.

"Da", am răspuns cu fermitate, "şi aşa sunt toţi hinduşii. Ei trebuie doar *să realizeze* acest lucru."

"Cum poţi 'să realizezi' ceva ce nu este adevărat?" a ripostat el pufnind dispreţuitor. "Nu *tu* ai creat lumea!"

Un englez părea să ştie prea multe despre hinduism.

"Am auzit că eşti vegetarian, nu accepţi distrugerea nici unei vieţi."

"Cred în nonviolenţă, ca şi Gandhi. Toţi îl respectă. El a fost un mare hindus. Este greşit să distrugi viaţa."

"Orice fel de viaţă?" Nu am observat tonul vocii lui, care ar fi trebuit să mă avertizeze că-mi punea o capcană. Am dat din cap, pentru a-mi întări spusele.

"Viaţa, sub orice fel de formă ar exista ea, este sacră. Aşa spun *Vedele.*"

Am privit rugător spre nişte chinezi din grup, despre care ştiam că sunt budişti. Şi ei credeau aceleaşi lucruri, de ce nu o recunoşteau? Ştiam că am dat de bucluc şi doream să mă ajute în această chestiune, deşi eram duşmanul lor în multe alte chestiuni religioase. Învăţasem deja la ora de biologie că cele şapte caracteristici ale vieţii erau respiraţia, înghiţirea, eliminarea, irascibilitatea, creşterea, reproducerea şi mişcarea. Şi ştiam foarte bine că până şi verdeţurile prezentau fiecare din aceste caracteristici. Eu distrugeam viaţa când culegeam o banană sau o mango şi o mâncam? Nu găsisem nici o cale de a demonstra că vegetarienii nu iau viaţa, dar eram hotărât să apăr diferenţa dintre a lua viaţa vegetală şi viaţa animală. Rivalul meu făcu cu ochiul prietenilor lui.

"Nu ştii că până şi lumea verde prezintă cele şapte caracteristici ale vieţii?" a întrebat el. Şi vegetarienii ucid.

Am deschis gura în încercarea de a explica diferenţa dintre viaţa vegetală şi cea animală dar vorbea deja cu altul.

"Dar când fierbe apa pentru ceai?" a spus o voce în spatele meu. Gândiţi-vă la milioanele de bacterii care sunt ucise atunci. Bietele de ele, neajutorate animăluţe, iată ce sunt. Ştiţi, ele se dezvoltă şi se reîncarnează sus în ceruri, eventual în vaci sau oameni."

Toţi au râs zdravăn la această remarcă.

"Doamne, este un adevărat criminal!" a strigat o voce din stânga. "Nu-i de mirare că-i aşa de slab!" a adăugat altcineva. "Să mănânci doar legume? Trebuie să mănânci carne, omule!"

"Pur şi simplu nu înţelegeţi", am protestat vitejeşte.

Îmi ardeau obrajii iar în sufletul meu mă simţeam rănit şi dezorientat.

"Nu încerca să faci hinduismul logic şi ştiinţific", a fost sfatul unchiului Deonarine în seara aceea, când ne duceam acasă. Este o religie pe care o alegi ca să-o crezi, nu ca să o dovedeşti."

"Dar adevărul este adevăr!" am insistat. "Scripturile hinduse sunt adevărul."

"Multe din lucrurile scrise acolo sunt pură mitologie", a spus Deonarine pe un ton condescendent. "Krishna nu a existat niciodată şi nici Rama. "Bhagavad Gita" şi "Ramayana" sunt doar mituri, doar povestiri frumoase."

Vedeam bine că n-avea rost să mă cert cu unchiul Deonarine. Nu fusese niciodată destul de interesat de religia lui pentru a practica Yoga, deci nu putea înţelege ce cunoşteam eu. El nu întâlnise pe unii din zeii pe care-i întâlnisem eu. Poate asta era karma lui, să nu înţeleagă în această viaţă. Va mai avea multe alte vieţi pentru a înţelege adevărul, în momentul când va fi pregătit pentru asta.

În după-amiaza aceea, în timp ce vaca păştea sub palmierii de cocos din spatele colibei lui Gosine, am studiat-o atent aşa cum făceam mereu de când mă atacase. Nu părea drept să nu mă încred într-un zeu atât de mare, dar trebuia să fiu practic. Acesta era unul din lucrurile pe care le învăţam la

liceu: să fiu practic. Evident, religia nu trebuie aplicată prea literal în viaţa adevărată. Încetasem să mă mai închin vacii din motive practice. Nu era posibil să te aperi de un atac şi să te închini în acelaşi timp, dar nu voi înceta niciodată să cred în vacă, ca într-o mare şi sfântă zeiţă. De fapt, eram sigur că ar fi un mare pas spre unirea cu Brahman, dacă aş deveni în următoarea viaţă o vacă; asta în caz că nu atingeam moksha.

"Eşti o zeiţă, nu-i aşa?" am întrebat vaca foarte serios.

Ea a continuat să smulgă guri mari de iarbă plină de sevă, mestecând-o încet şi cu profundă mulţumire.

Într-adevăr era greu de crezut că o vacă mă putea ataca atât de violent, dar amintirea era încă foarte proaspătă.

"Bineînţeles că eşti o zeiţă! Ştiu că eşti! N-am dreptate?" Ridicându-şi capul m-a privit cu ochi somnoroşi, rumegându-şi hrana încet şi foarte liniştită.

"Muu!" a declarat ea solemnă. "Muu! Muu!"

9

Om Bogat, Om Sărac

"Cum s-a îmbogăţit Nana atât de mult?" l-am întrebat într-o seară pe unchiul Deonarine. Speculaţiile asupra acestui subiect continuau să ne fascineze, pe mine şi pe alţii, dar nu-l auzisem niciodată pe Deonarine discutând despre acest lucru. Stăteam pe veranda din faţă, desfătându-ne privirea cu imaginile caselor din oraş, care aveau ferestrele luminate. Fiecare familie hindusă părea că se lua la întrecere cu vecinii ca să vadă cine poate aprinde mai multe *deyas*, în timpul sărbătorii anuale, Divali.

"Panditi spun că spiritele i-au dat aurul." Deonarine dădu din umeri stingherit. "Într-adevăr nu există nici o explicaţie logică", adăugă el gânditor. "Bineînţeles, Nana a muncit mult. Deşi făcea parte din casta aristocrată Kshatriya, a început ca simplu fermier; tăia iarba pentru zece cenţi pe zi. A cumpărat o cocioabă cu cincizeci de dolari de la un chinez şi a început să facă bijuterii acolo. Într-o noapte, aceasta, a ars în mod misterios, după care Nana a devenit milionar, deşi puţini din afara familiei ştiau acest lucru."

Pe măsură ce se înserа, luminile sacre din jurul nostru păreau să devină şi mai strălucitoare. Ce privelişte minunată!

Divali era una din sărbătorile naţionale pe care o preferam. Pe mine mă inspira privelişte a caselor hinduse care străluceau mult mai puternic decât casele creştine de Crăciun şi nu datorită luminilor electrice, ci datorită flăcărilor jucăuşe din ceşculeţele cu ulei topit. Flăcările din *deyas* pâlpâiau ca nişte lumânări pe pervaze, mese, verande şi pe scări, de la prima până la ultima, toate în onoarea lui Lakshmi, zeiţa bogăţiei şi a prosperităţii.

Unchiul Deonarine arătă cu mâna spre o casă deosebit de luminată. În timpul sărbătorii Divali, Nana îşi făcea întotdeauna puja lui specială închinată lui Lakshmi, de două ori pe zi, singur în faţa seifului lui mare din fier. Mai aveau loc şi alte ritualuri mistice în camera aceea, dar nu-i era permis nimănui să le vadă.

"Ce crezi, Lakshmi l-a îmbogăţit sau spiritele?", am întrebat eu.

Panditul familiei noastre trecea periodic prin fiecare cameră a casei cu o deya aprinsă, venerând casa şi spiritele din ea - în special duhul lui Nana. Rotea solemn deya de trei ori, în sensul acelor de ceasornic, în jurul fotografiei mari a lui Nana, din camera de zi. Noi cinsteam spiritele la fel de mult ca şi pe zei şi câteodată aproape că exista o confuzie în identificarea lor.

"Oare contează cum numeşti această putere? Nu există doar o singură forţă în Univers?" Am aprobat solemn din cap. Exista o singură realitate - Brahman. Orice altceva este iluzie, maya. Am privit luminile în linişte. Aproape că se simţea prezenţa lui Lakshmi şi faptul că era mulţumită, dar eu trebuia să pun o altă întrebare şi în cele din urmă am întrerupt tăcerea.

"Unii spun că aceleaşi spirite care i-au apărat comoara l-au ucis pe Nana înainte ca el s-o poată cheltui. Eu asta nu înţeleg. Tu ce crezi?"

Unchiul Deonarine nu-mi răspunse timp de câteva minute. Aşteptam nerăbdător. Când mi-a răspuns, în vocea lui era o notă de stânjeneală.

"Nu ştiu. De câte ori vine Divali mă gândesc la averea lui tata, adunată şi ascunsă misterios, fără ca vreunul din noi s-o poată găsi, şi la moartea lui prematură."

A tuşit nervos şi s-a întors ca să intre în casă.

"Nu-mi place să vorbesc despre aceste lucruri", a adăugat el încet, peste umeri.

Am rămas acolo mult timp singur, admirând privelişte magnifică, întrebându-mă câte *deyas* erau şi reflectând la misterul multitudinii de zei şi spirite, la Realitatea unică.

"Luminile ard pentru Lakshmi şi tot ei îi sunt dedicate puje speciale. Ea este zeiţa bogăţiei şi a prosperităţii."

Explicam sărbătoarea Divali unui băiat mahomedan, pe când luam împreună prânzul. Părea interesat dar, ca de obicei, se adunase un mic grup de zurbagii.

"Dacă Lakshmi este zeiţa bogăţiei şi a prosperităţii, cum se face că majoritatea hinduşilor sunt atât de săraci?" a întrebat un negru înalt.

"Tu nu înţelegi karma şi reîncarnarea!" am răspuns cu cu asprime. "Un om poate fi sărac într-o viaţă şi bogat în următoarea."

"Câte reîncarnări îi trebuie? Priveşte în jur! Majoritatea indienilor din est sunt tăietori de trestie de zahăr, trăiesc în case sărăcăcioase..."

"Familia mea nu este săracă!"

"El vorbeşte de indieni în general", a insistat un tânăr englez zvelt. "Uită-te la India...este cea mai săracă ţară din lume."

"Cine spune asta?"

"Tata. El a locuit acolo înainte de a mă naşte eu. Sunt mai mulţi şobolani decât oameni şi atâta sărăcie şi boală..."

"Poate când îi conduceau britanicii, dar nu de la independenţă încoace."

Un murmur de aprobare a trecut pentru un moment în tot grupul care ne înconjura. Trinidadul lupta să scape de sub conducerea britanică şi "independenţa" era un cuvânt care aprindea inima oricărui patriot.

"Oamenii mor de foame în India în timp ce şobolanii se îngraşă, iar vacile sacre mor de bătrâneţe, a declarat un alt băiat, aruncându-se şi el în "luptă". Asta au făcut zeii şi reîncarnarea pentru India. Eu sunt ateu. Eu nu am astfel de zei."

"Nu este adevărat! Mama mea locuieşte acolo şi nu mi-a scris niciodată despre aşa ceva!"

Ştiam că oponenţii mei aveau dreptate, dar m-ar fi costat prea mult s-o recunosc. Sărăcia Indiei era un subiect pe care mama îl ocolea cu grijă în scrisorile ei. Ea descria grădinile, păsările cu penaj colorat şi animalele exotice, templele şi sărbătorile. Ne-a spus totul despre învăţăturile ei, dar nimica despre condiţia oamenilor. Câteva cărţi pe care le citisem nu-mi mai lăsaseră nici o umbră de îndoială; ştiam că ţara religiei mele era excesiv de săracă. Cum se putea ca aceasta să fie rezultatul miilor de ani de Yoga, de karma îmbunătăţită şi de reîncarnare pe trepte superioare în drumul spre unirea cu Brahman? De ce filmele indiene pe care le-am văzut, evitau întotdeauna să înfăţişeze cinstit ţara. Şi de ce continuam eu cu perseverenţă să mă contrazic cu băieţii la şcoală, asupra a cel puţin câteva puncte, unde era evident că greşeam ? Mi-era teamă de adevăr? Nu puteam să recunosc acest lucru... asta implica prea multe!

"Ce te face pe tine să crezi că lumea asta este singura lume?" a întrebat Gosine când i-am pus cu delicateţe întrebarea de ce erau atât de mulţi hinduşi săraci şi suferinzi.

În timpul sărbătorii Divali, ţinea zi şi noapte deya aprinsă pentru Lakshmi, în coliba lui de pământ, deşi după spusele lui, karma lui îl făcea să fie sărac.

"Vedele spune că este mai multe lumi. Poate că în lumea asta este numai hinduşi săraci. Când ei o s' aibă o karma mai bună, o s' meargă într-o lume mai bună."

"Da, da nu's aici şi hinduşi bogaţi, ca Nana şi panditi?" Gosine a aprobat dând solemn din cap.

"Ce vreau eu să spun, *bhai*, poate că nu merge pentru toţi... dar alte lumi poate au numai bogaţi."

"Da, omule, dar în *Gita*, Krishna spune că atunci când karma rezolvă o problemă în altă lume, te întorci din nou aici."

"Unele lucruri nu e uşor de priceput..." Oare în ochii lui Gosine se vedea o umbră de îndoială? Şi-a revenit însă repede.

"Pentru yoghin, fie că e sărac, fie că e bogat, e la fel. Yoghiniica tatăl tău nu se întoarce înapoi în lumea asta niciodată."

"În *Upanişade* scrie că toată ignoranţa o s' dispară dacă ei meditează la Brahman. Ei găsesc *OM*. Numai yoghinii are parte de această cunoaştere."

Referindu-se la *Vedanta*, Gosine exprimase ţelul meu suprem. Una dintre cele mai preţioase bunuri ale mele era o carte despre Yoga, pe care mi-o trimisese mama din India. Conţinea tehnici avansate pe care le-am putut folosi, construind astfel pe fundamentul a ceea ce învăţasem la templu. Krishna îi spusese lui Arjuna, că nimic nu era mai important decât practicarea sârguincioasă a Yogăi. Pe această "plută divină" se putea trece peste ignoranţă şi peste cele mai odioase fapte, spre Fericirea eternă. Înainte de a împlini zece ani, alături de meditaţia zilnică, am practicat Yoga - poziţiile, exerciţiile de respiraţie şi meditaţia - pe veranda din dreptul camerei mele, de la miezul nopţii până la ora unu şi treizeci, când ceilalţi dormeau. Am făcut fie Brumadhya Drishti, fie Madhyame Drishti. Această concentrare, combinată cu exerciţii de respiraţie, m-a proiectat în sfere ale conştiinţei total străine lumii din jurul meu.

Prin Yoga am experimentat din ce în ce mai mult prezenţa făpturilor spirituale care mă îndrumau şi îmi dădeau

puteri psihice. Zeii erau *reali!* Şi toate argumentele băieţilor de la şcoală nu puteau să schimbe acest lucru. Câteodată eram prea emoţionat de aceste experienţe ca să mai pot adormi, atunci când mergeam la culcare. De-aş fi putut să-i conving pe Deonarine şi pe ceilalţi hinduşi să practice Yoga şi meditaţia, atunci ar şti şi ei adevărul despre religia lor. Nu trebuie să intru singur în nirvana. Un guru este un învăţător care-i conduce şi pe alţii spre eterna Fericire.

* * *

"Rabi! Rabi!"

Eram singur în camera de rugăciune şi stăteam în faţa figurinei mici a lui Krishna, respirând adânc şi ritmic, încercând să imit zâmbetul său. Mătuşa Revati şi cu mine iar ne certaserăm rău de tot şi totuşi nu-mi puteam aminti cum începuse. Speram ca prin meditaţie să-mi recapăt sentimentul de pace interioară, care părea în ultima vreme atât de greu de păstrat. Dar Ma şi cu mine eram singuri acasă şi nu era nimeni altcineva care să-i răspundă când a strigat.

"Ce este Ma?" am strigat eu.

"Strigă cineva jos. Du-te şi vezi cine este."

Familia plecase la plajă, pentru sărbătoarea anuală Kartiknahan. Majoritatea hinduşilor din Trinidad se îmbăiau în râuri, golfuri şi la ţărmul mării în speranţa unei curăţiri spirituale. Nu era zi mai mare, mai ocupată şi mai profitabilă pentru panditi. Se grăbeau de la o puja la alta, pentru a aduna onorariile şi darurile şi pentru a degusta mâncarea pe care toţi erau gata să o împartă cu ei. Era o zi grozavă ca să-ţi îmbunătăţeşti karma hrănind brahmanii. Începusem să mă îndoiesc de beneficiile unor asemenea ritualuri. Nimic nu putea schimba karma cuiva - cu siguranţă că nu îmbăierea de Kartiknahan. După ce se uscau, majoritatea acestor hinduşi se întorceau înapoi la obiceiul lor de a consuma carne, iar unii îşi băteau soţiile sau abuzau de ele în vreun alt fel. Asemenea

sărbători îşi aveau rolul lor, dar după cum spusese Krishna, pentru yoghin orice altceva nu are sens. Eu îmi alesesem un mod mai bun de a-mi petrece preţiosul timp.

"Bine, Ma!" am strigat.

Cu părere de rău am înfăşurat cu grijă pe Krishna în pânza sacră şi l-am pus deoparte. Când am ieşit pe verandă am auzit pe cineva ciocănind la intrarea din faţă. Aplecându-mă peste marginea verandei, am văzut un cerşetor indian bătrân care mă iscodea cu privirea.

"Ce vrei?" i-am strigat eu.

"Roti, Baba! *Roti!"* a răspuns el, întinzând mâna rugător către mine.

Mă cinstea sau folosea "Baba" ca un sărac hindus care căuta să intre sub pielea bogatului? Am dat întrebarea la o parte. Cu toate că niciodată nu se invita un cerşetor înăuntru, acesta arăta atât de jalnic, încât am făcut-o.

"Vino sus!" am strigat, făcându-i semn cu mâna. "Mă duc să văd ce am să-ţi dau."

Cerşitul era totuşi, un mod onorabil de a-i ajuta pe hinduşi să-şi facă o karma mai bună. Scuturând din cap, el arătă spre picioarele-i goale.

"Io nu poate să urce tocma' acolo!"

"Bine, atunci vino la cealaltă poartă", i-am arătat-o cu degetul înainte de a intra în casă.

Arăta ca un *chamar* - un paria - cu pielea foarte închisă la culoare, cineva pe care n-ar fi trebuit să-l las să se apropie de mine căci era o pângărire pentru un brahman. Dar când l-am văzut cum se mişcă plin de durere, lăsându-se greu pe toiagul gros, clătinându-se şi împleticindu-se, am simţit în mine o milă crescândă.

Era şi el o fiinţă omenească. M-am simţit bine, când am recunoscut în mine acest lucru. Am coborât scările şi am descuiat poarta. Primindu-l cu un zâmbet cald, l-am condus încet spre curtea interioară deschisă, de sub bucătăria din spatele casei.

"Vino şi stai aici!" i-am spus arătându-i un scaun de lângă masă.

M-a privit rece, cu ochii lui mari, rotunzi care nu clipeau deloc. S-a prăbuşit în scaun cu un suspin. Nici nu s-a uitat la apa care i-am dat-o, pentru a-şi spăla mâinile, aparent neinteresat de ea.

"O să-ţi aduc nişte mâncare!" i-am răspuns curtenitor.

Căutând prin bucătărie, am găsit câteva resturi de la micul dejun; nişte *roti* subţire, turtit ca lipia şi nişte spanac gătit cu mirodenii iuţi numite *bhaji.* După ce i-am pus mâncarea în faţă, m-am aşezat să-l privesc cu mare interes. Era unul din acei sfinţi care mergeau de colo colo, destul de des întâlniţi în partea noastră de insulă, care renunţase la tot avutul lui. Mulţi n-au avut prea multe lucruri la care să renunţe. Părul lung, gri, era nepieptănat şi îmbâcsit de praf, iar în barbă avea rămăşiţele altor mese cerşite de curând, lipite de firele de păr neîngrijite. Dhoti-ul pe care-l purta şi care fusese cândva - probabil - alb, era acum gri şi lăbărţat, iar în partea din faţă cu numeroase pete de curry şi sosuri. Am fost nevoit să-mi dau scaunul mai în spate, căci mirosul pe care-l emana era de nesuportat. Şi totuşi în mine creştea compătimirea pentru acest fârtat respingător şi asta m-a făcut să mă simt virtuos. Asta va ajuta karmei mele.

"Azi vii de departe?" am întrebat eu, sperând că-l voi face să vorbească.

Mesteca lacom şi singurul răspuns pe care mi l-a dat, a fost o privire încruntată. Rupea bucăţi de roti, lua guri mari de bhaji şi-şi lingea degetele. Eram sigur că-i adusesem prea mult, dar el a terminat tot şi a lăsat farfuria curată. A băut mult, s-a lăsat pe spate în scaunul său, m-a privit şi a râgâit zgomotos. Când şi-a şters gura cu partea din faţă a dhoti-ului, a adăugat culori proaspete petelor vechi.

"Latrina!" a bodogănit el deodată, iar ochii mari căutau disperaţi în jur, ca şi cum trebuia să o afle repede.

Am sărit să-l ajut şi el m-a apucat de umăr ca să se ridice din scaun. Lăsându-şi greutatea jumătate pe mine, jumătate pe toiagul gros, îşi târşâi picioarele în vreme ce eu îl duceam spre o aripă lăturalnică a casei, unde se afla toaleta de rezervă. A intrat greoi înăuntru şi mi-a poruncit să-l aştept. Deodată l-am auzit strigând în dialectul hindus folosit în Trinidad: "Ahwah!, Ahwah!" Părea disperat.

"Hei, ce vrei?"

"Vin' aici!"

Am deschis uşa şovăielnic. Nu putea să se ridice de pe colac. Ochii aceia reci, păreau că-şi bat joc de mine. Aplecându-mă, încercând să nu respir, l-am apucat de subţiori şi l-am tras cu toată puterea în timp ce el gemea tare, dar nu mă ajuta aproape deloc. În cele din urmă era iar pe picioarele lui, mişcându-se în toate părţile neliniştit, bâjbâind după toiagul lui. Părea că nu e în stare să vorbească. Prin gesturi şi mormăieli, m-a făcut să înţeleg că nu se putea apleca îndeajuns. Stânjenit, m-am aplecat şi i-am ridicat dhoti-ul. Trecuse mult timp de când îmi ţineam respiraţia şi nu mai aveam aer, aşa că am fost nevoit să respir adânc, în ciuda mirosului îngrozitor. Cred că nu făcuse baie de luni de zile, dar era şi el o fiinţă omenească şi în ciuda privirii lui reci şi a lipsei de prietenie, eu voiam să-l ajut. Faptul că făceam asta, îmi dădea satisfacţie, iar acest sentiment nu-l mai avusesem de multă vreme. L-am dus la un robinet, crezând că va dori să se spele, dar el nu avea nici cel mai mic interes pentru aşa ceva. A mârâit indignat şi ochii aceia reci s-au aprins de ura pe care ar fi trebuit să observ că a mocnit la suprafaţă tot timpul. M-a îmbrâncit şi s-a îndreptat spre poartă clătinându-se; se lăsa greu pe toiag, şchiopăta şi se zbătea ca un animal rănit. Eu am ajuns primul la poartă şi am deschis-o. A ieşit şontâc-şontâc apoi s-a întors şi a scuipat la picioarele mele. Mut până acum, a început deodată să verse un torent de obscenităţi de neimaginat în hindusă şi în engleză, exprimându-şi ura pe care o simţea pentru că eu aveam lucrurile la care el renunţase.

Vroia într-adevăr ceea ce aveam eu? Mă ura pentru că eu eram bogat iar el sărac? Eram zăpăcit şi încremenit...Nici măcar un "mulţumesc" pentru ceea ce făcusem? Am închis şi am încuiat poarta mecanic, fără să ştiu ce făceam. M-am grăbit să mă spăl pe mâini cu mare grijă, apoi am urcat scările buimac până am ajuns pe verandă. Cutremurat şi stupefiat, nu m-am mai întors în camera de rugăciune să meditez. Uitasem zâmbetul fericit al lui Krishna. Când am ajuns în camera mea, m-am prăbuşit plin de durere cu capul plecat pe marginea patului. Cerşetorul avea dreptate - sărăcia era mai spirituală, deoarece bogăţiile sunt o parte a iluziei, a ignoranţei. De ce era Lakshmi zeiţa bogăţiei şi a prosperităţii dacă avuturile erau ceva rău şi doar maya? De ce-l răsplătise ea pe Nana cu milioane? Unde era acum aurul? Erau şi zeii înşişi precum şi templele ridicate în cinstea lor, doar o parte a marii iluzii ? Încă mai stăteam pe pat, cu capul în mâini, retrăind acest coşmar, incapabil să fac faţă întrebării devastatoare la care el mă forţa să mă gândesc, când familia mea s-a întors cu inima uşoară din excursia făcută la plajă pentru curăţirea sufletului.

10

Zeul Necunoscut

Când s-a terminat şcoala, în cel de-al doilea an de studiu la colegiul Queen's Royal, am plecat ca de obicei să petrec câteva săptămâni de vacanţă la ferma mătuşii Sumintra de la Guara Cara, în ţinutul muntos al Lanţului Central. Îmi plăcuse dintotdeauna să-i vizitez familia, căci mă tratau ca pe un prinţ. Mătuşa Sumintra ar fi făcut orice pentru mine. Deşi bea mult, soţul ei era serios şi foarte muncitor. Se ocupa cu supravegherea întinsei lor plantaţii de cacao şi a carierei de piatră ai cărei proprietari erau. Fiul lor Sharma, mai mare decât mine cu un an, locuise cu noi în timpul şcolii şi era unul din prietenii mei cei mai apropiaţi.

Îmi plăcea să stau cu cei opt veri ai mei, dar mai presus de orice, iubeam liniştea şi frumuseţea munţilor. Era bine să mai scap din vacarmul tonomatelor, al motocicletelor şi claxoanelor automobilelor care-mi tulburau liniştea în Port of Spain. Oh, şi ce mult iubeam natura! Sentimentul profund de unire cu Universul, mă făcea să simt o identificare mistică cu toată lumea vie; splendidele flori de câmp, varietatea infinită

de păsări care ciripeau guralive şi frunzele din junglă ce scânteiau după aversele de ploaie. Părea că eram în toate acestea la un loc şi tot aşa în orice creatură care alerga prin pădure. Fiecare în parte exista sub forma unuia din multele mele trupuri, iar eu eram conştiinţa lor superioară. Plimbările lungi pe care le făceam în fiecare zi prin paradisul care înconjura ferma, mă făceau să fiu extrem de voios. Eu eram Brahman şi aceasta era lumea mea, creată de gândurile mele.

Ca de obicei, când am ajuns acolo după o lungă şi sufocantă călătorie cu maşina, am început să urc deasupra unei văi liniştite bucurându-mă din plin de peisajul minunat, preocupat să observ îndeaproape varietăţile neobişnuite ale florei şi faunei. Când am ajuns departe în junglă, la marginea unei stânci suspendate, m-am oprit să privesc în jos la "pădurea" de imortele albăstrui care-şi întindeau splendidele coroane peste arborii de cacao din vale. În depărtare, de cealaltă parte a plantaţiei, tulpinile înalte şi uşoare ale bambuşilor se legănau sub adierea brizei, iar mai departe erau câmpurile unduitoare de trestie de zahăr - greu vizibile din pricina aburului - care se întindeau ca un covor verde până la marea albastră de la orizont. În spatele meu, papagali şi alte păsări viu colorate zburau în toate direcţiile şi se aşezau pe vârfurile copacilor ciripind certăreţe.

Mi se părea că întreg universul cântă acelaşi cântec, palpită de aceeaşi viaţă, dovedeşte aceeaşi esenţă. Fiecare atom din orice lucru, de la cea mai mică bacteric până la soarele uriaş şi cea mai îndepărtată stea, toate erau emanaţia aceleiaşi surse. Toate făceau parte din aceeaşi mare şi unică Realitate. Eu eram totuna cu ceea ce mă înconjura - noi suntem cu toţii expresia lui Brahman. Natura era zeiţa şi prietena mea. Trăiam extazul acestei bucurii, a înfrăţirii universale a tuturor lucrurilor şi fiinţelor. În timp ce îngânam *"OM namah Shivaya"* - nu trebuie să uiţi niciodată datoria către Nimicitor - răsuceam între degete o orhidee, asemănătoare cu un scorpion, şi-i admiram ţesutul fin şi delicat, precum şi

incredibila nuanţare a coloritului ei, care părea că se deschide ca o uşă spre o altă lume.

Am tresărit la auzul unui foşnet care nu prevestea nimic bun şi m-am întors. Spre groaza mea, am văzut un şarpe mare cu capul subţire, îndreptându-se direct spre mine şi privindu-mă ţintă, cu ochii lui mici. M-am simţit hipnotizat, paralizat, dorind cu disperare să fug, dar nu puteam face nici o mişcare. Nu aveam nici o cale de scăpare cu prăpastia în faţă şi cu şarpele în spate. Deşi hidoasa reptilă nu avea cap de cobra, eram uluit de asemănarea cu şarpele uriaş pe care-l purta întotdeauna Shiva în jurul gâtului şi am simţit aceeaşi prezenţă - ca şi în meditaţia adâncă - pe care o simţeam la picioarele lui Shiva, în lumea aceea stranie, când cobra care-l însoţea, sâsâia ameninţător şi-şi scotea limba spre mine. Situaţia în care mă găseam acum, părea împlinirea predestinată a acelor viziuni. De data aceasta nu voi mai scăpa din mâna Nimicitorului.

Acum puteam să-l ating, atât era de aproape. Şarpele şi-a ridicat deasupra ierbii capul triunghiular turtit şi l-a dat înapoi pregătindu-se să atace. În acel moment de groază încremenită, din amintirile mele trecute a răzbătut vocea mamei, limpede de parcă ar fi fost lângă mine; voce care-mi repeta cuvintele uitate de mult: "Rabi, dacă vreodată vei fi într-un pericol mare şi nimic altceva nu te mai poate ajuta, mai există un zeu căruia i te poţi ruga. Numele lui este Isus!"

"Isuse! Ajută-mă!"

Am încercat să strig, dar ţipătul disperat a fost înăbuşit, fără putere. Spre marea mea uimire, şarpele şi-a lăsat capul în jos, s-a întors cu greu înapoi şi s-a furişat repede într-un tufiş. Cu picioarele tremurând din toate încheieturile, în pericol parcă să mi se frângă, am făcut un ocol mare şi am luat-o la goană, împiedicându-mă în jungla deasă, spre cărarea care ducea acasă. Cu respiraţia tăiată şi încă tremurând, plin de recunoştinţă şi minunându-mă de puterea acestui zeu uimitor, Isus, i-am spus vărului meu Sharma care mă asculta

înfiorat, despre salvarea mea în ultimul moment. Mi-a fost însă teamă să menţionez numele lui Isus.

De multe ori gândurile mi s-au îndreptat spre dificila întrebare: "Cine este cu adevărat acest Isus?" Mi-am amintit că-i auzisem numele în cântecele de Crăciun de la radio şi ştiam că era unul din zeii creştini. Dar mă întrebam de ce, când am făcut şcoala primară care aparţinea unei confesiuni creştine, nu auzisem aproape nimic despre acest Isus, cel puţin nimic de care să-mi pot aminti acum. Poate că nu fusesem atent. Nu ştiu din ce motiv, dar singurul lucru pe care mi-l aminteam despre creştinism, era că primii creştini s-au numit Adam şi Eva şi că cineva pe care-l chema Cain l-a ucis pe fratele său Abel.

M-am gândit zile în şir la experienţa mea din ziua aceea. Isus era un zeu puternic şi uluitor. Ce repede răspunsese! Al cui zeu era el? Al protecţiei? De ce mama, sau swami-ul din templu nu mă învăţaseră mai multe despre el? L-am întrebat pe Gosine despre Isus, dar el nu ştia aproape nimic şi a părut neliniştit de întrebarea mea.

11

"Şi Acela Eşti Tu! "

În cel de-al treilea an de liceu am simţit un conflict interior din ce în ce mai profund. Eram conştient că Dumnezeu, în calitate de Creator, era separat şi distinct de universul pe care-l crease; eram conştient de asta chiar şi când eram doar un băieţel. Dar acest lucru contrazicea conceptul pe care mi-l oferea hinduismul; Dumnezeu era orice, iar Creatorul şi creaţia erau unul şi acelaşi lucru. Mă simţeam sfâşiat între două puncte de vedere ireconciliabile. Ceea ce trăiam eu în meditaţie, adeverea învăţătura vedică despre Brahman, dar experienţa vieţii mele în celelalte momente când nu meditam, contrazicea ceea ce învăţam. În transa yoghină mă simţeam unit cu Universul, nu eram diferit de un gândac, de o vacă sau de o stea îndepărtată. Aveam cu toţii aceeaşi esenţă. Totul era Brahman şi Brahman era totul. "Şi acela eşti tu!" spuneau Vedele învăţîndu-mă că Brahman era adevăratul Sine, zeul interior pe care-l veneram stând în faţa oglinzii.

Părea dificil să faci faţă vieţii de fiecare zi după ore întregi de transă. Conflictul şi contrastul dintre aceste două

lumi erau de nerezolvat. După toate probabilităţile, stările înalte ale conştiinţei pe care le trăiam în meditaţie se apropiau de realitate, aşa cum era ea într-adevăr. Şi totuşi, lumea de fiecare zi a bucuriilor şi necazurilor, a durerii şi a plăcerii, a naşterii şi a morţii, a spaimelor şi a frustărilor, a conflictelor amare cu mătuşa Revati şi a întrebărilor fără răspuns pe care mi le puneau colegii din Colegiul Queen's Royal, a sfinţilor care duhneau de la o poştă şi blestemau şi a bărbaţilor brahmacharya care se îndrăgosteau - aceasta era lumea cu care trebuia să mă confrunt şi nu îndrăzneam să o dau la o parte ca fiind o simplă iluzie, decât dacă eram pregătit să numesc nebunie adevărata cunoaştere. Religia mea avea o teorie frumoasă dar aveam serioase dificultăţi în aplicarea ei în viaţa de zi cu zi.

Nu era doar o confruntare între cele cinci simţuri ale mele contra viziunilor interioare. Era vorba de asemenea şi de raţiunea mea. Adevăratul conflict era între două moduri opuse de a-l privi pe Dumnezeu: tot ceea ce exista era Dumnezeu, sau El putea să facă o piatră sau un om, fără ca acestea să facă parte din El însuşi? Dacă nu exista decât o singură Realitate, atunci Brahman era răul şi binele, moartea şi viaţa, ura şi dragostea. Asta făcea ca totul să fie fără sens, făcea ca viaţa să devină o absurditate. Nu era uşor să-ţi păstrezi minţile şi-n acelaşi timp să crezi că acestea sunt una şi aceeaşi Realitate. Mai mult chiar, dacă binele şi răul erau unul şi acelaşi lucru, atunci toată karma era aceeaşi şi nu mai conta nimic, aşa că de ce să mai fi religios? Părea ceva lipsit de logică, dar Gosine mi-a reamintit că nu te puteai încrede în logică - era şi ea o parte a iluziei.

Dacă logica era şi ea tot maya - aşa cum spuneau Vedele - atunci cum mă puteam încrede în oricare concept, inclusiv în ideea că totul era maya şi numai Brahman era real? Cum puteam fi sigur că Fericirea pe care o căutam nu era şi ea o iluzie, dacă nu puteam avea încredere în nici una din percepţiile mele şi nici în gândirea mea? Ca să pot accepta

ceea ce mă învăţa religia mea, trebuia să neg ceea ce îmi spunea logica. Dar celelalte religii? Dacă totul era Unul, atunci toate religiile erau la fel. Era ca şi cum haosul general ar fi fost adorat drept Realitatea Ultimă. Eram derutat.

Singura mea speranţă era Yoga cu ajutorul căreia, după cum spunea Krishna în Gita, toată ignoranţa se va risipi datorită înţelegerii că eu nu eram altceva decât Dumnezeu Însuşi. Câteodată această viziune interioară m-a orbit prin strălucirea ei şi m-a tulburat - m-am simţit atât de aproape de realizarea Sinelui, încât aproape că m-am văzut pe mine ca Brahman, Domnul tuturor lucrurilor. Aproape, dar nu chiar. Îmi spusesem că era adevărat şi mă prefăcusem că eu eram Dumnezeu, dar în mine exista acel conflict interior, auzeam vocea aceea care mă avertiza că eram victima unei erori. Am luptat împotriva ei şi am considerat-o drept o rămăşiţă a ignoranţei primare şi câteodată am simţit că eram pe punctul de a învinge această iluzie înşelătoare exact aşa cum făcuse şi tata. Niciodată nu am putut, cu adevărat, să arunc o punte peste prăpastia care mă separa pe mine şi toată creaţia, de Creator.

Am început să cred că adevăratul Dumnezeu este Creatorul, în contrast cu numeroşii zei hinduşi, pe care eram convins că îi întâlnisem în transele mele. Simţeam din ce în ce mai mult diferenţa netă dintre groaza pe care ei o implantau în inima mea şi intuiţia că adevăratul Dumnezeu era bun şi iubitor. Acum simţeam că nu mă pot încrede cu adevărat în nici unul din zeii hinduşi - nici măcar unul nu mă iubea. Simţeam o foame crescândă după cunoaşterea Creatorului, dar nu ştiam nici-o mantră pe care să o recit şi aveam senzaţia neliniştitoare că realizarea Sinelui nu mă ducea mai aproape de El, ci dimpotrivă, mă îndepărta de El. Mă necăjea de asemenea şi faptul că în ciuda încercărilor mele de a înţelege că eu sunt Brahman, sentimentul de pace pe care-l aveam în timpul meditaţiei nu dura niciodată prea mult în viaţa de zi cu zi - mai ales atunci când mă întâlneam cu mătuşa Revati.

"Rabi Maharaj! Unde ai fost?" a strigat mătuşa Revati cu vocea ei cicălitoare, certăreaţă, pe care o folosea atât de des în ultima vreme, când mi se adresa mie.

"Ţi-am zis să mături scările!"

Stătea în uşa bucătăriei când eu am ieşit din camera de rugăciune, unde petrecusem două ore de meditaţie. Sentimentul binecuvântat de adâncă pace interioară de care mă bucurasem în acea scurtă perioadă de singurătate, a fost împrăştiat de vocea ei. Deşi o asemenea muncă josnică era de neimaginat pentru un brahman, i-am răspuns:

"Am să le mătur, nu mai ţipa la mine!"

"Cum altfel aş putea să-ţi atrag atenţia? Visezi tot timpul şi eşti mereu pe altă lume."

"Asta-i mai bine, decât să fiu în lumea ta!" am bolborosit *eu destul de tare ca să mă audă.*

"Vezi cum vorbeşti!"

"Şi tu la fel!" am răspuns eu, de data aceasta încordat. În timp ce măturam treptele care duceau spre verandă, îmi spuneam mie însumi: "Eşti Domnul Universului, eşti Brahman!" Pare atât de adevărat când meditez, dar cu o măturâ în mână... "Ei, Rabi! Noi mergem la plajă după masa de prânz. Vrei să vii cu noi?"

Vărul meu Krishna - nici cu el nu mă înţelegeam foarte bine, căci era prea ataşat de mama lui - curăţa masa şi scaunele din curtea interioară unde hrănisem cerşetorul cu câteva săptămâni înainte. M-am rezemat de măturâ şi l-am privit cu plictiseală.

"Poate", i-am răspuns fără entuziasm. "Dacă Înălţimea Sa nu-mi cere să mătur şi acoperişul!"

"I-auzi! Chiar că ar trebui să ai grijă cum vorbeşti!" Mătuşa Revati coborâse pe scări ca să-mi inspecteze munca şi venise pe furiş în spatele meu. "Şi mai bine te-ai duce să mături din nou scările, căci sunt pline de praf negru peste tot."

"Nu pot opri vântul să bată ca să nu mai aducă praful înapoi!" am răspuns furios. O briză uşoară aducea cenuşa de

la fabrica de zahăr din apropiere şi murdărea scările de îndată ce le măturam. Nu era vina mea. De ce nu mă lăsa în pace?

"Leneşule!" m-a certat ea. "Eşti la fel de leneş ca tatăl tău!"

"Ca tata?" Am scos un strigăt care-mi oglindea atât de bine suferinţa, încât am tresărit până şi eu. Nimeni nu avea voie să vorbească despre el în felul acesta! Ani de ură mocnită au erupt în mine precum un vulcan. Am văzut nişte haltere cu care Nana obişnuia să facă exerciţii. Se aflau la un pas de mine, într-un loc cunoscut. Orbit de furie, aproape fără să-mi dau seama ce făceam, m-am aplecat...şi când m-am ridicat apucasem deja o halteră de un capăt şi o ţineam de parcă era un băţ de cricket. Am aruncat-o pe un umăr şi am luat drept ţintă capul mătuşii mele. Tocmai când am ridicat-o, Krishna, care se afla în spatele meu, a făcut un salt disperat şi a apucat de celălalt capăt al halterei. Ca şi cum s-ar fi rupt o vrajă, puterea mea supraomenească a dispărut, iar haltera a căzut cu o bufnitură îngrozitoare, spărgând cimentul gros.

Mi s-a părut că am stat o eternitate acolo, holbându-mă la faţa cenuşie a mătuşii. Gura ei rămăsese pe jumătate deschisă, încercând să scoată un strigăt care însă rămăse mut. Tremuram ca o frunză în bătaia vântului. Mi-am aruncat privirea spre haltera îngropată în ciment, apoi spre Krishna care stătea împietrit în spatele meu şi răsufla greu, cu teama oglindindu-i-se în priviri şi apoi iar spre figura uluită a mătuşii mele. Următorul lucru pe care mi-l amintesc este că alergam pe scări, plângând cu suspine adânci.

Când am ajuns în camera mea, am trântit uşa şi am încuiat-o. M-am trântit pe pat şi cred că am stat acolo ore întregi plângând încetişor, nevenindu-mi să cred ce mi se întâmplase. Lumea mea se prăbuşise brusc. Niciodată nu voi mai putea s-o privesc pe mătuşa mea în faţă! Şi nici vreo altă făptură omenească! Niciodată!

Eu credeam în non-violenţă şi o propovăduiam ca un Gandhi, tinerilor mei prieteni. Eram vegetarianul cel mai strict,

pentru că nu voiam să curm viaţa, indiferent sub ce formă ar fi existat ca şi evitam cu grijă să calc vreo furnică sau vreun gândac. Atunci, cum am putut avea intenţia de a o lovi pe mătuşa? Cum am putut să ridic greutatea aceea, ca pe un băţ şi să o rotesc pe deasupra capului de parcă n-ar fi cântărit aproape nimic?

După miezul nopţii, când ceilalţi dormeau şi eu ar fi trebuit să fiu pe verandă în căutarea fericirii prin Yoga, m-am furişat încet din camera mea prin bucătărie şi pe scările care duceau în curtea interioară. Bâjbâind prin întuneric am mers de-a lungul zidului, am apucat bara halterei cu ambele mâini -de data aceasta de la mijloc - m-am aplecat şi am tras-o cu toată puterea. Nu am putut să o clintesc din loc nici măcar un centimetru! M-am întors înapoi pe scări suspinând convulsiv. Când am ajuns din nou în camera mea, am căzut iar pe pat şi am plâns încet, cu faţa îngropată în perne. De unde avusesem puterea aceea incredibilă de a mânui haltera grea de parcă ar fi fost o pană? Numai furia, chiar şi furia cea mai sălbatică, nu putea explica acest lucru pe de-a întregul. Oare fusesem stăpânit de unul din spiritele pe care le întâlnisem în meditaţie? Nu mă îndoiam că acel ceva care ridicase greutatea aceea, indiferent ce ar fi fost el, era rău. Dar eu căutasem să mă unesc cu Brahman. Nu era el răul deopotrivă cu binele, atât moartea cât şi viaţa, de vreme ce el era Totul? Asta demonstrasem eu în cele din urmă? Acesta era adevăratul meu Sine - "Şi acela eşti tu!" - aceea fiinţă rea cu puteri mari, care pentru o clipă a dat la o parte masca religiei? Nu puteam să cred aşa ceva! Eram îngrozit de ceea ce se întâmplase. Cum puteam fi sigur că această forţă rea nu mă va poseda din nou brusc şi poate cu consecinţe mult mai tragice, data viitoare?

Această întrebare mă tortura. Cine erau zeii, spiritele şi forţele pe care le invitasem să intre în mine prin *nyasa,* Yoga, ori prin meditaţie? Erau buni sau răi, ori şi una şi cealaltă - sau toate erau maya iar eu eram nebun că încercam să găsesc o logică în ele? Am rămas în cameră timp de câteva zile,

refuzând orice încercare a celorlalţi de a mă convinge să vin la masă sau chiar să beau ceva. Când, în sfârşit am încercat să mă confrunt din nou cu lumea mea - aceea lume a iluziei despre care se presupunea că este ireală, dar care îmi provoca atâta suferinţă - abia dacă am avut puterea s-o privesc în ochi. Nu am spus aproape nimic, nimănui. Mătuşa Revati şi cu mine ne evitam reciproc. Nu se mai auzeau porunci referitoare la îndatoririle mele gospodăreşti. Vizitele mele matinale la Ma erau scurte şi tensionate.

În cele din urmă, aşa după cum sperasem, timpul părea că a estompat chiar şi acest episod oribil al vieţii mele. Mătuşa Revati şi cu mine, tot ne mai evitam unul pe celălalt cât de mult puteam, dar când anumite împrejurări ne puneau faţă în faţă, eram capabil să o privesc şi să-i spun orice trebuia să-i spun pe un ton plăcut, amabil, iar ea nu-mi arăta pică, cel puţin atât cât vedeam eu. Efectul cel mai tulburător care persista, era o nouă dificultate în a mă convinge că eu eram Brahman şi o nesiguranţă profundă, fără soluţie la întrebarea "pe cine sau ce reprezentau cu adevărat Brahman şi numeroşii zei pe care-i veneram şi cine erau ei? Cine eram eu?" Ţinta mea, aceea de a atinge realizarea Sinelui, suferise o serioasă lovitură.

12

Puja Unui Guru

"Sunt prea mulţi ipocriţi! Toată vorbăria asta despre realizarea Sinelui, şi ei devin tot mai egoişti!"

Eram la uşa camerei lui Ma, dar am ezitat să intru. Vorbele furioase ale unchiului Deonarine atât de nepotrivite cu felul lui de a fi, m-au şocat. Niciodată nu vorbise astfel în prezenţa mea. Oare se referea la mine?

"Mulţi este panditi buni. Ce spui de Baba?" a răspuns Ma liniştită.

"Cum pot eu să ştiu dacă nu-i cumva şi el tot un ipocrit? Pentru *toţi* de-alde ei, este doar o afacere - nu fac nimic fără plată. *Nimic!*

Mânia din vocea unchiului m-a rănit ca un cuţit. Niciodată nu-mi imaginasem că avea resentimente atât de profunde. De ce îmi ceruse să-i binecuvintez maşina şi insistase să-mi plătească?

"Tu eşti plătit ca să predai la şcoală. De ce ar trebui ca panditii să lucreze pentru nimic?"

"Dar unii din ei sunt atât de *bogaţi!* Câştigă atâţia bani - şi mai ales de la sărmani. Câte sute de puja pentru noroc sunt puse la jocurile de noroc şi câţi câştigă de fapt? Panditii ştiu

că nu pot câştiga toţi, dar iau totuşi bani de la ei. Dacă n-ar face-o în numele religiei, ipocriţii ăştia ar fi închişi pentru fraudă!"

"Dar bieţii panditi, ei ce s' facă?" a întrebat Ma. "Oamenii le cere să facă puja şi ei le face."

"Bineînţeles! Asta-i afacerea lor; şi când majoritatea oamenilor nu câştigă - au grijă sorţii de asta - panditii le spun că asta-i karma lor, ceva ce au făcut rău în fosta lor *janma*. Dacă te bazezi pe ritualurile puja ale lui Baba, şansa ta de a ajunge în rai este aceeaşi cu cea de a câştiga la următoarele jocuri de noroc."

"Ssst! vorbeşti prea tare. O s' te audă cineva."

"Poate că ar trebui să audă lumea întreagă", a răspuns el cu o voce mai liniştită. Uluit de atacul unchiului meu la însăşi esenţa religiei mele, am plecat în vârful picioarelor. Eu crezusem că unchiul Deonarine începea să agreeze din nou hinduismul. Bineînţeles, nu făcuse niciodată vreo aluzie că ar simţi aşa ceva. Încerca să fie prea raţional, exact lucrul împotriva căruia mă avertizase chiar el. Nu puteai face o ştiinţă dintr-o religie. Trebuie să-l conving să înceapă practicarea zilnică a meditaţiei. Era singura lui cale de scăpare. Bineînţeles, Krishna avea dreptate. Dacă cineva practica cu adevărat Yoga, nimic altceva nu mai conta.

În dimineaţa aceea, pe când ne duceam la şcoală, unchiul Deonarine a ţinut discursuri utopice despre transformarea miraculoasă pe care ar produce-o în Trinidad, un sistem educaţional progresiv. Aceasta era cunoaşterea în care credea el. Mi-a fost imposibil să îndrept făgaşul discuţiei spre Yoga. Am văzut mai limpede ca oricând că eu şi el ne aflam la poli opuşi. El dorea să încerce rezolvarea problemelor unei lumi pe care eu o consideram maya - probleme despre care Vedele spuneau că nu puteau fi rezolvate decât negându-le existenţa şi tratându-le ca pe o pură iluzie. Pleda cu entuziasm pentru educarea maselor în conformitate cu ştiinţa şi tehnologia occidentală, ca singura modalitate în care Trinidadul

putea deveni prosper odată ce era dobândită independenţa. Cum puteam să discut cu un asemenea om realizarea Sinelui, pe care trebuia să o atingă un guru şi apoi să o transmită urmaşilor lui? În dimineaţa aceea, tensiunea dintre lumea pe care am experimentat-o în meditaţia profundă şi cea cu care trebuia să mă confrunt în rest, părea că a atins limita critică. Nu puteam în nici un fel să-i împărtăşesc unchiului Deonarine conflictul meu interior - cel puţin nu atunci - aşa că am ascultat liniştit şi am chibzuit la ceea ce spunea.

În timpul orelor de şcoală, fiind amestecat cu toate rasele şi religiile, aproape că am putut să uit, pentru puţin timp, de conflictul meu interior atât de profund. În aparenţă eram fericit la şcoala unde aveam mulţi prieteni. Băieţii nu mă mai momeau cu întrebări religioase grele. Ca oricare alt trinidadian şi mie îmi plăceau cricketul ori fotbalul şi mă alăturam cu entuziasm la jocurile zilnice, chiar dacă asemenea întreceri mă aduceau în contact fizic cu nehinduşii, o clasă de oameni inexistentă - după cum spuneau Vedele - şi deci mai prejos chiar decât paria. Aveam vânătăi şi tăieturi obişnuite, căpătate de la colegii mei în timpul partidelor amicale. Apoi, într-o după-amiază, neprevăzutul s-a întâmplat. În timpul unui joc de fotbal obişnuit, pe când alergam înfierbântat după minge, m-am trezit deodată pe gazon zvârcolindu-mă cu o durere fierbinte, arzătoare în partea de jos a abdomenului. Colegii şi profesorul de serviciu s-au adunat repede în jurul meu.

"Nu l-a lovit nimeni, cum de a căzut? Ce s-a întâmplat?" a întrebat cineva.

Eu răspundeam doar cu gemete.

"Să-l ducem la umbră", a spus profesorul. Pe când înotam într-o mare a durerii, am simţit mâinile care mă ridicau, apoi s-a făcut întuneric. Drumul în maşina unchiului Deonarine, a fost ca un vis neclar amestecat cu agonie. În biroul doctorului am pierdut noţiunea timpului şi a vocilor. Ultimul lucru pe care mi-l amintesc, au fost cuvintele docto-

rului care spunea ceva despre "încă câteva minute şi apendicele s-ar fi spart". M-am trezit după câteva ore sub cearceafurile albe ale unei camere de spital, fără o bucăţică din intestinele mele; durerea era tot acolo într-o parte, dar pulsaţia ei era mult mai slabă.

"Ai fost norocos, Rabi!" a exclamat unchiul Deonarine, evident uşurat când m-a vizitat în ziua următoare. "Doctorul a spus că era cât pe ce să o încurci."

În a treia zi simţindu-mă mult mai bine, am avut voie să mă ridic şi să mă duc la toaletă singur. Când am deschis uşa de la baie să mă întorc înapoi în cameră, am simţit o durere groaznică în partea dreaptă. Camera a început să se învârtească nebuneşte şi se făcea tot mai întuneric. Luptându-mă să nu-mi pierd cunoştinţa am vrut să apuc mânerul uşii dar nu l-am găsit. Amintirea neclară a unei margini de prăpastie într-o junglă şi ceva ce-mi spusese mama cu ani în urmă au revenit din nou.

"Isuse, ajută-mă!" am strigat. Am simţit o mână apucându-mă strâns de braţ şi ajutându-mă să mă ţin pe picioare, deşi ştiam că nu era nimeni în baie. Întunericul s-a risipit. Camera nu se mai învârtea, era din nou liniştită. Am putut să-mi concentrez privirea. Dispăruse orice durere, iar în locul ei am fost invadat de o stare de bine şi de putere. Când m-am întors în pat, am stat mult timp nemişcat încercând să înţeleg ce se întâmplase. Era greu de crezut şi totuşi era adevărat. Un calm ciudat se instalase în cameră. Am adormit adânc. Când m-am trezit am observat că cineva lăsase o mică broşură creştină pe măsuţa de lângă pat, prima de acest fel pe care o văzusem vreodată. Era scrisă de cineva pe care-l chema Oswald J. Smith (de care bineînţeles, nu auzisem niciodată). Era vorba despre un tânăr care devenise un adept al lui Hristos. M-a mişcat profund, dar mintea mea era prea plină de lumea hinduismului ca să înţeleg cu adevărat. Isus a fost din nou uitat. Aveam deja prea mulţi zei ca să mă pot închina cum se cuvine, deci dacă mai adăugam încă unul la listă asta mi-ar fi

mărit considerabil povara. Într-adevăr, deseori mă luptam cu această problemă; cărui zeu să mă dedic cel mai mult? Mă temeam de toţi, dar mi-am împărţit cea mai mare parte a atenţiei mele între Shiva şi Krishna.

În fiecare seară, după ce mă întorceam de la şcoală, obişnuiam să mă retrag în camera de rugăciune, locul meu sfânt. Exact la ora şase după-amiaza, cu un sentiment profund de parcă aş fi creat viaţa, aprindeam cu solemnitate flacăra sacră a unei *deya* din mijlocul altarului. Înainte de a mă aşeza pe podea în poziţie de lotus, pentru meditaţie şi contemplarea zeilor, împlineam ritualul *arti*. Cu mâna stângă sunam dintr-un clopoţel mic, cu dreapta ţineam o tavă mare de aramă în mijlocul căreia se afla aprinsă o *deya* înconjurată cu flori proaspete şi o mişcam în sensul acelor de ceasornic, rotind-o de trei ori în jurul fiecărei zeităţi în timp ce repetam mantra potrivită. Într-o seară s-a întâmplat ceva îngrozitor. În timp ce împlineam ritualul *arti* în jurul lui Shiva, l-am lovit din greşeală pe Krishna cu cotul: marele zeu a căzut de pe altar pe podea. Îngrozit, am ridicat repede micuţa figurină din bronz. Pe când o mângâiam cu blândeţe, am descoperit consternat că în urma căderii flautul lui Krishna şi un braţ se îndoiseră. Cât de uimit am fost! Îl ţineam pe Krishna strâns lângă inima mea, plin de remuşcare, dorind să-i spun că-mi părea rău şi totuşi ştiind că nici o scuză nu va fi acceptată. Nu putea să existe iertare. Legea neschimbătoare a karmei interzicea iertarea. Plata care mi se va cere în viaţa viitoare - sau poate chiar cea prezentă - pentru asemenea crimă odioasă, era un lucru la care nici nu îndrăzneam să gândesc. Fără îndoială că pedeapsa va fi aspră. Şi totuşi, dacă figurina aceea mică de bronz avea o putere atât de mare în ea, cum se face că a căzut aşa de uşor? Când vedeam cât de neajutoraţi erau acei mici idoli, frica mea abjectă de ei începea să pară absurdă.

În ciuda întrebărilor fără răspuns şi a conflictului pe care-l simţeam adâncindu-se tot mereu, orice moment în care nu eram la şcoală sau nu-mi făceam temele - şi-mi făceam

prea puţine - mi-l petreceam în îndeplinirea plină de zel a îndatoririlor mele religioase. Nu puteam să fac altceva decât să sper că neîntrerupta mea credinţă va fi recunoscută şi răsplătită, deşi pentru mine realizarea Sinelui devenise de acum mai mult un vis decât o speranţă. Am meditat la fel de mult ca oricând şi am experimentat în transele mele muzică nepământeană, culori vii şi străluciri amestecate, călătorii astrale şi vizite spirituale.

Mă părăsise sentimentul care ani în şir mă umpluse de emoţia că eu eram Brahma, Domnul Universului, marele Spirit întrupat sub mai multe forme. *Moksha* părea un ţel imposibil de atins în viaţa prezentă. Mi-era teamă că va fi nevoie de multe reîncarnări - nu ştiam cât de multe - până îmi voi atinge ţelul. De ce trebuia să fie viitorul atât de nesigur? Realizarea tatălui meu părea mai demnă de respect decât oricând. Într-adevăr, el fusese un avatar. Evident, eu nu eram. Eram hotărât să rămân un mare guru şi în ochii multora deja eram. Dar nu voi atinge nirvana în această viaţă. Scopul meu alternativ - acela de a fi reîncarnat într-o vacă, cea mai sfântă dintre toate creaturile, fusese şi el făcut ţăndări. Nimic nu era sigur. Dar n-aş fi recunoscut în faţa nimănui îndoielile pe care le simţeam. În exterior păream la fel de sigur de religia mea ca oricând, iar cinstea pe care mi-o acordau hinduşii creştea într-una.

La sfârşitul celui de-al treilea an de liceu, Ma şi cu mătuşa Revati au invitat un grup mare de vecini şi rude să mi se alăture la o *puja* specială în casa noastră. Cei care soseau, se apropiau ca să ne facă plecăciuni respectuoase şi să povestească câte puţin despre măreţia lui tata. Comentariile lor, care se auzeau ici-colo în cameră, exprimau admiraţia şi preţuirea şi asta o puteam citi în ochii lor. Eu eram un yoghin care va duce faima oraşului nostru, un guru care va avea într-o bună zi mulţi, mulţi ucenici. Conflictele mele interioare au fost uitate şi înlocuite de simpla plăcere de a fi idolatrizat. Deşi nu aveam încă 15 ani, ştiam că atinsesem deja un statut printre

hinduşi, spre invidia unora dintre panditi. Asta îmi dădea o senzaţie sinceră de bine, căci ştiam că eu nu făceam parte dintre ipocriţii pe care-i dispreţuia unchiul Deonarine.

Baba al nostru, pandit Jankhi Prasad Sharma Maharaj, sfetnicul meu spiritual şi cea mai mare sursă de inspiraţie pentru mine, recunoscutul lider hindus al întregului Trinidad, a îndeplinit complicata ceremonie. Am asistat mândru. Era o mare ocazie pentru mine.

Stăteam lângă altar, jucându-mă cu ghirlanda de flori mare şi parfumată care-mi atârna în jurul gâtului şi salutam musafirii după încheierea ceremoniei. O vecină a aşezat câteva monede, una lângă alta la picioarele mele şi s-a închinat pentru a-mi primi binecuvântarea - atingerea shaktiului după care tânjea orice credincios, datorită efectului ei supranatural. Ştiam că este o biată văduvă, care câştigă amarnic de puţin pentru lungile ei ore de muncă grea. Ofrandele pe care le primeam eu la un singur ceremonial, depăşeau cu mult veniturile ei pe o lună. Zeii hotărâseră acest sistem de donaţie către brahmani, iar Vedele declarau că acesta este unul dintre marile beneficii ale donatorului, aşa că nu ar trebui să mă simt vinovat. Mi-am amintit foarte clar cuvintele unchiului Deonarine şi le-am simţit tot veninul: "Pentru toţi de-alde ei este doar o afacere, nu fac nimic fără plată...mai ales de la săraci". Am privit stingherit spre mica ei ofrandă de monede.

Bineînţeles, eu aveam să-i dau mult în schimb. Când am întins mâna pentru a-i da binecuvântarea, am tresărit la auzul unei voci omnipotente, inconfundabile: "Tu nu eşti Dumnezeu, Rabi!" Braţul mi-a rămas suspendat în aer. "Tu... nu...eşti...Dumnezeu!" Cuvintele m-au izbit precum lovitura adâncă de cuţit care doboară trestia înaltă. Am ştiut instinctiv că adevăratul Dumnezeu, Creatorul a tot şi toate, fusese Cel care pronunţase aceste cuvinte şi am început să tremur. Era o fraudă, o minciună sfruntată să pretind că o binecuvântez pe femeia care stătea plecată în faţa mea. Mi-am retras mâna extrem de conştient că mă priveau mulţi ochi şi că lumea se

mira. Am simţit că trebuie să cad la picioarele sfinte ale adevăratului Dumnezeu şi să-I cer iertare, dar cum puteam explica asta tuturor acelor oameni! M-am întors brusc şi mi-am croit drum prin mulţime, lăsând-o pe biata femeie să se holbeze uluită după mine. Când am ajuns în cameră am încuiat uşa, am rupt ghirlanda de flori de la gât cu degete tremurătoare, am aruncat-o jos şi m-am prăbuşit pe pat suspinând.

Ma mă văzuse când am plecat şi mă privise cu compasiune, cu o blândeţe pe care nu o meritam. Nu mai vorbisem cu ea de aproape o lună. Mă dojenise în felul ei plin de bunătate şi blândeţe pentru o ceartă furioasă cu mătuşa mea, pe care eu o provocasem. Fusese clar vina mea, o ruşinoasă demonstraţie a mândriei plină de sine. Respinsesem rugăminţile lui Ma de a-mi cere scuze. În loc de asta, am ieşit furtunos din cameră strigînd că nu am să-i mai vorbesc niciodată. Ea îi trimisese pe verii mei în camera mea, unul după altul, cu fructe şi alte daruri rugându-mă să ne împăcăm, dar eu am respins orice ofertă. Simţeam că amintirea aceasta amară mă înăbuşă acum, când zăceam zdrobit sub dojana adevăratului Dumnezeu, cuprins de remuşcări, că îndrăznisem să accept închinarea pe care doar El o merita. Toată mândria mea se făcuse fărâme. Voiam să-I spun acestui Dumnezeu că îmi pare rău pentru felul în care mă purtasem cu Ma şi cu alţii, şi mai ales pentru felul în care Îl furasem, luând pentru mine închinarea oamenilor pe care numai El o merita. Dar nu ştiam cum să mă adresez Lui şi cu siguranţă, nu putea să existe iertare. Legea karmei îmi va plăti pe măsura faptelor mele. O crimă ca aceea pe care o comisesem va transforma într-un dezastru viitoarea mea reîncarnare. Probabil că voi avea nevoie de mii, poate milioane de reîncarnări înainte de a mă mai naşte din nou în casta brahmanilor. Cine ar putea să spună dinainte drumul dureros pe care va trebui să-l urc din nou pentru a deveni ceea ce am fost până azi?

Oricât de îngrozitor părea viitorul, confruntarea cu prezentul era chiar şi mai dureroasă. Nu mai puteam să accept

nici o singură dată venerarea persoanei mele de către alte fiinţe omeneşti şi totuşi asta aşteptau toţi de la mine. Cum puteam să evit acest lucru? Cum puteam să găsesc vreodată curajul de a recunoaşte în faţa celor care mă aşezaseră pe un piedestal, că eu eram un hoţ care furasem gloria ce-I aparţinea doar Celui ce era deasupra noastră, a tuturor? Nu mai puteam părăsi camera mea ca să dau din nou cu ochii de comunitatea hindusă. Ei nu m-ar crede dacă aş încerca să le spun că nici un om nu este Dumnezeu şi nu merită să fie idolatrizat. Cum le puteam spune despre ceea ce ştiam că este adevărul jalnic despre mine însumi. Ruşinea ar fi fost prea mare! Dar nu puteam continua să trăiesc în mincină. Mă întorceam iar şi iar la această alternativă orbilă, care părea acum singura cale de scăpare. Cum va afecta ea viaţa mea viitoare, era greu de ghicit, dar mă temeam şi mai mult de prezent.

Am rămas în camera mea zile întregi, agonizante, fără să mănânc sau să beau - măsurând camera în lung şi în lat, frângându-mi degetele, căzând extenuat pe pat să aţipesc puţin, ca apoi să reiau plimbarea prin cameră, sau să mă aşez pe marginea patului cu capul în mâini. Câteodată plângeam, dorindu-mi să nu mă fi născut niciodată, începând să-mi fie milă de mine însumi. Atâtea lucruri merseseră prost în viaţa mea. Îmi lipsise dragostea şi grija părintească. Tatăl meu nu-mi vorbise niciodată şi murise când eram mic. N-o mai văzusem pe mama de opt ani. Îmi pierdusem bunicii - pe toţi, cu excepţia lui Nanee. Şi mă mai mândrisem cândva că aveam o karma bună! De ce trebuia să fie atât de rea? Era nedrept să fiu pedepsit pentru vieţile mele anterioare, de vreme ce eu nu-mi puteam aminti nici cel mai mic incident din vremea lor, deşi câteodată pretinsesem că aş fi făcut-o.

În timpul acestor ore lungi, singuratice, am revăzut ceea ce îmi puteam aminti din viaţă şi m-am mirat de orbirea mea. Cum putea o vacă, un şarpe, sau chiar eu, să fiu Dumnezeu? Cum putea creaţia Sa să creeze singură? Cum se putea ca totul să aibă aceeaşi Esenţă Divină? Asta nega diferenţa esenţială

dintre o persoană şi un lucru; ştiam că trebuie să existe o diferenţă, orice ar fi spus Krishna şi Vedele. Dacă eu aveam aceeaşi esenţă cu o trestie de zahăr, atunci nu era nici o diferenţă *esenţială* între mine şi ea - lucru care era total absurd. Această unitate a tuturor lucrurilor pe care o experimentasem în meditaţie, îmi părea acum împotriva bunului simţ. Numai mândria mă orbise, îmi dorisem atât de mult să fiu Domnul Universului, încât am fost gata să cred într-o minciună evidentă. Ce putea fi mai rău decât aceasta? Era ipocrizie în cel mai înalt grad. Zi de zi, eu care mă crezusem cândva aproape de realizarea Sinelui, mă târam acum într-o auto-condamnare deplorabilă. Mă gândeam la toate ţigările pe care le furasem, la minciunile pe care le spusesem, la viaţa plină de mândrie şi egoism pe care o trăisem, la ura din inima mea pentru mătuşa Revati şi pentru alţii. Fuseseră momente când dorisem chiar s-o văd moartă şi în acelaşi timp propovăduiam non-violenţa. Nu se putea nicidecum ca faptele mele bune să depăşească în greutate pe cele rele, pe oricare cântar cinstit le-aş fi aşezat. Am tremurat la gândul reîncarnării, convins că datorită karmei voi fi aruncat în cea mai josnică poziţie. Cât de mult îmi doream să-l pot găsi pe adevăratul Dumnezeu şi să-I spun cât de rău îmi pare; şi totuşi ce rost ar fi avut, de vreme ce karma nu putea fi schimbată? Poate că El va fi totuşi milos. Mă temeam acum de călătoriile astrale şi de vizitele spiritelor care înainte mă umpleau de încântare, dar nu cunoşteam nici o cale de a-L căuta pe Dumnezeu, decât prin Yoga. Religia, educaţia şi experienţa mea din meditaţie - toate mă învăţaseră că, doar căutând în mine puteam găsi adevărul, aşa că am încercat din nou. Însă căutarea mea s-a dovedit inutilă. În loc să-L găsesc pe Dumnezeu, am zgândărit doar un culcuş al răului care m-a făcut şi mai conştient de putreziciunea inimii mele. Chinul meu s-a adâncit mai mult, iar sentimentele de vinovăţie şi ruşine au devenit o povară imposibil de purtat. Dacă nu-L puteam găsi repede pe acest Dumnezeu, atunci trebuia să mă

sinucid, indiferent cât de groaznică ar fi fost urmarea acestui act laş asupra viitorului. Nu mai puteam suporta să trăiesc fără El. Îmi era teamă să îmi iau viaţa. Viaţa mea următoare putea fi mult mai rea decât cea prezentă. Tot viitorul meu era nesiguranţă şi întuneric. Trebuia să fac ceva ca să-mi salvez minţile acum, în viaţa prezentă. În cea de-a cincea zi m-am îmbăiat, am mâncat ceva la micul dejun şi m-am întors în camera mea fără să vorbesc cu nimeni.

Pentru prima dată am lăsat uşa deschisă. Era un gest pe care speram că familia mea îl va înţelege, un pas spre împăcare, un pas de probă, slab, dar cel mai bun pe care-l putea face o persoană foarte mândră şi plină de sine, fără nici un fel de ajutor.

13

Karma Şi Harul

"Rabi, vrea cineva să te vadă." Shanti era chiar în camera mea. Nu o auzisem intrând.

"Cine este?"

"O prietenă de-a mea de la şcoală. Vrea să vorbească cu tine."

În sufragerie stătea şi mă aştepta o tânără atrăgătoare de vreo 18 ani. Am rămas în uşă, ezitând să intru şi am privit-o întrebător. Când m-a văzut a sărit în picioare şi faţa i s-a luminat de un zâmbet care părea că vine din străfundul fiinţei ei. "Nu înţelege prea multe din viaţa aceasta", m-am gândit eu, "altminteri n-ar mai fi aşa de fericită".

"Bună Rabi, eu sunt Molli", a spus ea cu căldură. "Am auzit despre tine şi am venit să stau de vorbă cu tine."

"Ah! Despre ce?" am întrebat-o eu. "Ia loc", am adăugat eu nelinişit, aşezându-mă în partea cealaltă a mesei.

Nu aveam timp pentru ea. Ce vroia de la mine? De ce nu rămăsese şi Shanti? S-ar părea că se dusese la bucătărie. Molli a râs prietenoasă când mi-a văzut expresia de nedumerire.

"Am auzit cât eşti de religios şi am vrut să te întâlnesc."

M-a întrebat fel de fel de lucruri despre mine şi dacă găseam că religia mea mă împlinea. Încercând să-mi ascund goliciunea în spatele multor vorbe, despre profunda cunoaştere a hinduismului, am minţit-o şi i-am spus că eram foarte fericit şi că religia mea era adevărul. Ea a ascultat cu răbdare declaraţiile mele pompoase şi câteodată arogante. Fără să mă contrazică sau să se certe cu mine, ea mi-a demascat cu blândeţe goliciunea interioară prin întrebări formulate politicos. În cele din urmă m-a întrebat:

"Ai un ţel special în religia ta?

"Da",am răspuns."Vreau să mă apropii de Dumnezeu."

"Îl cunoşti?"

"Da!" am minţit, încercând să-mi ascund nesiguranţa. Ştiam că El exista, dar nu aveam imaginea Lui, nu cunoşteam nici o mantră pe care să I-o pot recita şi nu-L găsisem prin Yoga.

"Şi tu eşti tot o hindusă religioasă?" am întrebat încercând să-mi mut atenţia de pe deşertăciunea mea spre alte lucruri; probabil că venera foarte mult zeii de avea o asemenea pace.

"Nu. Am fost cândva, dar acum sunt creştină."

"Ce eşti?" Eram îngrozit.

"Creştină. Am descoperit că Îl poţi cunoaşte pe *Dumnezeu şi te poţi apropia foarte mult de El prin* Isus Hristos."

"Eu cred că mă pot apropia de Dumnezeu prin propria mea religie!" am ripostat eu vehement, ştiind în inima mea că asta era o minciună. De fapt descoperisem că fiecare pas mai aproape de zeii hinduşi, însemna un pas mai departe de adevăratul Dumnezeu pe care-L căutam. Dar n-am să recunosc niciodată acest lucru - mai ales în faţa unei creştine. Nu numele "Isus Hristos" mă stârnise atât de tare, ci cuvântul "creştină" şi gândul că şi ea devenise aşa ceva. Ei mîncau

zeiţa mea, vaca. Majoritatea oamenilor pe care-i cunoscusem şi care se numeau creştini, trăiau o asemenea viaţă, încât nu voiam să am nimic de-a face cu religia lor. M-am ridicat de pe scaun ca să-i spun să plece. Nu avea rost să continui această conversaţie, dar ea foarte liniştită, mi-a spus ceva care m-a făcut să mă aşez din nou la locul meu.

"Biblia ne învaţă că Dumnezeu este Dumnezeul dragostei. Aş vrea să-ţi împărtăşesc şi ţie cum L-am cunoscut eu."

Eram încremenit. Niciodată de când eram eu pe lume, ca hindus, nu auzisem de un Dumnezeu al dragostei! Am ascultat-o uimit în timp ce ea continua:

"Pentru că ne iubeşte, El vrea să ne atragă cât mai aproape de El."

Asta m-a şocat din nou. Eu, ca hindus doream să mă apropii de Dumnezeu, dar ea îmi spunea că Dumnezeu în dragostea Lui, încerca să mă apropie de El!

"Biblia ne învaţă de asemenea, că păcatul ne împiedică nu numai să ne apropiem de El", a continuat Molli, "ci şi să-L cunoaştem. Aşa se face că El L-a trimis pe Hristos să moară pentru păcatele noastre. Dacă îi primim iertarea, Îl putem cunoaşte..."

"Stai puţin!" am întrerupt-o eu. Încerca să mă convertească pe mine? Simţeam că trebuie să o combat.

"Eu cred în karma. Culegi ceea ce semeni şi nimeni nu poate shimba asta. Eu nu cred deloc în iertare. Este imposibil! Ce s-a făcut, făcut rămîne!"

"Dar Dumnezeu poate face orice", a spus Molli încrezătoare. "El are o cale de a ne ierta. Isus a spus: 'Eu sunt Calea, Adevărul şi Viaţa: nimeni nu vine la Tatăl, decât prin Mine.' Isus este Calea; pentru că El a murit pentru păcatele noastre, Dumnezeu ne poate ierta."

Acesta era un dogmatism pe care refuzam să-l accept. Întotdeauna insistasem că hinduismul era singura cale, dar acum o contraziceam argumentând că Gita spunea că toate

drumurile duc în acelaşi loc şi că orice ar face un om (chiar fără nici o religie), karma şi reîncarnarea îl vor conduce în cele din urmă, la Krishna. Dar oare era mai puţin dogmatic să spui că singura destinaţie era Krishna, în loc să spui că singura Cale era Hristos? Oare era Krishna ceea ce căutam eu cu adevărat? Nu! Ştiam în inima mea că nu el era adevăratul Dumnezeu pe care voiam să-l cunosc. Eram prea mândru să recunosc asta şi continuam să pledez în favoarea multor concepte contradictorii ale hinduismului, încercând să ies basma curată. În ciuda răbdării ei - sau poate tocmai de aceea - mi-am pierdut cumpătul şi am început să gesticulez furios, ridicând vocea, hotărât să nu mă las învins de fata asta. Ea era atât de calmă şi părea atât de încrezătoare în relaţia ei cu Dumnezeu, încât, în cele din urmă a trebuit să îi aflu secretul.

"Ce te face atât de fericită?" am întrebat-o brusc. "Probabil că petreci mult timp în meditaţie!"

"O făceam înainte", a răspuns Molli, "dar acum nu. De când L-am primit pe Isus în viaţa mea, El m-a schimbat complet. El mi-a dat pacea şi bucuria, pe care nu le cunoscusem niciodată înainte." M-a privit apoi în ochi şi mi-a spus:

"Rabi tu nu pari prea fericit! Eşti fericit?"

Am privit repede în jur. În bucătărie se auzea zăngăneala vaselor. Am coborît vocea:

"Nu sunt fericit. Aş dori să am şi eu bucuria ta."

Oare eu spuneam asta? Crezusem că nu voi putea să împărtăşesc acest secret, altcuiva decât lui Ma şi iată-mă spunându-l unei străine. Cum mă putea ajuta ea? Eu voiam mai mult decât bucurie. Eu voiam să-L cunosc pe Dumnezeu.

"Bucuria nu este ceva ce poţi să produci tu, a spus Molli. Dacă nu ai un motiv adevărat, atunci ea nu este reală şi nu va dura. Eu mă bucur din cauză că păcatele mele au fost iertate şi asta mi-a schimbat toată viaţa. Pacea şi bucuria vin de la Hristos, dacă Îl cunoşti cu adevărat."

"Nu-mi mai vorbi atât de Isus!" am întrerupt-o eu nerăbdător. "El este doar unul dintre zei - şi sunt milioane - şi

încă un zeu creştin. Eu vreau să-L cunosc pe adevăratul Dumnezeu, Creatorul Universului!"

"Dar acela este Isus. De aceea a putut El să moară pentru păcatele tale. Numai Dumnezeu putea să plătească această datorie."

Era atît de calmă şi vorbea cu atâta încredere. Atitudinea mea era într-un aşa contrast cu a ei. Eu nu am putut niciodată să simt pentru zeii hinduşi acea încredere deplină pe care o avea ea în acest zeu, Isus. Vorbea despre El de parcă ar fi fost prietenul ei şi ar fi stat chiar acolo, alături de ea.

Am stat de vorbă aproape o jumătate de zi, fără să ne dăm seama când a trecut timpul. Am argumentat şi mi-am pierdut deseori cumpătul şi câteodată am ţipat la ea. În ultimele luni îmi pierdusem din ce în ce mai mult stăpânirea de sine. Ea a rămas tot timpul calmă, senină, netulburată şi a vorbit tot timpul cu acea încredere liniştită. Eu am continuat să etalez ostentativ în faţa ei, zeii hinduşi şi filozofiile vizionarilor antici, dar nu mă puteam compara nicidecum cu ceea ce era ea. Voiam pacea şi bucuria ei, dar nu aveam de gând să renunţ la nici o părticică din religia mea! Ea nu-mi spusese nimic despre asta, dar eu înţelegeam că, dacă credeam că Isus este Dumnezeu şi că El murise pentru mine şi îmi putea ierta păcatele, atunci toate lucrurile pentru care trăisem ca hindus, nu mai aveau nici un sens, nici o noimă.

"Acum trebuie să plec", a spus ea în cele din urmă şi s-a ridicat să plece. Am sărit în picioare, hotărât s-o fac să înţeleagă clar că nu-mi schimbase opiniile. Vizita ei fusese o insultă. Eu, un brahman, avusesem bunăvoinţa să vorbesc cu o netrebnică ce-şi părăsise religia, iar ea avusese îndrăzneala de a încerca să mă convingă pe mine, un yoghin, să devin creştin!

"Oh! îi urăsc pe creştini!" am declarat tare şi cu mânie astfel încât cei din bucătărie să mă poată auzi. "N-am să devin niciodată creştin - nici pe patul de moarte! Eu m-am născut hindus şi am să mor hindus!"

Ea m-a privit cu compasiune:

"Rabi, înainte de a te culca deseară, te rog aşează-te pe genunchi şi cere-I Lui Dumnezeu să-ţi arate adevărul. Şi eu am să mă rog pentru tine!"

Mi-a făcut semn cu mâna şi apoi a plecat. Prin uşa deschisă am văzut soarele apunând deasupra golfului. În curând va dispărea în Punta Penas, la capătul de nord al Venezuelei şi întunericul va coborî iute. Când mi-am privit mâinile, am văzut că erau încleştate, iar unghiile erau intrate în carne. Singur în camera mea, am măsurat podeaua în lung şi în lat, simţind în mine două armate care se luptau. Nu mai trăisem niciodată un asemenea conflict. Parcă aveam în faţă o alegere între moarte şi viaţă şi eram sfâşiat de forţe care mă trăgeau în toate direcţiile. În timpul conversaţiei cu Molli, căpătasem convingerea că acest Dumnezeu adevărat este sfânt şi curat. Cum putea El să aibă de-a face cu mine? Cât de bine îmi cunoscuse întunericul din inima mea! În cele din urma am recunoscut faţă de mine însumi, cu părere de rău, că toate băile mele sfinte, toate ritualurile puja şi Yoga nu puteau niciodată să-mi schimbe inima.

Nu ar fi fost minunat, m-am gândit, dacă ceea ce-mi spusese Molli despre Isus care a murit pentru păcatele mele ar fi adevărat, astfel încât eu să pot fi iertat şi curat pentru ca să pot avea părtăşie cu acest Dumnezeu sfânt? Voiam să cred asta, dar Isus era un zeu creştin, iar eu nu voi deveni niciodată un creştin. Dacă aş fi făcut-o, nu mai puteam apărea în faţa familiei mele niciodată. Nu puteam să înfrunt viaţa dacă *rămâneam* aşa cum eram. Luptasem pentru realizarea Sinelui, privisem în mine încercând să realizez că eu eram Dumnezeu. Nu vedeam decât că eram iremediabil pierdut.

"Atâta vorbărie despre realizarea Sinelui... dar ei devin mai egoişti!" Cuvintele unchiului Deonarine mă obsedau. El spusese crudul adevăr! Nu este de mirare că Ajah a fost dezamăgit de hinduism şi asta l-a împins spre auto-distrugere prin rom. Întotdeauna refuzasem să cred acest lucru, dar în sfârşit,

am înţeles. Numai frica de ceea ce exista dincolo de moarte mă oprea să nu mă sinucid.

Molli insistase asupra faptului că Dumnezeu mă iubeşte şi că ea gustase această dragoste a Lui. O invidiam pentru aceasta, dar o uram pentru că era creştină. Mândria îmi cerea să resping tot ceea ce îmi spusese ea, dar eram prea disperat ca să mai salvez aparenţele. M-am aşezat pe genunchi lângă pat, conştient de faptul că mă supuneam cererii lui Molli. Oare ea se ruga pentru mine în momentul acela?

"Dumnezeule, adevăratul Dumnezeu şi Creator, te rog, arată-mi adevărul! Te rog, Dumnezeule!" Nu-mi era uşor s-o spun, dar aceasta era ultima mea speranţă. Ceva s-a rupt în mine, ca o tulpină înaltă de bambus frântă de un vânt puternic. Pentru prima dată în viaţa mea, am simţit că m-am rugat cu adevărat - şi că dusesem la bun sfârşit acest act - nu unei Forţe impersonale, ci adevăratului Dumnezeu care iubeşte şi se îngrijeşte de toate.

Prea obosit să mă mai gândesc, m-am trântit în pat şi am adormit aproape instantaneu. Ultimul meu gând conştient a fost o convingere intimă că Dumnezeu mă auzise şi îmi va răspunde la rugăciune.

14

Cunoaşterea

"Hei, Rabi!" a spus Krishna, intrând în bucătărie, unde stăteam de vorbă cu una din mătuşile mele mai tinere, în timp ce aceasta pregătea cina.

Felul lui de a se purta şi expresia feţei lui erau atât de diferite de ceea ce văzusem până atunci. Părea mulţumit că mă vedea.

"Ştii că trebuie să te naşti din nou, ca să ajungi în rai?" a întrebat el. Am început să spun:

"Bineînţeles. Am să mă nasc din nou într-o vacă. Ăsta-i raiul meu." Expresia de pe faţa lui Krishna m-a făcut să-mi înghit sarcasmul.

"Ce te face să-mi spui aşa ceva?" am întrebat sceptic. Am observat că avea o carte mică în mână şi că răsfoia paginile ca şi cum ar căuta ceva.

"Aşa scrie în Biblie. Stai să-ţi arăt." A continuat să dea paginile încet, ca cineva care explora un teritoriu nefamiliar.

"Marcu... Luca... Ioan. Aici este, în capitolul trei. Ascultă asta: 'Drept răspuns, Isus i-a zis: Adevărat, adevărat

îţi spun că dacă un om nu se naşte din nou, nu poate vedea Împărăţia lui Dumnezeu'. Ce spui de asta?"

Nu ştiam ce să cred. Oare acesta era acelaşi Isus despre care îmi vorbise mama cu mulţi ani în urmă, acelaşi despre care Molli spunea că este adevăratul Dumnezeu care a murit pentru păcatele mele? El trebuie să fie!

"Dă-mi să văd!" i-am spus de data aceasta emoţionat.

Krishna mi-a întins cărticica şi eu am citit singur; în timp ce citeam, am înţeles în sfârşit ceea ce mă chinuisem să înţeleg în ultimele trei săptămâni de când îmi vorbise Molli. Nu păruse să se potrivească, dar acum totul avea un sens. Să fii "născut din nou!" Da, de asta aveam nevoie. Ştiam exact ce voia Isus să spună. Nu vorbea despre reîncarnare, ci despre naşterea spirituală, care l-ar fi transformat pe Nicodim într-un om nou pe dinăuntru, în loc să-i dea doar un trup nou. Acum eram cu adevărat emoţionat. De ce nu înţelesesem niciodată înainte acest lucru? La ce bun o mie de naşteri fizice? Reîncarnarea îmi putea da un trup nou, dar nu de asta aveam nevoie. Nu-mi puteam imagina o naştere fizică mai bună decât cea din prezent. Mă născusem în cea mai sus-pusă castă, într-o familie bogată, fiul unui yoghin, aveam toate avantajele educaţiei şi ale unei practici religioase şi totuşi eşuasem. Era o nebunie să cred că aş putea îmbunătăţi situaţia revenind în lume iar şi iar în trupuri diferite!

În fiecare ajun de an nou luam şi eu, la fel ca toţi ceilalţi, nişte hotărâri pentru noul an care urma. Întotdeauna, în capul listei figura hotărârea de a nu mai fuma. Tusea mi se înrăutăţise şi totuşi nu puteam renunţa la acest viciu. În fiecare ianuarie luam din nou hotărârea de a face din anul care urma, un an mai bun decât cel care trecuse, dar a doua zi a lunii ianuarie mă reîntorceam la vechile obiceiuri. Nu treceau multe zile până când firea mea nestăpânită exploda din nou - de multe ori chiar după ce petreceam o oră sau două în meditaţie. Ceva era în neregulă cu mine, ceva ce nu putea fi rezolvat doar prin schimbarea trupului.

Oricât de minunat era faptul că într-adevăr, Dumnezeu mă putea ierta, totuşi începusem să tânjesc după ceva mai mult decât iertarea. De când îi cerusem Domnului să-mi arate adevărul, am început treptat să mă văd într-o lumină nouă. Lumea se învârtise totdeauna în jurul meu. Mă aşteptasem ca toţi să-şi potrivească felul lor de viaţă, dorinţelor mele şi să mă trateze ca pe un zeu. Eram un tiran răsfăţat, dar cu siguranţă că nu eram Dumnezeu şi nici nu voi fi vreodată! Pentru mine era o uşurare să recunosc acest lucru. Nu îmi mai doream să fiu Dumnezeu, dar nici nu voiam să rămân în felul în care mă vedeam acum. Doream să devin un om nou. Dacă Hristos nu putea să mă schimbe complet, atunci nici nu aveam nevoie de iertarea Lui. În trecut vedeam în experienţele mistice, o cale de a scăpa de viaţa zilnică, pe care filozofia hindusă o numea maya - iluzia. Acum îmi doream puterea de a face faţă vieţii, de a trăi viaţa pe care Dumnezeu o rânduise pentru mine. Voiam să simt o schimbare profundă în ceea ce eram eu, nu doar pacea de moment pe care o simţeam în timpul meditaţiei, dar care mă părăsea repede şi astfel îmi pierdeam cumpătul. Aveam nevoie să fiu născut din nou - din punct de vedere spiritual, nu fizic.

În seara aceea, discuţia de la masă s-a concentrat asupra unei scrisori care tocmai venise de la unchiul Lari din Montreal, Canada, unde acesta avea o bursă la Universitatea McGill, pentru a studia filozofia. Obţinuse cel mai mare punctaj de pe întreaga insulă, trimis de la Cambridge pentru examenele diplomei de absolvire a liceului. Toţi eram mândri de el şi abia aşteptam să aflăm ce progrese a mai făcut. De la Lari, discuţia s-a îndreptat spre viitorul lui Krishna, iar unchiul Deonarine l-a îndemnat să meargă pe urmele lui Lari. Poate că reuşea să obţină o bursă la o Universitate din Londra.

Eu eram prea ocupat cu gândurile mele ca să contribui prea mult la discuţiile familiei. Eu aveam să le spun ceva şi nu găseam cuvintele potrivite. Peste mai puţin de o săptămână aveam să împlinesc cincisprezece ani. Ce zi potrivită pentru a

te naşte din nou! S-au ridicat toţi de la masă şi eu încă îmi mai căutam cuvintele. Deonarine şi Krishna se pregăteau s-o ducă pe Ma în camera de zi. Trebuia să le spun acum, dar îmi era teamă. Ei bine, nu era nevoie ca ei să ştie ceva - nu încă.

"Ma!"

"Da, Rabi!" Pe faţa ei se citea speranţa. Aveam de gând oare să-i accept rugăminţile şi să mă împac cu ea? Mă mai îmblânzisem? Nici nu ştia cât de mult doream s-o fac.

"Nu vreau nici o petrecere de ziua mea de naştere."

"Rabi!" a protestat Shanti. "Doar nu vorbeşti serios!"

"De ce, Rabi?" m-a întrebat Ma cu blândeţe. "Ştii cu câtă nerăbdare aşteptăm cu toţii ziua ta de naştere, în fiecare an." În ochii ei se citea dragoste mută şi înţelegere. Fără îndoială că ea se gândea că cererea mea avea originea în neînţelegerea dintre noi.

"Nu este din cauza a ceea ce crezi tu", am spus. "Vreau doar ca anul acesta să fie altfel."

Aşa s-a încheiat discuţia. Cuvântul meu era lege în tot ceea ce privea problemele religioase sau de ceremonial. Atât de încet au trecut cele câteva zile, dar în cele din urmă a sosit şi ziua mea de naştere.Nici nu m-am apropiat de camera mea de rugăciune, unde se aşteptau toţi să-mi petrec cea mai mare parte a zilei. Probabil că acesta a fost un motiv de mirare pentru toată familia, dar mă temeam să le explic de ce făceam asta. Aveam de gând să-L invit pe Isus în viaţa mea şi să mă nasc din nou. Era cel mai minunat lucru pe care puteam să-l fac de ziua mea!

În ciuda hotărârii mele, mi-a lipsit curajul. Ce va crede mama când va afla că am devenit creştin? Dar panditii care mă înconjuraseră şi mă educaseră şi hinduşii care mă idolatrizaseră şi îmi oferiseră daruri şi se încrezuseră în mine, ca să-i conduc spre o reîncarnare mai bună? Cum puteam să-i trădez pe toţi? Ce ar fi spus Gosine - şi mulţi alţi vecini care mă priveau ca pe un exemplu demn de urmat pentru copiii lor?

În momentul în care i-aş fi cerut lui Hristos să devină Domnul şi Mântuitorul meu, aş fi pierdut totul: casta brahma, statutul meu de tânăr yoghin, binecuvântarea zeilor hinduşi, bunăvoinţa familiei mele. Aş fi devenit automat un renegat al comunităţii hinduse, mai prejos decât cel mai de jos. Şi dacă Isus nu putea, cu adevărat, să-mi schimbe viaţa? Să presupunem că nu puteam să-L cunosc pe Dumnezeu prin El. Cum puteam să risc atât de mult, când nu eram sigur? Şi astfel, ziua mea de naştere a venit şi a trecut; ziua în care plănuisem să mă nasc din nou - şi tot îmi era teamă să-mi deschid inima pentru Isus. Când am adormit în noaptea aceea, eram mai nenorocit ca oricând.

15

Moartea Unui Guru

"Namahste, namahste, yoghin Rabindra Maharaj!"

Mi-am ridicat privirea din cartea pe care o citeam - *"De ce nu sunt creştin"* de Bertrand Russell - şi am văzut silueta înaltă şi slabă a lui Radhay Bhaju Govinda, care îmi făcea plecăciuni şi care s-a îndreptat spre scările din spate. Mă bucuram în sinea mea că acea parte a verandei pe care mă aflam, era accesibilă doar prin casă. Odată ce intra acolo, fără îndoială că va începe o conversaţie cu Ma şi cu mătuşa Revati şi nu va mai ajunge la mine. Prieten vechi al familiei, din apropiatul Kali Bay, Govinda era un vizitator căruia îi plăcea să stea de vorbă cu mine despre hinduism - dar eu nu aveam acum dispoziţia necesară pentru aşa ceva. Cu părul şi barba albe şi lungi şi îmbrăcat într-un dhoti de culoarea şofranului, bătrânul domn era însăşi imaginea sfântului hindus clasic, un rol pe care îl juca cu prisosinţă, însoţindu-l de elemente teatrale, deşi era un hindus sincer. M-am aplecat cu palmele lipite, i-am spus şi eu "namahste" şi l-am privit până a urcat scările lovindu-le cu impresionantul său toiag pe care-l purta

mai mult pentru efect, decât din necesitate. Govinda cânta în hindusă cât îl ţinea gura, când a dispărut în casă.

Cartea *"De ce nu sunt creştin"* se dovedise a fi o adevărată dezamăgire. O luasem de la biblioteca şcolii, sperând că mă va ajuta să rămân hindus. Argumentele lui Russell erau însă slabe şi improprii, şi cu cât citeam mai mult de ce nu devenise el creştin, cu atât mai convins deveneam eu că *trebuia* să devin creştin. Am lăsat cartea şi am privit cerul cu norii albi, răzleţi, odihnindu-mi ochii. M-am gândit mult. Cât timp mai puteam refuza să-L primesc pe Hristos, când ştiam că de fapt, El este Singurul Dumnezeu, Mântuitorul care murise pentru păcatele mele? Mă aflam într-o stare jalnică, tras mereu înapoi de frica de a nu-mi pierde poziţia în comunitatea hindusă, precum şi bunăvoinţa familiei mele. Dar nu erau oare adevărul şi relaţia mea cu Dumnezeu mai importante? Da, dar tot îmi era teamă.

Vărul meu Krishna a ieşit pe verandă.

"Ah, aici erai Rabi. Te căutam. Diseară este o întrunire creştină în Roueva la care ar trebui să mergi." Părea foarte agitat.

"Despre ce este vorba?"

"Este o mică întrunire creştină. Vor explica Biblia."

Krishna fusese atât de diferit în ultima vreme, atât de plin de bucurie şi prietenos. Acum mă invita la o întrunire *creştină*. Oare bănuia ce se întâmpla în sufletul meu? Cât de mult aş fi vrut să merg, dar dacă mă vedea cine nu trebuia şi începeau bârfele?

"Ce spui, Rabi? Ar fi bine dacă ai putea să vii. Eu plec la şase jumătate."

"De ce nu?" m-am trezit spunând, luându-mă pe mine însumi prin surprindere. Da, de ce nu?"

În drum spre Roueva, mie şi lui Krishna ni s-a mai adăugat şi Ramkair, o nouă cunoştinţă de-a vărului meu. Îl văzusem prin oraş şi părea că ştie multe despre mine.

"Ştii ceva despre întrunirea asta?" l-am întrebat nerăbdător să aflu informaţii preliminare.

"Puţin", a răspuns el. "Eu am devenit creştin de curând."

"Creştin?" Nu-mi puteam crede urechilor. "Spune-mi", i-am cerut cu grăbit, "Isus ţi-a schimbat cu adevărat viaţa?" Ramkair a zâmbit larg.

"Să ştii că da! *Totul* este diferit acum."

"Îl *cunoşti* pe Dumnezeu?" am întrebat eu.

"Da, de când i-am cerut lui Isus să intre în inima mea."

"Este foarte adevărat, Rab", a adăugat Krishna cu entuziasm. "Şi eu am devenit creştin acum câteva zile."

Era pentru prima oară când îmi spunea Rab, aşa cum îmi spuneau numai prietenii apropiaţi.

"M-am gândit eu!" am exclamat.

Spre surprinderea mea, mi-am dat seama că mă bucuram pentru el. Fericirea mea s-a transformat apoi în panică. Ce se întâmpla cu hinduşii în aceste zile? Molli, Ramkair, iar acum Krishna! N-am mai auzit de aşa ceva toată viaţa mea! Oare eu eram următorul?

După o oră de mers pe jos, am ajuns în mahalalele din Couva şi am luat-o pe o străduţă îngustă şi scurtă a unui cartier sărăcăcios. Vestitul asfalt de Trinidad de la Pitch Lake, fusese folosit la netezirea şoselelor din aproape toate ţările mari ale lumii, dar pe aici nu mai ajunsese de mulţi ani. Ceea ce mai rămăsese din asfaltul de odinioară, era acum plin de crăpături şi gropi în care creştea iarba. Nu erau decât trei construcţii pe străduţa aceea şi atenţia mi-a fost imediat atrasă de cea mai sărăcăcioasă dintre toate; era o clădire dărăpănată, care avea nevoie grabnică de reparaţii, fiind înconjurată de buruieni înalte. Placajul din scânduri nefinisate, deasupra căruia se afla un acoperiş şubred din tablă ondulată - nu avea nici un semn care să dovedească că a fost vreodată vopsit, iar scândurile erau înegrite de vreme şi mucegăite. Era scrisă şi o firmă, "HEART AND HAND HALL", cu nişte

litere şterse, abia vizibile, un ecou al unor zile mai bune. Nu exista nici un semn că acolo ar avea loc vreo întrunire, dar nici nu era nevoie. Prin ferestrele deschise se revărsau cântări puternice, cam false, dar pline de entuziasm, astfel încât nu am avut nici o îndoială că acolo era *locul pe care îl căutam*. Abia îmi mai ascundeam emoţia în timp ce urcam şovăielnic pe cele câteva trepte de ciment spart. Odată intrat înăuntru nu mi-a venit să cred ochilor. În sală nu erau mai mult de douăsprezece persoane, iar "orchestra" pe care avusesem impresia că o aud când ne apropiam, era o fată foarte mică de vreo şase ani (despre care am aflat mai târziu că era fiica pastorului), care stătea în faţă şi lovea o tamburină ieftină. Atât de puţină lume - dar ce entuziasm! Nu mai auzisem niciodată asemenea cântări. După ce am închis uşa în urma noastră, am ezitat să intrăm. Am privit podeaua prăfuită, pânzele mari de păianjeni care atârnau de pe grinzile de lemn, grupuri de lilieci, care dormeau adunaţi laolaltă ici-colo, sub acoperişul spart, pereţii nevăruiţi pe care erau scrise avertismente vechi şi indescifrabile. Micul grup era impresionant: câţiva bătrâni indieni din est şi câţiva negrii, alături de o mână de adolescenţi şi copii mici. Deşi nu am recunoscut pe niciunul, eram sigur că toţi mă vor recunoaşte imediat. Mă îngrozeam la gândul a ceea ce se putea întâmpla, când vor povesti *vecinilor lor hinduşi că venisem la o întrunire creştină*. Nu aveam cum să rămân neobservat într-un grup atât de mic. Hotărându-mă să fiu curajos, am înaintat pe culoarul îngust printre băncile goale de lemn şi acoperite de praf, urmat îndeaproape de Krishna şi de Ramkair. Am văzut cu coada ochilor cum se întorceau capetele spre mine, expresia de surpriză de pe feţele lor şi semne făcute cu cotul, dar am mers tot înainte până la banca din faţă. Se repeta iar şi iar cu mult entuziasm, un refren scurt:

> Tot drumul la Calvar, pentru mine l-a făcut,
> Pentru mine l-a făcut, pentru mine l-a făcut.

Tot drumul la Calvar, pentru mine l-a făcut,
El a murit ca să mă facă liber.
Deşi aveam atât de multe, multe păcate,
Isus le-a şters pe toate şi m-a iertat.
Tot drumul la Calvar, pentru mine l-a făcut,
El a murit ca să mă facă liber.

Era primul cântec creştin pe care-l ascultasem vreodată. "Calvarul" părea a fi locul unde murise Isus pentru păcatele omenirii şi de asemenea şi pentru păcatele mele. *Deci era un loc care exista în realitate.* Puneau atâta simţire în cântarea lor; probabil că-L iubeau foarte mult pe Isus, pentru că a murit pentru ei.

Fetiţa ne-a zâmbit ruşinoasă în timp ce continua să-şi lovească tamburina. Mica adunare cânta iarăşi şi iarăşi aceleaşi cuvinte. Am fost surprins când am văzut că şi noi trei cântam cu ei, molipsiţi de entuziasmul lor. Nu era ceva neobişnuit să cânţi la ceremonialurile hinduse, dar nu se cânta niciodată cu bucuria şi exuberanţa acestor creştini. Micuţa dirijoare a încetat să mai bată în tamburină. A urmat o pauză, apoi a început să bată din nou în ea şi a început un nou refren. Cuvintele au fost repetate de mai multe ori şi în curând m-am alăturat din nou şi eu. Era greu să nu fii plin de entuziasm, dacă ceea ce spunea cîntecul era adevărat!

Minunat, minunat este Isus pentru mine!
Sfetnic, Dumnezeu Puternic, Împăratul Păcii este El.
El m-a mântuit, îndepărtînd de la mine orice păcat şi ruşine
Minunat este Mântuitorul meu - lăudat să-I fie Numele!

Încă nu începuse nimeni să predice, dar învăţasem deja atât de multe. Ce contrast între relaţia pe care o aveau aceşti creştini cu Isus şi ritualurile de îmblânzire a zeilor de la ceremonialurile hinduse! Nu auzisem niciodată pe cineva să spună despre vreun zeu hindus că era minunat sau sfetnic. Cu siguranţă că nimeni nu ar fi cântat aşa ceva despre Shiva, despre Kali soţia lui însetată de sânge sau despre fiul lor preferat,

Ganesha jumătate om-jumătate elefant! Iar ei îl numeau pe Isus, Împăratul Păcii! Nu-i de mirare că Molli afirmase că nu mai avea nevoie de Yoga pentru a căpăta pace. Cuvintele acestui refren simplu ardeau inima pe dinăuntru. Isus, nu numai că mă va mântui, dar va îndepărta de la mine orice păcat şi ruşine. Ce veste bună! Probabil că aceşti oameni au descoperit că era adevărat, altfel nu ar mai fi cântat cu atâta bucurie entuziastă. În timp ce cântam diferite refrene, au mai venit câţiva şi astfel numărul persoanelor care formau publicul a urcat la cincisprezece. În cele din urmă, fetiţa s-a aşezat şi un tânăr, pe care nu-l observasem când am intrat, a venit în faţă.

"Vă urăm bun venit, tuturor celor care sunteţi aici în această seară, la întâlnirea noastră de evanghelizare", a spus el zâmbind. "Vă rog deschideţi cărţile de cântări la numărul zece".

Era ultima de pe pagină. Nu-mi venea să cred ochilor. Îmi aminteam de el ca de unul dintre cei mai înrăiţi huligani din şcoala primară şi pe deasupra şi musulman - faţă de care avusesem o profundă antipatie. Ce schimbat părea acum! Cântarea pe care ne ceruse să-o cântăm m-a uluit, mai ales refrenul:

Lumina soarelui, lumina soarelui, azi în sufletul meu;
Lumina soarelui, lumina soarelui, pe tot drumul meu.
De când Mântuitorul m-a găsit şi mi-a şters păcatul,
Port în mine lumina dragostei Lui.

Ce efect profund au avut aceste cuvinte asupra mea! M-am închinat soarelui de pe cer câte o oră în fiecare zi şi totuşi rămăsesem întunecat şi rece pe dinăuntru. Aceşti oameni cântau despre lumina soarelui *din sufletele lor*. Şi era o lumină a dragostei! Abia îmi mai puteam stăpâni mirarea şi emoţia: *"...în mine lumina dragostei Lui"*. Ei bine, eu nu am avut despre ce dragoste să cânt. Eu uram atât de mult oamenii în ciuda practicării răbdătoare a religiei mele. Ştiam că mulţi hinduşi sfinţi ascund multe resentimente şi ură în inima lor.

Între panditi exista multă gelozie, deseori se urau cu patimă unul pe celălalt . Bineînţeles hinduşii îi urau pe musulmani şi omorâseră sute de mii dintre aceştia în India, înainte şi după Independenţă. Însă aceşti creştini cântau despre dragostea lui Isus care era *în* ei, o dragoste atât de curată, sublimă şi reală - nu doar o idee - pe care ei o descriu ca fiind *lumina soarelui în sufletele lor.* Ei bine, voiam să am şi eu această dragoste în inima mea. După câteva cântări, predicatorul Abdul Hamid, a venit în faţa adunării şi s-a trecut din mână în mână o farfurie pentru daruri. Am pus un penny şi am auzit alte câteva monede căzând pe platou în timp ce acesta trecea pe la fiecare în parte. Ce jalnic, m-am gândit, în comparaţie cu ofrandele uriaşe pe care le adunam la ritualurile *puja.* Predicatorul va fi indignat!

Ce mult greşeam! Când cele câteva monezi au fost aduse în faţă, Abdul Hamid a închis ochii şi a început să se roage: "Îţi mulţumim Tată ceresc din toată inima pentru această binecuvântare, pe care o primim cu recunoştinţă *de la Tine.* Ajută-ne să o folosim cu evlavie şi cu grijă pentru Tine şi pentru slava Ta. În Numele lui Isus te rugăm. Amin!"

Aproape că mi-a venit să râd la gândul folosirii celor câteva monezi "cu evlavie şi cu grijă". Ce pandit s-ar fi gândit vreodată să-şi folosească darurile pe care le primea la o puja sau oricare din onorariile lui, pentru slava lui Hanuman sau a oricărui alt zeu? Făceau ce voiau cu ele. Ce lacom şi egoist fusesem cu ofrandele puse la picioarele mele! Ramkair ne-a şoptit că predicatorul - cu soţia sa şi cei trei copii - renunţase la poziţia de cadru didactic şi la un salariu bun, ca să se facă pastor neplătit de nimeni. Era mai mult decât puteam eu să înţeleg.

Predica, inspirată din Psalmul 23, a fost foarte simplă şi totuşi profundă. A fost rostită cu o convingere şi o putere spirituală pe care nu le-am mai întâlnit până atunci. Fiecare cuvânt părea că mi se potriveşte şi mi se adresează mie. M-am întrebat cum de cunoştea acest om lupta care se dădea înlăuntrul meu, întrebările care mă frământau, gândurile pe

care le aveam, conflictele adânci pe care le trăiam. Doar nu ştiuse că am să vin şi eu acolo!

"Domnul este Păstorul meu, nu voi duce lipsă de nimic." La aceste cuvinte a tresărit ceva în mine. Ştiam cu o siguranţă intimă că adevăratul Dumnezeu şi Păstor mă chema şi dorea să fac parte din turma Lui, dar o altă voce lupta şi aducea argumente împotriva a tot ceea ce spunea predicatorul. Mă avertiza că aveam să pierd totul şi îmi amintea de prestigiul şi cinstea pe care le-aş fi putut avea în calitate de pandit, cum era de exemplu, Jankhi Prasad Sharma Maharaj. Inima mamei mele va fi zdrobită! Cum puteam să aduc dezonoarea asupra numelui tatălui meu? Cele două voci pledau în contradictoriu, dar vocea care mă atrăgea cel mai mult, era Păstorul cel Bun care vorbea cu dragoste, pe când cealaltă voce vorbea cu asprime, cu violenţe şi ameninţări.

Într-adevăr, acest Păstor pe care-L descria psalmistul, era Dumnezeul pe care-L căutam! Chiar dacă pierdeam totul, ce mai conta? Dacă Îl lăsam pe Creator să devină Păstorul meu, ce altceva îmi mai puteam dori? Dacă El a fost atât de puternic, încât să creeze întregul Univers, cu siguranţă că putea să aibă grijă şi de mine.

"El mă călăuzeşte pe cărări drepte din pricina Numelui Său." Cât de vinovat mă simţeam şi cât de zadarnice fuseseră toate eforturile mele de a mă curăţa din punct de vedere moral! Acest Dumnezeu mi-a promis să mă călăuzească spre neprihănire, dar nu pentru a mă lăuda cu propria mea desăvârşire şi nici ca să-mi îmbunătăţesc karma astfel încât să am parte de o reîncarnare mai bună. El mă iartă pentru a-I aparţine Lui - deşi nu o meritam - şi apoi El mă va ajuta să trăiesc viaţa pe care a rânduit-o pentru mine. Va fi neprihănirea *Lui*, pe care mi-a dat-o mie, dacă eu o voi primi. Treptat, minunea harului lui Dumnezeu, care nu se poate asemui cu nimic din ceea ce auzisem vreodată, a devenit credibilă.

"Chiar dacă ar trebui să umblu prin valea umbrei morţii, nu mă tem de nici un rău, căci Tu eşti cu mine." În ciuda formei vechi a limbii engleze, mesajul îmi era clar. Eu voi fi eliberat de temerile pe care le-am trăit toată viaţa - teama de duhurile care ne bântuiau familia, teama de forţele răului care-şi exercitau influenţa în viaţa mea, teama de ceea ce îmi puteau face Shiva şi ceilalţi zei dacă nu îi linişteam în permanenţă. Dacă acest Dumnezeu ar fi Păstorul meu, nu ar mai trebui să îmi fie teamă de nimic, pentru că El va fi cu mine, mă va apăra şi îmi va da pacea Lui.

"Da, fericirea şi îndurarea mă vor însoţi în toate zilele vieţii mele şi voi locui în Casa Domnului până la sfârşitul zilelor mele."

Predicatorul a spus că aceasta însemna să fii în rai, în prezenţa lui Dumnezeu. Ei, dar asta este mult mai bine decât realizarea Sinelui!

"Domnul Isus Hristos vrea să fie Păstorul tău. I-ai auzit vocea vorbind inimii tale? După învierea Lui, Isus a spus 'Iată, Eu stau la uşă şi bat; dacă aude cineva glasul Meu şi deschide uşa, voi intra la el, voi cina cu el şi el cu Mine.' De ce nu-i deschizi uşa chiar acum? Nu aştepta până mâine - s-ar putea să fie prea târziu!"

Predicatorul parcă îmi vorbea chiar mie. Nu mai puteam să aman! Punând capăt luptei care se dezlănţuia în mine, m-am ridicat de pe locul meu şi m-am dus repede în faţă ca să îngenunchez. Pastorul mi-a zâmbit şi a întrebat dacă mai era cineva care voia să-L primească pe Isus. Nimeni nu mişca. Le-a cerut creştinilor să vină mai în faţă şi să se roage pentru mine. Câţiva au îngenunchiat alături de mine. Ani de zile hinduşii se plecaseră în faţa mea, iar acum mă plecam eu în faţa lui Hristos!

"Nu vii la mine", mi-a spus predicatorul, "ci la Isus. El este Cel care îţi poate ierta păcatele, te poate curăţi şi îţi poate schimba viaţa. El te poate aduce la o relaţie vie cu Dumnezeul cel viu." Am înţeles asta fără nici o explicaţie.

Am îngenunchiat acolo ca să-l las să-mi arate cum să-L primesc pe acest Isus, despre care vorbea. Am repetat cu voce tare, după el, o rugăciune prin care îl invitam pe Isus în inima mea - am repetat totul cu excepţia cuvintelor "şi fă-mă un creştin". Îl voiam pe Isus, dar nu voiam *asta*. Încă nu înţelegeam că învierea lui Isus în inima mea, mă făcea creştin şi că nimeni nu putea deveni un creştin adevărat în alt mod. După ce domnul Hamid a spus "Amin" tot el mi-a propus să mă rog cu propriile mele cuvinte. Repede, înecându-mă de emoţie, am început:

"Doamne Isuse, nu am studiat niciodată Biblia şi nu ştiu despre ce este vorba în ea, dar am auzit că Tu ai murit pentru păcatele mele la Calvar astfel ca eu să fiu iertat şi împăcat cu Dumnezeu. Îţi mulţumesc pentru că ai murit pentru păcatele mele, pentru că ai intrat în inima mea şi m-ai iertat! Vreau să fiu o făptură nouă, schimbată!"

Am plâns cu lacrimi de pocăinţă pentru felul de viaţă pe care îl dusesem: pentru mânia ,ura, egoismul şi mândria mea, pentru idolii pe care îi slujisem, pentru că acceptasem închinarea care I se cuvenea doar lui Dumnezeu şi pentru că îmi imaginasem că El era o vacă, o stea, sau un om. M-am rugat timp de câteva minute şi înainte de a termina am ştiut că Isus nu era doar un alt zeu între milioane de zei. El era de fapt, Dumnezeul după care înfometasem. Îl întâlnisem pe Isus prin credinţă şi descoperisem că El însuşi era Creatorul. El m-a iubit destul de mult ca să se facă *om* de dragul meu şi să moară pentru păcatele mele. Când mi-am dat seama de acest lucru, parcă s-au ridicat tone de întuneric de pe sufletul meu, fiind invadat de o lumină strălucitoare. "Lumina dragostei Lui" strălucea şi în inima mea! Călătoriile astrale spre alte planete, muzica nepământeană şi culorile vii amestecate, viziunile yoghine şi stările înalte ale conştiinţei din timpul meditaţiei profunde, toate aceste *lucruri, cândva atât de emoţionante*, exaltante şi aducătoare de glorie, toate s-au transformat în praf şi *cenuşă*. Ceea ce trăiam acum, nu era doar o altă călătorie

psihică. Eram sigur de asta. Molli îmi spunea că Isus se va *dovedi* pe Sine însuşi. În sfârşit, ştiam ce a vrut să-mi spună. El venise ca să locuiască în mine. Ştiam că îmi ştersese păcatele, ştiam că mă transformase pe dinăuntru într-o făptură nouă. Niciodată nu simţisem o fericire atât de autentică. Lacrimile de pocăinţă s-au transformat în lacrimi de bucurie. Pentru prima dată în viaţa mea am ştiut ce înseamnă pacea adevărată. M-a părăsit acel sentiment nenorocit, nefericit, jalnic. Eram în legătură cu Dumnezeu şi ştiam asta. Acum eram unul dintre copiii lui Dumnezeu. Mă născusem din nou. Mica congregaţie a început să cânte:

"Aşa cum sunt la Tine vin
Putere n-am, Tu-mi fii sprijin
Mă spală-n sângele-Ţi divin.
Oh! Mielule, eu vin, eu vin! "

Am stat pe genunchi ascultând fiecare cuvânt, *plin* de recunoştinţă pentru Dumnezeu care mă iertase, uimit că aceste cuvinte exprimau exact ceea ce simţeam eu. Probabil că autorul lor trăise aceeaşi uşurare când a scăpat de vinovăţia lui. Din acel cuvânt "Miel" am înţeles că Isus era blând, blajin şi iubitor. Mi-am amintit că Molli îmi vorbise despre dragostea lui Dumnezeu. Această dragoste inunda acum şi sufletul meu. Toată mândria mea că eram brahman s-a risipit. A fost nevoie de multă umilinţă pentru un hindus dintr-o castă superioară, să îngenuncheze pe podeaua prăfuită, în faţa acelor creştini, dar acesta era doar începutul înţelegerii a cât de mic eram eu şi cât de mare era Dumnezeu. Am descoperit că umilinţa nu era înjositoare şi nu mă făcea să mă urăsc sau să mă disprefuiesc. Ea însemna, pur şi simplu, recunoaşterea adevărului că eram în toate, complet dependent de Creatorul meu. Această recunoaştere, deschidea uşa unei noi vieţi în Isus. Cu lacrimi de bucurie şi zâmbete de fericire, mica congregaţie s-a înghesuit în jurul meu cu căldură, urându-mi "bun venit" în

familia lui Dumnezeu. Niciodată nu simţisem atâta bucurie şi dragoste care să vină de la alte fiinţe omeneşti, sau un asemenea sentiment de apartenenţă, nici chiar din partea propriilor mele rude. Imaginaţi-vă bucuria pe care am simţit-o când Shanti a venit fericită la mine ca să mă felicite. Venise după ce am intrat noi şi eu nu am ştiut că a fost acolo tot timpul.

"Rab", mi-a spus ea cu căldură. "Sunt atât de fericită că L-ai primit pe Isus în viaţa ta! Este lucrul cel mai bun pe care îl puteai face."

Fuseserăm prieteni apropiaţi, dar acum simţeam că ne uneşte o nouă legătură. Şi ea făcea parte din familia lui Dumnezeu!

În drum spre casă, trestia de zahăr înaltă care străjuia drumul de o parte şi de cealaltă, cu frunzele lucind în lumina palidă a lunii, părea să danseze în briza ce venea dinspre ocean. Şi stelele! Nu-mi aminteam să fi strălucit vreodată mai tare! Întotdeauna iubisem natura, dar acum mi se părea de zece ori mai frumoasă ca înainte. Cândva mă închinasem corpurilor cereşti, dar acum le vedeam într-o lumină diferită. Ele fuseseră făcute de acest Dumnezeu pe care tocmai Îl cunoscusem şi mi-am găsit desfătarea în recunoaşterea puterii, perfecţiunii şi înţelepciunii Creatorului. Nu mai voiam decât să-L slăvesc, să-I spun cât de recunoscător Îi eram pentru viaţă, pur şi simplu. Acum nu îmi mai doream să nu mă fi născut niciodată. Eram fericit pentru că eram în viaţă, o viaţă veşnică! Pe când mergeam toţi trei, am petrecut un timp plin de bucurie, cântând refrenele pe care le învăţasem în seara aceea şi discutând despre sensul termenilor creştini şi al versetelor biblice, care erau atât de noi pentru mine.

Când am ajuns în sfârşit acasă, Krishna şi cu mine am găsit întreaga familie - cu excepţia lui Deonarine şi a soţiei lui - adunată în camera de zi, aşteptând, aparent informată despre ceea ce se întâmplase de către Shanti, care ajunsese cu maşina înaintea noastră. Îmi fusese teamă că voi fi observat la

întrunirea aceea, dar toată frica dispăruse de când intrase Isus în inima mea. Nu puteam ţine doar pentru mine o veste atât de bună. Voiam ca toţi să-L primească pe Domnul.

"În seara aceasta I-am cerut lui Isus să intre în inima mea!" am exclamat fericit, uitându-mă când la unul, când la altul şi observându-le tresărirea. "Este minunat! Nici nu vă pot spune cât de mult înseamnă El, deja, pentru mine. Ştiu că a făcut din mine o fiinţă nouă."

"Nu-mi venea să cred, Rabi, dar acum am auzit-o din gura ta", a spus mătuşa Revati, abia înăbuşindu-şi lacrimile. "Ce va spune mama ta despre asta? Va fi şocată!"

A ieşit brusc din cameră, dar fără să arate mânia la care mă aşteptam. În loc să fie furioasă, părea mâhnită şi nedumerită. Cât de rău îmi părea că mătuşa Revati nu-mi dăduse nici o şansă ca să-i explic. Simţeam o nouă dragoste pentru ea şi voiam ca şi ea să cunoască pacea pe care o găsisem eu. Dar Ma - care va fi reacţia ei? M-am uitat la ea şi spre surprinderea mea am văzut că radia de bucurie.

"Ai făcut cel mai bun lucru, Rabi!" a exclamat ea fericită. "Şi eu vreau să-L urmez pe Isus!" Am alergat spre Ma şi am îmbrăţişat-o.

"Îmi pare rău de felul în care m-am purtat - te rog, iartă-mă!" Ea a încuviinţat din cap, prea copleşită ca să mai poată vorbi.

Shanti nu a mai putut ascunde nici ea secretul ei:

"Şi eu mi-am predat inima lui Isus, acum câteva zile!" ne-a spus ea vărsând lacrimi de bucurie. Am stat acolo mult timp, discutând plini de emoţie, împărtăşindu-ne din dragostea pe care ne-o purtam în Hristos. Ma mi-a povestit cum plecase Shanti pe furiş, cu câteva nopţi în urmă, pentru a merge la o întrunire creştină în Roueva şi cum fusese prinsă de mătuşa Revati pe când intra pe fereastră. Unchiul Deonarine îi dăduse o bătaie zdravănă.

I-am povestit lui Ma despre predică, iar ea mi-a spus că Psalmul douăzeci şi trei, fusese Psalmul ei preferat şi că ea

citise de multe ori Psalmii, înainte ca Nana să-i distrugă Bibliile. În cele din urmă, cu părere de rău, ne-am urat noapte bună. Înainte de a mă duce la culcare, am distrus ascunzătoarea secretă în care îmi ascundeam ţigările. Nu mai simţeam nici o plăcere pentru ele. În ziua următoare, imediat ce mi s-a oferit ocazia am rugat-o pe mătuşa Revati să mă ierte pentru felul urât în care mă purtasem cu ea de atâtea ori. Nu a ştiut cum să reacţioneze. Acesta nu era Rabi pe care îl ştia ca de mulţi ani. Am observat nesiguranţa din privirea ei şi mi-a părut rău pentru ea. Arăta atât de nenorocită! Cât de bine înţelegeam lupta care se dădea în inima ei.

Unchiul Deonarine era în curte şi-şi curăţa maşina pe care i-o binecuvântasem eu. Nu era uşor să îl înfrunt şi am ezitat să-i spun pe şleau că eram creştin. M-am îndreptat spre el şi i-am spus:

"Unchiule Deonarine, am primit pe Duhul Sfânt în viaţa mea."

Şi-a îndreptat spatele şi m-a privit cu o uimire amestecată cu reproş.

"Tatăl tău a fost un mare hindus, iar mama ta este o mare hindusă," a spus el cu asprime. "Va fi profund nemulţumită să afle că ai devenit creştin. Mai bine te-ai gândi de două ori la ceea ce ai de făcut. Poţi face o greşeală foarte mare!"

"Ştiu ce vrei să spui", am răspuns, "dar am cântărit cu grijă ceea ce mă va costa!"

Krishna putea să stea de vorbă cu mama lui aşa cum nu putea să stea nici unul din noi şi am descoperit că şi ea era deziluzionată de ani de zile de ritualurile ei religioase, dar îi fusese teamă să o arate. El i-a dat adresa unei biserici dintr-un oraş mare, destul de departe ca să nu fie recunoscută de nimeni. În duminica următoare mătuşa Revati a plecat acolo singură, deşi se cam codea. Când s-a întors seara târziu, cei dintre noi care devenisem deja creştini, o aşteptam, fiind încredinţaţi că rugăciunile noastre au fost ascultate. Nici unul nu a avut nevoie să o întrebe ce se întâmplase; expresia de pe

faţa ei spunea tot. Ea şi Ma s-au îmbrăţişat cu putere şi au plâns multă vreme. Apoi mătuşa Revati şi-a îndreptat spatele şi-a şters ochii şi m-a privit. "Rabi!" Ne-am îmbrăţişat, cu lacrimi pe obraji, iar ura şi amărăciunea dintre noi s-au dus pentru totdeauna.

În ziua următoare, am intrat hotărât în camera de rugăciune împreună cu Krishna şi am început să scoatem totul în curte: lingamul lui Shiva şi alţi idoli din lemn, lut şi bronz pe care îi numeam dumnezei. Scripturile hinduse, volume întregi înfăşurate în pânzele lor sacre şi tot felul de mărunţişuri folosite la ceremonialurile religioase. Nu m-am simţit liber s-o fac până când nu a devenit şi mătuşa Revati creştină. Acum eram toţi uniţi în dorinţa de a distruge orice legătură cu trecutul şi cu puterile întunericului, care ne orbiseră şi ne subjugaseră atâta amar de vreme. Ni s-au alăturat şi alţii şi am scos împreună altarul uriaş. Când camera de rugăciune a fost complet goală, am măturat-o. Am umblat cu grijă prin casă căutând orice talisman, amuletă, fetiş, tablou religios, sau desen şi le-am aruncat pe grămada de gunoi din grădină. Unchiul Deonarine a fost informat de soţia lui, o brahmană mândră, care ne privise tot timpul şocată. Am fost toţi de acord. În total treisprezece dintre noi, îşi deschiseseră inimile pentru Hristos şi ştiam că păcatele noastre sunt iertate. Eram zece din casa noastră şi alţi trei veri. Bucuroşi că am fost eliberaţi de frica ce ne ţinuse legaţi de mâini şi de picioare, Krishna şi cu mine am distrus idolii şi tablourile religioase, inclusiv pe cele ale lui Shiva. Câteva zile mai înainte nici n-aş fi îndrăznit măcar să mă gândesc la aşa ceva, de teamă că voi fi distrus de Nimicitorul, dar strânsoarea de fier a groazei fusese ruptă. Nu ne spusese nimeni ce să facem, dar Isus ne-a deschis ochii. Ştiam că nu puteam face nici un compromis şi nici o legătură între hinduism şi adevăratul creştinism. Erau diametral opuse. O religie reprezenta întunericul, cealaltă lumina. Una reprezenta multe drumuri care duceau la aceeaşi nimicire, cealaltă era - după cum spusese Isus - drumul îngust

către viaţa veşnică. Când au fost aruncate toate în lada de gunoi, i-am dat foc şi am privit flăcările mistuindu-ne tot trecutul. Micuţele figurine de care ne-am temut cândva ca de zei, s-au transformat curând în cenuşă. Puterile răului nu ne mai puteau teroriza. Ne-am adunat împreună şi I-am adus mulţumiri Fiului lui Dumnezeu, care murise ca să ne elibereze pe noi. În timp ce cântam şi ne rugam împreună lui Dumnezeu, am văzut pe feţele noastre strălucind bucuria şi acea nouă libertate. Ce zi de neuitat!

Pe când împingeam laolaltă tăciunii care se stingeau, hotărât să văd trecutul nimicit, m-am pomenit gândindu-mă la incinerarea tatălui meu care avusese loc cu opt ani în urmă. În contrast cu bucuria pe care abia o descoperisem, scena aceea stârnise vaiete de durere inconsolabilă, căci tata fusese oferit ofrandă aceloraşi zei falşi, ale căror rămăşiţe ardeau acum înăbuşit în faţa mea. M-am gândit la anii care au trecut de atunci şi la hotărârea mea de a fi exact ca tata. Părea de necrezut că puteam să particip cu atâta bucurie la completa distrugere a ceea ce reprezenta tot ceea ce venerasem cândva cu atâta fanatism. Într-adevăr, toate lucrurile pentru care trăisem cândva, erau înghiţite acum de flăcări şi Îi mulţumeam lui Dumnezeu pentru asta! Într-un fel aceasta era ceremonialul meu de incinerare - moartea celui ce fusesem cândva...moartea unui guru!

În puţinele zile care trecuseră de la renaşterea mea spirituală, am început să înţeleg că a fi născut din nou implica într-adevăr - prin moartea lui Isus Hristos şi învierea Lui - moartea vechiului meu "eu" şi învierea unei fiinţe noi.

Vechiul Rabi Maharaj murise în Hristos şi din acel mormânt, un nou Rabi, în care locuia Hristos, înviase. Cât de minunat de diferită era această înviere faţă de reîncarnare! Trecutul fusese şters, iar eu priveam înainte cu nerăbdare spre noua viaţă pe care o începusem cu Isus, Domnul meu.

16

Un Nou Început

Ce transformare a avut loc în familia noastră! În loc de certuri şi amărăciune, trăiam acum în înţelegere şi bucurie. Schimbarea pe care o făcuse Hristos era aşa de mare, încât ne uimea în fiecare zi, pe fiecare dintre noi. Ura care arsese mocnit ani de zile între mine şi mătuşa mea, părea un coşmar din care ne-am trezit amândoi. Religia pe care o practicasem cu atâta zel, nu făcuse decât să mărească vrajba dintre noi - în toiul unei puja, mătuşa mea aruncase în mine cu o ceşcuţă de aramă plină cu apă sfântă - dar Hristos ne-a schimbat pe amândoi. Ea era din nou ca o mamă pentru mine, dar într-un fel deosebit, iar fiul ei Krishna, pe care de asemenea îl urâsem cândva, îmi era mai apropiat decât un frate. Într-adevăr, eram fraţi în Hristos! Trecutul dispăruse mistuit, cu siguranţă, la fel ca şi idolii care se transformaseră în cenuşă odată cu tot mormanul de gunoaie!

Transformarea era produsă de harul lui Dumnezeu. Când eram hinduşi nu cunoşteam conceptul de iertare, deoarece nu exista iertare în karma şi prin urmare, nu ne puteam ierta unul pe celălalt. Acum, pentru că Dumnezeu ne iertase

prin Hristos, puteam şi noi să ne iertăm reciproc. Am aflat că Hristos spusese, că cei care nu iertau pe alţii cu toată inima, nu vor fi iertaţi de Tatăl. El ne pusese în inimi acel sentiment de dragoste iertătoare, iar eu nu mai puteam să port pică nimănui. Cuvinte pe care înainte nu le puteam spune cu sinceritate -"îmi pare rău" şi "te iert" - se auzeau acum în casa noastră, ori de câte ori era nevoie şi de aceea bucuria din inimile noastre putea creşte.

Minunea minunilor, a început să-mi placă să ajut la treburile gospodăreşti! Noi adolescenţii udam plantele, smulgeam buruienile, cultivam răsaduri de flori şi adunam frunzele cu grebla. Sub privirile uimite ale vecinilor, curtea noastră a căpătat un alt aspect. Nimeni nu putea să nu observe transformarea! Mai exista o schimbare, care nu era vizibilă din afară, dar care însemna foarte mult pentru noi. Zgomotul paşilor care ne bântuiau casa şi despre care am crezut că erau făcuţi de duhul lui Nana, nu se mai auzea noaptea nici în pod, nici pe coridorul din faţa dormitoarelor noastre. Mirosul acela neplăcut, care însoţise deseori aceste fenomene şi pe care nu am putut niciodată să-l identificăm a dispărut acum pentru totdeauna; nici obiectele nu mai erau aruncate de o putere invizibilă, din chiuvetă, de pe masă sau din dulap ca să se spargă de podea. Am înţeles, în sfârşit, că toate acestea nu se întâmplaseră din cauza duhului lui Nana, aşa cum am presupus noi, ci din pricina fiinţelor spirituale pe care Biblia le numea demoni-îngeri care se răzvrătiseră împreună cu Satan împotriva lui Dumnezeu - şi care încercau să pună oamenii în încurcătură şi să-i înşele, pentru ca aceştia să se alăture răzvrătirii lor. Ei erau adevărata putere care stătea ascunsă în spatele idolilor şi a oricărei filozofii, care-I negau adevăratului Dumnezeu, poziţia Sa legitimă de Creator şi Domn. Acum am înţeles că acestea erau făpturile pe care le întâlnisem în transa yoghină şi în meditaţia profundă, travestite în Shiva sau altă zeitate hindusă.

Citind Noul Testament, piesele unui puzzle - cine sunt eu, de ce exist şi ce destin mi-a hărăzit Dumnezeu - au început să fie puse la locul lor şi a început să prindă contur, un răspuns metodic la multe întrebări. Îl rugam pe Dumnezeu să-mi descopere semnificaţia Scripturii, apoi citeam fiecare verset încet, digerându-l şi încrezându-mă că Duhul Sfânt îmi va da puterea să înţeleg. Petreceam ore în şir în fiecare zi, în rugăciune şi citirea Cuvântului lui Dumnezeu - ore pe care le consacrasem cândva închinării la soare, la vacă şi la idolii neputincioşi de pe altar, precum şi practicii Yoga şi meditaţiei. Am citit Noul Testament de mai multe ori. Am citit şi Vechiul Testament şi am descoperit că Biblia nu era o carte a "înţelepciunii antice" mistică, vagă şi contradictorie şi nici a miturilor despre zei închipuiţi, precum Rama şi Krishna care, dacă au existat vreodată, au fost oameni obişnuiţi cărora le-a fost atribuită divinitatea. Dimpotrivă, cu mulţimea de dovezi incontestabile care o autentifică în marile muzee ale lumii, Biblia este o carte istorică. Ea vorbeşte despre oameni care au existat cu adevărat - Avram, Daniel, Petru şi Pavel, care L-au cunoscut pe Hristos - şi despre naţiuni adevărate, precum cele ale Israelului, Egiptului, Greciei şi Romei. Am văzut că Dumnezeu, Creatorul, are un scop pentru toţi oamenii. El a fost Dumnezeul istoriei şi El lucrează încă pentru existenţa şi treburile naţiunilor. Biblia mi-a descoperit, de asemenea, ceea ce mai are de făcut Dumnezeu pentru a aduce istoria la punctul culminant - şi am început să văd într-o lumină nouă evenimentele curente - în special împlinirea profeţiei ei în Orientul Mijlociu. Familia noastră petrecea momente minunate când ne împărtăşeam unul altuia ceea ce învăţasem din Cuvântul lui Dumnezeu.

Ma a citit Biblia cu o credinţă simplă, copilărească. Dacă această Carte Sfântă inspirată de Dumnezeu îi făcea vreo promisiune, Ma o credea şi se purta în consecinţă. Era atât de simplu pentru ea. Isus a vindecat bolnavii, iar Ma nu vedea nici un motiv pentru care n-ar vindeca-o şi pe ea. "Tu eşti atât de

real pentru mine, Doamne!" I-a spus ea. "Cu mult timp în urmă, Tu ai făcut aceste minuni formidabile şi azi eşti tot viu. Aş vrea să merg din nou. Îţi mulţumesc, Doamne!" Era sigură că Domnul o va vindeca.

Treptat minunea a avut loc. Zilnic am văzut câte-o îmbunătăţire. Era din ce în ce mai puternică, a început să stea câte puţin în picioare, apoi a început să facă paşi şovăielnici ţinându-se de mobilă. În câteva săptămâni, se învârtea prin bucătărie ajutând la pregătirea meselor şi la scurt timp după aceea a putut să urce şi să coboare scările şi să se plimbe în curte, pentru a privi mai de aproape păsările şi florile pe care le admirase întotdeauna de la fereastra ei. "Lăudat să fie Domnul! "exclama ea. "Ceea ce n-au putut face cei mai buni medici, nici cei mai bine plătiţi vraci hinduşi, a făcut Isus care este viu şi astăzi."

Înainte de a se vindeca, Ma nu putea să îngenuncheze deloc. Rotulele genunchilor, care păreau că s-au topit în decursul anilor, au fost vindecate în mod miraculos şi acum ea a început să petreacă cel puţin cinci ore pe zi pe genunchi, în rugăciune. Părea să aibă o lucrare deosebită de mijlocire; se ruga pentru tot restul familiei, pentru vecinii noştri şi pentru rude, ca ei să-L cunoască pe Hristos şi să aibă părtăşie cu Dumnezeul cel viu. Deşi avea mai mult de şaptezeci de ani, Ma se trezea la ora şase dimineaţa şi la ora unsprezece dimineaţa stătea tot pe genunchi în rugăciune, fără să se oprească să-şi ia micul dejun. Când în sfârşit ieşea din cameră, faţa ei strălucea şi toţi ştiau că fusese cu Isus.

Zvonurile s-au răspândit repede prin oraş şi în afara lui. La început, puţini au crezut că am devenit creştini cu adevărat. Le era mult mai uşor să-şi imagineze că am înnebunit toţi. Veneau într-una vizitatori, pentru a verifica ei înşişi zvonurile. Unii au pledat cu înflăcărare împotriva noastră. Alţii au părut prea stupefiaţi ca să mai poată spune prea multe, după ce au auzit povestea chiar din gura noastră şi au plecat şocaţi. În curând, surpriza şi şocul s-au transformat în ură activă şi

opoziţie. Cei care mă veneraseră cândva şi mi se adresaseră cu respect, acum rânjeau batjocoritori când mă vedeau şi strigau cuvinte urâte în urma mea. Erau jigniţi că distrusesem idolii. Am încercat să le explicăm cu blândeţe neputinţa acestor zei falşi şi să le spunem despre adevăratul Dumnezeu care a venit în trup să moară pentru păcatele noastre. La început, vecinii şi rudele au refuzat cu încăpăţânare să accepte iertarea pe care o oferea Dumnezeu prin Hristos. Înţelegeam perfect ce simţeau. Nimic nu-i putea convinge, până când adevărul nu însemna pentru ei mai mult decât tradiţia.

Datorită investigaţiilor lui Molli am aflat că exista un grup de creştini care se întâlneau în oraşul nostru. În duminica următoare am pornit-o, plin de bucurie, într-o scurtă plimbare spre această mică comunitate care se întâlnea într-o casă ridicată doar atât cât să aibă un tavan scund care să apere de soarele arzător şi de rafalele neaşteptate de ploaie.

"Ei, veniţi să-L vedeţi pe Isus Hristos însuşi! Iată-L că trece", a strigat o vecină.

"Nu sunt Isus Hristos", am răspuns zâmbind, "dar mă bucur că sunt unul din ucenicii Lui."

Micuţa biserică ce se întâlnea în casa aceea, era formată dintr-o mână de creştini; câteva familii indiene din est aparţinând unei caste inferioare şi câţiva negri - niciunul nu putea fi asemuit cu un hindus - dar ce primire călduroasă ne-au făcut! Ce ciudat părea şi totuşi cât de minunat era să mă arunc în braţele acestor creştini pe *care-i disprefuisem cândva* şi poate chiar îi urâsem. Acum îi iubeam pe toţi cu dragostea Domnului meu şi i-am îmbrăţişat ca pe fraţi şi surori. Scăpasem şi din laţul diferenţierii oamenilor pe caste, care reprezintă inima religiei pe care o practicasem cu atâta zel şi care nu putea fi ştearsă din mintea hinduşilor. Urmare logică a karmei şi reîncarnării, casta oferea numeroase trepte ce trebuiau urcate în evoluţia spre Dumnezeu. Stările înalte ale conştiinţei, căutate în meditaţie, reprezintă prelungirea subtilă a sistemului de castă. Cândva acest sistem îmi păruse atât de splendid, dar acum vedeam în castă un rău ce ridica bariere

crude între fiinţele omeneşti, oferind unora o superioritate mistică şi condamnând pe alţii la dispreţ şi izolare.

* * *

În timpul vacanţei de Crăciun, fratele tatălui meu, Ramchand, m-a invitat să petrec o vreme cu familia lui; era locul unde petrecusem atât de multe vacanţe fericite. Îndată ce am ajuns, nu a pierdut nici un moment şi a început să discute cu mine foarte serios.

"Ei, Rabi, am auzit lucruri ciudate despre tine. Cunoşti foarte bine viaţa pe care a dus-o tatăl tău. El a stabilit cel mai înalt standard hindus. Mama ta este de asemenea, o femeie foarte sfântă şi extrem de devotată marii noastre religii." În mintea lui, eu eram încă un hindus.

Am aprobat din cap cu solemnitate, apreciindu-i grija pentru mine. Îşi amintea cât de supărat fusesem când am aflat că el mânca carne. De când am devenit creştin, am găsit că noua mea dietă, care includea acum şi ouă şi o mică cantitate de carne, era benefică. Înainte mă simţeam foarte slăbit, din pricina lipsei de proteine. Pentru unchiul meu însă, ca şi hindus, consumarea cărnii însemna negarea uneia dintre cele mai importante dogme ale religiei lui. Să mănânci un animal era ca şi cum ai fi mâncat un om. Mă certa pentru că am întors spatele unei religii pe care nici el nu o urma pe deplin.

"Ştii", a continuat el, "că hinduşii de pe o rază de mile întregi sunt cu ochii aţintiţi asupra familiei noastre. Toată lumea ştie cu câtă credincioşie ţi-ai respectat legile dietetice. Nu-ţi poţi permite să faci o greşeală ca aceasta şi să pierzi tot, pentru că ai muncit din greu!"

"Dar eu cred că Isus este singurul Dumnezeu adevărat, Mântuitorul care a murit pentru păcatele noastre."

Am vorbit cu blândeţe şi respect, dorind să nu-l jignesc. Îl iubeam foarte mult. Unchiul Ramchand a luat cu

reverență *Bhagavad Gita* de pe raftul pe care se afla, și a desfăcut-o cu grijă din pânza de culoarea șofranului.

"Ascultă ce spune Krishna în capitolul patru: 'Ori de câte ori cel drept cade... apar eu, pentru protejarea celor buni, pentru nimicirea celor păcătoși, Mă renasc din când în când.'" A citit cuvintele rar, urmărindu-mi îndeaproape reacția.

"Este clar că Krishna a revenit odată ca Isus", a continuat el. "Orice hindus care-l cunoaște, crede că Isus este unul dintre zei. Nu trebuie să devii creștin ca să crezi că Isus este un zeu. Asta-i pentru cei care s-au născut creștini - dar tu te-ai născut hindus. Orice ai crede, nu îți schimba religia. Trebuie să rămâi întotdeauna hindus."

"Ei bine, eu nu sunt de acord cu asta", i-am spus hotărât dar politicos. "Isus a spus că El este *Calea*, nu o cale; deci asta-l elimină pe Krishna și pe oricine altcineva. El nu a venit ca să-i *nimicească* pe păcătoși, cum a spus Krishna despre el însuși, ci ca să-i *mântuiască*. Nimeni altul nu putea să o facă. Isus nu este doar unul din zei. El este Singurul Dumnezeu adevărat, și a venit pe acest pământ în trup, nu doar ca să ne arate cum să trăim, ci ca să moară pentru păcatele noastre. Krishna n-a făcut asta. Isus a fost înviat, lucru care nu s-a întâmplat cu Krishna, Rama, sau Shiva - de fapt ei nici nu au existat. Mai mult eu nu cred în reîncarnare pentru că Biblia spune că le este dat oamenilor să moară o singură dată, iar după asta vine judecata! "

Mătușa mea asculta tristă, abia abținându-se să nu plângă. Unchiul Ramchand arăta tare dezamăgit. Era un om foarte sincer și amabil. Îl respectam foarte mult, dar nu exista nici o modalitate de a-l face să ia în considerație evidența faptelor și să privească hinduismul logic, sau să-i recunoască inconsistența. Preocuparea lui era să nu violeze tradiția în care se născuse. Nu i-ar fi păsat dacă Îl adăugam pe Isus la lista mea de zei sau chiar dacă aș fi fost ateu, atâta vreme cât mă numeam hindus. Pentru mine, însă, era o chestiune de adevăr și nu de tradiții. După vreo oră a devenit clar că orice discuție

în plus nu avea nici un rost. De comun acord, m-am întors acasă în aceeaşi zi.

Gosine nu putea accepta faptul că devenisem creştin. Ca şi Ramchand, şi el credea că Isus era doar un alt zeu alături de milioane, o altă cale care conducea în cele din urmă la Brahman.

"Ce-ţi spuneam eu, *bhai!* Toate drumurile duc în acelaşi loc."

Am încercat să discut cu el, să-i explic că eu nu mă duceam în "acelaşi loc" cu el. Isus le spusese iudeilor să creadă în El, altminteri "veţi muri în păcatele voastre". "Unde mă duc eu, voi nu puteţi veni". Dar nu ajuta la nimic. Gosine n-avea să-şi schimbe convingerile, indiferent ce dovezi i-ai fi prezentat. Nu mai putea comunica şi asta mă întrista foarte mult.

Bineînţeles, era inevitabil ca dragul nostru prieten, panditul Jankhmi Prasad Sharma Maharaj să nu vină la noi, să verifice zvonurile şi să încerce să ne convingă să renunţăm la această nebunie, numită creştinism. De cum a intrat, Baba a aruncat o privire în jur şi a observat cu tristeţe că lipsea colecţia zeităţilor hinduse care atârnaseră ani de zile în numeroase tablouri, pe pereţii noştri. S-a lăsat să cadă în scaunul pe care i l-am oferit, a inspirat adânc şi apoi a scos un oftat adânc.

"Nu pot să înţeleg", a început el trist. "De ce să spună lumea minciuni despre voi? Mi-au spus că acum sunteţi creştini."

Ochii lui Baba s-au umplut de lacrimi.

"Eu nu pot să cred!" a declarat el vehement. "Spuneţi-mi de ce vorbeşte lumea asemenea lucruri despre voi?" O îngrijorare adâncă se putea citi pe faţa acestui bătrân binevoitor pe care îl iubeam toţi, atât de mult.

"Dar este adevărat, Baba!" a spus mătuşa Revati în dialectul hindus. El s-a întors spre mine, privindu-mă cu durere.

"Tatăl tău, oare ce-ar crede? Şi tu, Rabindranath Ji... nu pot să cred! Cine te-a jignit? Ştiu că uneori panditi nu sunt prea cinstiţi. Spune-mi ce s-a întâmplat?"

"Nu m-a jignit nimeni, Baba", am răspuns eu repede. "Noi am descoperit că Isus este adevărul, iar El ne-a dat iertarea şi pacea lui binecuvântată. Şi tu poţi găsi mântuirea în El!"

Ce încurcat părea; ca şi cum iertarea era un concept pe care îi era imposibil să îl înţeleagă, aşa cum fusese şi pentru mine. Părea stânjenit, neştiind ce să spună. Privindu-l pe Kumar l-a întrebat uluit:

"Şi tu la fel?"

Kumar se întorsese de curând din Anglia; venise pe neaşteptate şi ne-a surprins pe toţi când ne-a spus că este creştin.

"Baba", a spus Kumar respectuos, "ştii foarte bine că eram un alcoolic fără speranţă când am părăsit Trinidadul, acum trei ani. Zeii hinduşi nu au putut face nimic pentru mine. Karma nu putea decât să mă pună într-o situaţie şi mai josnică la următoarea reîncarnare. Tu ştii că mulţi panditi sunt în aceeaşi stare, iar practicarea religiei lor nu-i ajută deloc. Am sperat că o să o iau din nou de la capăt, la Londra. Imaginează-ţi temerile pe care le-am simţit când m-a vizitat acolo un fost fârtat de băutură. Totuşi, de cum l-am văzut, mi-am dat seama că era alt om. Mi-a spus că devenise creştin. 'Hristos m-a eliberat de robia alcoolului' mi-a spus el. Suna prea frumos ca să fie adevărat şi apoi nici nu voiam să am de-a face cu religia lui. 'Tu ai fost dintotdeauna un creştin!' i-am reamintit eu, dar el mi-a explicat că sunt foarte mulţi oameni care se numesc creştini pentru că aparţin unei biserici, dar nu L-au întâlnit niciodată pe Dumnezeu şi nu sunt cu adevărat copii ai Săi."

"Ei bine", a continuat unchiul Kumar, "acum îmi era mai teamă de creştinismul lui decât îmi fusese de obiceiul lui de a bea, dar m-am hotărât să fiu politicos şi să-i arăt Londra.

Pentru că este unul din cei mai mari oratori din Trinidad, l-am dus mai întâi la Speaker's Corner din Hyde Park. Mergeam de la un grup la altul, ascultându-i, până am ajuns la un tânăr care vorbea despre Hristos. Am simţit că spunea adevărul, ştiam asta, dar nu am vrut să-l ascult. M-am întors în apartamentul meu, dar nu am putut să uit lucrurile pe care mi le spusese prietenul meu şi tânărul acela. Am îngenunchiat în dormitor şi i-am cerut lui Hristos să-mi ierte păcatele şi să intre în inima mea ca Domn şi Mântuitor. Îţi spun cu toată sinceritatea, Baba, că Isus mi-a dat o pace totală şi m-a făcut un om nou! Îţi aminteşti că Ma ţi se plângea mereu că beau şi toc mii de dolari pe whisky? Acum nu mai am nici un pic de poftă pentru alcool."

Baba îl privea pe prietenul lui cu ochii măriţi de uimire, nevenindu-i să creadă. Văzând că rămăsese fără grai, mătuşa Revati a venit în faţă şi a vorbit cu gravitate, privindu-l pe bătrân în faţă.

"Baba, să-ţi spun ce mi s-a întâmplat mie. Eram în camera de rugăciune şi-mi făceam puja, când o voce mi-a spus brusc că toţi zeii la care mă închinam erau falşi. Apoi vocea a continuat: 'Eu sunt Calea, Adevărul şi Viaţa, nimeni nu vine la Tatăl, decât prin Mine!' Am ştiut că Isus era cel care îmi vorbea. Câteva zile mai târziu mi-am predat viaţa în mâna Lui, iar El m-a făcut o făptură nouă. Trecutul este şters. Păcatele îmi sunt iertate şi ştiu că voi fi în cer pentru totdeauna! Ascultă ce a spus Isus: 'Fiindcă atât de mult a iubit Dumnezeu lumea, că a dat pe singurul Lui Fiu, pentru ca oricine crede în El să nu piară ci să aibă viaţă veşnică.' Această mântuire este valabilă pentru toate castele şi pentru oamenii oricărei naţiuni. Ea este valabilă şi pentru tine. Dumnezeu te va ierta şi îţi va da viaţă veşnică, numai dacă îl vei primi pe Hristos în inima ta şi dacă te vei încrede doar în El."

Baba părea prea înmărmurit ca să mai vorbească. Ne privea pe rând ştiind că îşi pierduse cei mai devotaţi ucenici! S-a ridicat foarte încet, cu o expresie de amară dezamăgire

întipărită pe chip. A fost foarte politicos dorind să rămână prietenul nostru, dar vedeam că se lupta să-şi ascundă o emoţie copleşitoare. Cât de trişti am fost când ne-am luat rămas bun! De atunci nu l-am mai văzut niciodată pe Baba.

Exact oamenii care se lăudau că erau hinduşi cu vederi foarte largi şi care pretindeau că *hinduismul* acceptă toate religiile, tocmai ei ne condamnau cel mai mult că am devenit ucenicii lui Hristos şi cu cât îi ascultam mai mult, cu atât vedeam mai limpede că loialitatea faţă de o anumită religie, rarcori se bazează pe dorinţa de adevăr; ea este de obicei o ataşare afectivă de tradiţiile culturale. Mulţi hinduşi recită *mantrele* în sanscrită toată viaţa lor, fără să le cunoască sensul. Mulţi dintre hinduşii care veneau să ne contrazică, nici nu ştiau de ce sunt hinduşi; ştiau doar că aşa s-au născut şi aproape că nu aveau noţiunea celor mai fundamentale elemente ale religiei lor. Crima noastră era aceea că renunţasem la religia strămbunilor noştri şi asta făcea ca orice discuţie despre adevăr să nu mai aibă rost.

Lucru destul de ciudat, mulţi musulmani erau la fel de porniţi împotriva noastră, chiar dacă noi nu renunţasem la religia lor. Un prieten musulman a strigat furios la mine: "Aud că ai început să-L urmezei pe şarlatanul acela de Isus!" şi totuşi Coranul spune că Isus a trăit o viaţă curată şi fără de păcat.

La început a fost greu să înţelegem mânia şi ura pe care numele lui Isus le stârnea împotriva noastră, în inimile acelora care ne fuseseră înainte prieteni. Mai târziu am citit în evanghelii că Isus le-a spus ucenicilor Săi că vor fi urâţi de oameni din pricina Numelui Său. Totuşi era greu de înţeles de ce L-ar fi urât cineva pe Hristos, cu atât mai puţin să-l crucifice. Nu făcuse decât bine. Dar El pretindea că este *singura* Cale spre Dumnezeu şi ne-am dat repede seama că tocmai acest lucru îi înfuria pe oameni, pentru că asta însemna că trebuiau să renunţe la ritualurile şi jertfele lor religioase şi să accepte moartea Lui drept unic preţ pentru păcatele lor.

Această ură împotriva lui Isus s-a îndreptat împotriva noastră, ucenicii Lui.

* * *

"Sunteţi o ruşine şi o insultă la adresa comunităţii hinduse! Ipocriţilor! Trădătorilor!"

Vocea puternică m-a făcut să tresar şi am alergat pe verandă ca să văd ce se întâmplă. Krishna şi Shanti erau deja acolo. O maşină mare, americană, având un megafon montat pe caroserie, era parcată pe şoseaua din apropierea casei noastre. În spatele şoferului era un bărbat care vorbea la microfon. L-am recunoscut; era unul din cei mai bogaţi oameni din Trinidad, un brahman şi lider hindus în acelaşi timp.

"Aţi întors spatele religiei voastre şi zeilor strămoşilor voştri. Asta-i cel mai rău lucru pe care poate să-l facă un hindus. Aţi renunţat la cea mai măreaţă dharma din lume, dharma lui Sanatan! Veţi plăti pentru asta!"

Părea că-şi pregătise cu grijă discursul şi a continuat să-l citească cu o voce mânioasă timp de câteva minute, încurajat fiind şi de vecinii care ieşeau în stradă să-l asculte. După ce-a terminat, a pornit maşina, plecând cu mare zgomot spre nord.

Acest lucru a fost prea mult pentru unchiul Deonarine şi soţia lui. Nici înainte de marea schimbare nu se înţelegeau prea bine cu majoritatea membrilor familiei. Acum că eram toţi creştini, ea şi unchiul Deonarine au ajuns la concluzia că era imposibil să mai trăiască cu noi sub acelaşi acoperiş, aşa că s-au mutat.

* * *

Nu era practic să iau autobuzul în fiecare zi până la şcoală. Cu ajutorul lui Kumar, am găsit o casă unde să locuiesc împreună cu o familie de hinduşi, lângă Queen's Royal

College. Poziţia era convenabilă, dar camerele erau prea aglomerate. Erau două dormitoare, iar ei erau zece în casă. Fiul lor cel mare, care mergea la liceu, dormea cu mine pe jos în camera de zi. Pentru mine era foarte deprimant să fiu din nou înconjurat de idoli şi tablouri ale zeităţilor hinduse, dar aceşti vechi prieteni nu aflaseră că eram creştin. A trebuit să le explic de ce lipseam zilnic de la *puja* familiei.

"Am devenit creştin", le-am spus într-o seară. Familia s-a uitat le mine neîncrezătoare, iar tatăl a început să râdă bănuind că era o glumă. Când şi-a dat seama că vorbeam serios, s-a înfuriat:

"Vrei să spui că ai renunţat le cea mai mare religie din lume, ca să te faci creştin? Tocmai asta din toate?" m-a întrebat el pe un ton batjocoritor. "De ce ai făcut asta?"

"Căutam adevărul şi l-am descoperit pe Isus, singurul Dumnezeu adevărat, care a murit pentru păcatele mele."

S-au chinuit tare mult să mă câştige iar de partea lor, dar şi-au schimbat atitudinea când a devenit clar că eu eram foarte serios în alegerea mea. M-au acuzat că eram necredincios religiei strămoşilor mei şi totuşi ei vindeau carne de vacă condimentată cu curry, în magazinul din faţa casei - o violare flagrantă a hinduismului - dar nu le-am spus nimic despre asta. Tatăl venea aproape în fiecare seară, beat de la lucru. Acum blestemele cu care Îl înjura pe Isus, s-au îndreptat împotriva mea, iar mie nu mi s-a permis să dau nici un răspuns. Era totuşi un om destul de decent când era treaz şi în ciuda urii familiei împotriva creştinilor, au încercat să fie ospitalieri şi amabili.

Mai rea decât duşmănia oamenilor, era duşmănia demonilor, deloc dispuşi să fie blânzi. În casa aceea eram înconjurat de idoli care aveau un aspect înfricoşător. Cunoşteam adevărata putere care stătea în spatele acestor măşti cu priviri lacome şi mă întrebam dacă era bine că am acceptat să locuiesc într-o asemenea casă. Deocamdată nu aveam nici o altă alternativă.

Viaţa a devenit grea şi la şcoală; după ce îmi câştigasem în cele din urmă, respectul colegilor de clasă în calitatea mea de lider hindus, iată-mă acum ţinta glumelor despre Isus. Până şi băieţii despre care crezusem că erau creştini, mă atacau. Totul a devenit atât de greu de suportat, încât într-o noapte, simţind că mă apăsau puterile demonice aşa cum stăteam întins pe podeaua sufragerici, nu mai puteam adormi. "Doamne, de ce trebuie să fie atât de greu, să fii unul dintre ucenicii Tăi?" am strigat încetişor. "Te iubesc şi am pacea Ta în inima mea, dar la şcoală şi aici, în această casă, este mai mult decât pot suporta. Oare aceasta este partea mea?" În cele din urmă, am adormit, copleşit de suferinţă.

Pe la două dimineaţa m-am trezit, scuturat de cineva. Am deschis ochii mirat şi am văzut pe cineva îmbrăcat într-o haină albă strălucitoare, stând lângă mine. Treaz de-a binelea acum, m-am ridicat şi L-am privit. Ştiam că era Isus, deşi nu semăna cu nici una din imaginile pe care le văzusem până atunci. A întins mâna încet şi a zis "Pace! Pacea mea ţi-o dau ţie!" După aceea a dispărut şi camera s-a umplut din nou de întuneric. Am stat aşa multă vreme, asigurându-mă că eram într-adevăr treaz. Nu era nici o îndoială. Îmi venea să strig "Aleluia!" Am stat mult timp cu mâinile sub cap privind cu credinţă spre rai, bucurându-mă în Domnul.

Experienţa aceea mi-a dat din nou curaj. Aveam o nouă siguranţă că Isus este cu mine, mă conduce, mă îndrumă şi are grijă de mine. Bineînţeles, crezusem asta şi înainte şi mă încrezusem în El, dar acum aveam o încredinţare mai profundă pe care nu o puteau clinti nici cele mai dificile împrejurări. Această încredinţare nu m-a părăsit şi nu mă va părăsi niciodată.

Imaginaţi-vă emoţia mea, când într-o zi am văzut la fişierul şcolii un anunţ care făcea publicitate unei întâlniri a asociaţiei "Tineretului pentru Hristos", care urma să aibă loc la sala de conferinţe. Era cea mai mare asociaţie din şcoală şi totuşi eu nu auzisem încă de ea şi îmi imaginasem că eram

singurul creştin adevărat de la Queen's Royal College. La prima întâlnire la care am asistat am fost primit cu căldură şi în curând mi-am făcut primii prieteni creştini. Cel mai mult m-am împrietenit cu Brendan Bain, fiul unui renumit arbitru de cricket care devenise creştin de curând. Rugându-ne şi studiind Biblia împreună, ne-am încurajat reciproc să trăim pentru Hristos şi să spunem şi altora despre El. Acum vedeam în mod regulat prieteni câştigaţi pentru Hristos, atât prin propria mea mărturie, cât şi prin întrunirile săptămânale ale asociaţiei "Tineretul pentru Hristos" unde fusesem invitat să fac parte din comitet. Nu era uşor să-i convingi pe cei "născuţi" creştini, că trebuiau să se nască din nou. Ca să evit confruntările cu familia hindusă, am primit de la director permisiunea să folosesc o încăpere din şcoală până la ore foarte înaintate. Majoritatea timpului îl foloseam pentru studiu biblic şi rugăciune, întorcându-mă deseori în casa lor când se pregăteau de culcare. Când clădirea aceea a fost demolată un an mai târziu, am fost nevoit să mă mut. Noua mea casă era mult mai potrivită, deşi era mai departe de colegiu. Brendan mă lăsa să folosesc bicicleta lui, iar noua mea gazdă era o creştină care m-a încurajat în credinţă.

Când eram mic, am demontat de multe ori din curiozitate toate piesele ceasului şi le-am pus la loc. Acum am început să-mi folosesc această pricepere pentru a repara ceasurile prietenilor. Instrumentele mele erau o lamă de ras, un briceag mic şi un ac cu gămălie. În fiecare vineri seara, luam bicicleta lui Brendan şi mă duceam în centrul oraşului Port of Spain ca să cumpăr piese de schimb. În curând mi-a crescut reputaţia. Elevii şi profesorii îmi dădeau ceasurile să le repar, iar eu câştigam îndeajuns ca să am bani de buzunar şi să plătesc o parte din taxa pentru casă şi masă. La sfârşit de săptămână reuşeam să mă duc acasă la Lutchman Singh Junction, unde predam încă la şcoala duminicală din cadrul unei micuţe biserici. Krishna preda acum la o şcoală primară de stat din San Fernando. Şi el şi Shanti puteau veni acasă la sfârşit de

săptămână, aşa că petreceam un timp plăcut împreună studiind Cuvântul lui Dumnezeu şi împărtăşindu-ne ceea ce făcea Domnul în vieţile noastre. Ma era o mare sursă de inspiraţie, mai ales în viaţa ei de rugăciune. Ne iubeam tare mult şi ne rugam împreună la fiecare sfârşit de săptămână, cerând Domnului să-mi arate, care era voia Lui după ce terminam liceul.

În mine crescuse dorinţa de a deveni doctor. Mă tenta pentru că era un fel de a ajuta oamenii aflaţi la nevoie şi în acelaşi timp Îl puteam propovădui pe Hristos şi pacienţilor mei. Poate că reuşeam chiar să merg la o şcoală din Anglia.

17

Reunirea Şi Despărţirea

"Rabi, mama ta vine acasă!"

Mătuşa Revati stătea în uşa care dădea spre verandă, răsfoind repede scrisoarea primită prin poştă, în timp ce Ma o privea tulburată de vestea neaşteptată şi imposibil de crezut. Putea oare să fie adevărat - după unsprezece ani?

"A scris din Londra", a spus mătuşa mea, spicuind din scrisoare. "Şi-a luat bilet pe un vapor care vine spre Trinidad. Vai! Dar trebuie să sosească *astăzi!*"

Când a sosit scrisoarea era şi Lari acasă, într-o scurtă vizită din Statele Unite, unde lucra pentru un doctorat. Auzindu-ne cum ne agităm, a intrat repede în cameră.

"La ce oră acostează vasul?" a întrebat el.

"Probabil că a ajuns deja!" a exclamat mătuşa mea. "Mai bine să ne grăbim." Cu ce viteză nebună a condus maşina! Când am ajuns, vasul era deja tras la chei şi toţi pasagerii coborâseră. Mama nu se vedea nicăieri.

"Probabil că a luat vreun taxi!" a sugerat Lari. "Haideţi repede acasă!" Ne-am întors, de data aceasta cu o viteză şi mai mare.

Când ne-am năpustit pe scări şi am năvălit în sufragerie, mama mea pe care nu o văzusem de când aveam 7 ani, era acolo. Stătea lângă masa din sufragerie discutând cu Ma; părea puţin uimită văzând că mama ei arăta atât de tânără şi putea să stea pe picioare - deşi noi îi spusesem în scrisori că Domnul o vindecase. Mama l-a văzut pe Lari, l-a recunoscut şi s-au îmbrăţişat, apoi a venit rândul mătuşii Revati. Eu stăteam în pragul uşii privind scena emoţionat şi părându-mi rău pentru mama. Ştiam că umblase prin toată casa. Camera de rugăciune era goală. Dispăruseră şi zeii şi tablourile zeităţilor de pe pereţi. Probabil că a fost o experienţă dureroasă pentru ea. Poate că îi era teamă să dea ochii cu noi, o casă întreagă de creştini, iar ea o hindusă devotată. Aceasta era casa ei, familia ei şi totuşi probabil că acum eram cu toţii nişte străini pentru ea. M-a privit fără a da vreun semn că m-ar recunoaşte. În cele din urmă a spus:

"Dar Rabi unde este?" N-a scos nimeni o vorbă, iar eu am tăcut, de asemenea.

"Cine este acesta?" a întrebat ea arătând spre mine. Din nou nu a răspuns nimeni; toţi aşteptau să vadă dacă mă va recunoaşte. Tensiunea devenea insuportabilă, aşa că mătuşa Revati a spus:

"Este Rabi!" Toţi s-au întors ca să mă privească. În acest moment nu m-am mai putut abţine. Am alergat spre ea şi am sărutat-o. Ea m-a îmbrăţişat, dar nu am simţit nimic din emoţia şi căldura la care mă aşteptam după unsprezece ani de absenţă. Parcă ne întâlneam pentru prima oară.

"Ce mare te-ai făcut Rab! Nu te-aş fi recunoscut." În ciuda dragostei pe care i-o purtam, am simţit o prăpastie între noi.

"Probabil că am ajuns exact când ai plecat tu", a spus mătuşa Revati, cerându-şi scuze. "De când eşti aici?"

"Nu mai mult de 15 minute. Nu vă faceţi griji pentru asta."

"Îmi pare atât de rău!" a spus mătuşa. "Să vii de la atâta distanţă, după atâţia ani şi să nu fie nimeni pe chei ca să te întâmpine!"

"Oh, ştiu că nu poţi avea încredere în poştă!" a răspuns mama, încercând cu curaj să-şi ascundă dezamăgirea.

Ştiam cu toţii că tristeţea din ochii ei avea o cauză cu mult mai importantă decât faptul că nu o aşteptasem la vapor. În sfârşit după unsprezece ani, iată reunirea despre care crezusem că s-ar putea să nu mai aibă loc niciodată. Aveam să ne spunem atât de multe lucruri, dar între noi exista o barieră care nu putea fi negată. Ea îl lăuda pe Baba Muktananda, maestrul ei în al cărui templu trăia de atâta timp. Ea era un instructor Yoga calificat şi voia să vorbească despre avantajele controlului asupra trupului şi despre meditaţia orientală - despre care noi ştim că deschide porţile minţii, pentru a o subjuga dominaţiei duhurilor rele; cum puteam să-i spunem noi asta? Părea că vrea să discute cu mine o mulţime de lucruri despre hinduism - dar ştia că nu mai eram de acord cu ea şi amândoi încercam să evităm o discuţie în contradictoriu.

Din punct de vedere filosofic, multora li se pare în regulă să pretindă că hinduismul acceptă toate religiile şi că fiecare merge în acelaşi loc, dar pe drumuri diferite. Cei care pledează pentru toleranţă reciprocă şi pentru sincretismul tuturor religiilor, nu reuşesc să-şi dea seama că există diferenţe care afectează viaţa unui om. Asemenea realităţi fundamentale nu pot fi anulate de acorduri ecumenice. Mama era devotată filosofiei hinduse, care afirma că exista o singură realitate - Brahman - şi că legea karmei cere plătirea în viitor, a păcatelor comise în trecut. Ceilalţi dintre noi, eram convinşi că binele şi răul sunt lucruri diferite şi că, Creatorul *nu* este totuna cu creaţia Lui. Noi cunoşteam iertarea pe care o aduce Isus şi nu mai credeam în reîncarnare. Între aceste credinţe opuse, nu putea exista un teren comun sau un compromis, fără a se nega tot sensul limbajului şi al ideilor.

Ştiam că mamei mele îi venea foarte greu să accepte faptul că noi nu mai eram hinduşi. În prezenţa noastră părea atât de golită pe dinăuntru şi nesigură. Totul se schimbase, cu excepţia ei; ea era devotată vechilor tradiţii bazate pe mitologia pe care noi am respins-o. După trei zile s-a dus în Port of Spain să accepte cea mai înaltă slujbă - la cel mai mare templu din Trinidad - care-i fusese oferită înainte de a pleca din India. Ne-a durut când am văzut că pleacă după un timp aşa de scurt, dar bariera dintre noi era foarte reală.

"Trebuie să vii să locuieşti cu mine la templu!" m-a îndemnat ea când a plecat. "Când te vei întoarce la şcoală, să vii să mă vezi! Acolo sunt apartamente frumoase şi le putem folosi împreună. Nu este departe nici de Queen's Royal College."

Nu exista nici o modalitate de a mă convinge să locuiesc într-un asemenea loc, nici chiar dacă aş fi putut să stau aproape de mama mea dragă, dar nu am găsit cuvintele potrivite ca să i-o spun. Îmi era groază chiar să o şi vizitez la templu. Ştiam, fără nici o umbră de îndoială, că idolii aceia sunt doar măştile fiinţelor demonice, care-i ţin în lanţurile întunericului pe cei ce li se închină.

Cât de bine îmi amintesc de prima vizită. Cineva mi-a arătat drumul spre apartamentul ei. Când am intrat, mama stătea în poziţie de lotus cu palmele lipite în faţa unei oglinzi înalte, venerându-se pe sine însăşi. Mi s-a frânt inima când am văzut-o. Deasupra altarului se afla un tablou mare al învăţătorului ei, guru Muktananda, pe care-l venera şi la care medita aproape toată ziua. M-a primit cu entuziasm.

"Mă bucur că ai putut veni, Rabi! Hai să-ţi arăt ce mai este pe aici!" M-a dus într-o altă cameră, alături de a sac şi mi-a spus:

"Priveşte! Am pregătit-o pentru tine. Când poţi să te muţi aici?"

"Păi, m-am apărat eu, este cam departe de şcoală..."

"Încă cinci minute în plus, asta-i tot." Se putea citi atâta dezamăgire în privirea ei.

"Să mă mai gândesc." De fapt, nici nu se punea problema de aşa ceva, dar nu am putut să-i spun. De fiecare dată când mă duceam s-o vizitez încerca să mă convingă. Nu ştiam ce să-i spun; îi dădeam doar nişte răspunsuri vagi, prin care amânam mutarea. Un refuz pe faţă mi se părea crud. Cât de îngrozitor de greu era, probabil, pentru ea! Avusese aşa mari ambiţii pentru mine dorind să devin un mare lider hindus. În loc de asta eram un motiv de jenă pentru ea. Era venerată de un număr tot mai mare de hinduşi din tot Trinidadul; deoarece călătorea peste tot ca să ţină prelegeri, ştiam că liderii hinduşi o întrebau despre mine. Evident, eram o ruşine şi o ocară pentru ea.

Durerea mea era mai adâncă decât suferinţa ei prezentă. Mă temeam pentru destinul ei etern. Era atât de devotată zeilor falşi - dar Dumnezeu în mila Lui mă găsise şi pe mine, şi cu siguranţă că se va arăta şi mamei mele. M-am rugat zilnic pentru mântuirea ei. Pentru ea urma să fie cu mult mai greu decât pentru majoritatea dintre noi! Mândria o putea orbi. Pentru ea ar fi fost extrem de greu să renunţe la prestigiul de care se bucura şi să suporte ura şi dispreţul comunităţii hinduse. O singură dată am încercat s-o conving, referindu-mă la afirmaţia lui Isus: "Eu sânt Calea, Adevărul şi Viaţa".

"Bineînţeles că eu cred asta!" a răspuns mama. "Isus a spus că noi toţi suntem calea. Vedele ne învaţă acelaşi lucru: că dharma fiecărei persoane este diferită şi fiecare trebuie să-şi găsească propriul adevăr în el însuşi."

"Dar mamă! Isus a vrut să spună că El este *singura* Cale!"

După ce am discutat puţin despre asta, am înţeles amândoi că nu câştigăm nimic dintr-o discuţie în contradictoriu asupra religiei şi am schimbat subiectul. Ştiam din afirmaţiile pe care le făcuse, că nu era fericită în sufletul

ei şi am continuat să mă rog să meargă pe urmele acestei senzaţii de foame interioară şi să-L caute pe Domnul.

"În câteva minute plec la studiourile de televiziune", mi-a spus mama într-o după-amiază când m-am oprit să o vizitez. Mă bucur aşa mult că eşti aici. Te rog vino cu mine!"

Nu voiam să merg, căci ştiam că va trebui să ascult unul din discursurile ei asupra hinduismului şi că după aceea se va aştepta să-l comentez, ceea ce n-ar fi fost decât începutul unui litigiu. Nu am avut însă de ales. La televiziune am urmărit-o cum stătea în faţa camerei de luat vederi şi vorbea cu elocinţă despre valoarea practicii Yoga şi a meditaţiei pentru căpătarea păcii interioare. Eram sigur că nu găsise, într-adevăr pacea despre care vorbea. Ştiam din propria mea experienţă, că încercasem să simulez pacea, să mă oblig *să simt* pacea, dar nu reuşisem cu adevărat. Pacea vine doar dintr-o relaţie corectă cu Creatorul - relaţie pe care ea nu o avea încă.

După program, m-a întrebat plină de entuziasm:

"Ei, cum crezi că a fost, Rabi?" Ce mândru aş fi fost de mama dacă aş mai fi fost hindus! Dar acum, zelul ei religios şi realizările ei nu făceau decât să-mi mărească durerea."

"Vorbeşti bine, mamă", am spus eu după ce am şovăit puţin în căutarea cuvintelor potrivite. "Ai o voce bună şi eşti foarte fotogenică."

Dezamăgirea pe care am citit-o în privirile ei, m-a făcut să înţeleg că spera mai mult decât atât. Era destul că evitam discuţiile în contradictoriu. Oare nu va abandona niciodată aparenţa că mă voi întoarce la hinduism?

După ce am absolvit liceul, am început să primesc invitaţii pentru a vorbi în diferite biserici din ţară. Krishna şi cu mine cântam deseori, ne depuneam mărturiile şi predicam. Ne bucuram de fiecare clipă, dar am început să simt că Domnul mă va lua departe de Trinidad. După ce mi-am petrecut mult timp în rugăciune căutând voia Domnului, am avut convingerea tot mai puternică - pe care o împărtăşeau şi Ma împreună cu

mătuşa Revati - că Domnul mă conduce spre Anglia. Mă gândeam demult să merg la o şcoală cu profil medical. Dacă mă făceam doctor, puteam să le spun pacienţilor despre Hristos şi în acelaşi timp aş fi şi de folos omenirii.

"Uite o scrisoare pentru tine de la unchiul Kumar!" mi-a spus mătuşa Revati într-o zi, pe când frunzărea poşta primită. Unchiul Kumar se întorsese la Londra cu câteva luni înainte de a veni mama la Trinidad.

"Mă încurajează să vin la Londra şi spune că pot locui împreună cu el!" am exclamat eu, din ce în ce mai entuziasmat pe măsură ce citeam.

Tocmai petrecusem patru zile în post şi rugăciune căutând voia Domnului, iar aceasta părea confirmarea că el mă călăuzea spre Londra, deşi nu aveam bani pentru bilet. Dacă era voia lui Dumnezeu, va avea El grijă de aceasta.

Pe la începutul lunii februarie în 1967, am auzit de un vapor, *"S.S. Antiles"*, un mare transatlantic francez ce urma să plece spre Londra pe data de 14 a aceleiaşi luni. Am simţit în inima mea o convingere intimă că eu trebuia să fiu pe vasul acela, dar zilele treceau fără vreo confirmare în privinţa banilor. Totuşi, în dimineaţa zilei de 12 februarie, când nu am mai putut aştepta, am plecat la Port of Spain şi am luat un paşaport, apoi m-am dus la Reprezentanţa Britanică ca să mi se pună viza.

"Nu vă putem da viza", mi s-a spus, "până nu aduceţi dovada că luaţi cel puţin o mie cinci sute de dolari cu dumneavoastră."

Eu nu aveam încă nici banii pentru biletul de vapor! La ieşirea din biroul acela aveam bani în buzunar, cât să-mi plătesc biletul până acasă. Când am ajuns mă aşteptau trei cadouri separate, totalizând exact 1500 de dolari. Spre surprinderea mea mama era unul dintre donatori, alături de Lari şi Krishna. Faptul că darurile conţineau exact suma de care aveam nevoie - lucru pe care nu-l pomenisem nimănui - era o confirmare în plus a călăuzirii lui Dumnezeu. În seara aceea, un alt prieten

s-a oferit să mă împrumute cu banii necesari pentru vapor. Aceasta a fost încă o confirmare. Uşile păreau definitiv deschise, acum că aveam la cine să locuiesc la Londra şi aveam şi banii necesari.

"Plec la Londra pe data de 14", am anunţat familia în seara aceea.

"Pe 14? Dar asta înseamnă poimâine! Cum ai să pui totul al punct aşa de repede?"

"Azi mi-am luat paşaportul, iar mâine am să-mi iau biletul şi viza, dacă vrea Dumnezeu."

Nu mi-am dat seama că putea fi atât de greu, ca să obţii viză spre Anglia.

"Îmi pare rău, dar nu vă putem da viza", mi s-a spus verde în faţă, la Reprezentanţa Britanică în ziua următoare. "Dar, domnule, am cei 1500 de dolari pe care mi se cere să-i iau cu mine."

"Asta nu înseamnă că obţineţi automat şi viza."

"Dar, de ce nu?"

Mi-am amintit că guvernul britanic devenea din ce în ce mai restrictiv în privinţa permisiunii de intrare a străinilor. Nu mi-a explicat.

"Îmi pare rău, dar nu pot să v-o dau."

Îmi răsfoise paşaportul, iar acum l-a pus pe tejgheaua dintre noi. Nu l-am ridicat de acolo, ci am privit peste capul lui, afară pe fereastră, rugându-mă în linişte: "Doamne, te rog! rezolvă Tu treaba aceasta!" Luându-mi din nou paşaportul, funcţionarul a pus viza pe el. "Îţi mulţumesc Doamne!" am exclamat în şoaptă. Când m-am întors în seara aceea cu viza şi biletul în mână, am descoperit că Ma şi mătuşa Revati invitaseră vecini, rude şi prieteni pentru a-şi lua rămas bun de la mine. Mama venise din Port of Spain, special pentru această ocazie. Au fost nişte momente emoţionante pentru toţi.

Abia se întorsese mama acasă şi plecam eu. Ma îmbătrânea din ce în ce mai mult şi nu-mi plăcea s-o părăsesc. Mătuşa Revati - cu care mă simţeam atât de aproape în

dragostea lui Hristos - ceilalţi veri care deveniseră creştini, mătuşile, unchii şi verii mei care nu erau creştini, veniseră să mă vadă. Numai unchiul Deonarine care îmi fusese cândva ca un tată, nu venise în seara aceea... Nu voiam să părăsesc pe nici unul dintre ei, dar credeam că Dumnezeu avea un plan cu mine şi că El mă călăuzea. Am ascultat discursurile bine intenţionate, pline de dragoste, majoritatea sincere. Cu lacrimi în ochi, mătuşa Revati mi-a spus că mă iubeşte foarte mult. Ea a povestit cât de bine ne înţelegeam şi a afirmat că va simţi lipsa ajutorului meu în gospodărie. Asta mi-a amintit de alte zile şi L-am lăudat pe Dumnezeu pentru transformarea miraculoasă pe care El o făcuse în fiecare dintre noi; Ma a avut lucruri frumoase de spus; chiar şi câţiva dintre vecinii hinduşi au afirmat că acum mă respectau, pentru că îmi urmăriseră viaţa cu atenţie. Apoi s-a ridicat mama.

"Rabi este unicul meu copil", a început ea, "şi puteţi fi siguri că mă bucur că am un fiu ca el!"

Nu mi-a venit să cred ce auzeam. Ochi mi s-au umplut de lacrimi.

"De când m-am întors în Trinidad i-am urmărit viaţa cu atenţie. Nu pot spune că sunt mulţumită de tot ce am văzut, dar de fapt sunt o admiratoare a lui. Urmărindu-l, am observat că Rabi are ceva special, o lumină care străluceşte în viaţa lui."

Nu era uşor să-mi reţin lacrimile. Faptul că ştiam că mama mea era o femeie care vorbea puţin, m-a făcut să apreciez şi mai mult cele spuse. Nu bănuisem niciodată că gândea astfel despre mine şi am fost profund mişcat. Pentru mine era o încurajare ca să continui să mă rog pentru ea. Ceea ce văzu-se ea nu era virtutea sau lumina mea, ci doar viaţa şi dragostea lui Hristos în mine, datorită naşterii mele din nou. Ceea ce lăudase ea nu mi se datora mie, ci lui Isus care mă schimbase. El mă schimbase pe mine. Of, cât de mult doream ca şi mama să intre în această nouă viaţă, în Hristos!

18

Acolo Unde Răsăritul Întâlneşte Apusul

În Londra viaţa mea urma să ia o întorsătură dramatică, într-o direcţie la care nu m-aş fi aşteptat niciodată. După ce a avut loc, mi-am dat seama că Dumnezeu o plănuise şi El m-a pregătit. Înainte de aceasta, o tragedie a lovit familia noastră din Trinidad şi eu am regretat că nu eram acolo ca s-o mângâi pe Ma.

La scurt timp după ce am ajuns la Londra, a sosit o telegramă care anunţa moartea zguduitoare şi neaşteptată a unchiului Deonarine cu care fusesem cândva atât de apropiat. La fel ca Nana, a murit brusc în urma unui atac de cord. Numai că unchiul Deonarine a avut acest atac fatal când era mult mai tânăr decât Nana, la vârsta de 37 de ani. Ma a suferit foarte mult.

Mai târziu am primit o veste oarecum încurajatoare. Fără să ştie nimeni, unchiul Deonarine avusese o discuţie lungă şi serioasă despre Hristos, cu un tânăr hindus convertit la creştinism. "Te rog, roagă-te pentru mine!" îi ceruse el în

mai multe rânduri. Am aflat de asemenea, că în timpul unei puja ţinute pentru el, unchiul meu s-a ridicat brusc şi a plecat, lăsându-i pe pandit şi pe ceilalţi cu gura căscată şi a refuzat de atunci să mai participe la vreo puja. Speram din toată inima ca unchiul Deonarine să-L fi primit pe Mântuitor, înainte de a fi fost prea târziu. Moartea lui bruscă mi-a reamintit cât de scurtă şi nesigură este, de fapt, viaţa. M-am bucurat că mă predasem deja şi mă încredinţasem în mâna Domnului, ca să facă cu mine orice dorea El.

După ce am lucrat într-o fabrică, am intrat la un colegiu pe care mi l-a recomandat unchiul Kumar pentru studii pre-medicale. Imoralitatea de acolo m-a îngrozit.

Credinţa mea în Hristos a fost cunoscută într-un mod simplu şi neaşteptat. În a doua sau a treia zi de şcoală, la ora de chimie, stăteam în rândul din faţă. Pe acul meu de cravată era scris cu litere clare: "Isus nu părăseşte niciodată". Profesorul s-a oprit brusc în mijlocul cursului şi s-a aplecat în faţă ca să privească mai îndeaproape acul de cravată.

"Isus nu părăseşte niciodată?" a citit el cu voce tare, cu un ton batjocoritor amestecat cu sarcasm şi surprindere. "Chiar crezi *asta?*"

Am răspuns cu voce hotărâtă:

"Da, cred asta din toată inima mea. Isus nu m-a părăsit niciodată până acum."

"Ei, poftim! Cine ar fi crezut?" a exclamat lectorul.

Feţele uimite ale studenţilor păreau să spună: "Este oare posibil să avem în această clasă pe cineva care să creadă în Biblie? Şi este şi un indian din est!" Surprinzătoarea veste a făcut ocolul colegiului, iar eu am devenit un om cunoscut. Nici nu puteam să mă aşez bine la masă, ca să-mi iau prânzul că şi apăreau 15 sau 20 de studenţi - deseori din ţări diferite - care-şi aduceau scaunele şi se aşezau în jurul meu. Începeau îndată şi întrebările: Crezi într-adevăr în Dumnezeu? De ce? Ce crezi despre evoluţie? De ce mai avem nevoie de Dumnezeu, nu a explicat ştiinţa totul? Cum poţi crede într-o

înviere? De ce nu crezi în reîncarnare? Unii voiau să mă şicaneze sau să mă contrazică, dar mulţi căutau cu seriozitate adevărul. Centrându-mi răspunsurile pe Cuvântul lui Dumnezeu, am putut să discut orice subiect despre ştiinţă, religie, politică sau psihologie, cu scopul de a-i câştiga pentru Hristos. Unii L-au primit. Deşi eram ocupat cu studiile şi cu clasa tot mai numeroasă de la şcoala duminicală la care predam, îmi găseam timp să merg regulat în Hyde Park, Piccadilly Circus, Trafalgar Square şi Portobello Road ca să vorbesc despre Hristos cu oricine ar fi ascultat. Astfel am început să cunosc un număr tot mai mare de toxicomani şi am făcut o descoperire neaşteptată: unii dintre ei trăiau sub influenţa drogurilor aceleaşi experienţe pe care le avusesem eu prin Yoga şi meditaţie! I-am ascultat uimit descriind "lumea frumoasă şi plină de pace" în care intrau cu ajutorul LSD-ului, o lume ale cărei culori erau vii, strălucitoare, amestecate, şi ale cărei sunete îmi erau mult prea familiare. Bineînţeles, mulţi dintre ei avuseseră şi experienţe neplăcute datorită drogurilor, dar majoritatea toxicomanilor erau la fel de îndărătnici în ascultarea acestor avertismente, precum fusesem eu odată când practicam Yoga.

"Eu nu am avut nevoie de droguri pentru a avea viziunea altor lumi şi fiinţe ciudate, să văd culori strălucitoare, să mă simt una cu Universul şi să am sentimentul că sunt Dumnezeu", le spuneam eu. "Le-am avut pe toate prin meditaţia transcedentală, dar a fost o minciună, o capcană a duhurilor care puneau stăpânire pe mintea mea atunci când eu îmi relaxam controlul asupra ei. Sunteţi înşelaţi. Singura cale de a găsi pacea şi împlinirea pe care le căutaţi, este prin Hristos." Faptul că eu ştiam despre ce vorbesc ei şi că trăisem toate stările acestea fără droguri, a determinat pe mulţi toxicomani să ia în serios ceea ce le spuneam.

Câteodată, vizitam un prieten dependent de drog în apartamentul lui, pentru a-i vorbi despre Hristos. Într-o zi, mergând la unul din ei am găsit uşa deschisă. Nerăspunzând

nimeni la bătăile mele insistente, am intrat înăuntru. Un radio dat la maxim emitea o muzică rock gălăgioasă şi lumini colorate umpleau toată camera. În mijlocul camerei stătea prietenul meu pe podea, răsucindu-se şi făcând mişcări ciudate (dar pentru mine familiare) cu braţele şi corpul.

"Pat!" am strigat, dar părea la fel de inconştient de prezenţa mea, cum fusese şi tata timp de aproape opt ani.

"Pat!" am strigat tare de mai multe ori, dar a fost imposibil să-i atrag atenţia.

El se afla într-o călătorie a drogului, într-o altă lume, aşa cum fusesem şi eu deseori, numai că prin intermediul Yogăi.

Când am ajuns din nou în camera mea, am îngenunchiat şi am strigat către Dumnezeu pentru prietenul meu. Mă întristase cumplit să-i văd mişcările acelea, exact ca cele ale dansatorilor dintr-un templu hindus. De fapt, Pat începuse să se intereseze de hinduism datorită experienţelor sale cu droguri. Cât de tare mă întrista să-l văd că-şi vinde sufletul şi îşi ruinează trupul în nişte experienţe despre care ştiam că vin de la demoni.

Un alt tânăr toxicoman vizita nişte chiriaşi din clădirea în care se afla apartamentul unchiului Kumar. Îmi plăcea tare mult să-l ascult pe acest strălucit absolvent al Cambridge-ului, un geniu muzical, cântând piesele clasicilor la pianul pe care unchiul Îl ţinea pe coridor. Am avut discuţii lungi şi serioase. Deşi Michael nu studiase niciodată hinduismul şi nici nu avusese nici un contact cu hinduşii - l-am întrebat în mod special acest lucru - concepţiile lui despre Dumnezeu, Univers şi existenţa umană erau exact acelea pe care le avusesem eu pe când eram yoghin. Am fost peste măsură de uimit când mi-am dat seama că prin experienţa cu droguri fusese câştigat de partea filozofiei hinduse.

Pentru că mă preocupau în mod deosebit, am început să petrec tot mai mult timp cu aceşti toxicomani. Am început să mă rog serios pentru ei şi să reflectez la faptul că atâţi

împătimiţi ai drogurilor - deşi nu toţi - au avut aceleaşi experienţe ca yoghinii: ce obţinea unul prin droguri, avea şi celălalt prin meditaţie transcedentală. Am aflat că drogurile produceau modificări ale conştiinţei, identice cu cele trăite în meditaţie, înlesnindu-le demonilor posibilitatea de a le manipula creierul şi de a crea tot felul de trăiri aparent reale care erau de fapt, feste jucate minţii. Aceleaşi duhuri rele care mă conduseseră pe mine spre o meditaţie tot mai profundă, pentru a câştiga controlul asupra mea, se ascundeau evident şi în spatele mişcării narcoticelor în acelaşi scop diabolic. Am început să văd aceeaşi strategie satanică în spatele drogurilor, a meditaţiei, a libertăţii sexuale şi a rebeliunii tineretului exprimată în mişcarea hippy, care tocmai îşi făcea debutul în zilele acelea şi era întrupată într-o anumită muzică, ca cea a formaţiei Beatles sau Rolling Stones. Îmi amintesc de un concert al formaţiei Rolling Stones la care s-au adunat vreo 250.000 de persoane în Hyde Park, după moartea lui Bryan Jones în urma unei supradoze. Erau la fel de îndârjiţi în muzică, cum erau în haşiş şi în LSD.

Cel mai mult m-a surprins să descopăr că filozofia care stătea în spatele drogurilor, rebeliunii şi muzicii rock era în esenţă hinduismul: aceeaşi minciună despre unitatea tuturor formelor de viaţă, vegetarianism, evoluând spre unirea cu Universul şi posibilitatea de a face ce vrei. (Hinduismul propovăduieşte că dharma fiecărui om - regulile de conduită - diferă de la un individ la altul şi trebuie descoperită de fiecare în parte; nu există un cod moral, valabil pentru toţi. Krishna a spus că omul poate alege orice drum pentru a ajunge la el.)

Am descoperit că mii de tineri nu se mulţumeau doar cu drogurile, apelau şi la meditaţia transcedentală şi la diferite alte forme de Yoga. Toată gândirea le era întunecată de misticismul oriental. Aproape toţi au început să accepte reîncarnarea, lucru care punea capăt oricărei credinţe în învierea lui Hristos; cele două sunt absolut opuse. Treptat, şi

cu o neliniște tot mai acută, am ajuns să fiu convins că Satan dirija din umbră o invazie a Occidentului cu misticismul oriental. Vedeam că puțini creștini îi înțelegeau cu adevărat planul și erau pregătiți să lupte împotriva lui. Oare se putea ca Dumnezeu să mă pregătească *pe mine*, un fost hindus, să trag semnalul de alarmă milioanelor de oameni din Occident care cădeau în mrejele filozofiei orientale? Am început să mă rog cu toată seriozitatea în legătură cu acest lucru.

Era limpede că Dumnezeu avea un plan cu viața mea, chiar dacă nu înțelegeam noua direcție în care urma să mă conducă în scurt timp. Era minunat să simt din când în când grija lui Dumnezeu pentru nevoile mele, călăuzirea și protecția Lui de neconfundat. Prima predică creștină pe care o auzisem fusese din Psalmul 23, despre Păstorul cel bun; acum parcă voia să-mi arate că eu făceam parte din turma Lui și eram în grija Lui.

Într-o dimineață trebuia să mă duc la examen, dar nu aveam bani pentru biletul de autobuz sau metrou. După ce m-am rugat pentru acest lucru, m-am dus în stația de autobuz ca de obicei și m-am așezat la coadă. Chiar înainte de a sosi autobuzul, o femeie a venit la mine și mi-a pus în mână o bancnotă de cinci lire, insistând să o accept. Îl câștigasem pe soțul ei pentru Hristos cu câteva săptămâni înainte și ea era recunoscătoare pentru asta. Eu nu-i dădusem nici un motiv să bănuiască că aveam nevoie de bani. Numai Domnul a putut să-i spună și să o aducă acolo tocmai în acele momente.

Într-o altă dimineață când plecam spre școală, am avut impresia că trebuie să mă întorc în camera mea, să mă rog pentru siguranță. Asta am și făcut. După aceea am plecat. Stând la coadă în stație, am simțit că trebuia să urc în autobuzul cu numărul 6 care tocmai sosise, deși numărul cincizeci și doi pe care-l luam de obicei, era doar la câteva secunde în urma lui. Fără să înțeleg de ce, am sărit în el. Abia s-a depărtat autobuzul puțin de stație, când am auzit un scrâșnet groaznic de cauciucuri; am întors capul și am văzut o

maşină scăpată de sub control, intrând direct în şirul de oameni care aşteptau autobuzul. Am sărit jos şi am încercat să ajut. Era îngrozitor. Şi eu ar fi trebuit să fiu unul dintre cei morţi sau răniţi. Deşi îmi părea extrem de rău pentru ei, mi-am exprimat recunoştinţa către Domnul pentru că îmi salvase viaţa. În ziua următoare ziarele prezentau pe larg tragedia - şapte persoane fuseseră ucise, iar şase rănite grav.

Îl ascultam pe Billy Graham la radio, ori de câte ori aveam ocazia, şi îi consideram mesajele stimulatoare şi de mare ajutor. Pe la începutul anului 1970, el a început să anunţe o mare evanghelizare pentru oraşul Dortmund, Germania, care urma să fie retransmisă de televiziunea cu circuit închis pe marile stadioanele a treizeci şi nouă de oraşe - de la Amsterdam la Zagreb - în unsprezece ţări. Dr.Graham a făcut un apel către creştinii din Europa, pentru a se uni în acest mare efort. În timp ce mă rugam lui Dumnezeu să scoată miile de lucrători creştini de care va fi nevoie, am simţit în mine o convingere tot mai adâncă că numai rugăciunea nu era de ajuns. Trebuia oare să părăsesc şcoala şi să merg la Dortmund? Nu prea părea o decizie înţeleaptă. Eram în anul trei şi aşteptam cu nerăbdare să devin doctor.

Mi-au revenit în minte amintiri din acele prime zile emoţionante când am devenit creştin. De la bun început dorisem să vorbesc lumii despre Hristos. Încă de când eram la liceu, mă aşezasem pe genunchi şi cerusem: "Doamne, fă-mă să predic Evanghelia la un milion de oameni." Părea o rugăciune imposibil de îndeplinit, pentru că la vremea aceea nu erau atâţia oameni în tot Trinidadul şi totuşi crezusem cu adevărat că Domnul o va îndeplini. Când Oswald J. Smith organizase nişte întruniri în Port of Spain, am asistat şi eu, amintindu-mi de numele de pe broşura care-mi fusese lăsată lângă pat, la spital. În ultima seară el îi invitase într-o sală de rugăciune, pe toţi cei care voiau să-şi dedice viaţa lucrării pentru Hristos. Răspunseseră câteva persoane prea bătrâne, după părerea mea, ca să mai aibă mulţi ani de la Domnul.

"Eu cred că se află aici un tânăr care este chemat de Domnul, spusese Dr. Smith. Dumnezeu vrea să-l folosească pentru a aduce mii de suflete la Hristos. Îl vom mai aştepta încă un minut." Nimeni nu s-a mişcat. *"Doamne, nu ştiu dacă eu sunt acel tânăr, dar mi-ar place să fiu eu!"* M-am rugat fierbinte, m-am ridicat şi am mers în sala de rugăciune. Când Dr. Smith s-a rugat cu mine, am simţit într-adevăr că voi deveni evanghelist. Eram atât de tânăr pe vremea aceea! Aveam douăzeci şi doi de ani.

Când am auzit chemarea lui Billy Graham, m-am alăturat şi eu rugăciunilor către Dumnezeu, de a scoate mulţi lucrători creştini de care va fi nevoie pentru evanghelizarea din Dortmund. Pe când eram implicat în această mijlocire sinceră, Domnul parcă mi-a spus: "Rabi, acum a venit vremea!" Am răspuns în inima mea: "Da, Doamne! "

Această decizie avea să-mi schimbe întreg cursul vieţii şi am luat-o atât de repede şi de uşor. Învăţasem să mă încred în Domnul şi în inima mea era pace, chiar dacă nu ştiam cu adevărat ce mă aştepta. Ştiam doar că această chestiune fusese stabilită odată pentru totdeauna. Nu voi fi doctor, dar durerea pe care o simţeam renunţând la asta, era mai mult decât compensată de siguranţa că Păstorul cel Bun mă va călăuzi la fiecare pas, chiar dacă făceam doar câte unul odată. În noaptea aceea, am avut din nou visul pe care mi-l dăduse Domnul la scurt timp după ce am devenit creştin. Stăteam pe un câmp verde intens, alături de Isus. Luându-mă de mână, El m-a dus pe un deal acoperit cu iarbă. Când am ajuns în vârf, am văzut pe partea cealaltă a dealului mii de oameni care ne priveau aşteptând ceva de la noi. Arătându-mi mulţimea aceea, Isus a spus: "Predică!". M-am trezit foarte impresionat din acest vis acum, după ce îl visasem a doua oară, simţind că aveam confirmarea de care era nevoie pentru o decizie de o asemenea importanţă.

"Cred că Dumnezeu vrea să mă duc în Germania ca să ajut la întrunirile lui Billy Graham, din Dortmund", i-am spus unchiului Kumar în dimineaţa aceea. "Plec peste câteva zile."

"Dar ce faci cu şcoala, Rabi!" a exclamat el. "Ai să te întorci la timp ca să apuci noul trimestru?"

Cum puteam să-i spun că renunţasem la planurile mele de a mă face doctor, când el fusese atât de entuziasmat de asta?

"Nu sunt sigur", i-am spus, sperând că nu va examina mai îndeaproape problema.

Părea mulţumit. Va fi mai uşor să-i spun totul mai târziu. Adevărata mea îngrijorare era în legătură cu bunăstarea spirituală a celor pe care-i condusesem la Hristos în Londra. Era un oraş atât de dificil pentru tinerii creştini, cu multiplele lui capcane spirituale şi ispite. Nu îmi era atât de uşor să părăsesc aceşti convertiţi care însemnau atât de mult pentru mine, dar ştiam că mă puteam încrede în Domnul care va avea grijă de vieţile lor. Acesta urma să fie un mare pas al credinţei. Din micile venituri pe care le realizam lucrând cu program redus într-o fabrică de încălţăminte de pe Oxford Street, nu reuşisem să pun nimic deoparte, dar ştiam că eram în voia Domnului. Am dat foc câtorva punţi care mă legau de trecut, renunţând la puţinele mele lucruri. Am spus "adio" unchiului meu, Londrei şi caricrei pe care crezusem că am să o încep aici. Cu o valijoară ce conţinea tot ce aveam şi cu bani cât să-mi ajungă pentru cel mult o săptămână, m-am urcat în trenul cu destinaţia Dortmund, fără să ştiu nici măcar un cuvânt în limba germană. În Germania, de asemenea nu cunoşteam pe nimeni. Eram ca un copil mic care pleacă într-o lungă călătorie şi îi încredinţează tatălui său toată grija. Deşi în prima dimineaţă acolo, mă simţeam copleşit de miile de oameni care vorbeau o limbă ciudată şi mergeau grăbiţi pe străzile aglomerate ale oraşului Dortmund, Dumnezeu în mila Lui mi-a îndreptat paşii direct spre biroul "Cruciada lui Graham", deşi nu cunoşteam adresa. La uşa de la intrare am

fost întâmpinat într-o engleză perfectă, de un neamț zâmbitor cu mâna întinsă spre mine, de parcă mă aşteptase:

"Bună dimineaţa! Veniţi tocmai din India?"

"Deocamdată din Londra", am răspuns fericit, "dar sunt un indian răsăritean din Trinidad."

"Unde locuiţi?"

"Noaptea trecută am stat într-un hotel..."

"Oh, dar nu putem permite aşa ceva! Vă vom găsi o locuinţă. Între timp, vom servi prânzul."

Locuinţa s-a dovedit a fi o casă frumoasă, aflată în apropierea unei mari biserici, Marienkirche. Gazda mea, familia Klitschkes, a fost deosebit de amabilă. Am uitat repede că eram străin, pe pământ străin.

Într-o sală care se afla alături de casa familiei Klitschkes, s-a dat o recepţie pentru Billy Graham la care au participat lideri creştini de pretutindeni din Europa. Din fericire am fost şi eu invitat. Printre germanii aceia bine îmbrăcaţi şi prosperi, nu m-am simţit în largul meu, îmbrăcat în singurul meu costum - maro, ieftin şi decolorat, făcut pentru clima tropicală - cumpărat cu ani de zile în urmă, în Trinidad. În ciuda aspectului meu exterior, faptul că eram un fost hindus, m-a făcut dintr-o dată celebru. Mi-au fost înmânate multe invitaţii pentru a vizita biserici de pretutindeni din Europa, să vestesc Cuvântul lui Dumnezeu şi să povestesc cum ajunsesem la Hristos. Era cam mult pentru un ţăran din micuţul Trinidad, mai ales că Dr. von Stieglitz, unul dintre organizatorii întrunirilor din Dortmund, m-a prezentat lui Billy Graham. Ştiind că predicase pe fiecare continent la mai multe suflete decât oricare evanghelist al tuturor timpurilor, că predicase la Casa Albă şi că era prieten cu preşedinţii şi mai marii statului, aproape că mă aşteptam să fie un om mândru, îngâmfat şi distant. Dimpotrivă, era foarte cald, chipeş şi extrem de umil. Mi-a arătat un interes real. M-a întrebat cine eram, de unde veneam şi ce făceam. Înalt şi frumos, a trebuit

să se aplece ca să mă privească în faţă, cu ochii aceia albaştri, limpezi.

"Rabi, am predicat Evanghelia în ţara ta când erai mititel", mi-a spus marele evanghelist.

Cuvintele acelea mi-au rămas întipărite în minte, zile în şir. Omul acesta predicase Evanghelia în ţara mea şi devenise o cauză indirectă a faptului că eram creştin. Unul din cei pe care-i convertise el o condusese pe Molli la Hristos, iar ea fusese cea care mă înfruntase şi mă pusese faţă în faţă cu Evanghelia. Predicase şi în India şi condusese pe mulţi dintre confraţii mei indieni la Hristos; încă mai predica această veste bună în toată lumea. Oare să fie posibil ca prin harul lui Dumnezeu, într-o bună zi să pot predica şi eu vestea bună a dragostei lui Hristos în multe ţări, îndeosebi în India?

Mi se părea că nu pot spera la atât de mult.

În Dortmund, ca şi în India, eram atras de toxicomanii hippy şi ei de mine. Mulţi s-au apropiat de mine cu întrebări despre sensul vieţii şi existenţa lui Dumnezeu şi creadeau că datorită trecutului meu hindus îi puteam ajuta. Din gura lor am căpătat noi dovezi că LSD-ul era deseori un bilet de călătorie în spiritualitatea orientală. La fel ca şi toxicomanii pe care îi întâlnisem în Anglia, tinerii din Germania adoptaseră, de asemenea, filosofia hindusă asupra vieţii. Totuşi, îşi puteau da seama că ea nu răspundea la întrebările lor cele mai profunde şi îmi cereau mie să-i ajut să găsească adevărul. Datorită propriilor mele experienţe din timpul meditaţiei, puteam să le vorbesc toxicomanilor în cunoştinţă de cauză.

Am început să simt nevoia unei educaţii solide. Întotdeauna fusesem împotriva seminariilor, deoarece crezusem că tratau Biblia ca pe un manual, în loc de a fi privită ca fiind Cuvântul lui Dumnezeu, ce putea fi descoperit numai prin Duhul Sfânt. Ştiam că aveam nevoie de un curs sistematic de studiu al Bibliei şi am început să-I cer călăuzire lui Dumnezeu în această problemă.

Predicile lui Billy Graham erau îndrăzneţe, inspirate şi dinamice. Simple şi la obiect, oricine putea înţelege fiecare

cuvânt pe care-l spunea, căci era plin de putere. Pe la mijlocul predicii de deschidere în prima seară a acelor întruniri, Billy Graham a spus deodată:

"Vreau să vă îndemn pe voi tinerii, să mergeţi la un colegiu biblic. Puneţi-vă o temelie bună ca să vă pregătiţi pentru lucrarea la care vă cheamă Domnul."

Cuvintele acestea m-au săgetat, ca şi cum ar fi fost rostite doar pentru mine. Chiar acolo, pe loc mi-am rededicat viaţa Domnului. Mai târziu, când am rămas singur în camera mea, m-am aşezat pe genunchi şi m-am rugat: "Doamne, ia-mă şi foloseşte-mă. Nu-ţi pot plăti pentru mântuire, dar vreau să te slujesc. Pregăteşte-mă să fac ceva care să merite osteneala, care să influenţeze mii de suflete pentru eternitate. Foloseşte-mă, cât mai mult posibil!" Pe când mă rugam, numele "London Bible College" mi-a venit în minte cu claritate, împreună cu convingerea că Dumnezeu voia să mă duc acolo. În ziua următoare am făcut o cerere de înscriere.

Cât am stat în Dortmund, am auzit descori de un tânăr student de la Brake Bible School, din nordul Germaniei, despre care lumea spunea că *trebuia* să-l întâlnesc. "Voi doi, aveţi aceeaşi viziune şi acelaşi drum! " îmi spuneau ei. Heinz Strupler auzea aceleaşi lucruri despre mine. În cele din urmă ne-am întâlnit, dar nici unul din noi nu vorbea limba celuilalt, aşa că am petrecut doar câteva minute împreună, fără să ştim nici unul, nici celălalt că planul lui Dumnezeu era să fim apropiaţi şi folosiţi împreună în slujba Domnului în anii care vor urma. Am fi fost foarte surprinşi să aflăm unde şi când se vor întretăia iarăşi drumurile noastre.

19

Murind, Trăim

Călătorind prin anumite regiuni ale Elveţiei şi Austriei pentru a-mi vizita prietenii întâlniţi la Dortmund, m-am pomenit înconjurat de o frumuseţe mai pe sus de orice mi-am imaginat vreodată. Era primăvară. Copacii dădeau muguri noi şi iarba înverzea. Florì de toate felurile şi nuanţele, cum nu mai văzusem niciodată, îşi etalau culorile pe marginea lacurilor şi în parcuri. Deasupra acestui paradis care dădea mlădiţe, înmugurea şi cânta, se ridicau cu o măreţie tăcută atotprezenţii Alpi învăluiţi de ceaţa iernii şi făceau prin contrast, ca primăvara să pară şi mai încântătoare. Când priveam peisajele - recunoscător lui Dumnezeu, Creatorul şi Artistul fără seamăn - simţeam că am să explodez de atâta bucurie imposibil de exprimat.

Când am ajuns la Zürich - atras de poveştile pe care le auzisem despre toxicomanii care transformaseră orăşelul în Mecca lor - am găsit o adresă ce-mi fusese dată în Dortmund. S-a dovedit a fi o casă pentru bătrâni, la subsolul căreia aveau loc întâlnirile tinerilor hippy. Când am ajuns acolo, un bătrân foarte energic conducea o discuţie în limba germană. După ce

s-a terminat întrunirea, un tânăr m-a întâmpinat în limba engleză:

"Sunt Martin Heddinger", a spus el cu un zâmbet prietenos, aruncând o privire geamantanului meu. "Sper că nu ai unde să stai, pentru că aş dori să vii la noi."

"Nu se supără părinţii?" am întrebat.

"Am să le dau un telefon, să le spun că vii. Le-ar plăcea să locuieşti cu noi, cât mai mult."

Familia Heddinger s-a dovedit a fi la fel de amabilă şi ospitalieră ca şi familia Klitschkes. Ce primire entuziastă mi-au făcut, mie, un străin dintr-o ţară îndepărtată! Am simţit dragostea lui Hristos în ei toţi şi în curând le spuneam părinţilor lui Martin "mami" şi "tati" exact cum le spunea şi el. M-au tratat ca pe propriul lor copil.

La vreo două săptămâni după sosirea mea la Zürich, Heinz Strupler a venit în oraş cu maşina, împreună cu alţi studenţi de la Brake Bible School şi cu logodnica lui, Annelies. Veniseră la Zürich, ca şi mine, să lucreze printre toxicomani. Cât de fericit am fost să descopăr că Heinz îmi împărtăşea interesul pentru aceşti tineri ce fuseseră împinşi de droguri spre misticismul oriental. Era atât de hotărât să recruteze tineri creştini pentru evanghelizarea lumii - şi aceasta era de asemenea, una dintre părerile mele.

"În timpul verilor, cât am fost student la Şcoala Biblică, am lucrat cu Operation Mobilization", mi-a spus Heinz printr-un traducător, gesticulând larg în timp ce vorbea. "Ei organizează pe tinerii din lumea întreagă, care doresc să predice pe străzi, să meargă din uşă în uşă, să vândă Biblii şi cărţi creştine şi să ajute bisericile locale pentru evanghelizarea propriilor ţări. Acum că am absolvit şcoala, vreau să-mi dedic viaţa acestei lucrări. Pentru fiecare este ceva de făcut!" a adăugat el cu vocea tunătoare pe care o folosea când se înflăcăra - lucru care, după cum mi-am dat seama curând, se întâmpla aproape tot timpul.

Deşi avea un ascuţit simţ al umorului şi putea să pufnească în râs pe neaşteptate, faţa lui Heinz revenea repede la expresia ei serioasă, obişnuită, care se potrivea atât de bine cu părul lui blond, ciufulit şi barba tunsă scurt. Rareori întâlnisem pe cineva cu atâta entuziasm clocotitor şi zel arzător pentru Hristos.

"Nu am fost aşa dintotdeauna", mi-a spus Heinz. "Ştii cum sunt elveţienii. Suntem greu de înflăcărat sau de emoţionat. Când am devenit creştin, acum câţiva ani, Hristos m-a schimbat complet. Vreau să ştie întreaga lume, ce poate să facă El."

Şi-a pocnit o palmă cu pumnul, după care a continuat: "Da, vorbesc serios! Trebuie să trezim biserica chiar aici în Elveţia. Majoritatea celor care-şi spun creştini, nu s-au născut din nou. Biserica este mai puternică în Africa - acolo procentajul de creştini adevăraţi este mai mare decât în Germania, Franţa sau Austria."

Heinz era un mare organizator, un om de acţiune care nu lăsa pe mâine ce putea să facă azi. Nu se lansa în lucrare pe baza puterii omeneşti sau a zelului personal, fără cunoaşterea voii lui Dumnezeu şi fără să se bazeze pe puterea Duhului Sfânt. Toţi şapte am petrecut o săptămână în post şi rugăciune, căutând călăuzirea lui Dumnezeu. La sfârşitul acelei perioade eram siguri că Domnul voia să începem o lucrare energică printre acele elemente ale societăţii pe care bisericile din Zürich le ignorau aproape total. Am fost cu toţii de acord să ne punem sub conducerea organizaţiei "Operation Mobilization", ca una din echipele ei. Singurele resurse pe care le-am avut la început, în afară de dragostea pe care o pusese Hristos în inimile noastre, au fost o mică sumă de bani de buzunar şi o maşină "Simca" rablagită, proprietatea lui Annelies, care-i era tot atât de devotată lui Hristos, ca şi Heinz.

În curând am aflat că nu era uşor să recrutezi creştini, tineri sau bătrâni, care să lucreze cu "Operation Mobilization". Prea puţini erau gata să-şi părăsească căminele lor

confortabile şi slujbele bine plătite. Era mult mai uşor să convingi un fost toxicoman sau o prostituată convertită să fie ucenic devotat al lui Hristos, decât să trezeşti pe cineva crescut în biserică. De fapt, în primele zile am avut probleme până şi cu intrarea în biserici. Unii pastori credeau că vrem să le furăm tinerii, deoarece mulţi dintre cei care intrau în contact cu noi, plecau în şcoli biblice sau în misiuni. Oricum, majoritatea pastorilor erau dornici să vin la ei în biserici pentru a le povesti pe scurt, cum mă întorsesem de la hinduism la creştinism - dar numai puţini creştini voiau să audă o provocare care să-i determine să-şi schimbe traiul lor uşor. Povestirea mea tocmai asta făcea.

De când am sosit la Zürich, am lucrat zi şi noapte. În timpul zilei mergeam câte doi sau trei în baruri şi în special în speluncile hippiştilor, încercând să-i convingem pe aceşti tineri să renunţe la alcool, droguri şi imoralitate, împărtăşindu-le vestea bună că Hristos le va da puterea să o facă, dacă Îl vor primi. Ne-am găsit în curând în compania prostituatelor, homosexualilor şi criminalilor, deoarece toxicomanii se orientau deseori spre asemenea ocupaţii pentru a-şi finanţa năravul. Ce bucurie era să vedem vieţile ruinate transformate prin puterea Duhului Sfânt al lui Dumnezeu!

În fiecare seară, când unii dintre tinerii pe care îi întâlneam pe străzi se adunau în subsolul acela, le împărtăşeam cum şi de ce devenisem creştin, precum şi mesajul simplu al Evangheliei. Martin Heddinger era interpretul meu. Când se termina întrunirea, trăgeam mesele la perete şi îi lăsam pe tineri hippy să se întindă pe podea, căci mulţi nu aveau unde să doarmă. Am petrecut deseori noaptea acolo, cu câte 30 sau chiar mai mulţi. A fost o experienţă cumplită datorată duhoarei copleşitoare - unii nu făcuseră baie de luni de zile - şi a nebuniei, căci mai erau câte unii care făceau crize datorită LSD-ului şi îşi pierdeau controlul. Pentru mulţi dintre aceşti tineri, Zürich-ul era doar o scurtă oprire pe drumul lung al drogurilor care-i ducea prin Turcia, Iran, Afganistan, Pakistan

şi în cele din urmă pe frumoasa plajă din Goa, de pe coasta de vest a Indiei. Unii sperau să se stabilească într-un templu hindus ca să studieze sub îndrumarea unui guru, alţii aveau înclinaţii spre Zen şi alte forme ale budismului. Rezultatul urma să fie acelaşi; credinţa în reîncarnare şi robirea minţilor lor de către duhurile rele. Mulţi nu mai reveneau niciodată în odiseea lor; mureau în urma supradozelor şi a bolilor de pe drum. Paradisul pe care sperau să-l găsească în India, se dovedea a fi însăşi poarta iadului!

Am simţit o mare responsabilitate împărtăşindu-le cum mă scăpase Dumnezeu de aceeaşi minciună satanică în plasa căreia căzuseră şi ei. Cât de mult am încercat să-i conving să-şi deschidă inimile lui Hristos! Unii răspundeau în faţa acestei cereri, alţii nu. Toţi păreau fascinaţi să asculte cum şi de ce, un hindus religios devenise un ucenic al lui Isus Mesia. Mi-am petrecut zilele şi nopţile vorbind cu fiecare în parte, prezentându-le argumente raţionale din Biblie şi din experienţa noastră comună, încercând să le explic că drogurile şi meditaţia nu făceau decât să deschidă uşile minţilor lor pentru duhurile rele; cele mai frumoase experienţe pe care le vor trăi prin LSD sau meditaţie, nu erau decât trucuri ale demonilor pentru a-i ademeni să meargă mai departe. Nu era uşor să-i convingi pe cei care erau deja prinşi în gheara deşteptei înşelătorii.

De multe ori simţeam că se rupe inima în mine. Nu am să-l uit niciodată pe Peter, un băiat strălucit provenind dintr-o familie bogată, care îşi ura tatăl şi voise să-l ucidă pentru că nu-l interesau afacerile, succesul, casele, maşinile şi plăcerea. Peter ştia că viaţa înseamnă mai mult decât asta, dar nu era mai dispus să renunţe la droguri şi imoralitate, decât fusese tatăl lui să renunţe la materialism. După ce a încercat la început să fie ateu, Peter devenise în cele din urmă convins de realitatea copleşitoare că Dumnezeu există şi că Isus este Mântuitorul. Şi totuşi dădea mereu înapoi când venea momentul să se predea cu adevărat. Am discutat cu el ore

întregi prezentându-i argumente şi încercând să-l conving să-L primească pe Isus. Într-o seară i-am cerut să nu mai amâne deloc.

"Peter, toate argumentele tale intelectuale sunt doar o scuză", i-am spus. Problema ta nu este de natură intelectuală, ci morală. Tu cunoşti adevărul şi trebuie să iei o hotărâre, dacă să trăieşti acest adevăr sau nu. Eu nu pot hotărî în locul tău. Chiar în momentul acesta, fără Hristos, viaţa ta nu are nici un scop şi nici un sens. Tu trebuie să hotărăşti dacă mergi la şcoală sau nu, dacă să accepţi o slujbă, dacă să urăşti sau să iubeşti...şi tot tu trebuie de asemenea să hotărăşti dacă Îl primeşti sau respingi pe Hristos. Alegerea este între Hristos şi Satan. Între viaţă veşnică şi moarte veşnică. Este o decizie de la care nu te poţi eschiva. Nu există teren neutru. Trebuie să te hotărăşti."

În ziua următoare Peter şi-a pus pistolul la tâmplă şi şi-a zburat creierii. Vestea depăşea puterea mea de a suporta. Se sinucisese din cauza a ceea ce îi spusesem eu? A fost greşit modul meu de abordare? Ar trebui, oare, să mă opresc, să nu mai lucrez cu aceşti tineri toxicomani? Eram atât de descurajat, încât nu am putut predica câteva zile în şir. Eram în agonie, bântuit zi şi noapte de amintirea sinuciderii lui Peter şi de posibilitatea ca eu să-l fi împins spre ea. Treptat, după multe ore de rugăciune, Domnul mi-a arătat că eu îi oferisem lui Peter viaţa, nu moartea. Toţi cei care îl respingeau pe Hristos alegeau moartea, chiar fără să-şi pună pistolul la tâmplă. Mulţi se auto-distrugeau datorită drogurilor, alcoolului şi perversiunilor sexuale. Dar mulţi alegeau noua viaţă în Hristos. Nu ar fi ajutat pe nimeni dacă tăceau, ori dădeau impresia falsă că decizia nu era urgentă.

Amintirea lui Peter continua să mă doară. Am văzut expresia lui de om hăituit pe feţele multor tineri. Există un rău înfiorător, de o putere covârşitoare care mână aceste suflete chinuite. Eram sigur că demoni, ca aceia care ne bântuiseră casa şi îmi subjugaseră viaţa, îl influenţaseră pe Peter să se

sinucidă. Se lăsase în puterea lor când Îl respinsese pe Hristos. Aveam zilnic dovada puterii drăceşti, care lucra prin narcotice şi misticismul oriental. Într-o noapte stăteam cu doi prieteni lângă clădirea al cărei subsol îl foloseam pentru întruniri. În seara aceea subsolul era gol. Încercam să discutăm cu un tânăr toxicoman pe care-l chema Raymond - încercase să se sinucidă de două ori - şi care în seara aceea părea că-şi pierduse orice control. Cu trei săptămâni înainte insistasem foarte serios să renunţe la droguri şi să-l primească pe Hristos. Îşi bătuse joc de mine. Acum, în timp ce stăteam de vorbă toţi patru, Raymond m-a tras brusc în pivniţă şi a încuiat uşa în urma noastră, înainte de a-mi da seama de ceea ce se întâmplă. Era mult mai mare şi mai puternic decât mine, iar eu nu puteam să-l opresc, din punct de vedere fizic. Odată zăvorâtă uşa, a început să mă strângă de gât. Cu toată puterea lui delirantă, nu am simţit nimic. Zăpăcit de acest miracol, s-a retras pentru moment. M-am îndreptat spre uşă să o deschid, dar Raymond a sărit asupra mea ca un tigru.

"Eu sunt Satan!" a urlat el sălbatic. "Satan este în mine!"

M-a trântit de uşă şi a început să se uite în jur după o armă. A luat o sticlă mare, grea, plină cu sirop de fructe pentru băuturi răcoritoare şi s-a îndreptat spre mine zicând:

"Eu sunt Satan! Nu mişca, sau am să-ţi trântesc sticla asta în mutră!"

A ridicat sticla deasupra capului, gata s-o arunce. În mintea mea nu exista nici o îndoială că Raymond era posedat de demonii intraţi în el în timpul "excursiilor" sub influenţa drogurilor. Şi eu, prin meditaţie, fusesem posedat de duhurile rele când îmi dăduseră puterea aceea supranaturală de a flutura o halteră, ca pe un băţ, spre capul mătuşii mele. Forţa fizică pe care o demonstra Raymond era uluitoare. Eu ştiam că puterea pe care o avuseseră demonii asupra mea, fusese înfrântă în momentul în care intrase Hristos în inima mea.

"Dacă eşti Satan", am răspuns ferm, "atunci nu am să te ascult, pentru că eu îi aparţin lui Hristos."

Am făcut un pas spre el. În acelaşi moment a aruncat sticla spre mine, cu toată puterea. Am văzut-o îndreptându-se spre mine ca fulgerul şi m-am rugat în linişte lui Dumnezeu, să mă apere. Nici nu am avut timp să mă feresc. Aşteptam ca sticla să mă lovească în faţă, dar în momentul următor, s-a izbit de uşa din spatele meu. Am simţit curentul de aer pe care l-a produs şi am văzut-o ocolindu-mă, ca şi cum ar fi fost deviată de un scut invizibil.

"Raymond, Isus te iubeşte şi vrea să te ajute", i-am spus îndreptându-mă încet spre el. "Isus este Biruitorul. Cer eliberarea ta în Numele Domnului Isus Hristos."

Demonii care erau în el nu au putut să suporte Numele lui Isus. Raymond şi-a pus mâinile la urechi şi a început să alerge prin încăpere ţipând:

"Nu! Nu!"

Am putut să deschid uşa şi să-i las pe cei doi prieteni să intre înăuntru. Imediat ce au intrat, Raymond a luat un scaun şi l-a ridicat deasupra cu intenţia de a-mi sparge capul.

"În Numele lui Isus, dă drumul scaunului!" i-am poruncit. Scaunul a căzut jos. Acum era sălbatic de-a binelea. A ridicat o plită portabilă grea şi a luat drept ţintă capul meu când, i-am spus din nou:

"În Numele lui Isus, pune-o jos!" Plita i-a căzut din mâini. Am început să ne rugăm cu ardoare, cerându-i lui Dumnezeu să lege duhurile care îl posedau pe Raymond şi să le scoată afară. El a alergat într-un colţ şi s-a ghemuit acolo, ca un animal, scoţând sunete ciudate. Am continuat să ne rugăm cu credinţă în Numele lui Isus Hristos, Domnul nostru. Deodată Raymond a strigat:

"A ieşit ceva negru din mine, dar mai este unul înlăuntru!"

A căzut pe genunchi şi a început şi el să se roage. Am continuat să cerem biruinţă în Numele Domnului Isus Hristos. În cele din urmă Raymond a strigat:

"A ieşit! A ieşit!" A început să plângă ca un copil.

"Te rog iartă-mă, Doamne", a strigat el, "pentru drogurile pe care le-am luat şi pentru viaţa de homosexual pe care am dus-o."

Se părea că-şi câştiga banii pentru narcotice, prin acte homosexuale. Prin harul lui Dumnezeu, Raymond a devenit un om nou. Metodele noastre au şocat pe creştinii din Zürich.

"Evangheliştii spun că pământul de aici este prea tare!" ne-a reamintit Heinz într-o zi, cu o lucire în priviri. "Bisericile independente spun că nu-i poţi câştiga pe aceşti hippişti, toxicomani, homosexuali şi prostituate, pentru Hristos. Biserica de stat spune că nu este necesar - dacă au fost botezaţi când erau mici şi confirmaţi - la sfârşit vor fi în regulă."

"Ha!" a pufnit într-un râs scurt. "Dar Dumnezeu ne-a spus să ieşim pe străzi şi să-i câştigăm pentru Hristos. Ei spun că asta nu se poate face. Numai Armata Salvării o face aici. Vor vedea ei ce poate să facă Dumnezeu."

Zilnic vedeam noi dovezi că "...la Dumnezeu, toate lucrurile sunt cu putinţă!" Predicam la sute de persoane în faţa gării, unde convergeau patru străzi. La aceste întruniri, era o adevărată plăcere să vezi cum vin în faţă acei elveţieni impasibili, la invitaţia noastră de a-L primi pe Hristos. Ştiam că nu zelul, talentul sau hotărârea noastră erau la lucru, ci Duhul lui Dumnezeu. Parcă eram doar nişte observatori care priveau o revoluţie ce căpăta avânt. Un hipist înrăit care fusese transformat de Hristos şi eliberat de sub influenţa drogurilor şi-a exprimat recunoştinţa, dându-ne vechiul lui Volkswagen. Făcea atâta zgomot încât l-am numit "Thunderbird", dar ne era de mare ajutor în lucrare. Când unul din liderii toxicomanilor hippişti l-a primit pe Hristos şi a fost botezat în lac, a fost mare zarvă la Zürich. Pe măsură ce vestea s-a răspândit, au venit tineri din toate bisericile, unii din curiozitate iar alţii ca

să ne ofere ajutorul lor. O tânără femeie, stimulată de chemarea noastră la ucenicie, ne-a dat toate economiile ei, pe care le-am folosit ca să cumpărăm un microbuz Volkswagen de ocazie. Aceia al căror creştinism nu a fost real şi personal, au fost deseori convertiţi de hippişti să ducă felul lor de viaţă: droguri, misticism, promiscuitate sexuală şi perversiuni. Cât de limpede vedeam adevărul din cuvintele lui Pavel: "Îmbrăcaţi-vă cu toată armătura lui Dumnezeu...căci noi nu avem de luptat împotriva cărnii şi a sângelui, ci împotriva căpeteniilor, împotriva domniilor, împotriva stăpânitorilor veacului acestuia!"

Eram antrenaţi în această luptă zi şi noapte şi am văzut multe cazuri, care păreau fără speranţă, ale unor oameni care erau cu adevărat legaţi de mâini şi de picioare de către puterile întunericului - cum au fost rezolvate prin puterea lui Hristos. Nici unul din cei care-şi deschiseseră inimile pentru El, nu a fost părăsit în robia viciilor şi a perversiunilor care le subjugaseră vieţile ani de zile.

Certurile dintre teologii liberali şi evanghelici, nu aveau nici o noimă. În fiecare zi vedeam în viaţa reală demonstraţia faptului că Isus Hristos este într-adevăr *singura Cale*. Nimic altceva nu putea aduce eliberarea totală de care era nevoie.

Când am ars idolii în acea memorabilă zi, am început să înţeleg că Hristos nu murise doar ca eu să fiu eliberat, ci şi pentru ca să-l desfiinţeze pe vechiul Rabi şi să-mi dea o viaţă nouă. Încetul cu încetul această înţelegere şi trăirea ei s-a aprofundat. În Hristos murisem faţă de tot ceea ce fusesem cândva. Prin învierea Lui, El venise să locuiască în mine. Acesta era secretul noii mele vieţi pe care îl vedeam acum la lucru în vieţile multora dintre cei care nu avuseseră înainte nici o speranţă. Treptat, am început să înţeleg că noua viaţă care izvorăşte din moarte - o întreagă nouă creaţie, prin moartea şi învierea lui Hristos - era tema Bibliei de la Geneza până la *Apocalipsa*, măreţul plan pentru împlinirea căruia Dumnezeu lucrase încă de la căderea lui Adam şi a Evei. Hristos nu

murise doar pentru a restaura paradisul pierdut al Edenului. Rasa umană ar fi eşuat din nou. Hristos se ridicase din morţi ca să trăiască în noi, creând o nouă rasă de oameni născuţi din nou, ale căror inimi deveniseră tronul Lui, aducând Împărăţia Lui în noi. Luni întregi am meditat la versetul din Galateni 2:20: *"Am fost răstignit împreună cu Hristos şi trăiesc...dar nu mai trăiesc eu, ci Hristos trăieşte în mine!"* Am înţeles că această afirmaţie era deosebit de adevărată.

Scrierile unor oameni ca Andrew Murray, A. W. Tozer şi Oswald J. Smith, erau de mare ajutor în aprofundarea acestei înţelegeri. Prin cărţile lor am văzut mai limpede ca oricând, diferenţa dintre încercarea de retragere din lume a călugărilor budişti şi a yoghinilor hinduşi şi viaţa crucificată şi puterea învierii aflate la îndemâna credinciosului prin Hristos. Suprimarea dorinţelor fizice pe care o practicase tatăl meu nu era calea cea bună. Exista o singură cale a biruinţei asupra păcatului, în Hristos Isus. Am găsit această idee exprimată foarte bine în scrierile lui Tozer.

> Au fost unii care au crezut că pentru a se retrage de pe calea rea, era nevoie să se retragă din societate; aşadar, ei au res-pins toate relaţiile umane naturale în lupta pentru înăbuşirea poftelor cărnii. Nu este conform Scripturii să crezi că natura bătrânului Adam poate fi supusă astfel... Ea nu cedează la nimic altceva, decât la Cruce.
>
> ...noi vrem să fim mântuiţi, dar insistăm să moară numai Hristos. Noi rămânem împăraţi în micuţa împărăţie a sufletului omenesc şi purtăm coroana înzorzonată, cu toată mândria unui Cezar...
>
> Dacă nu vom muri, carnea noastră necrucificată ne va fura curăţia inimii, caracterul asemănător cu cel al lui Hristos, înţelegerea spirituală, rodirea."[1]

---

1 A.W.Tozer, The Root of the Righteous
(Harrisburg, PA: Christian Publications Inc., 1955) pag. 65-66

Cu cât am trăit mai mult viaţa lui Hristos în mine, cu atât mai clar am văzut greşeala pe care o făcusem atât eu, cât şi tata. Dăruirea de sine, practicată în misticismul oriental de toate felurile, era bazată pe credinţa eronată că singura problemă a omului este gândirea greşită şi că este nevoie doar să "realizeze" că este una cu Dumnezeu. Dacă aş fi fost cu adevărat Brahman, ar fi trebuit să ştiu încă de la început. La ce ar fi folosit să "realizez" încă o dată, ceea ce cunoscusem deja şi uitasem? Cu siguranţă că aveam să uit din nou. Aceasta nu era o soluţie, ci o minciună de-a lui Satan calculată să orbească oamenii, astfel încât ei să nu vadă că păcatele lor i-au despărţit de Dumnezeu. Nu se poate rezolva o problemă, doar negând-o. Moartea lui Hristos pentru păcatele noastre ne-a oferit o soluţie reală: iertarea de care aveam nevoie pentru a fi împăcaţi cu Dumnezeu; învierea ne oferă o viaţă nouă care nu se va sfârşi.

Dacă suntem gata să murim pentru Hristos, acceptând moartea lui pentru noi, atunci - şi numai atunci - putem trăi cu adevărat. Cât de recunoscător eram că murisem în Hristos, faţă de toate ambiţiile mele egoiste! Rugăciunile mele nu îi cereau lui Dumnezeu să binecuvânteze planurile mele; ele deveniseră un mijloc de supunere şi învăţare a voii Lui. Crezând în Cuvântul lui Dumnezeu, am făcut promisiunea să nu permit înfrângerea în viaţa mea de creştin. Vedeam atât de clar că Hristos murise pe cruce ca să-mi dea biruinţa! Dumnezeu m-a făcut să înţeleg acest lucru mai ales cu ajutorul versetului: "În toate aceste lucruri, noi suntem mai mult decât biruitori prin Acela care ne-a iubit..." Versetele care îl urmează pe acesta au devenit, de asemenea, o sursă de mare putere interioară: "Căci sunt bine încredinţat, că nici moartea, nici viaţa, nici stăpânirile, nici puterile, nici lucrurile de acum, nici o altă făptură, nu vor fi în stare să ne despartă de dragostea lui Dumnezeu care este în Isus Hristos, Domnul nostru."(Romani 8:37-39) Am crezut asta din toată inima mea.

20

"Viaţă Nouă"

În fiecare vacanţă - de Crăciun, de Paşte şi vara - mă întorceam în Zürich să ajut la lucrarea de acolo. Subsolul acelei case pentru bătrâni a fost dat echipei noastre în primăvara anului 1971. Creştinii din Zürich - în majoritate tinerii pe care îi formam - au donat materiale, timp şi bani ca să renoveze şi să decoreze spaţiul acela încăpător şi să-l transforme într-o cafenea creştină. Voiam să facem să arate cât mai atractiv posibil, astfel încât să vină cât mai mulţi tineri să audă despre Hristos. La vremea aceea participau cam o sută cincizeci de credincioşi la grupele de ucenicie pe care le îndrumam, iar unii dintre ei ne ajutau la treabă. Toţi au crezut de cuviinţă că ar trebui un nume nou pentru cafeneaua noastră. Numele care a primit cele mai multe voturi, a fost "Viaţă nouă". Nu există o descriere mai bună pentru ceea ce mi se întâmplase sau pentru transformările pe care le vedeam la atât de mulţi toxicomani, criminali de toate felurile şi chiar prostituate şi homosexuali. Mulţi alţii care au crezut că sunt creştini, doar pentru că fuseseră botezaţi în copilărie şi crescuţi conform tradiţiilor bisericeşti, veneau să-L cunoască în mod personal pe Hristos

şi au fost transformaţi şi ei. Deşi Biserica de Stat avea multe de oferit, mulţi dintre pastori predicau o Evanghelie diluată. Creştinismul era mai mult o tradiţie culturală, decât o relaţie personală şi o umblare cu Dumnezeu prin Isus Hristos.

Ca rezultat al rugăciunilor şi experienţei noi, am adoptat nişte principii. Unul dintre ele era acela că nu vom solicita niciodată donaţii, nu vom lua daruri la întrunirile noastre şi nu vom spune niciodată, nimănui, care sunt nevoile noastre. Ne vom încrede, nu în oameni, ci în Dumnezeu. Dacă primeam ajutor de la cineva, voiam să fie pentru că ei îi răspunseseră Lui şi nu vreunui apel din partea noastră. Un alt principiu a fost acela de a fi motivaţi doar de dragostea lui Hristos. Din dragoste Îşi dăduse Dumnezeu Fiul, iar Hristos a murit pentru păcatele noastre pentru că ne iubea. Ne-am rugat să ne ajute Dumnezeu, să predicăm pe Hristos şi să-L servim din dragoste şi nu pentru că aşteptam vreo răsplată în cer. II Timotei 2:2, exprimă cel de-al treilea principiu al nostru: *"Şi ce ai auzit de la mine în faţa multor martori, încredinţează la oameni de încredere, care să fie în stare să înveţe şi pe alţii."*

Am înţeles că prima noastră îndatorire era să facem ucenici care, la rândul lor să poată câştiga pe alţii şi să-i înveţe.

De la bun început am înţeles că la nevoile de bază ale trăirii creştine, era educaţia biblică solidă şi învăţarea hotărâtă. Convertiţii trebuiau să ştie în ce credeau şi de ce. Una era să începi viaţa creştină cu entuziasm şi alta era să creşti tot mai puternic în credinţă, zi de zi, şi să-i câştigi şi pe alţii pentru Hristos. Noua bucurie putea dura zile şi chiar săptămâni, dar când umblarea devenea dificilă iar prietenii încercau să îi întoarcă la vechile căi, tentaţia de a mai avea nişte legături sexuale nepermise sau de a mai lua droguri, devenea covârşitoare. Este nevoie de mai mult decât de entuziasm ca să treci prin încercări adevărate şi prin bătăliile vieţii. Noi am pus accent asupra faptului că Hristos nu venise

doar ca să ia oamenii în rai, ci ca să schimbe felul lor de viaţă de pe pământ, aici şi acum, că El se aştepta ca ucenicii Lui *să-L asculte*, nu doar să creadă în El. Noi îi învăţasem ceea ce spusese Hristos: *"Dacă voieşte cineva să vină după Mine, să se lepede de sine, să-şi ia crucea şi să mă urmeze."*(Matei 16:24) Noi făceam ca acest mesaj să fie limpede ca cristalul.

Heinz şi Annelies, care se căsătoriseră la scurt timp după ce veniseră la Zürich, îşi foloseau micul lor apartament cu trei camere pentru "spaghetti evangelism", invitând tineri de pe stradă la *cină şi discuţii*.

În cele din urmă lucrarea a luat proporţii şi ne-am mutat într-o casă veche uriaşă, cu patru etaje şi patrusprezece camere. Aceasta a devenit reşedinţa permanentă a echipei şi căminul temporar pentru sute de tineri hippy, care stăteau acolo o noapte, două, sau trei şi aveau astfel ocazia să asculte despre Hristos. Mulţi au renunţat la planurile lor de a urma traseul narcoticelor spre India şi s-au întors ca să-şi ceară iertare de la părinţii pe care îi urâseră atât de mult, dar pe care îi iubeau acum cu dragostea lui Hristos. Casa aceea preţioasă de pe Moehrlistrasse, unde a început prima noastră şcoală de ucenicie în 1972, a devenit în curând neîncăpătoare. În 1973 am început - în ceea ce fusese cândva o mare casă pentru pensionari - cursurile cu prima clasă a unei şcoli biblice de trei ani, ce punea mare accent pe învăţarea practică. Alegeam cursanţii după ce îi observam îndeaproape în misiunile din timpul verii. Aproape toţi s-au dedicat serviciului creştin permanent. Cam şase luni din anul al treilea erau afectate lucrării evanghelice practice în unul din cele câteva oraşe ale Europei unde aveam echipe. Fiecare echipă se încredea în Domnul pentru nevoile ei, iar legăturile ei cu "New Life Fellowship" erau de natură spirituală, nu organizatorică. În 1974 ne-am mutat într-o locuinţă mare din satul Walzenhausen, care se afla deasupra Lacului Constance în nord-estul Elveţiei. La picioarele noastre se vedea panorama unor părţi ale Germaniei, Austriei precum şi a Elveţiei. Era sublim!

Întreaga echipă mi-a împărtăşit preocuparea de a contracara influenţa religiilor orientale care se răspândeau atât de iute în Occident.

De când devenisem creştin, am observat cu adâncă îngrijorare accelerarea rapidă a unei influenţe orientale puternice, dar în mare parte necunoscute, asupra occidentalilor de inteligenţă medie. Această invazie a religiilor orientale a influenţat subtil, dar foarte mult, aproape fiecare domeniu al societăţii occidentale. Prin eforturile premeditate ale învăţătorilor hinduşi şi budişti, cum ar fi Vivekananda, Aurobindo, Shri Chinmoy (care conduce meditaţiile în Statele Unite,la New York) şi foarte influentul Dalai Lama, au fost înfăptuite schimbări semnificative în gândirea, credinţa şi stilurile de viaţă occidentale. Milioane de oameni, literal vorbind, au acceptat presupunerile orientale, inclusiv karma, reîncarnarea şi vegetarianismul din motive religioase; acestea nu includ alte milioane care s-au implicat în nenumăratele secte hinduse sau budiste, cum ar fi mişcarea Hare Krishna, Self-Realization Fellowship a lui Yogananda, Divine Light Mission, Nichiren Shoshu şi numeroasele grupuri "Mind Dynamics", înrudite prin controlul asupra minţii.

În calitate de fost hindus care călătorea mult în Occident, am fost uimit să observ că nu numai rosicrucianismul şi francmasoneria au rădăcini hinduse/budiste, ci aproape toate sectele occidentale cu autoritate şi respectate - precum Christian Science, Science of Mind, Religious Science - iar unitatea este un amestec sincretic de erezie hindusă şi creştină. Chiar şi Biserica Mormonilor născută în America, cu o "imagine creştină" este întemeiată pe concepte fundamentale hinduse, cum ar fi credinţa în existenţa anterioară a sufletului, multitudinea de dumnezei şi învăţătura că dumnezeirea este scopul suprem al umanităţii.

Simţindu-mă răspunzător să dau în vileag hinduizarea societăţii occidentale, am început să vorbesc publicului mai deschis, să-i avertizez pe cei care erau atraşi de Yoga,

meditaţie şi de alte forme ale misticismului oriental, asupra capcanei periculoase în care căzeau. Au început să-mi vină invitaţii să vorbesc la colegii şi universităţi, să fac studii comparative religioase şi mistice, sau să fac deosebirea dintre creştinism şi hinduism sau alte religii orientale. Până la urmă prezentam problema din ambele puncte de vedere. Am primit invitaţii să vorbesc şi în alte ţări, deci nu mai puteam să mă limitez la Europa. Spre sfârşitul anului 1972 - pe când eram în Israel, etapa de mijloc a unui tur prin mai multe ţări - m-am simţit călăuzit de Dumnezeu, să iau avionul spre Trinidad pentru a face prima vizită de când părăsisem Londra. Deşi biletele fuseseră vândute la toate zborurile şi se aştepta mult datorită traficului aglomerat pe timp de vacanţă, prin harul Domnului am obţinut un loc de la Tel Aviv la Londra şi de acolo altul până la Port of Spain fără întârzieri serioase. Un prieten cu care m-am întâlnit la aeroport când am coborât din avion, m-a dus cu maşina direct la bătrâna mea casă. Mi s-a părut că trăiesc o minune când am urcat scările şi am intrat în sufragerie, cu aproape 15 minute înainte de miezul nopţii. Era ajunul Crăciunului.

"Rabi! Acesta este un dar de la Dumnezeu!" a exclamat Ma. "L-am rugat să te trimită aici de Crăciun!" Ce întâlnire după şase ani!

Ma era mult mai bătrână şi părea mult mai neputincioasă decât atunci când plecasem, dar tot Îl lăuda pe Dumnezeu şi era tot o mărturie vie a lui Hristos. Am petrecut momente plăcute rugându-ne şi discutând împreună despre Cuvântul lui Dumnezeu, amintindu-mi de acei ani de început, când abia devenisem creştini. După toţi aceşti ani nu puteam uita schimbarea pe care o produsese Hristos în familia noastră şi în viaţa fiecăruia dintre noi. A fost o mare bucurie să-mi văd vechii prieteni, indiferent că erau creştini sau hinduşi şi am avut privilegiul de a predica Evanghelia în tot Trinidadul şi în alte părţi ale Indiilor de Vest.

La scurtă vreme de la întoarcerea mea în Europa, mi-a sosit vestea că Ma fusese grav bolnavă. Zăcuse câteva săptămâni şi pentru moment părea că se va face bine, apoi am fost înştiinţat că plecase la Domnul. De-a lungul întregului serviciu de înmormântare nu s-a auzit nici unul din bocetele ce însoţiseră morţile lui Nana şi ale tatălui meu şi care marcau întotdeauna, trecerea în nefiinţă a unui hindus. Noi ştiam că era cu Hristos într-o nouă dimensiune a vieţii, nu reîncarnată în vreun alt trup ca să-şi reia ciclul durerii şi al suferinţei aici, pe pământ. I-am mulţumit lui Dumnezeu că mi-a oferit posibilitatea acestei ultime vizite la Ma, înainte ca El s-o ia dintre noi. Amintirea vieţii ei creştine şi a multor ore pe care le petrecuse pe genunchi în rugăciune, vor rămâne pentru mine un stimulent şi un motiv de inspiraţie, pentru a continua să-L urmez pe Hristos din toată inima, aşa cum mă încurajase ea în timpul ultimelor zile petrecute împreună.

La sfârşitul anului 1975, unul din visele mele a devenit în sfârşit realitate. Cinci membri ai comitetului şi 18 studenţi, am plecat în prima noastră campanie de evanghelizare în Orient. Unul dintre obiectivele noastre era să formăm tineri care să se ducă în ţări ca Pakistan şi India, să poarte mesajul lui Hristos. Noi oferim burse pentru a selecţiona tineri studenţi, încă din timpul studiilor la colegii biblice, seminarii şi universităţi în India şi în alte părţi ale Asiei. Unul din obiectivele acestei călătorii era să închei programe în vederea acestei evanghelizări.

În Iugoslavia, două din cele trei microbuze Volkswagen au fost oprite, iar pasagerii arestaţi pentru distribuire de literatură creştină. După câteva ore au fost eliberaţi şi ne-am continuat drumul spre Orient. Când am străbătut Turcia, am avut bucuria de a predica prima oară într-o ţară musulmană şi am văzut pe mulţi dintre ei primindu-l pe Hristos. La Istanbul a fost deosebit de încurajator pentru mine să stau în casa unei tinere perechi, care devenise creştină la Zürich cu trei ani în urmă şi să văd că Îl serveau pe Domnul şi creşteau în

credinţă. Tânărul bărbat făcea parte din una dintre cele mai bogate familii din Turcia. Trăise ca un desfrânat cu o tânără franţuzoaică, în Elveţia, drogându-se amândoi. Le-am împărtăşit Evanghelia la centrul nostru din Zürich, chiar înainte de a pleca pentru evanghelizare la München în timpul Jocurilor Olimpice din 1972. Au rostit rugăciunea de iertare şi L-au primit pe Hristos ca Domn. Dumnezeu era mult mai valoros decât lumea întreagă. Cei doi se căsătoriseră şi îi creşteau pe alţii pentru Domnul, în Turcia. În Pakistan am văzut o reacţie favorabilă Evangheliei. Interpreţii mei la întrunirile de acolo au fost doi tineri elveţieni. Urmaseră cu doi ani în urmă drumul drogurilor şi ajungând în India se implicaseră masiv în narcotice şi misticism răsăritean. Dumnezeu s-a atins de inimile lor când trăiau în Pakistan şi împreună L-au primit pe Hristos. Întorşi în Elveţia, s-au înscris la New Life Bible College, iar în călătoria aceea au putut traduce cuvintele mele în limba hindustană, căci am predicat în multe părţi ale Pakistanului.

Lipsa de timp a forţat echipa să se întoarcă în Elveţia. Eu am continuat drumul spre India cu intenţia de a stabili alte contacte şi de a predica. Urma să o vizitez pe mama care locuia în ashram-ul guru-lui, din apropierea oraşului Bombay. Nu avusesem nici o problemă la intrarea în Pakistan, dar când am încercat să ies am fost arestat, după cum am descris la deschiderea cărţii. Convinşi că prinseseră un peşte mare - nu în fiecare zi dai de un spion - oficialităţile de la frontieră au trimis vestea la cartierul general din Lahore. Însuşi şeful cel mare voia să mă interogheze amănunţit, înainte de a mă elimina conform procedurii superficiale pe care o merita un agent al spionajului indian. În timp ce aşteptam toţi sosirea Şefului, am fost lăsat singur - dacă exceptăm santinela înarmată din faţa uşii. Îmi spuseseră că Şeful era un om foarte sfânt, un preot care făcuse trei pelerinaje la Mecca. Nu ştiam cum de-i permitea aceasta să fie ofiţer superior şi încă şeful poliţiei din Lahore, dar oricum nu-mi era de ajutor în poziţia

mea actuală. Un musulman devotat, cu greu putea fi mai indulgent decât un hindus şi totuşi, singura mea şansă părea a fi să-l conving pe Şef că eram creştin. În afară de aceasta, eram hotărât să propovăduiesc pe Hristos fiecărui om.

În timpul celor trei ore de aşteptare sub pază, singur în cămăruţa aceea, mi-a trecut prin faţa ochilor un adevărat caleidoscop de amintiri. Nu regretam că am venit în Pakistan. Dacă prin venirea mea aici, măcar o singură persoană primise iertarea păcatelor şi viaţa veşnică prin Hristos, atunci merita. Mulţi Îl primiseră pe Hristos aici. Poate voi putea să-l conving pe Şef că nu eram spion sau hindus. Toţi ceilalţi ofiţeri fuseseră convinşi că minţeam. Cât de mult îi urau pe hinduşi! Pentru ei moartea mea ar fi însemnat o răzbunare parţială, pentru miile de musulmani omorâţi de hinduşi. Încredinţarea lor că eram spion indian, făcea ca răzbunarea să fie şi mai dulce. Nu există un moment mai potrivit de a testa credinţa, decât în faţa morţii; eu eram acum mai încrezător ca oricând că Hristos m-a iubit şi că moartea fizică nu face decât să-mi conducă sufletul şi duhul în prezenţa Lui, unde se dusese şi Ma înaintea mea. Inima mea a fost plină de bucurie, când m-am gândit la toate lucrurile pe care le făcuse Hristos în viaţa mea şi a multor altora pe care-i văzusem schimbându-se prin credinţa în El. Eram în mâinile lui Dumnezeu, dorindu-mi doar să se împlinească voia Lui şi orice ar fi fost spre slava Numelui Său. Mi-am amintit dorinţa apostolului Pavel pe când se afla în închisoare. M-am gândit la scrierile lui Tozer - una din cărţile lui era în valiza mea - şi la Galateni 2:20 la care meditasem şi din care predicasem atâţia ani: *"Am fost răstignit împreună cu Hristos, şi trăiesc, dar nu mai trăiesc eu, ci Hristos trăieşte în mine."* Murisem deja în El, deci moartea nu mă putea atinge. Nu îmi era teamă de ceea ce puteau să îmi facă oamenii aceştia.

"De ce spionezi aici, în ţara noastră?" a fost singurul salut pe care mi l-a adresat Şeful când a venit.

"Nu sunt spion", am protestat eu." Nu aş face aşa ceva." A părut amuzat.

"Nu ai face-o ? De ce nu?"

"Pentru că sunt creştin."

"Tu, creştin? Nu-i ăsta paşaportul tău?" m-a întrebat arătând cu degetul spre birou. "Maharaj nu este un nume creştin, nu este deloc creştin."

Privirea din ochii lui spunea că era o insultă la adresa inteligenţei lui, să îmi imaginez că va putea crede o asemenea minciună fantastică.

"Da, numele meu *este* Maharaj, dar *sunt* creştin", am insistat eu.

"Dovedeşte-o." Zâmbea ca şi cum se bucura de o glumă secretă. Acesta a fost un şoc pentru mine. Niciodată nu mă gândisem la aşa ceva înainte. Cum puteam să dovedesc vreodată ceea ce credeam în inima mea? Nu era nimeni pe aici care să mă cunoască, nici martori care să depună mărturie pentru viaţa mea...

"Sunteţi musulman?" l-am întrebat respectuos.

"Da, sunt."

"Puteţi *dovedi* că sunteţi musulman?" Cu siguranţă va vedea că este extrem de nerezonabil.

"De ce ar trebui s-o fac?" a răspuns el. "Eu nu sunt spion."

"Dar nici eu nu sunt spion."

"Atunci dovedeşte că eşti creştin." Iar zîmbetul acela.

"Ei bine",am spus deschizîndu-mi geamantanul, "iată Biblia mea. Ar căra un hindus o Biblie?"

"Un spion deştept ar face-o." Am început să întorc paginile chiar sub nasul lui.

"Dar, domnule priviţi! Vedeţi, este subliniată pagină cu pagină; am subliniat versetele care au un sens pentru mine; priviţi la toate notiţele pe care le-am scris."

"Orice spion putea să facă aşa ceva." Am căutat iar în geamantan.

"Iată, alte cărți creștine...priviți aceste scrisori de la oamenii pe care i-am condus spre Hristos; citiți ce spun ei." A aruncat ultima mea "dovadă" fără să o învrednicească măcar cu o privire.

"Ușor de falsificat toate." Am rămas încremenit. Nu puteam să *dovedesc* în nici un fel că eram creștin. Apoi m-am gândit la altceva.

"Mai am o dovadă", am spus căutând în geamantan pentru ultima oară. Era un manuscris, conținând povestea vieții mele. L-am așezat în fața lui, pe birou.

"Este scris totul: viața mea de hindus și cum am devenit un ucenic al lui Isus Mesia. Nici un spion nu s-ar gândi să falsifice așa ceva... nu atâtea pagini!"

Aruncându-mi o privire sceptică, a deschis manuscrisul și a început să citească. Aceasta era ultima mea speranță. În timp ce întorcea pagină după pagină, eu ba mă rugam, ba îi studiam expresia feței.

La capitolul patrusprezece, "Moartea unui guru" - la vremea aceea nu scrisesem mai mult decât atât - a început să citească încet, absorbit de povestirea faptului că mă întorsesem de la hinduism, spre Isus Hristos. Spre sfârșit, citind despre distrugerea și arderea idolilor, a mormăit aprobator și a încuviințat din cap. Coranul denunță idolatria și musulmanii distruseseră mulți idoli și temple hinduse când cuceriseră India. Mi-a înmânat manuscrisul.

"Sunt convins că ești creștin", a spus el, însă nu i s-a îmblânzit deloc expresia de pe chip. "Ce făceai în țara noastră?"

Cum puteam să-i răspund la asta? Sărisem din lac în puț? Auzisem de creștini uciși de curând în Pakistan pentru că le vorbiseră musulmanilor despre Hristos. Alții au luat ani mulți de temniță. Cerând înțelepciune de la Dumnezeu, mi-am ales cuvintele cu grijă.

"Aveți o țară mare", am spus cu sinceritate, "dar aveți de asemenea și multe probleme. Am venit împreună cu o

echipă de douăzeci şi doi de oameni din Elveţia şi Germania de Vest. Am vizitat spitale, orfelinate şi leprozerii încercând să ajutăm oamenii din punct de vedere fizic şi spiritual, după puterile noastre. Noi iubim poporul şi ţara dumneavoastră. Deşi ajutorul nostru este mic, noi am făcut ce am putut."

M-a privit cu atenţie. S-a lăsat pe spate în scaunul lui şi a oftat lung. Pentru prima oară se relaxase şi expresia de pe faţa lui. Mi-a deschis paşaportul, a căutat plictisit o ştampilă de cauciuc şi a apăsat-o hotărât pe pagina care purta însemnul intrării mele în ţara lui. Mi-a înmânat paşaportul şi a spus:

"Poţi pleca!"

Recunoscător lui Dumnezeu, am trecut pe lângă santinela înarmată şi am ieşit din camera aceea un om liber. Ofiţerii care mă interogaseră mai înainte şi care aşteptau afară, şi-au exprimat mirarea. Nu puteau să creadă că mi se permitea să plec, după ce ei mă asiguraseră că nu era nici o scăpare pentru mine şi că mă aştepta execuţia. În timp ce traversam cei o sută de yarzi de teritoriu al nimănui, spre punctul de frontieră indian, I-am mulţumit lui Dumnezeu pentru harul Lui şi m-am rugat ca înaltul ofiţer musulman să fie câştigat prin povestirea pe care o citise. Fusese convins de adevărul ei, iar expresia de pe faţa lui în timp ce o citea, îmi demonstrase că a fost profund mişcat de convertirea mea la Hristos. Problemele mele însă, nu ajunseseră la liman. Am fost băgat într-un birou pentru a fi interogat de oficialităţile indiene. Ei păreau să mă ia drept spion pakistanez.

"Trebuie să fii pakistanez", a insistat ofiţerul de serviciu. "Nici un indian nu s-ar duce în Pakistan. Ce făceai acolo?"

"Sunt un ucenic al lui Hristos şi făceam o lucrare creştină acolo."

"Tu, un brahman, eşti creştin? Paria devin creştini, dar nu brahmanii. Nu te cred."

"Ei bine, pot să vă spun cum s-a întâmplat. Am să vă povestesc, încercând să fiu scurt."

A ascultat cu un interes tot mai mare. Când am terminat, a clătinat uşurel capul, mirat, mi-a deschis paşaportul, a pus viza de intrare pe o pagină albă şi s-a iscălit.

"Călătorie plăcută!" mi-a urat el curtenitor.

Îmi este imposibil să descriu emoţia trăită când am ajuns pe pământ indian, ţinutul natal al strămoşilor mei. Aici se găseau rădăcinile religioase pe care le abandonasem, dar din punct de vedere cultural şi etnic simţeam profunde legături emoţionale. Acesta era poporul meu şi acesta era pământul meu, locul de care aparţineam, de fapt. Mangotierii, cu păsările cântătoare care zburau de pe o ramură pe alta, păreau că dansează în briza agreabilă. Peisajul care se întindea în faţa mea, mi-a trezit amintiri nostalgice despre mama mea şi despre povestirile pe care mi le spusese când eram mititel, despre Rama şi Krishna şi ceilalţi zei şi eroi ai mitologiei hinduse.

Parcă pentru a se reîntregi atmosfera familiară - datorată asemănării acestor locuri cu satele trinidadiene Debe sau Penal - de undeva de departe, un tranzistor emitea muzică indiană de film, cu tonalitatea aceea feminină, înaltă dar nazală. Mai erau şi alţii care păreau la fel de ataşaţi emoţional de India ca şi mine. Spre marea mea mirare, hippiştii din Occident sărutau pământul la sosire. După primele momente de emoţie şi admiraţie, în spatele frumuseţii adevărate a Indiei, impactul multor altor privelişti pe care nu le puteam ignora, m-a întristat foarte mult. Este imposibil să descrii India celor care nu au văzut-o niciodată. Mizeria şi sărăcia, boala şi superstiţia sunt iubitoare. Satele prezintă o imagine şocantă, eşti copleşit de oroarea existenţei milioanelor fără număr de oameni, care se înghesuie în oraşele indiene. Gazda mea din Calcutta mi-a spus că mai mult de un milion de oameni abia îşi duc traiul de azi pe mâine, fără să aibă măcar un bordei din pământ pe care să-l numească cămin. Mor acolo unde se nasc - în şanţuri, pe uliţe sau pe străzile murdare, sub soarele arzător - necunoscând nimic altceva decât mizeria bolii, sărăcia şi deznădejdea rămasă în urma încercării zadarnice de

a mai îmblânzi sau de a mai apela la zeităţile care nu arată nici cel mai mic semn de dragoste sau grijă, ci le pretind doar şi mai multă frică. Să trăieşti şi să mori într-o asemenea mizerie nenorocită, abjectă şi totuşi să susţii că eşti Dumnezeu şi că nu trebuie decât să "realizezi" acest lucru! Cine ar putea să născocească o glumă mai macabră ca aceasta? Să ţi se spună că bubele care se întind pe tot corpul şi foamea care-ţi roade stomacul ori goliciunea din sufletul tău, sunt doar *maya*, o iluzie... ar putea exista o minciună mai diabolică?

M-a durut când am văzut suferinţa populaţiei din India. M-am minunat că occidentalii vin în India să găsească cunoaşterea spirituală. Ştiam din experienţă că hinduismul - cu credinţa lui fatalistă în karma, reîncarnare şi zei falşi - era rădăcina problemelor Indiei. Ce orbire pentru occidentali să se întoarcă cu faţa spre misticismul oriental pentru căpătarea cunoaşterii spirituale! Nu era decât întuneric, iar starea Indiei depunea o mărturie elocventă cu privire la întunecimea care era în realitate. O asemenea înşelătorie nu putea fi despărţită de sursa de inteligenţă, care convingea milioane de oameni să se autodistrugă de dragul unui paradis fals pe care-l experimentau luând droguri.

A fost o experienţă fericită - totuşi ciudată şi cam tensionată - s-o văd pe mama încă o dată. Era a treia oară în douăzeci şi unu de ani. La scurt timp după plecarea mea din Trinidad spre Anglia, ea părăsise poziţia aceea prestigioasă, unde păruse a fi atât de fericită. Cu banii pe care bogaţii ei prieteni îi adunaseră pentru mobilier, cărţi şi echipament, deschisese o şcoală pentru fete. Toţi credeau că va fi o instituţie de învăţământ de primă clasă, pentru că o aveau pe mama la conducere. Deşi trebuia să fie nesectantă, ea a pus mare accent pe Yoga în programul de studii, predând ea însăşi elevelor; apoi brusc, fără nici un bilet sau preaviz, şi-a împachetat pur şi simplu bagajele şi a dispărut. Mătuşa Revati a aflat mai târziu că fusese chemată la templul din New York al învăţătorului ei, guru Baba Muktananda. Acolo a petrecut un

an recrutând ucenici din rândul americanilor bogaţi, înainte de a se întoarce la templul principal, pentru a ocupa o poziţie de mare responsabilitate.

Când am ajuns la templul de lângă Bombay, majoritatea tinerilor erau plecaţi deoarece Muktananda era în Statele Unite. Recruta mii de prozeliţi şi introducea Yoga Kundalini în profesarea medicinii unde, ciudat, a fost reetichetată drept cea mai nouă ştiinţă medicală. Acest cunoscut complex de clădiri înalte, aparţinând respectivului guru, stă ca o oază de prosperitate şi belşug în mijlocul celei mai mizerabile sărăcii.

Să stau din nou într-un templu hindus! Ce amintiri mi-au revenit în memorie şi cât de clar am simţit întunericul şi apăsarea acestor duhuri rele! Eram însă recunoscător pentru ocazia de a sta de vorbă cu mulţi dintre occidentalii care locuiau şi studiau acolo.

"Priviţi la nenorocirea din jurul vostru", le spuneam eu cu compasiune. "India ar trebui să fie una dintre cele mai prospere ţări ale lumii cu resursele ei naturale şi mâna de muncă de care dispune, dar a fost ruinată de filozofia ei religioasă. Ţi se rupe inima! De ce, în ciuda acestor lucruri, acceptaţi hinduismul?"

"Suntem sătui de materialismul occidental", răspundeau ei.

"Astăzi, India încearcă cu disperare să obţină tehnologia occidentală şi materialismul", le reaminteam eu, "sperând să-şi salveze milioanele de oameni care mor de foame. Nu numai occidentalii, dar şi mulţi dintre hinduşi, sunt materialişti. Hinduismul nu vă va scăpa de asta, dar Hristos poate să o facă. Uitaţi-vă ce a construit Muktananda cu banii pe care i-a câştigat în Occident. I-a ajutat cumva pe oamenii care mor de foame în cocioabele care înconjoară această bogată proprietate? Hristos este singura speranţă, pentru voi, sau pentru mine... sau pentru India. Materialismul pe care l-aţi respins voi, nu este creştinismul."

Mama arăta mai slabă şi nu prea sănătoasă. Programul era riguros. Începea în fiecare dimineaţă la ora trei şi jumătate cu câteva ore de Yoga şi meditaţie. Mama şi cu mine, ne-am vizitat de câteva ori, dar nu am putut să-i spun nici un cuvânt despre Hristos, căci aş fi zdruncinat fragila legătură pe care încercam să o restabilim. M-am rugat ca Domnul să-mi îngăduie să stau cu ea câteva zile departe de prezenţa demonică, copleşitoare din templul acela.

Spre bucuria mea, după vreo patru zile mama a fost de acord să vină cu mine în Bombay. Nişte prieteni de-ai mei ne-au oferit casa, cât timp erau ei plecaţi. Parcă era un vis. Mama pregătea mesele; tensiunea s-a atenuat treptat şi ne-am împrietenit din nou, locuind încă odată împreună în aceeaşi casă, după mulţi ani. Am încercat să nu fac nimic care să deranjeze pacea noii noastre relaţii, bucurându-mă de fiecare moment, alungându-mi din minte faptul că această perioadă va fi scurtă. Mergeam la cumpărături, vizitam oraşul şi făceam plimbări împreună încercând să ne cunoaştem şi să ne înţelegem reciproc, după o despărţire atât de lungă, deschizându-ne inimile încet şi cu o încredere crescândă, ca doi străini.

Într-o după-amiază de neuitat, relaţia fragilă pe care căutam s-o consolidăm, s-a sfărâmat în mii de fărâme, într-un mod ireparabil. Mă abţinusem cu grijă să-i spun vreun cuvânt care să o deranjeze. Nu am făcut nici cea mai mică aluzie că sunt creştin. Formulasem doar câteva întrebări, cu grijă, despre mizeria evidentă pe care o vedeam pretutindeni; putea fi *acesta* rezultatul miilor de ani de karma şi evoluţie superioară spre Dumnezeu, prin reîncarnarea despre care vorbea ea în mod constant ? Nu a încercat niciodată să răspundă la întrebare; a continuat doar să vorbească într-una cu entuziasm - încercând după părerea mea, cam prea mult, să pară fericită - despre Yoga, meditaţiile şi responsabilităţile ei de la templu, lăudându-l într-una pe Muktananda, despre care îmi vorbea de parcă era Dumnezeu.

În acea după-amiază, a fost prea mult pentru mine şi n-am mai putut să tac. Nu mi se părea drept. Era ca şi cum aş fi fost de acord cu ea.

"Mamă, învăţătorul tău guru nu este Dumnezeu", am spus eu deodată, luându-mă chiar şi pe mine prin surprindere. "Nici un om nu are dreptul să se numească astfel."

"Ei bine, şi Isus al tău a spus că *El* este Dumnezeu", a răspuns ea repede, de parcă se aştepta şi spera să fac o astfel de remarcă. "Baba nu spune, decât ceea ce a spus Isus însuşi, despre Sine". Am privit-o cu durere.

"Mamă", i-am spus, "Isus a spus că El este Dumnezeu şi Biblia arată că este adevărat: *El este într-adevăr Dumnezeu*, dar guru tău nu este decât un om."

Întorcea nişte mâncare pe plită; s-a întors cu faţa spre mine şi a spus:

"Mi-ai insultat învăţătorul şi religia; nu mai am de gând să suport aşa ceva! Dacă ai venit să mă converteşti la creştinism, să nu te mai deranjezi vreodată să te întorci."

A ieşit din cameră, lăsându-mă prea şocat ca să mai mişc. Am auzit-o foindu-se prin dormitorul pe care îl folosise ea, apoi i-am auzit paşii coborând scările. Am întâlnit-o în sufragerie.

"Plec", a spus ea brusc.

"Mamă, nu poţi face aşa ceva", am protestat eu, luându-i din mână micul geamantan şi aşezându-l pe podea. "Te rog, nu pleca."

Şi-a luat geamantanul şi a ieşit hotărâtă pe uşa din faţă. Am privit pe fereastră simţindu-mă neputincios şi zguduit, în timp ce ea îşi lua rămas bun de la nişte oameni care locuiau pe aceeaşi proprietate şi cu care făcuse cunoştinţă. Prea mâhnit ca să mai gândesc, m-am trântit pe pat în culmea deznădejdii, abia reuşind să mă mai rog. "Doamne, după toţi anii aceştia, asta-i tot ce pot spune mamei mele despre Tine? Dacă nu se întoarce acum, s-ar putea să nu o mai văd niciodată! Te rog, adu-o înapoi." Am continuat să mă rog,

dar sufletul meu era într-o asemenea agonie, încât am adormit în nenorocirea mea. Când m-am trezit se făcuse întuneric. Cineva se mişca în dormitorul mamei. M-am ridicat şi am ascultat. Oare era cu putinţă? Apoi totul s-a liniştit. Nu am mai auzit nimic, decât sunetul propriei mele respiraţii. Am aşteptat cât de mult am reuşit să suport tensiunea, apoi am urcat precaut în camera ei. Stătea întinsă pe pat.

"Vrei să-ţi aduc ceva pentru cină?" am întrebat.

Ea a murmurat încet "Nu" şi şi-a întors faţa. Am coborât încet scările şi mi-am pregătit ceva de mâncare. Sus era linişte. Câteva ore mai târziu, m-am dus să o întreb dacă nu voia nimic de băut, dar răspunsul ei a fost acelaşi. M-am rugat o bună parte a nopţii pentru ea. În ziua următoare, mi-a refuzat ofertele şovăielnice de mâncare sau băutură şi a rămas închisă în camera ei. Scara, un prieten de la Operation Mobilization a venit să se roage cu mine; ne-am rugat ore în şir sub camera mamei mele.

În dimineaţa următoare, mama a venit în bucătărie şi a pregătit micul dejun de parcă nu se întâmplase nimic. Am conversat, evitând cu grijă orice menţionare a nefericitului incident şi ferindu-ne de subiectele care puteau duce la repetarea lui. Era ziua de dinaintea Crăciunului, prima pe care o petreceam împreună în douăzeci şi unu de ani.

Aveam treabă la o librărie creştină din Bombay şi m-am dus acolo după-amiază târziu, pentru că era ultima şansă, înainte de a închide pentru sărbători. După ce am continuat discuţia, pe când mă îndreptam cu directorul spre intrarea principală, am observat o carte cu un titlu interesant "Teologie: hinduismul şi creştinismul" Am cumpărat un exemplar pentru mine. Conţinea informaţii utile pe care le-am folosit mai târziu în discuţiile asupra acestui subiect.

Când m-am întors acasă, mama pregătea deja cina. M-am oprit în bucătărie şi discutam împreună, când a venit prietenul meu de la Operation Mobilization.

"Vreau să-ţi arăt ceva, Rabi", a spus el înmânându-mi o carte. "Ştiu că te interesează subiectul." Când am luat cartea, am început să râd.

"Mulţumesc, dar mi-am cumpărat-o şi eu acum vreo oră. Ce coincidenţă!"

Am deschis servieta pe care o pusesem pe masă şi am scos celălalt exemplar, apoi l-am aşezat alături de primul.

"Ce să fac cu două cărţi care au acelaşi titlu?" am întrebat eu în glumă.

Mama privise şi ascultase tot timpul. S-a aplecat în faţă şi a părut că studiază titlul. Am auzit-o spunând :

"Îmi poţi da mie una!"

Abia m-am abţinut să nu strig în gura mare "Lăudat să fie Domnul!" N-aş fi îndrăznit niciodată să îi ofer o astfel de carte. Nici chiar acum nu a întins mâna după ea. Am lăsat cărţile pe masă. După ce am terminat cina, ea a luat un exemplar şi a urcat în camera ei, unde sunt sigur că a început să citească. Am simţit că mi se oferea o ocazie favorabilă să fac ceea ce aşteptam de ani de zile.

L-am sunat pe directorul librăriei şi l-am întrebat dacă ar vrea să-mi facă o favoare deosebită.

"Ştiu că magazinul este închis de sărbători", i-am spus, "dar aş putea să cumpăr un exemplar din 'Living Bible'?"

A fost dornic să mă ajute, mai ales când i-am destăinuit că era pentru mama mea, ca să o ia în ashramul ei.

Mama şi cu mine am avut o dimineaţă de Crăciun liniştită şi plină de amabilităţi. După amiază, trebuia să părăsim amândoi oraşul Bombay, ea pentru a se întoarce la templul învăţătorului ei guru, iar eu să iau avionul spre Elveţia. Urma să prezint o lucrare la Youth Congress on World Missions, (Congresul Tineretului pentru Misiunea Mondială) în care vorbeam despre influenţa crescândă a misticismului oriental în Europa şi nevoia disperată de Evanghelie în Orient. Când ne-am despărţit, i-am dat Biblia îmbrăcată în ambalajul strălucitor de Crăciun.

"Promite-mi ceva!" i-am spus cu un zâmbet. "Nu vei deschide pachetul decât când vei ajunge la templu."

"Promit", a spus ea fericită, "dar cred că ştiu deja ce este înăuntru." Îl cântărea în mână şi eram sigur că se gândea la o cutie cu bomboane de ciocolată.

"Nu, nu ştii!" i-am răspuns râzând. "Va fi o surpriză, dar ştiu că o să-ţi placă."

* * *

Câteva săptămâni mai târziu am primit o scrisoare de la mama, pe când mă aflam în Statele Unite. Printre altele spune: "Îţi mulţumesc foarte mult pentru Biblie, Rabi. O păstrez sub pernă şi o citesc în fiecare zi. "

Epilog

S-au întâmplat atât de multe lucruri de la prima publicare a acestei cărţi - cu titlul ei precedent - în 1977, încât mi-ar mai trebui un volum ca să povestesc totul. The New Life Fellowship, al cărui co-fondator am avut bucuria să fiu, se dezvoltase mult peste aşteptările noastre. Colegiul biblic supraaglomerat, se află acum într-o ţară ca în "Sunetul muzicii", în pitorescul sat elveţian Walzenhausen, cocoţat mult deasupra Lacului Constance, cu o vedere panoramică cuprinzând părţi ale Elveţiei, Germaniei şi Austriei. Sute de absolvenţi au plecat să vestească Evanghelia în toată lumea. Prin eforturile lor au fost plantate mai mult de 20 de biserici. Prin urmare mulţi alţi oameni cu felurile lor diferite de viaţă, sunt câştigaţi pentru Hristos.

Ca să rămân liber, pentru a-mi continua călătoriile în locurile în care mă trimitea Dumnezeu, mă hotărâsem să nu mă căsătoresc până la vârsta de 30 de ani, ceea ce am şi făcut. La 31 de ani, în sfârşit m-am căsătorit. Franzi este tot ce aş fi putut să îmi doresc; o creştină minunată care-l iubeşte pe Domnul ca şi mine şi joacă un rol important în lucrarea pe care mi-a încredinţat-o El. Nu aş fi putut găsi o soţie mai bună.

Dumnezeu îmi pusese pe inimă o sarcină foarte dificilă: aceea de a spune oamenilor de pretutindeni, vestea bună a lui Isus Hristos şi mai ales acelora care-l caută sincer, dar care sunt înşelaţi de promisiunile false ale religiilor orientale. După ce am lucrat timp de opt ani în organizaţia New Life, am părăsit-o primind binecuvântarea liderilor ei, pentru a mă dedica total lucrării speciale pentru care eram convins că mă pregătise Dumnezeu.

Mi s-a oferit posibilitatea să vorbesc în campusuri universitare pretutindeni în Europa şi America de Nord unde am călătorit în fiecare an, părăsindu-mi căminul de lângă Zürich. Am vorbit la întruniri în peste trei sute de universităţi şi colegii, de la Helsinki la Barcelona, de la Viena la Londra şi de la Harvard la Barkeley. Este mişcător să întâlneşti foamea deosebită a studenţilor după adevăr spiritual şi realitate, şi emoţionant să vezi reacţia favorabilă la Evanghelie pe care o întâlneam pretutindeni. Rareori am folosit o sală care să nu fi fost arhiplină şi în care reacţia studenţilor să fi fost mai puţin decât entuziastă. Pe de altă parte, am simţit nevoia să conlucrăm îndeaproape cu bisericile din Europa şi Dumnezeu ne-a deschis uşi pe tot continentul, având astfel bucuria de a-L mărturisi pe Hristos. Pretutindeni în biserici, am întâlnit nevoia acută de informare în ceea ce priveşte provocarea pe care o lansează Orientul creştinătăţii de azi. În acest scop ţinem seminarii pentru liderii creştini şi deopotrivă pentru nelucrători. Mai mult chiar, am descoperit că cei din biserici, deseori ei înşişi victimele acestei invazii din Orient, au nevoie să asculte Evanghelia simplă a lui Hristos prezentată într-un mod clar, care să o pună în contrast cu numeroase idei populare care-şi au rădăcinile în ideologii necreştine.

În căutarea lor disperată după adevăr, oamenii rătăciţi şi tulburaţi, de la psihiatri la teologi, de la pastori la enoriaşi, de la milionari la hippişti, au venit la noi într-un şuvoi aproape continuu, de pretutindeni din lumea occidentală. Ne confruntam mereu cu şocanta deziluzie, însoţită de tulburări emoţionale

şi mintale, precum şi cu ruina din vieţile acelora care şi-au întors faţa spre Orient.

Este tipic cazul unui milionar din Norvegia. Cei doi fii ai săi, studenţi strălucişi la Universitate, după moartea mamei lor şi-au căutat speranţa în meditaţia transcedentală. Drept rezultat, unul dintre ei şi-a pierdut minţile şi s-a sinucis, iar celălalt s-a înstrăinat complet şi a plecat de acasă. Zdruncinat de aceste evenimente, tatăl a venit la noi pentru ajutor, iar noi am avut bucuria de a-l vedea deschizându-şi inima pentru Isus Hristos.

S-ar putea spune sute de poveşti de necrezut, despre varietatea uriaşă de oameni care, ca şi mine, au evadat din întunericul fără speranţă şi au găsit lumina adevărată în urma predicilor simple. Cunoşteam mulţi ucenici ai lui Swami Muktananda, Maharishi Mahesh Yogi, Maharaj Ji, Bhagwan Rajneesh şi adepţi fervenţi ai mişcării Hare Krishna, care şi-au abandonat gurul ca să-L primească şi să-L urmeze pe Hristos. Aproape toţi (cum ar fi Peter din Irlanda, care fusese adept al lui Hare Krishna şi a plecat în Nigeria ca misionar) au devenit implicaţi în mod activ şi serios în vestirea Evangheliei în multe părţi ale lumii.

Am fost foarte emoţionaţi să aflăm - din multele scrisori pe care le-am primit şi din rapoartele care ne-au parvenit - că literalmente, mii de persoane au venit la Hristos în urma citirii acestei cărţi, în prima ei ediţie. Mulţi, dacă nu majoritatea acestor oameni, nu au cumpărat cartea ei înşişi, ci le-a fost împrumutată de un prieten creştin preocupat de soarta lor, sau de cineva care îi iubea. Pe când participam vara trecută la International Congress for Itinerant Evangelists (Congresul Internaţional al Evanghelişti1or, însumând cinci mii de delegaţi din lumea întreagă) ce a avut loc la Amsterdam, un evanghelist asiatic mi-a spus cu multă bucurie, că el personal cunoştea mai mult de o sută de persoane din regiunea lui natală, care deveniseră creştini, citind această carte. S-ar părea că acest lucru s-a întâmplat datorită circulaţiei constante a numai

câtorva exemplare. Din când în când am văzut cum Dumnezeu a lucrat minuni uluitoare şi de necontestat, care au reprezentat o sursă de mare încurajare.

Născute în Elveţia, Eveline şi Rosemary sunt surori gemene. La scurt timp după moartea tatălui lor s-au răzvrătit şi au plecat de acasă. Rosemary s-a apucat de băutură şi petreceri, iar Evelyne de droguri şi sex, risipindu-şi viaţa şi sănătatea trăind ca hippistă în Maroc. Acolo a contactat o boală de sânge rară şi incurabilă şi a fost luată acasă de mama ei îndurerată. Disperată, această femeie cu inima zdrobită m-a chemat să o ajut, căci Evelyne zăcea pe patul de moarte la Zürich.

Mama a cheltuit o mică avere, doctorii au făcut tot ce au putut, dar în zadar. Când mama ei a luat legătura cu mine, Evelyne se afla în comă de câteva săptămâni, aproape de uşa morţii, iar medici renunţaseră la eforturile lor. Devastată de durerea ei insuportabilă, mama m-a dus la spital, vărsându-şi amarul din inimă, datorat tragediei celor două fete, dar mai ales a celei care era pe moarte. Ruga mea sinceră a fost ca Evelyne să-şi revină din comă pentru a avea timp să-i vestesc Evanghelia.

Când am ajuns la patul ei, am strigat-o încet pe nume. Spre mirarea mamei şi a surorii ei, Evelyne a deschis ochii pentru prima oară după săptămâni întregi. I-am adus vestea bună a lui Hristos cât de clar şi de scurt am putut, ştiind că ar putea trece în eternitate în orice moment. M-a urmat în rugăciunea prin care-L invita pe Hristos în inima ei şi a fost născută din nou în chip minunat, prin Duhul lui Dumnezeu. M-am rugat în continuare ca Dumnezeu să se atingă de trupul ei pe moarte şi să o vindece. În marea Lui îndurare, Domnul a răspuns la această rugăciune. Evelyne şi-a recăpătat complet sănătatea, spre marea uluire a doctorilor, asistenţilor şi a altora. Astăzi, ea are o căsnicie fericită şi atât ea cât şi soţul ei sunt implicaţi în lucrarea permanentă a tinerilor. Rosemary L-a primit, de asemenea, pe Hristos în viaţa ei la una din

întrunirile la care am vorbit şi Îl slujeşte de asemenea pe Domnul în Orientul îndepărtat şi în Africa. Mama lor a făcut acelaşi pas şi a fost şi ea activă pentru Domnul.

Când lucrăm în Occident, suntem cu inima în Orient iar eu mă reîntorc periodic în India, ca să-L predic pe Hristos. Sunt atâtea uşi deschise acolo, în ciuda împotrivirilor şi sunt atâtea experienţe emoţionante despre care s-ar putea povesti, dacă am avea spaţiu suficient. De exemplu, eu am fost primul creştin care a predicat Evanghelia la Benares Hindu University, unde a studiat mama mea. Cât am stat în oraşul acela, am putut să vorbesc întregii conduceri, care cuprindea mai ales brahmani şi avocaţi hinduşi din castele aristocrate. Unul dintre ei mi-a spus, cu lacrimi în ochi, că nu mai auzise niciodată în viaţa lui aşa ceva.

"Vă rog mai veniţi şi altă dată!" m-a rugat el.

În 1974, am avut dorinţa sinceră de a mă întoarce în India şi de a-mi petrece acolo restul vieţii. Când bagajele au fost gata pregătite, i-am împărtăşit planurile mele doctorului Francis Schaeffer, un lider creştin cunoscut în lumea întreagă. Era autorul a peste douăzeci de cărţi şi lucrase mulţi ani pentru intelectualii occidentali din Alpii elveţieni. El m-a sfătuit să mă mai gândesc şi să mă mai rog în legătură cu acest lucru - deoarece convingerea lui era că ar trebui să rămân în Occident - unde eram deosebit de calificat datorită trecutului meu, să îi ajut pe aceia care se întorceau la ceea ce renunţasem eu. Dr. Schaeffer a descris Europa Occidentală ca o gură larg deschisă, gata să înfulece în grabă religiile orientale. El mi-a amintit că avertizase publicul despre această invazie care avea să vină. Urmându-i sfatul, am petrecut mult timp în rugăciune în următoarele câteva zile şi am ajuns la convingerea profundă că avea dreptate. Dumnezeu avea o misiune clară pentru mine, în Occident. Imediat după aceea, au început să curgă din toată Europa Occidentală o sumedenie de invitaţii, de a vorbi la întruniri, lucru pe care l-am considerat a fi o confirmare de la Domnul.

În timp ce lucram în Vest, una dintre cele mai stimulatoare activităţi a fost o lucrare pentru Est. Când eram la London Bible College, Dumnezeu m-a îndemnat să încep un proiect de şcolarizare pentru studenţii asiatici săraci, mai ales pentru cei din India. Sunt mii de tineri creştini plini de râvnă, care-şi doresc să aibă posibilitatea de a fi educaţi la un colegiu sau seminar, dar le este imposibil datorită lipsei de bani. Majoritatea provin din familii sărace. Datorită generozităţii credincioşilor occidentali, puteam oferi burse de şcolarizare în fiecare an. De exemplu, în anul 1984 au fost acordate şaizeci şi cinci de burse. India nu suferă doar datorită lipsei de hrană materială, ci şi datorită lipsei de doctori creştini, surori medicale, profesori şi bineînţeles predicatori. Întotdeauna este o mare încântare când călătoresc prin India, să întâlnesc absolvenţi pe care i-am ajutat şi care trăiesc acum vieţile biruitoare şi pline de rod ale Domnului Isus Hristos.

Mama mea, pe care o iubesc foarte mult, nu a venit încă la Hristos. Înainte de moartea guru-ului ei, acesta a ridicat-o în rang cu titlul de Swami. Este un lucru descurajator, dar continuăm să ne rugăm foarte serios pentru ea. Pe de altă parte, sora mai mare a mamei, mătuşa Sumintra, în casa căreia am petrecut cele mai minunate vacanţe când eram mic, L-a primit pe Hristos şi este acum una dintre cele mai energice ucenice. După doi ani de lucrare efectivă în Europa, mătuşa Revati a plecat în India fiind implicată într-o lucrare foarte dificilă şi plină de rod, conducând mulţi hinduşi la Hristos. Ananda, după ce a absolvit politica şi teologia la colegiile creştine din Germania de Vest şi S.U.A., s-a alăturat mamei lui în India şi predică pretutindeni în ţară. În ciuda opoziţiei hinduşilor, a repetatelor întreruperi, a vandalismului premeditat şi a ameninţărilor la adresa vieţilor lor, amândouă continuă cu curaj lupta pentru Domnul. După ce a lucrat ca soră medicală în Elveţia, timp de câţiva ani, Sandra s-a căsătorit cu un doctor şi acum slujesc amândoi ca medici misionari într-o parte a Africii, unde este mare nevoie de aşa ceva. Krishna, care îşi

spune acum Krister (din motive lesne de înţeles), după ce a absolvit la Yale şi-a terminat lucrarea de doctorat în filozofia religiei la Harvard; cât a stat acolo L-a mărturisit pe Hristos în mod efectiv, împreună cu profesori şi studenţi asemenea lui, în mediul acela atât de dificil. Acum este implicat activ într-o lucrare printre studenţii din lumea întreagă, aflaţi în zona oraşului Boston, ştiindu-se că acesta are cea mai mare pondere de studenţi străini din lume. La sfârşitul unuia din cursurile mele la Harvard University's Science Center, un student nemulţumit s-a ridicat provocator cu întrebarea finală a serii:

"Domnule Maharaj", a început el pe un ton critic, "v-aţi întors de la hinduism la creştinism. Cum aţi reacţiona dacă cineva care se află în poziţia dumneavoastră prezentă, s-ar întoarce la fosta dumneavoastră poziţie?"

Am făcut o pauză de un moment şi i-am cerut lui Dumnezeu răspunsul la această importantă întrebare, poate cea mai provocatoare din toată seara şi i-am răspuns:

"*Niciodată* nu aş fi în stare să înţeleg cum s-ar putea cineva întoarce la ce a fost mai înainte dacă ar fi într-adevăr în situaţia mea actuală. Din punctul meu de vedere, occidentalii care se întorc spre Orient nu L-au cunoscut niciodată pe Hristos în mod personal."

Publicul m-a aplaudat îndelung. Ciudat, asemenea provocări nu vin doar de la necreştini, ci şi de la aşa numiţi lideri creştini. După ce am ţinut un curs la un colegiu de perfecţionare a profesorilor din Elveţia, am fost înfruntat de şeful departamentului religios, care era şi pastor la o biserică de stat. Exprimându-şi dezaprobarea faţă de cursul meu de religie comparată, a spus:

"Eu am fost misionar în India timp de 20 de ani şi am văzut indianul venerându-şi dumnezeul de piatră. Eu cred că atunci când indianul se închină idolilor lui, el se închină Dumnezeului Bibliei. Nu ajutaţi cu nimic la stabilirea înţelegerii de care avem nevoie între religii, afirmând că există diferenţe atât de drastice!"

"Domnule reverend, eu *am fost* indianul acela care s-a închinat la dumnezei de piatră. Astăzi eu mă închin Dumnezeului Bibliei şi cred că sunt în măsură să vă spun că *nu* sunt unul şi acelaşi - sunt lumi total diferite."

La scurt timp după convertirea mea în 1962, un indian din comunitatea mea mi-a spus că nu va dura mult. Astăzi inima mea este plină de recunoştinţa faţă de Dumnezeu pentru că m-a ţinut în voia Lui şi nu mi-a dat voie să rătăcesc nici măcar o zi din cei douăzeci şi doi de ani minunaţi! Studiind Biblia în amănunţime în cursul acestor ani, înţelegând cât de adevărat este fiecare cuvânt din ea şi văzând minunile pe care le face Dumnezeu în vieţile oamenilor din lumea întreagă, sunt mai convins ca oricând că Hristos este exact ceea ce pretinde a fi: Calea, Adevărul şi Viaţa.

Îi mulţumesc lui Dumnezeu pentru că mi-a oferit privilegile vestirii Evangheliei lui Hristos, nu numai în campusurile universitare, în biserici şi în săli de conferinţe, ci şi la radio şi televiziune, în cincizeci şi şase de ţări ale lumii. Sunt hotărât să continui cât voi mai avea suflare în trup sau până se va întoarce Isus la ai Săi.

Rabi Maharaj
PF 758
8026 Zürich
Elveţia

Glosar

ahimsa Doctrina nonviolenței față de orice formă de viață. De vreme ce hindusul crede că insectele și animalele evoluează, dacă au karma bună, și devin ființe omenești - iar oamenii, dacă au o karmă rea, pot redeveni insecte sau animale - uciderea și mâncarea oricărei ființe, indiferent de forma ei de viață, cu excepția plantelor, ar fi echivalente cu crima și canibalismul. De aceea hindusul trebuie să fie vegetarian. Ahimsa nu este consistentă nici cu scrierile hinduse, nici cu practica. Mulți hinduși mai fac încă sacrificii animale, iar de-a lungul istoriei nu au demonstrat o mai mică înclinație de a ucide dușmanul în războaie și revoluții, decât soldații care nu profesau doctrina ahimsa. Hindușii însă, s-au abținut de la uciderea vacilor.

arti Ritual religios, constând în rotirea flăcării sau a tămâiei, așezate pe o farfurie întinsă, în sensul acelor de ceasornic în jurul imaginii sau statuii unui zeu sau sfânt. Acest ritual poate fi îndeplinit de orice hindus în propria-i cameră de rugăciune.

ashram Provine din cuvântul hindus "asrama" care are sensul de cele patru "stadii" ale vieții hinduismului, născut de două ori (clasa aristocrată): 1) adolescența, când hindusul este un elev religios celibatar; 2) cap de familie care procreează copii; 3) vremea retragerii în pădure pentru meditație și consacrarea îndatoririlor religioase; 4) vremea bătrâneții, când hindusul, renunțând la tot avutul lui - cu excepția fâșiei de pânză cu care este legat în jurul coapselor, a blidului în care cerșește și a vasului pentru apă - trăiește din cerșit și este eliberat de orice obligație sau reguli. Termenul a fost aplicat *îndeosebi* celui de-al treilea stadiu al vieții, precum și pentru a desemna chilia de sihastru a unui

înțelept. Astăzi este folosit în sensul de comunitate religioasă sau retragere în India, locul unde merge de obicei cineva care dorește să studieze sub îndrumarea unui guru. Chiar și unele organizații creștine din India își numesc retragerile "ashram".

avatar În sensul ei cel mai larg, încarnarea oricărui zeu în oricare formă de viață. Se pare că fiecare specie își are avatarurile proprii. În sens mai restrâns, un avatar este o reîncarnare a lui Vishnu. Unii hinduși au susținut că Vishnu a fost reîncarnat de nenumărate ori, în timp ce alții spun că el a venit ca un avatar doar de nouă ori : sub formă de pește, broască țestoasă, leu, vier, pitic, ca Rama, Krishna, Buda și Hristos. Nu este clar rolul pe care-l joacă avatarul în mântuirea omului, însă în general se crede că avatarul are funcția unui guru în fiecare reîncarnare. Mulți hinduși ortodocși cred că Kalki, următorul avatar după Hristos, va apărea pe pământ după vreo 425.000 de ani. Astăzi însă există sute de învățători guru pe care adepții lor îi consideră avatar.

barahi Vine de la cuvântul "barah" care însemna "doisprezece", o ceremonie religioasă ce se ține într-a douăsprezecea zi după nașterea unui băiat brahman, când panditii și astrologii prezic viitorul copilului.

Bhagavad Gita Cea mai cunoscută dintre scripturile hinduse, face parte din *Mahabharata* și este cartea cea mai citită dintre cărțile sfinte hinduse, din Orient sau Occident. Cunoscută sub denumirea de "Cântarea Domnului" și numită deseori "Evanghelia hinduismului", Gita este un dialog între războinicul Arjuna, care nu vrea să-și ucidă rudele în război și zeul-avatar Krishna, care joacă rolul vizitiului său și îl încurajează să-și facă datoria pe câmpul de luptă, ca un bun și curajos războinic.

Bhagwan Un cuvânt hindus pentru Dumnezeu sau Domn.

bhai În sens literal "frate", o dovadă de stimă adresată unui egal. Un hindus religios mai în vârstă, folosește foarte rar acest termen când se adresează unui adolescent și niciodată unui copil. De aceea, când Gosine a început să i se adreseze astfel lui Rabi, era un semn că el transferase asupra lui stima și onoarea cu care-l privise pe tatăl lui Rabi.

bhajans (forma la plural) - Cântări de dragoste pioasă, folosite la serviciile de închinare înaintea zeilor.

Brahma A nu se confunda cu Brahman, care reprezintă pe toți zeii în unul singur. Brahma, Creatorul, este cel dintâi zeu din trinitatea hindusă. Ceilalți sunt Vishnu-protectorul și Shiva-nimicitorul. Se presupune că la fiecare 4,32 miliarde de ani, Shiva distruge totul, Brahma creează din nou totul, iar Vishnu este reîncarnat, ca să arate calea spre Brahman. Înfățișat deseori ca apărând din buricul lui Vishnu (lucru care poate să contrazică rolul lui de Creator), Brahma are de obicei patru fețe și patru

mâini cu care ţine instrumentele pentru sacrificiu, mătăniile şi un manuscris.

brahmacharya Sensul literal este "trăirea religioasă", denumire dată primului dintre cele patru stadii ale vieţii hindusului provenind din casta aristocrată. De vreme ce acest prim stadiu reprezintă vremea abstinenţei sexuale obligatorii, cuvântul a început să fie aplicat şi altor hinduşi care trăiau sub acest legământ de celibat.

Brahman Realitatea absolută: fără formă, de nedescris,incognoscibilă şi inconştientă, nici personală, nici impersonală; atât Creatorul cât şi ceea ce a creat. Brahman este totul şi totul este Brahman. Pentru hindus, adevărul suprem şi mântuirea înseamnă să realizeze că el însuşi este Brahman, că el şi natura sunt una şi aceeaşi Fiinţă. Brahman nu este doar un alt nume pentru Dumnezeul Bibliei, ci este un concept străin şi opus Dumnezeului iudeo-creştin. Brahman este totul şi totuşi nu este nimic; el înglobează atât binele cât şi răul, viaţa şi moartea, sănătatea şi boala şi chiar irealitatea fenomenului *maya*.

brahmin Membrul castei sacerdotale, considerată a fi prima dintre castele hinduse şi forma umană cea mai apropiată de Brahman, datorită miilor de reîncarnări. Această castă este mijlocitoarea între Brahman şi celelalte caste. Ca să fii preot trebuie să fii brahman. Acest lucru oferă brahmanilor o mare putere asupra altor caste; brahmanilor li se cere să trăiască o viaţă mult mai religioasă decât celor care nu sunt brahmani şi fiecare fărădelege este pedepsită mai aspru pentru ei, decât pentru castele inferioare. În sanscrită, cuvântul folosit pentru "castă" este "varna", care înseamnă culoare. Brahmanii sunt probabil, descendenţii arienilor - cu pielea deschisă la culoare - care au cucerit India; chiar şi astăzi pielea brahmanilor este, în general, ceva mai deschisă decât a altor caste.

castă O doctrină susţinută de Krishna în Gita şi probabil inventată de invadatorii arieni ai Indiei, ca să-i ţină în ascultare şi supunere pe dravidienii cu pielea neagră, pe care-i subjugaseră. Cele patru caste - brahman, kshatriya, vaisya şi sudra - au provenit din cele patru părţi ale trupului lui Brahma, brahmanii din cap şi ceilalţi din celelalte părţi, mergând progresiv în jos. Bineînţeles că au urmat doctrinele karmei şi reîncarnării; învăţătura lor era aceea că, dacă membrii castelor inferioare îşi acceptă viaţa fără să se plângă, aceasta le poate îmbunătăţi karma şi pot spera, data următoare, la o reîncarnare mai bună. Persoanele paria se aflau în afara castelor şi prin urmare, în afara sistemului religios al hinduismului. Când musulmanii au invadat India, cei care făceau parte din casta paria, au fost cel mai uşor de convertit, deoarece religia islamică le oferea imediat un statut. De asemenea mulţi

dintre creştinii din India sunt urmaşii acestor paria, mulţi fiind creştini doar cu numele, pentru a se ridica pe scară socială.

chanam O pastă de santal moale, aromată, folosită pentru a *desena* (pe fruntea sau pe gâtul zeilor şi credincioşilor) semnul de castă şi semnele rituale, în scopuri religioase.

conştiinţa mai înaltă Există diferite "nivele" ale conştiinţei accesibile prin Yoga şi meditaţie, numite stări "mai înalte" deoarece diferă de conştiinţa normală şi se cred a fi experimentate în drum spre "nirvana". Diferite şcoli ale misticismului oriental le definesc în moduri diferite. Stările tipice sunt "unitate-conştiinţă", în care se experimentează unirea mistică cu Universul şi "Dumnezeu-conştiinţă" în care se experimentează că eşti, de fapt, chiar Dumnezeu. "Stări ale conştiinţei" identice sunt experimentate prin hipnoză, transă mistică, diferite droguri, ritualuri vrăjitoreşti, etc. şi toate par a fi simple variante ale aceluiaşi fenomen ocult.

Dakshina Unul din numeroasele nume date lui Shiva, având sensul literal "la dreapta"; se aplică banilor oferiţi brahmanilor ca ofrandă şi care trebuie întinşi cu mâna dreaptă.

devatas Zei sau dumnezei.

deya Ceaşcă mică de lut, largă la gură, care conţine de obicei unt topit sau alt ulei şi un fitil care se aprinde în timpul ceremoniilor religioase şi a altor festivităţi speciale.

dharma Modul corect de viaţă, pentru un hindus. Nu este absolut, el variază nu numai pentru fiecare castă, ci şi pentru fiecare persoană şi trebuie descoperit de fiecare individ în parte, pentru el însuşi. Fără să fie un principiu moral, include anumite reguli despre care se crede că, dacă sunt urmate, conduc la o unire mistică cu Brahman; nu se referă în mod obligatoriu la recunoaşterea morală a binelui şi a răului, proprii conştiinţei umane. De fapt *dharma* poate fi deasupra binelui şi a răului.

dhoti O bucată lungă de pânză pe care un bărbat şi-o înfăşoară în jurul lui, ca pe o cămaşă. De obicei ea atârnă până la pământ, dar când vremea este toridă sau când se împlinesc îndatoriri precise, el îşi poate îndoi marginea ca să şi-o prindă de talie, astfel încât lungimea ei se reduce la jumătate. Unii îşi trag materialul printre picioare, transformând cămaşa în pantaloni largi. Deşi mulţi indieni poartă acum îmbrăcăminte occidentală, acest *dhoti* este încă folosit în mod obişnuit la sate. Chiar şi în oraşe, sfinţii şi preoţii poartă în general un *dhoti*, deseori acoperit în partea de sus cu un sacou.

Fericire Starea la care se ajunge atunci când iluzia existenţei separate de Brahman este înlăturată prin meditaţie şi cunoaştere şi când toate dorinţele au încetat. De vreme ce această stare, este mai presus de

durere sau plăcere, Buda, care a fost crescut ca un hindus, şi-a imaginat-o ca un "neant" pe care l-a numit "nirvana".

ghat Un loc special consacrat incinerării ceremoniale a trupurilor umane. Sunt multe asemenea locuri în India, dar cele mai populare şi sacre se găsesc în apropierea oraşelor "sfinte" cum ar fi Benares, de-a lungul malurilor Gangelui, de unde este mai uşor să se arunce cenuşa în fluviul sacru.

ghee Ulei făcut din unt, folosit la mâncare şi în scopuri ceremoniale, şi considerat a fi foarte sfânt, deoarece vine de la vacă, cea mai sfântă dintre toate creaturile.

guru Literar "învăţător", dar cu sensul de a fi manifestarea lui Brahman. Din punct de vedere tehnic, scripturile hinduse nu pot fi învăţate doar prin citirea lor; ele trebuiesc învăţate sub îndrumarea unui guru, care le-a învăţat la rândul lui de la un alt guru. Orice hindus trebuie să înveţe de la un guru, pentru ca să atingă realizarea Sinelui. Prin aceşti guru, înţelepciunea antică a înţelepţilor s-a transmis generaţiilor următoare. (Mulţi din cei care studiază Biblia, descoperă o legătură uluitoare între acest concept de iluminare spirituală prin cunoaştere şi pomul cunoaşterii care a cauzat căderea omului). Guru este venerat şi după moarte şi mulţi hinduşi cred că el comunică cu *ei* cu mai multă forţă ca oricând, după ce a părăsit această viaţă şi s-a îndreptat spre presupusele nivele mai înalte ale existenţei. Locul în care a fost incinerat un guru este considerat de mulţi ca fiind un loc ideal pentru meditaţie.

hinduism Religia cea mai importantă din India, incluzând atât de multe şi atât de diverse credinţe, încât este imposibil de definit. Poţi fi panteist, politeist, monoteist, agnostic sau chiar ateu, moral sau amoral, dualist, pluralist sau monist; să vii regulat la templu şi să fii devotat diferiţilor zei, sau să nu participi la nici un serviciu religios - şi totuşi să fii numit hindus. Hinduismul pretinde că îmbrăţişează şi acceptă toate credinţele religioase, dar orice religie inclusă astfel, devine o parte a hinduismului. Sincretismul încearcă să plaseze creştinismul în această "îmbrăţişare care înăbuşă" dar este clar că Dumnezeul Bibliei nu este Brahman, că raiul nu este nirvana, că Isus nu este doar o altă reîncarnare a lui Vishnu şi că mântuirea - prin harul lui Dumnezeu şi credinţa în moartea lui Hristos pentru păcatele noastre - şi învierea contrazic întreaga învăţătură a hinduismului.

janma Denumirea pe care cei care cred în reîncarnare o dau unei vieţi anterioare. Este folosită treptat pe drumul existenţei care te pregăteşte să faci următorul pas. O janma hotărăşte care va fi următoarea janma.

jivan-mukti Foarte lăudat în *Bhagavat-Gita*, ca fiind cel mai înalt ideal al

omului; este vorba de realizarea, prin Yoga, cât timp te afli încă în trup, a unirii mistice cu Brahman.

karma Pentru hindus, este legea cauzei şi a efectului, care determină destinul sau soarta. Doctrina afirmă că, pentru fiecare gând, cuvânt sau faptă morală ori spirituală, karma produce un efect inevitabil. Probabil acesta nu poate fi ispăşit într-o singură viaţă; aşadar, karma are nevoie de reîncarnare. Se presupune că împrejurările şi condiţiile fiecărei naşteri succesive precum şi evenimentele fiecărei vieţi succesive sunt determinate în mod absolut de purtarea persoanei respective, când avea aceeaşi vârstă în vieţile anterioare. În karma nu există iertare. Fiecare trebuie să sufere pentru propriile fapte.

Krishna Cel mai cunoscut şi îndrăgit zeu hindus şi personajul principal al nenumăratelor legende, multe dintre ele erotice. În Occident, Krishna este cel mai renumit dintre zeii hinduşi, datorită zelului misionar al adepţilor "Hare Krishna", care pot fi întâlniţi în majoritatea oraşelor mari, cântând şi dansând în veşminte galbene, de culoarea şofranului. Ei speră să găsească fericirea şi mântuirea cântând monoton, iar şi iar, mantra: "Hare Krishna, Hare Krishna, Hare Rama, Hare Rama, Hare Hare Hare". Se presupune că la fel ca şi Rama, Krishna este una din reîncarnările lui Vishnu.

Kundalini Sensul literal "încolăcit", numele unei zeiţe simbolizate printr-un şarpe cu trei spirale şi jumătate, care doarme cu coada în gură. Se presupune că această zeiţă, sau "şarpele vieţii, focului şi înţelepciunii" locuieşte în corpul omului aproape de baza coloanei vertebrale. Când este stârnită şi nu există un control adecvat, se dezlănţuie în interiorul persoanei respective cu o forţă căreia nu i se poate rezista, ca un şarpe veninos. Se spune că fără un control adecvat, Kundalini va produce efecte psihice supranaturale, care au origine demonică şi vor conduce în cele din urmă, la distrugerea morală, spirituală şi fizică. Totuşi, meditaţia şi Yoga sunt menite să stârnească şi să controleze, tocmai această putere "kundalini".

lingam Termen folosit pentru falusul zeului Shiva. Există dovezi ale cultului lingamului în valea Indului, de dinaintea invaziei arienilor. La început ridiculizat de cuceritorii arieni, venerarea acestui simbol erotic a fost adoptată şi de ei mai târziu. Deşi este asociat cu culturile fertilităţii, Tantrism şi cu ritualurile religioase, care includ perversiuni sexuale, lingamul lui Shiva este un important obiect de veneraţie în aproape fiecare templu hindus, nu numai pentru cei devotaţi lui Shiva.

lota Ceaşcă mică de aramă, de unde se toarnă, se stropeşte, sau se bea apa "sfântă" la diferite ritualuri religioase.

Mahabharata Unul dintre cele două mari poeme epice ale scripturilor hin-

duse, celălalt fiind *Ramayana*. Are 110.000 distihuri, este de trei ori mai lungă decât Biblia creştină şi deci, cel mai lung poem din lume. Este opera numeroşilor poeţi şi editori, care au făcut în mod constant adăugiri, eliminări şi ajustări, pentru a servi intereselor personale. Doctrinele ei sunt incoerente şi deseori flagrant contradictorii; totuşi, este încă privită cu respect de hinduşi, care o consideră scriptură.

mandir Altă denumire pentru templul hindus.

mantra Simbol sonor, format din una sau mai multe silabe, folosit deseori pentru a produce o stare mistică. El trebuie să fie pronunţat de un guru şi nu poate fi învăţat altfel. Nu este nevoie să se înţeleagă sensul unei *mantra;* puterea ei stă în repetarea sunetului. Se spune că ea întrupează un duh sau o zeitate, iar prin repetarea acestui simbol *mantra*, ele sunt chemate la cel care repetă. Mantra invită o *făptură deosebită* să intre în cel care o foloseşte şi creează de asemenea starea pasivă a meditatorului pentru a uşura fuziunea între fiinţe.

maya Explicaţia hindusă pentru existenţa aparentă a întregului Univers, a trupului şi a sufletului percepută de om. De vreme ce Brahman este singura Realitate, orice altceva este iluzie emanată din Brahma, Creatorul, precum căldura din foc. Ignoranţa omului nu reuşeşte să discearnă unica Realitate şi acceptă astfel iluzia unui univers de forme ireal, acceptă durerea şi suferinţa. Mântuirea vine prin cunoaşterea - iluminare - care împrăştie această iluzie. Pentru că Universul apare la fel în faţa tuturor celor care-l observă şi urmează nişte legi precise, unele secte hinduse spun că *maya* este de fapt un vis al zeilor, la care oamenii adaugă propriul lor sentiment de suferinţă.

meditaţie Pentru un occidental aceasta însemna contemplaţie raţională, dar pentru misticul oriental înseamnă opusul acesteia; acest lucru produce confuzii în Vest. Meditaţia orientală (sub forma meditaţiei transcedentale, *zen*, etc) este tehnica detaşării eului de lumea materială şi de cea a ideilor (detaşarea de maya) prin eliberarea minţii de orice gândire voluntară sau raţională, ce-l proiectează pe meditator în stările "înalte" ale conştiinţei. Deşi în Occident este popularizată sub diferite forme, scopul meditaţiei orientale de orice fel este de a realiza unirea esenţială a meditatorului cu Universul. Ea este uşa către neantul numit nirvana. Mascată uneori sub denumirea de "relaxare" tehnică, meditaţia are ca scop conducerea, în cele din urmă, la predarea Sinelui forţelor cosmice mistice.

moksha Eliberarea din ciclul reîncarnării, prin intrarea în ultima stare a existenţei la care ajung cei care au scăpat de sub influenţa universului maya şi s-au unit cu Brahman. Hinduşii aşteaptă cu nerăbdare această *moksha*, căci ei văd în ea sfârşitul durerii şi al suferinţei pe care le-a

impus-o reîncarnarea de-a lungul mai multor vieţi. Conform hinduismului ortodox, nu există scăpare definitivă şi în cele din urmă, fiecare trebuie să se întoarcă din nou la ciclul morţii şi renaşterii. Deoarece, conform scripturilor hinduse, într-o vreme nu a existat decât Brahman, nu va ajuta la nimic întoarcerea la acest ciclu; *moksha* este doar o odihnă temporară, un alt stadiu de pe roata existenţei care se învârteşte iarăşi şi iarăşi la infinit, repetându-se la fiecare 4,32 miliarde de ani.

namaste O urare hindusă uzuală care pentru unii nu înseamnă decât "bună ziua"; se spune ţinând mâinile lipite şi făcând o plecăciune politicoasă, ca semn al recunoaşterii Sinelui Universal din fiecare om.

nirvana Sensul literal "stingere", ca atunci când stingi o lumânare. *Nirvana* este "raiul" hinduismului, deşi multe secte au idei diferite despre ceea ce este şi felul în care se ajunge acolo. Se presupune că nu este un loc sau o stare, ci se află în noi toţi aşteptând să fie înţeleasă. Este neantul, Fericirea care vine din faptul că nu se mai simte nici durerea, nici plăcerea; ea vine prin anihilarea existenţei personale şi absorbirea ei în Fiinţa Pură.

nyasa Actul ceremonial al chemării zeiţei în trupul închinătorului prin aşezarea mâinilor pe frunte, braţe şi piept, etc, în timp ce se repetă o mantra. Însăşi repetarea simbolului mantra este menită să transforme credinciosul - cel care se închină - într-o fiinţă asemănătoare zeităţii întrupate în vibraţia ori sunetul unei mantre. *Nyasa* vrea să dea forţă acestui proces.

obeah Un fel de doctor vrăjitor venit din Africa în Indiile de Vest, deseori batjocorit de hinduşi, considerat în general a avea stăpânire asupra puterilor demonilor şi a altor entităţi de joasă speţă, pe care le foloseşte contra unui onorariu pentru a îndeplini dorinţele celor ce vin să-i ceară ajutorul.

puja Sensul literal "adorare, închinare". Atât cuvântul cât şi forma de închinare pe care o reprezintă, sunt de origine dravidiană. A fost adoptat, pentru a desemna toate închinările rituale şi ceremoniale cum ar fi obiceiul arian al sacrificării animalelor, inclusiv stropirea altarului cu sânge. Mai târziu, sub influenţa chemării budiste la nonviolenţă, s-a transformat în mod gradat în practica dravidiană a oferirii florilor şi a însemnării credincioşilor cu pastă de santal. Formele moderne ale ritualului puja, care are loc atât în temple cât şi case particulare, includ în general, alături de flori şi jertfe de fructe, pânză, apă şi bani.

pandit Brahman care a studiat hinduismul şi este în stare să-şi aplice cunoştinţele pentru binele altora - de exemplu prin sfaturi privind viitorul sau mijlocirea înaintea zeilor - şi să execute ritualuri şi

ceremonii religioase. Nu toţi brahmanii sunt preoţi sau panditi. Deşi fiecare brahman este automat calificat prin naştere, nu toţi se dedică suficient religiei lor încât să devină panditi şi mulţi brahmani din India de astăzi au profesiuni opuse religiei.

Rama Reîncarnarea lui Vishnu, a cărui viaţă este subiectul poemului epic *Ramayana*. Pentru hindus, Rama acţionează întotdeauna cu cea mai desăvârşită noblete şi este bărbatul ideal, iar soţia lui, Sita, este femeia ideală. Toate sectele hinduse îl venerează pe Rama, iar numele lui este cel mai frecvent întâlnit la copiii indieni. Tuturor hinduşilor le-ar place să moară cu numele lui Rama pe buze. Când a căzut, rănit mortal, de asasinul său hindus, Mahatma Gandhi a murmurat: "Oh, Rama! Oh, Rama!"

Ramayana Sensul literal "drumurile lui Rama"; este unul dintre cele două mari poeme epice, format din şapte cărţi, ce relatează viaţa umană a zeului Rama. Influenţat probabil de editorii budişti, a avut la început mai multe versiuni, dar astăzi sunt recunoscute doar trei dintre cele mai populare, fiecare deosebindu-se de celelalte prin detalii.

Realizarea Sinelui Scopul suprem al meditaţiei orientale şi al practicii Yoga este eliberarea de "iluzia" că fiecare "eu" individual este diferit de "Eul Universal" sau Brahman. Se presupune că omul, din ignoranţă, a uitat cine este de fapt şi astfel se consideră deosebit de semenul său şi de Brahman. Prin auto-realizare, este eliberat de această necunoaştere a existenţei individuale şi se întoarce din nou la Brahman.

Rigveda Cea mai importantă şi respectată dintre cele patru *Vede* (dar nu cea mai veche), o colecţie de diferite legende vechi, incantaţii (simboluri mantra) şi imnuri, împărţite în zece cărţi. Imnurile ei, în general stereotipe şi reci, aduc laude numeroşilor zei ai naturii primitive. Rugăciunile preotesei sunt egoiste şi senzuale, exprimând rareori dorinţa de înţelepciune spirituală şi mai mult dorinţa pentru vin, femei, bogăţie şi putere.

Sandhya Zeul amurgului. Denumirea este dată de asemenea, rugăciunilor de dimineaţă, prânz şi seară ale hindusului născut de două ori (aparţine castelor de deasupra Sudrei), în timpul cărora trebuie repetată mantra Gayatri de cât mai multe ori posibil, pentru a ţine soarele pe cer şi pentru a aduce mântuirea celui care o cântă.

sanyasi Un hindus religios, aflat în al patrulea stadiu al vieţii, care, renunţând la tot, este deasupra tuturor regulilor şi ritualurilor se ţine departe de societate şi ceremonial. Dacă nu aparţine nici unui ordin şi este independent, poate fi numit *sadhu* sau, dacă este maestru în Yoga, poate fi numit yoghin.

shakti pat Termen folosit pentru a desemna atingerea de către un guru -

în general atingerea frunții credinciosului (cu mâna) - care produce efecte supranaturale. Sensul literal al cuvântului "shakti" este "putere"; prin administrarea acestei *shakti pat*, guru-ul devine un canal al puterii primare - putere cosmică ce se află în Univers, întrupată de zeița Shakti, soția lui Shiva. Efectul supranatural al unei atingeri *shakti* a unui guru poate fi trântirea la pământ a credinciosului, sau perceperea unei lumini strălucitoare, o viziune, o iluminare, sau alte experiențe mistice sau psihice.

swami Un yoghin sau *sanyasi* aparținând unui anumit ordin religios. În practică, termenul este deseori folosit ca un titlu adresat unui guru sau mai marelui unui ordin.

tassas (forma la plural) Tobe ceremoniale mari.

Upanișadele Sensul literal "a sta aproape". Este numele dat unei părți a scripturilor hinduse, care conțin anumite învățături mistice, despre care se presupune că ar fi fost date la început de către guru elevilor, cărora li se permisese să stea în apropierea lor pentru a fi instruiți. Datând cam din anul 400 d.H. și considerate la început ca nefăcând parte din canonul Vedelor, *Upanișadele* au fost mai târziu acceptate ca atare. Filozofia pe care o cuprind este izoterică și nu este înțeleasă decât de puțini oameni. Acoperind o varietate de subiecte amestecate, pornind de la natura lui Dumnezeu și a omului până la scopul existenței și mântuirea finală, *Upanișadele* încearcă să rezolve totul cu ajutorul unei teze care apare în aproape toate celelalte: sufletul individual este tot una cu Sufletul Universal (Brahman) și toate lucrurile se află sub semnul identității esențiale. Una dintre cele mai cunoscute doctrine se găsește în învățăturile pe care i le dă Uddalaka fiului său Svetaketu în *Chandogya Upanishad:* "Esența spirituală este răspândită universal în toate lucrurile, oriunde s-ar găsi ele. Ea este adevăratul Sine și, Svataketu, acela ești tu! "

Vedanta Sensul literal "cea mai frumoasă dintre Vede". În sens larg, se aplică Upanișadelor. În sens restrâns se referă la unele dintre cele șase sisteme ortodoxe ale filozofiei hinduse, bazat pe Upanișade și formulat la început de filozoful Bodarayana, care a trăit acum 2000 de ani. Vedanta este intransigentă în vederile ei monistice și panteiste; Brahman este Totul și Realitatea Unică, orice altceva fiind doar iluzie. Societatea Vendanta înființată de Vivekananda, succesorul lui Ramakrishna, cu filiale în toată lumea, afirmă că propovăduiește toleranța tuturor religiilor. Totuși, această toleranță pe care o susține nu este liberală, nici îngustă, ci este bazată pe monism intransigent, afirmând că totul este Una.

Vedele Scripturile esențiale ale hinduismului; se spune că sunt mai mari

decât zeii, pentru că vor supraviețui și atunci când aceștia vor pieri. Se crede că ele sunt o revelație a lui Brahman însuși, Absolutul și că au existat în forma lor eternă și perfectă încă de la început. Vedele sunt: Rigveda (Veda imnurilor), Yajurveda (Veda sacrificiilor), Samaveda (Veda cântărilor) și Atharvaveda (Veda vrăjilor). Luate în ansamblu, ele au fost împărțite în patru categorii: Mantrele (psalmi de laudă în versuri), Brahmanele (manualele de ritualuri și rugăciuni, pentru îndrumarea preoților), Aranyakas (tratate speciale pentru pustnici și sfinți) și Upanișadele (tratate filozofice).

vedica Limba în care au fost scrise la început Vedele; o formă arhaică a sanscritei, numită și indo-ariana veche. Ca adjectiv, are sensul de "propovăduit sau învățat în Vedele".

Yoga Sensul literal "unire, potrivire"; se referă la unirea cu Brahman. Există mai multe școli diferite de Yoga și tehnici diferite, dar toate au ca ultim țel unirea cu Absolutul. Pozițiile și controlul respirației sunt menite să ajute la meditația orientală și reprezintă un mijloc de control asupra corpului în vederea disciplinării lui, ca să renunțe la toate dorințele pe care le-ar impune mintii. Yoga este menită, în special, să introducă într-o stare de transă - care se *presupune* că permite minții să fie atrasă în planurile superioare - în unirea cu Brahman. Este un mijloc de retragere din lumea iluziei în căutarea adevăratei Realități Unice. Dacă cineva dorește să dobândească doar niște abilități fizice, exercițiile consacrate acestui scop specific trebuie alese cu grijă. Nici o parte din Yoga nu poate fi separată de filozofia care stă în spatele ei.

yoghin În sens larg, oricine a atins anumite performanțe în practica Yoga; în adevăratul sens al cuvântului, cineva care este maestru în Yoga, adică a atins prin această practică unirea cu Brahman, deci țelul ei. Adevăratul yoghin meditator s-a desprins de orice percepții prin simțuri, inclusiv de familie, prieteni și orice relații umane. Se crede că el, yoghinul, a ajuns deasupra spațiului, timpului, castei, religiei, chiar și a răului și binelui. După cum a spus Krishna în *Bhagavad-Gita*, nimic nu mai contează pentru yoghin, decât Yoga însăși.